HAMDİ KOÇ

MELEKLER ERKEK OLUR

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

TÜRK EDEBİYATI

HAMDİ KOÇ

MELEKLER ERKEK OLUR

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2006

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASKI NİSAN 2002, YAPI KREDİ YAYINLARI
TÜRKİYE IŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI'NDA
ISBN 975-458-888-0 (20. BASKI, EKİM 2006, CİLTLİ, 500 ADET)
ISBN 975-458-887-2 (21. BASKI, EKİM 2006, KARTON KAPAKLI, 2000 ADET)

BASKI
ALTAN BASIM SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
(0212) 629 03 74
YÜZYIL MAH., MATBAACILAR SİT., 222/A,
BAĞCILAR, İSTANBUL

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
MEŞELİK SOKAĞI 2/3 BEYOĞLU 34430 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskulturyayinlari.com.tr

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

melekler erkek olur

HAMDİ KOÇ

Roman

Unutmadıkları ve iyi bitirdikleri için.

Aydın'a,
Reyhan'a.

"*Our science is from the watching of shadows.*"
EP, Canto LXXXV

1

Onun için fazla zengin bir evdi. O kadar şeyi tek başına yapmış olamazdı.

Bağış kabul etmiş olmalı, dedim. Bağış kabul edecek, hatta isteyecek birine benziyordu. Karşılık olarak değil, herhalde, ama bir tür doğallık içinde. N'olucak ki, benim param olsa ben de sana alırım. Birşey isteyince saklamayacak, hemen söyleyecek bir kadın; ister bir ayakkabı, ister bir erkek olsun. Beni istemişti. Beni almak, eminim, ayakkabı almak kadar kolay olmuştu. Ayağında güzel duracaktım.

Kapıyı benim kapatacağımı varsaydı; ayakkabılarını ayakuçlarıyla arkadan bastırarak çıkartıp doğruca içeriye girdi. Hızlı hareket ediyordu, ne kadar hızlı istiyorsa. Son içkilerimizi içerken, Gel deniz kenarına gidip kumların üstünde sevişelim, demiştim, ya da işte, rıhtımlar üstünde, beni terslerse sarhoşluğa sığınmaya hazır bir halde. Gecenin o saatinde, o soğukta. Kabul eder diye de korkmuştum sonra. Çünkü delilik yapmaya hazır birine benziyordu; başdöndürücü bir enerjisi ve ani heyecanları vardı. Daha iyisini önermişti. Bana gel, demişti. Bana gidelim. Yesss, kastettiğim buydu, deniz

derken: Beni evine davet et, evine gidip sevişelim, konuğun olayım bu gece, beni ağırla, hayatımın gecesini yaşat bana, tek gecesini. Masanın altından bir bacağımı bacaklarının arasına sıkıştırmış, oynuyordu; oynarken, zevkle, bendeki değişiklikleri izliyordu. Boştaki diğer bacağım, titriyordu.

Neyse, bağış mağış; kendine ait bir evi vardı ve beni evine getirmişti. Sonunda evine gelebildiğimiz için mutluydum. Üstelik evi güzel bir ev olduğu için de, ayrıca mutluydum.

'Bana bir on dakika izin ver. Sen geç, rahatına bak.'

Ben sokak kapısını kapatıp emniyet mandalını da taktığımda o çantasını ayakkabılığın üstüne bırakmış, salonun ışığını benim için yakmış, banyoya gitmiş, suyu açmış, su ısınırken soyunmaya başlamıştı. Aklıma takılan bir ayrıntı, banyoya girince kapıyı içeriden kilitlemesi oldu. Geçmişteki kötü tecrübeler, diye düşündüm, nedense. Nedense kadınların kötü tecrübeleri olmuş olabileceğini çok kolay düşünürüz. Bize birşey olmaz da, erkeklere, kadınların başına herşey gelebilir. O bir tür hassasiyet ve özenle vücudunun en hayati ve en bakterili yerlerini hijyenik biçimde tadılabilir hale getirirken, bu inceliği takdir edemeyen ve kendini cesur, sabırsız, dayanılmaz sanan bir adam, birkaç adam, gidip banyoya dalmıştı, geçmişte, onun daha tecrübesiz ve daha sevgiye aç olduğu zamanlarda, arayış zamanlarının en kör zamanlarında. Böyle adamlarla yatıp kalktı demek bu kadın! Zorlama, itiraz, inat, hayır, evet, defol, orospu. Şimdi bana da onlardan biriymişim gibi davranıyordu, bilinçli ya da içgüdüsel olarak. Onu küçük düşürme potansiyeli olan ve küçük düşürülebilir bi-

ri gibi. Ah kalbim çok kırıldı, şey, Selma, beni onlardan biri sandığın için.

Olsun. O kadar küçük düşmekten birşey olmaz. Gerçek hayat başlayınca hepsi unutulur. Geçer gider herşey, alınganlık da, gurur da, geçmiş de; geriye titreme kalır, ter kalır, karanlık kalır, iniltili, yakın, soluksuz karanlık.

Onunla karanlığa kadeh kaldırdık. Akşamüzeriydi. İlk bardaki ömrümüzü tamamlamıştık. Zor bir birkaç saat olmuştu, teklif etmek, kabul edilmek, kimseye gözükmeden gelmeyi başarmak, geldikten sonra rahatlamaya çalışmak, ondan sonra da kimseye gözükmeyeceğini ummak. Henüz yeterince karanlık, yeterince ıssız değildi de ondan. Ama birbirimize ısınmıştık, öte yandan! Sarhoş olma, kusma endişesine kapılmadan karşılıklı sert içkiler içebildiğimizi, içerken işyerindekileri çekiştirip gülebildiğimizi görmüştük. Ben onun kalabalık içinde insanı tedirgin etmeden durabildiğini, sağa sola, adamlara ve kadınlara bakmadan, kimseyi süzmeden durabildiğini, sadece bana bakabildiğini ve bana süzgün gözlerle de, ışıltılı gözlerle de, kuşkulu gözlerle de bakabildiğini görmüştüm ki onun gibi bir kadın için sürpriz, benim gibi bir adam için başarı sayılırdı.

Sonra karanlığı, gece karanlığını, ıssızlığını yolda karşıladık, ikinci, gerçek bara giderken. Rahat bir nefes aldım. İnancım arttı; olacak, dedim, büyük bir hata yapmazsan, büyük bir aksilik olmazsa.

Girişken bir kızdı. Neredeyse benim boyumda ve geniş omuzlu olduğu halde bir yolunu bulup kendini küçülttü ve bana sokuldu. Elimi sırtından dolaştırıp göğ-

sünün altına soktum. Koluyla aşağı bastırıp elimin hareketini zengin göğsüyle destekledi. Böylece kendimizi ifade etmiş, birbirimizi anlamış, durumu açıklığa kavuşturmuş olduk. Olacaktı. Olmaya başlamıştı. Geriye sadece ayrıntıları konuşmak kalıyordu.

Paltomu ve ceketimi gece boyunca boş olacağını düşündüğüm koltuğun üstüne bıraktım, kırışmayacakları şekilde, ama gelişigüzel bırakılmış bir hava vererek.

Evde kedi vardı. Yemek masasının sandalyelerinden birine tünemiş, sinmiş, sessizce bana bakıyordu. Korkak kedi. Her korkak gibi geleceği görüyordu. Arada bir uzun uzun gözlerini yumuyordu, gelecekte gördüklerinden bunalıp.

Sokak kedilerine benzemiyordu. Özel imalat olmalıydı, markalı, imzalı filan. Bu onun uzak bir köşede sinip kalmasını, ikide bir gözlerini açıp onu tehdit edecek birşey yapıyor muyum diye beni, tehdit unsurunu, kontrol etmek zorunda kalmasını önlemiyordu. Bakışlarından, başını omuzlarına gömüşünden sahibine önümüzdeki saatlerde, günlerde ve gecelerde ne yapacağımı bildiği belli oluyordu. Sahibi ve kendisi için üzüldüğü, o gecenin bir an önce geçip gitmesini istediği de belli oluyordu. Bu kediye dikkat etmek lazım, dedim, çok şey biliyor.

Su sesi alçaktan geliyordu. Baştan aşağı yıkanmıyordu demek ki. Yani boylu boyunca. Su saçından, başından aşağı dökülse, düşse, daha başka bir ses çıkarırdı. Sadece sınırlı bir yıkanma, bölgesel, amaca yönelik. İyi. Gayet pratik. Ter kokmasın, kaka çiş kokmasın, yeter. Gerisini nasılsa parfümle halleder. Teninin doğal koku-

sunu o zaman henüz merak etmiyordum. Parfümün arkasında saklı kalabilirdi. Sonra su yükseldi, sesi yükseldi, saçlarının, dudaklarının sesiyle birleşti.

Banyodan çıkınca odasına geçip yine kapıyı kapattı. Demek odasına da dalmışlar. Artık kurulanmasını, giyinmesini duyamadım, ama kısa sürdü, sadece televizyonu açıp gece bülteni aramama ve bulamamama yetecek kadar.

Gizli birşey yapıyordum ve korkuyordum, karımdan, çocuklarımdan, Patronumdan, arkadaşlarımdan, iş arkadaşlarımdan, kısaca bana sahip olan, hayatımı zorlaştırma, hatta karartma potansiyeline sahip herkesten, tek tek ve toplu olarak hepsinden. Ne kadar tedbirli olursam olayım, dışarıda hep kötü birşeyler olacak gibi geliyordu, yolları kapatacak, haberleşmeyi engelleyecek bir doğal afet gibi, ani bir darbeyle sokağa çıkma yasağı ilan edilmesi gibi, abluka gibi, salgın hastalık sonucu karantina gibi, sonuçta beni orada mahsur bırakacak, evime sırrım bana ait olarak iç huzuru içinde dönmemi ve hayatın beni her zamanki güleryüzle karşılamasını engelleyecek birşey, o tahmin edilemez anda bulunmam gereken yerde, en lazım olduğum yerde değil de en bulunmamam gereken yerde bulunmamı öğrenilmeye bile değmeyecek adi, sahte bir gerçek durumuna düşürecek birşey. Korkmamak elimde değildi. Korku, hayatım boyunca, en büyük yöneticim oldu. Belki kediyle birbirimizi o yüzden iyi anladık. O akşam boşvermek istiyordum, ama herşeyin yolunda olduğundan emin olarak boşvermek istiyordum.

İçeri girişiyle bir aşamayı daha geride bıraktık. Herşey yolundaydı, olmasa haber olurdu. Saçları nemli ve

parlaktı. Bir şort ve beli havada, öne doğru kalkık duran, sallandıkça göbeğini gölgeli, gizemli, bir yakın bir uzak gösteren bir bluz giymişti. Doğal olarak iç çamaşırı yoktu.

Artık oldu sayılır, dedim kediye. Hadi, sen artık bakma. Kedi gözlerini yumdu.

'İstersen sen de duş alabilirsin,' dedi, otururken. Bunu benim için mi, kendisi için mi söylediğini anlayamadım. Kıpırdandım.

'Belki daha sonra,' dedim. Kendimden emindim.

'Sen bilirsin,' dedi. 'Keyfine bak diye söyledim. Nasıl rahat edeceksen öyle yap.'

Kapının yanına bıraktığı çantasından sigara alıp geldi. Yanımdaki iki kişilik koltuğa oturdu, yanıma değil. Televizyona döndü.

'Ne bu? Film mi?'

'Dizi,' dedim. 'Herhalde.' Televizyonu açık unuttuğum için kendime kızdım; geri zekâlı durumuna düşmüştüm.

'Güzel mi?'

'Bilmem.'

'Bunu mu seyredeceksin?'

'Ne? Olur mu canım? Haber arıyordum.'

Sigarasını yakıp ben yokmuşum gibi televizyon seyretmeye başladı, kapıldı gitti sanki. Kendimi kötü hissetmeye başlamıştım. Yanına gidip sırnaşmaya mı başlamalıydım, serbest memelerini mıncıklamaya, çıplak bacaklarını okşamaya? Nasıl yapılırdı o başlangıç? Öyle oturacak mıydık? Evli miydik? Yoksa sadece acelemiz mi yoktu? Televizyonu kapatarak itibarımı geri kazanmaya çalıştım.

'İçecek birşeyin yok mu?' dedim, kumandayı sehpaya ilgisizce atıverirken, artan bir gerginlikle, belki kendine gelir diye.

'A, pardon ya! Ne getireyim? Bira, soda, viski...'

'Kahve. Birer kahve içelim.'

'Ben içmem. Sana yapayım,' dedi, kalkarken. O kadar önemsemiyor göründüğü misafirini, önemsiz ve beceriksiz ve televizyoncu beni, bir anda tekrar adam yerine koydu.

Bu kız yaramaz, dedim, içimden. Denge sorunu var. Bir öyle, bir böyle. Sikip de bir an önce gitmeli. Hatta daha önce. Kahve bile içmeden. O şaşırsın, benim canım sıkılacağına. Onu şaşırtmak benim can sıkıntımı geçirsin. İçimden bağırdım, Ne lan, kadın görmemiş adam mıyız? Cesaret vermek için. Yoksa, kadın görmemiş adamdık. Dolayısıyla zor bir karardı, vazgeçmek, bu yüzden, ve bütün bir günü, hem de mesai saatleriyle dolu bir günü, bütün bir akşamüstünü ve gecenin çoğunu onunla geçirdikten, sayısız sonuçsuz ereksiyon yaşadıktan sonra. Onun pişmanlık dolu anılarına, akılsız sohbetlerine katlandıktan, cilvelerine cevap verdikten sonra. Bütün bunlardan sonra vazgeçmek için güçlü duygulara ihtiyacım vardı, gurur gibi, sözgelimi, utanç gibi, belki.

Aslında değişmeye, soğumaya arabasına binip evine doğru yola çıktığımız zaman başlamıştı. O zaman hissetmiştim. Yüzündeki o baştan çıkarıcı gülüş, olacakları önceden bilen ve isteyen ifade gitmişti. Belki araba sürerken kendini yola vermek istiyordur, demiştim. Ne de olsa çok içtik. Başkalarının kusurlarına, hatalarına, tuhaflıklarına mazeret bulmakta üstüme yoktu. Ya da,

ona kızmamak için elimden gelen yalanı söylüyordum, onun adına, ben, kendime. Zayıflığın bu kadarı olur.

Şimdi daha iyi farkediyordum. Belki onun evine gelmeyi kabul etmekle hata yapmıştım, benden beklemediği bir sıradanlık sergilemiştim; belki lüks bir otelin süitine ya da zengin bir arkadaşımın o gece için bana bıraktığı yalısına davet etmeliydim onu ve o da soğukta donmamak için beni evine davet etmek zorunda kalmamalıydı. Konuk edilmeyi, ağırlanmayı umarken ev sahibi olmaya, daha önce kimbilir kaç kişiyle yaptığı aynı şeyi aynı yerde aynı şekilde yapmaya mecbur edilmemeliydi. Yolda başlayan ve evde tırmanan bu soğukluğu aklımın bir kenarına not ettim, kanaat notu olarak. Tecrübesiz olabilirdim, ama sıradan biri gibi, ötekilerden biri gibi davranılmayı kabul edemezdim, ben öyle davranmış olsam da. Sana gitmek yakışır, oğlum, dedim. Al ceketini, çağır bir taksi, paşa paşa evine dön. Bir daha da boyundan büyük işlere kalkışma. Efendi efendi otur karının dizinin dibinde. Denedin olmadı; her işte bir hayır vardır. Kalktım, ceketimi giydim. Yılların yasağına bir anda karşı çıkmak, ne zor! Mutfağa gittim.

Mutfak salona göre daha bakımsızdı. Eski yüzlü, her yanına turistik çıkartmalar yapıştırılmış yerli malı bir buzdolabı, üç ayak üzerinde eğri, uzak köşede duruyordu. Mutfağa para harcanmamıştı, açıkça. Mutfakta zaman da harcanmıyordu, belli ki.

'Ne oldu?' dedi başını hafifçe bana doğru çevirip, kahveyi bir an olsun gözünü ayıramayacak kadar çok önemsiyormuş gibi, ama ceketime dikkat etmekten geri kalmayarak.

'Sıkıldım,' dedim. 'İstersen çıkalım. Ya da ben ağır ağır gideyim.'

'Saçmalama,' dedi, sesine hızla anaç bir kararlılık vererek. Çocukmuşum, alınganlık yapmışım da o tecrübeli büyüğüm olarak anlamış, gönlümü almaya karar vermiş gibi. 'Sana o kadar kahve yaptık, içmeden bir yere gidemezsin.' Sonra çapkın bir bakış. İçtikten sonra da gidemezsin.

'Başka zaman içeriz.' Hemen evet dersem numara yaptığım belli olur.

'Uzatma. Kahve oldu. Git otur yerine, geliyorum.'

Peki. Ama sadece kahvenin kısa hatırı için. Birşey demeden, kuşkularım kısmen giderilmiş olarak geri döndüm. Aynı koltuğa, koltuğun ucuna oturdum, onu gitmekle tehdit etmeye devam etmek için. Ceketimi de çıkarmadım. Döndüğümü gören kedinin canı sıkılmıştı. Daha çoook canı sıkılacaktı pis kedinin, pis kadının korkak kedisinin.

Kahve birşeye benzemiyordu.

Kısaca teşekkür ettim. Şimdi yine avantaj bendeydi. İlgisi yine üzerime toplanmıştı. Bir 'gidiyorum' tehdidi yetmişti. Akşamki gibi, öğlenki gibi, daha önceki günlerdeki gibi olmuştu yine, gözlerimin içine bakıyordu, ki ben de onu öyle görmek istiyordum. O da her an kalkacakmış gibi koltuğun ucuna oturmuş, dizlerini hanım hanımcık birleştirmiş, bir dirseğini dizine, çenesini avucuna dayamış, beni seyrediyordu. Yüzünde rahat bir gülüş, gözlerinde ışıltı vardı, bana baktıkça arttı, gülüş de ışıltı da, hafif bir pembeleşmeyle. Birden kalkıp yanıma geldi, ortadaki sehpanın aramızdaki köşesini dolaşıp. Koltuğa çıktı, arkama geçip oturdu, bacakları-

nı iki yanıma uzattı, bir kolunu omzumdan göğsüme sarkıtıp diğerini kolumun altından geçirdi. Çenesini omzuma dayadı. Bütün bunları benim iki kahve yudumum arasındaki kısacık zamanda ve beni ya da koltuğu sarsmadan, kahveyi dökmeme yol açmadan yaptı, iriliğinden beklenmeyecek bir hafiflikle. Elimdeki kahveyi içmeye devam etmeye, titremeye başlayan elimi kontrol etmeye çalıştım, yavaşladım, durdum. Boştaki elimi şimdi aynı hafiflikle bacağımın üstünden aşağı sarkan çıplak bacağına koydum.

'Biliyor musun, çok şekersin,' dedi fısıltıya doğru alçalan bir sesle. Nefesini kulağımda duydum, kulağımın ta içinde, beynimin derin bir yerinde. Beynim, eğer beyinse, başımın içinde şişmeye, yüzümü yakmaya, derimi germeye başladı.

'Kahve çok güzel olmuş,' demeye çalıştım, 'şekeri filan da... çok güzel.'

'Ben yaparsam güzel yaparım...'

Dilini kulağımda duydum, kulağımın ta içinde, beynimin en derin yerinde. Bağırmak istedim. Karımı düşündüm. Tiksinti ve öfke dolu, engelleyici bakışını görünce şiddetli, sert birşeyler yapma isteği duydum.

'... Hem de herşeyi güzel yaparım.'

Bunu görmeyi çok isterdim. Sonra sımsıkı dudakları olduğunu, hayatta bir kulak memem olduğunu farkettiğim zaman artık nefes alamıyordum. Dursun, nefes alayım diye başımı arkaya çevirdim. Gözleri yakın ve ciddi ve ışıl ışıldı, gözlerimin içine bakıyordu.

Yatak odasında ince, uzun bir demir ayak üzerine oturtulmuş mor renkli, büyük bir mum vardı. Gece bo-

yunca yandı. Hoş bir koku yayıyordu yanarken. Alevi kendi içine gizlenip gövdesinin yarı şeffaflığı arkasından odayı, yatağı, vücudunu aydınlatıyordu. Onun ışığı, onun gecesiydi. Gecesini bana sundu, beni gecesinde ağırladı, gecem oldu; mum ışıklı karanlığım ve sahibim oldu. Oydu, sadece gecenin değil hareketin de sahibi. Biliyordu. Kedi kadar iyi biliyordu. Bilgisini gösterdi. Beni hareketsiz bıraktı; debelenmemi, birşeyler yapmaya çalışmamı engelledi; kendimi güçsüz hissettim. Dayanmaya çalıştım. Sandığım kadar dayanıklı değilmişim. Ne de onun sandığı kadar. Konuşmayı seviyordu. Bu çok güzel, diyordu arada bir. Benim bir fikrim yoktu. Sadece hayran ve şaşkındım. Müdahale etmeye, kendimi göstermeye, ben de varım demeye çalıştıysam da olmadı, bildiği gibi yaptı. Herhalde o vakte kadar benim cinsel becerilerimin aşağı yukarı ne seviyede olabileceği hakkında bir fikir edinmiş ve gecesini riske atmak, ziyan etmek istememişti. Sevişmeyi önemsiyordu ve ezici bir stili vardı, bir karizması; şaşırtıcı, hayranlık verici, korkutucu, kıskandırıcı; giderek yok oldum; sadece mum ışığının izin verdiği gözlerim ve korkularım kaldı: heyecandan ölürüm diye korktum. Utandım, hatta, ölürsem diye. Hayata sarılmak, hayatla bağımı kaybetmemek için, son bir gayret, memelerine ve poposuna ellemeyi, tutunmayı becerebildim. Ölüp ölüp dirildim. Bir kadının hayatta böyle bir gücü olabileceğini, hayatta böyle yaşantılar yaşamanın ve yaşadıktan sonra ölmemenin mümkün olduğunu bilmezdim.

Sonra beni yavaşça serbest bıraktı vajinasına ilelebet hapsedebilecek gücü olduğu halde, ve sağ bıraktı. Yanıma uzandığında ne kadar zavallı ve ne kadar mutlu bir

adam olduğumu düşündüm. Gözlerimi bile açamadım. Rahatça uzandı, bana döndü, dirseğine yaslanıp beni seyretmeye başladı; eminim yüzünde yarım saat önceki o gülüş vardı. Bir süre dinlendik. O bana bakarak, parmaklarını vücudumda gezdirerek, ben gözümü açmaya korkarak, uyuduğumu sanmasın diye arada bir oramı buramı oynatarak, sırıtarak, dinlendik.

'Susadın mı?' dedi birazdan.

Susamamıştım, doğrusu. Fazla su kaybetmemiştim, hiç olmazsa hemen yerine konması gerekecek ölçüde; sabaha kadar bekleyebilirdim. Ama, dedim, sorduğuna göre belki bir bildiği vardır.

'Susadım,' dedim. 'Çok.'

'Peki. Bekle o zaman.'

Kalktığını duyunca hemen gözlerimi açtım, onu boylu boyunca çıplak görebilmek için. Gördüm de; gözlerimin tüm gücüyle baktım ve belleğimin tüm gücüyle kaydettim ileride hatırlayabileyim diye. Mum ışığının yavaşlığıyla geçti önümden, belli belirsiz salınımıyla, tüm ışığını vermekten kaçınmaksızın. Odadan çıkmak yerine, benim tarafımdaki duvara dayalı duran tuvalet masasına geldi, aynanın önüne oturdu, bir bacağı alçak taburenin yanından geriye doğru atılmış, ayağı parmakuçları üstünde, ayağının altı bana dönük. Başına küçük bir çember çizdirerek saçlarını dağıttı, elleriyle biraraya toplayıp boynunun bir yanından aşağı sarkıttı ve uçlarını parmakuçlarıyla hafif hafif taradı; sonra, arada bir aydınlık, sakin, kendine ait gözlerle bana bakarak yüzünü aynaya yaklaştırdı, kaşlarını kaldırıp minik kımıltılarla poz vererek, bana zaman vererek, uzun uzun yüzünü inceledi. Zamanı en iyi şekilde değerlendirmeye

çalıştım. Kalkınca, çıkmadan önce, bana döndü, yanıma geldi ve saçımı okşayıp dudaklarıma sevecen bir öpücük kondurarak çabamı anlayışla karşıladığını gösterdi.

Aslında benim hizmet etmem gerekiyordu, köle kimliğimle. Kalkıp ona süslü tropik meyveler, rengârenk buzlu içkiler, vücuduna sürmeme belki izin vereceği hoş kokulu kremler sunmam gerekiyordu. Hatta vücudundaki seyrek tüylere ağda yapmam, parmaklarının arasına pamuklar sıkıştırarak ayak tırnaklarını kesmem, törpülemem, cilalamam gerekiyordu, hem de bütün kalbimle, bütün minnettarlığımla, bütün hizmet aşkımla. Yalnız kalınca yatakta doğrulup aynaya döndüm. Bu ayrıcalığı hakedecek bir adam mıyım diye kendime baktım. Karşımda yakışıklı bir adam aradım, onun gibi bir kadının bakınca yatmak isteyeceği, heyecan verecek bir adam. Hayır. Bana, Sen evlenilecek adamsın, demişti. Anlamamıştım. Heyecan değil, düşünce. Serüven değil, güven. Bakınca değil, tanıyınca. Böyle bir gece için bile çaba sarfetmek, beklemek, sabretmek zorunda kalan bir adam. Hiç aşık olunmayacak, sadece sevilecek, güvenilecek bir adam. Ben. Uzun zamanların adamı.

Elinde iki kadeh, koltuğunun altında açılmamış bir şişe Jack Daniels, diğer elinde de altın renkli bir kutu Guylian'la geldiğinde yatağın kenarına oturmuş, aynada okuduklarım üstünde düşünceye dalmış, kendimi kabul etmeye çalışıyordum. Edebildim mi, bilmiyorum; her iç hesaplaşma gibi onu da bir sonuca ulaştıramadan unuttum gitti herhalde. Ama birşeyi farkettim: kendimi düşünmeye başlayınca onu unutabiliyordum ve kendi-

mi düşünmeye, kendim üstünde düşünmeye ihtiyacım vardı. Böylece birlikte yatak keyfi yapma düşüncesi beni, o an, hiç de heyecanlandırmadı. Tırnaklarını kesmekten de vazgeçtim.

Gece boyunca ona deniz kenarı teklifini yapacak cesareti toplamak için vargücümle içki içmiştim. Ama viski için, kadehlerin kullanılmadığı öyle yeni tadış biçimleri gösterdi ve bunları çikolata ile öylesine uyumlu bir beraberlik içinde sundu ki çok geçmeden kendimi duyu dünyasının ötesinde bir yerde, aklımı derisinin gözeneklerinden vücudunun içine doğru damla damla yoketmeye çalışırken buldum. Ettim de belki. Çünkü dünyaya yeniden geldiğimde o yine üzerimde, vücudunun bir parçasıymışım gibi rahatça idare ediyordu beni ve beni ve kendini de parça parça serbest bırakıyordu.

Sonunda bir kez daha yanıma serildiğinde bu kez gecenin kapanışını haber veren bir yorgunluk içindeydi; sanki mum ışığını da yanına alıp uzun, derin soluklarla öte yana dönerek benden uzaklaştı. Vücudu, mumun büyüsü bitmiş de eski şekline girmek istercesine, arkaya doğru yay gibi gerildi; üstteki bacağı diğerinin üstünde karnına doğru çekildi, büküldü ve ayağının altı bana dönük, öylece kaldı. Bundan sonra kendine aitti.

'Uykum geldi,' diye mırıldandı. 'Gitmen gerekiyorsa git. Gideceksen arabayı alabilirsin. Kalırsan sevinirim, ama beni uyandırma.'

Onu uyandırmamaya özen göstererek giyindim. Doğrusu, bir kez yanından kalkabilince, kalkabildiğimi ve dönmeden durabildiğimi görünce, uyanacağından korkmaya bile başladım beni tekrar yanına davet eder,

alıkoyar, eve dönüşümü engeller diye. Çünkü artık gitme zamanıydı; daha fazla kalmak tüm mazeretlerin ikna gücünü aşardı. O yüzden onu uyandırmamaya çok özen göstererek giyindim. Sessizliği duymuş ve meraklanmış olması ihtimali bir yana, kedi bile duymadı kalktığımı, giyindiğimi. Onlara veda etmeden, hayattan aldıklarımdan ve almayı bıraktığım yerden memnun, kendimi dışarıya attım.

Dışarıda hiçbir şey değişmemişti.

Ortalık köpek kaynıyordu. Apartmanın bahçe kapısından dışarı adım atar atmaz karşı kaldırımda kümelenmiş bir grup ayaklandı, havlamaya, hırlamaya, ulumaya, başlarını bana doğru uzatmaya başladılar saatlerdir beni bekliyorlarmış gibi, pasaklı, kılıksız, kara kara sokak köpekleri; kendilerini gecenin, sokakların ve ailelerin güvenliğini sağlamakla görevli hissediyorlardı. Tepem attı, üstlerine yürüdüm.

'Defolun lan!' diye bağırdım. Sesimi hiç o kadar yüksek duymamıştım; duyunca hoşuma gitti.

Anında moralleri bozuldu kara köpeklerin, gerileyip dağıldılar, biraz uzakta tekrar bir araya doluşup hırlayarak, niye sen gidip ısırmadın diye birbirlerine kızarak, başları omuzlarına gömülmüş, beni seyretmeye başladılar. Yürümeye başladım. Önümde ıssız karanlık bir yokuş ve başka köpek grupları vardı. Tepeye çıktığımda semtin meydanına gelmiş olmayı ve taksi durağı bulmayı umuyordum. Diğer köpekler sorun çıkarmadılar; yoldan çekilip sessizce geçişimi izlediler; gecenin o saatinde arkadaşları gibi küçük düşmek istemiyorlardı. Ben de onlara bulaşmadım. Suç onlarda değil, adını bile

bilmediğim böyle bir semtte, mahallede oturan Selma'da, onun evine gelen, geldiği halde sabaha kadar kalmaya cesaret edemeyen ve kendi başına dönmeye kalkan, sabahın o saatinde pis kokulu bir taksi bulabilmek için tüm servetini dökmeye hazır olan bendeydi.

Meydanda taksi durağı da taksi de yoktu. Hatta meydan da yoktu. Sadece geniş, çamurlu bir boşluk; ne Atatürk büstü vardı, ne Ziraat Bankası şubesi, ne de Pire Partisi ilçe teşkilatı. Bir büfenin vitrinine dayanmış camekânlı buzdolabından mavi, kırmızı, yeşil ışıklar yayılıyordu. Kapalıydı. Arkaya doğru bir fırının önünde bir kamyon sokak lambasının ışığı altında un boşaltıyordu; yarı çıplak iki amele un çuvallarını sırtlarına alıyor, fırının önündeki bir delikten aşağı yuvarlıyorlardı. Görünürdeki tek canlı onlardı. Yanlarına gidip 'Kolay gelsin' dileklerimi ilettim. Samimiydim; o saatte, o soğukta ayakta, hele de dışarıda olan herkes hayatı en az benim kadar ciddiye alıyor demektir. Teşekkür etmediler. Olsun. Oralarda taksi ya da telefon bulup bulamayacağımı sordum. Boş boş yüzüme baktılar. Sağır değillerdi, ama Türkçe bilmiyorlardı, ya da belki kamyoncu amcaları onlara yabancılarla konuşmamalarını tembihlemişti. Bir daha sordum. Adamlar un çuvallarından daha canlı değildiler. Onlara yüksek sesle küfür edip fırına girdim. Karanlıktı ve kimse yoktu. Arka taraftaki bir odanın kapı aralığından, ki muhtemelen işçilerin sosyal tesisi ya da müessesenin muhasebe departmanı vazifesini görüyordu, sarımsı bir floresan ışığı sızıyordu. Gidip içeri girdim. Yere serilmiş bir şiltede iri yarı kıllı bir adam, o da yarı çıplak, meleklerle başbaşa, huzur içinde istirahat ediyordu. Karşı köşe-

de, yerdeki bir delikten ahşap bir merdivenle herhalde unların atıldığı yere iniliyordu. Oraya gittim, eğilip aşağıya baktım. Orası aydınlıktı. Dışarıdakilerle aynı aileden geldiği anlaşılan bir adam aşağı düşen çuvalları kucağına alıp tek tek duvarın önüne istifliyor, tahta bir iskemlede oturan şişman, kel, gömlekli bir adam da, kamyoncu onu kazıklamasın diye, elindeki kalem defterle kaç çuval geldiğini not ediyordu. Sisteme hayran olmamak elde değildi. Muhatabım belliydi. Adama seslendim:

'Hop, hemşerim, beyefendi, kardeş!'

Eve ulaştığımda gün doğuyordu. Kamyoncuya ödediğim para, unlu adamlarla aynı mekânda bulunamayacağım için kamyonun açık kasasında yaptığım sarsıntılı, çalkantılı denizaşırı yolculuk içimde büyük bir öfke yaratmıştı. O kadar ki karım ne yaptığımı, nereden geldiğimi anlayacak, bir taraftan, bir lekeden, bir kokudan, hikâyemizdeki bir kurgu hatasından açık vereceğiz endişesini bile unutmuştum. Birşey diyecek olsa, 'Bana kaç liraya mal oldu, ne sıkıntılara katlandım, biliyor musun?' diye bağıracaktım neredeyse. Allahtan uyuyordu. Babaannem dışında herkes uyuyordu. O uyumaz. Uyuyamaz. Ama beni sever ve suçlamaz. Karımı uyandırmamak için, üstümü filan çıkarmadan salondaki koltuğa uzandım. Eve dönmek zorunda olduğuma neden o kadar inandığımı anlamaya çalışarak, sabah olduğunda pişman olmayacağımı ya da karımın beni pişman etmeyeceğini umarak, sabah olmasını bekledim.

2

Karımla karşılaşma korktuğum kadar kötü geçmedi. Bunda eve sabaha karşı gelmiş olmanın faydasını gördüm. İyi ki sabaha karşı gelmişim. İyi ki anne baba kavgasına tanık olmaması gereken hassas çocuklarım var. İyi ki çocukların duygusal eğitimini ve kişilik gelişimini herşeyden üstün tutan bir karım var. İyi ki şimdiye kadar sadık bir koca olarak inanılırlığımı azaltacak, beni ilk anda zanlı durumuna düşürecek, en küçük bir hatada akla en kötü şeyi getirecek birşey yapmamışım. İyi ki şimdiye kadar karımın iradesine karşı gelmemişim. İyi ki, iyi ki.

'Bu ne hal?' dedi karım ansızın tepeme dikilip. Karım zaman zaman sertlik eğilimi gösteren bir kadındır. Daha doğrusu yaşlandıkça öyle oldu, kocası onunla giderek daha az yatar oldukça. 'Ne yapıyorsun burada? Çocuklar seni böyle görsün mü istiyorsun?'

'Günaydın,' dedim ters ters, onun sertliğini evliliğimizin temel sorunu haline getirmeye hazırlanarak. 'Aklımız sıra düşünceli davrandık, seni uyandırmayalım dedik. Kadın milletine yaranılmaz ki!' Ayak parmaklarımdan bile viski kokusu yayıldığını tahmin edebildiğim için sarhoş muamelesi görebileceğimi umuyordum; konuşmam da sarhoşça olmalıydı.

'Neredeydin sabahın beşine kadar?'

Korkunç soru. Cevabını bilmek istemeyeceği ama sormamayı da kendine yediremeyeceği soru. Her kadın gibi, bir gün sormak zorunda kaldığı soru. Sesinde hiçbir cevaba inanmamaya kararlı bir ton sezdim. Ama inanmama kararlılığı *başka kadın* kuşkusuna değil de *sarhoş* küçümsemesine yakındı. O inatçılıkla devam ettim.

'Sana ne?' dedim. 'Önce insanı adam gibi karşılamayı öğren.'

'Adam gibi saatinde geldiğinde karşılamıyor muyum?'

Zayıfladı. Bana karşı kendinden emin değil. Her ilişkinin sorgulanması gereken bir zaman gelir, en başta da evliliğin. Önemli olan fazla sorgulamamak, ileri gitmemektir. O da gitmeyecekti, gün boyu belki biraz ilişkimizi gözden geçirecek, onun hareketlerine biraz benim gözümle bakmayı deneyecekse de. Sorusuna cevap vermeden önce ona kendi gözümle, Selma'yı görmüş gözümle baktım. Solgun yüzüne, boynundaki belirginleşmeye başlayan çizgilere, taranmamış saçlarına, geceliğinin altında uyuyan ve hiç de göze batmayan göğüslerine. Kendime hak vermemek elde değildi. Kim olsa aynı şeyi yapardı. Geri dönüp yatağına atlamak geldi içimden. Yapardım da, işe geç kalmayacağımı bilsem. Karımın kuşatmasından kurtulmak üzere olduğumu farkedince rahatlamış, yine enerjiyle kaynamaya başlamıştım. Galiba uslanmayacaktım.

'Lütfen beni rahat bırak,' dedim. 'Zaten başım dönüyor.'

Gözlerimi yumdum. Bir süre sesi çıkmadı. Burnundan nefes alıyordu. Ne denirdi, ne dediğini bilmeyen ama doğruyu söylüyor olabilecek bir sarhoşa?

'Leş gibi kokuyorsun. Kalk, banyo yap. Traş ol. İşe böyle gitmeyeceksin herhalde.'

Elbette hayır. Dediği gibi yaptım. O çocukların kahvaltısını hazırlamak için mutfağa gidince, arkasından, ben de kalkıp hızla banyoya gittim. Demek kadınlara karşı alttan almayacaksın. Kırk yaşında kadınlar hakkındaki ilk soyutlamamı yapmıştım. Banyonun kapısını kilitledim. Duvarlardaki tüm ışıkları yakıp soyundum; gömleğimde ruj, allık, far, rimel, pudra lekesi olup olmadığını kontrol ettim. Gömlek temizdi ama omzumda üç yerde morluk ve diş izi kalmıştı; sonra baktım, aynı izlerden popomda da var. Isırmayı seviyordu, ne yapsın. Ondan kendini tutmasını, arkasında iz bırakmamasını, karısının yakın kontrolü altında yaşayan evli bir adam olduğumu unutmamasını isteyemezdim. Hem, o kadarını saklamayı becerebilmeliydim.

Sıkı bir banyo yaptım. Sonra, banyo kapısına kulağımı dayayıp, karımın çocuklarla meşgul olduğunu duyduğum ilk anda izlerimi bornoza saklayarak yatak odasına geçtim, aceleyle giyindim ve kimseye gözükmeden ve kimseyi görmeden evden çıktım.

İşe her zaman erken gitmeyi severim, çok erken, herkesten önce. Ben gittiğimde sadece temizlikçi olur. Bazen o da olmaz. Kapıyı ben açarım ve hayatımın düzenini ve refahını borçlu olduğum, bana insanlar arasında ayakta durabilme, sesimi çıkarabilme ve dilediğim gibi hareket edebilme olanağı veren bu işyerini derin bir bağlılıkla selamlarım. O olmasa ben de olmam; bunu

bilirim. O yüzden, onsuz kalmamak için elimden geleni yaparım. Maaş ve kâr payı ve kartvizit. Senior Vice President. CEO. İşte büyüyen mevduat hesapları, döviz tevdiat hesapları, genişleyen yatırım fonları, biriken tahviller, limitsiz krediler, morötesi kartlar. İşte likit hayat, işte ben.

Tabii, manevi tatmin de önemli. Ama o kadar değil.

Bir de tabii, sosyal ihtiyaç. İnsanlarla bir arada olmak, iletişim kurmak, dost edinmek, ağabey bulmak, sığınmak ve kabul edilmek. Sonra sığınılan ve kabul eden olmak, beğenen, çağıran, içeri alan, izin veren, şans veren olmak.

İşimi seviyordum. Sevmemek, soğumak ya da kuşkuya düşmek, kalp kırıklığına, kararsızlığa, kuruntuya meydan vermek ya da başarıyı görünce şımarmak ya da boş hayallere ve yalancı depresyonlara ve strese kapılıp motivasyonunu kaybetmek en korkulacak şeydir; bir işyerindeki, bir piyasadaki mevcudiyetini sürdürmek isteyen birini bekleyen en büyük tehlikedir.

O yüzden, kendime sık sık geçmişimi hatırlatırım; parasızlığı, sessizliği ve hareketsizliği hatırlatırım.

Böylece bir üye, bir eleman, bir unsur, bir parça, bir aktif, bir varlık, bir organizma olmanın mekanizmasını anladığımı ve işyerim, sektörüm, çevrem, devletim, ordum, hatta hayatın kendisi tarafından da anlaşıldığımı, onaylandığımı düşünürüm. On yılda elde ettiğim irili ufaklı başarılar, aldığım dereceler, ödüller, mansiyonlar, şiltler, takdirnameler, madalyalar, nişanlar, fahri hemşerilikler, jüri üyelikleri, onursal başkanlıklar, herşey, bana bunu düşündürüyor, devam etme gücü, cesareti, inancı veriyor.

O sabah ofise kendime ait küçük bir sırrım olmasının tadını duyarak girdim. Ofisi ilgilendiren ama ofisin bilmediği ama bilmeden paylaştığı küçük bir sır. Ofisin bilinciyle oyun oynuyor gibiydim. Küçük, kaçamak, hızlı hareketler, gözlerimde zekâ pırıltıları, dudaklarımın kenarında engellenemeyen kendinden memnun gülümseme. Bir iki saate kadar Selma da gelecekti ve o gelince, oyunumuz daha incelikli bir hal alacaktı.

Selma aramıza iki ay kadar önce katılmıştı. Patronun aşk hayatı kapsamındaki ani kararlarından birinin sonucu olduğunu düşünmüştük çünkü onun için yeni bir departman kurmuş, adına da Yeni İşlerden Sorumlu Başkan Yardımcılığı demiştik. Problem şuydu ki, yeni iş adına planımız yoktu.

'Olacak,' demişti Patron. 'Teklifler var. Değerlendiriyorum. New business yapmamız lazım. Bu kız onu yapacak.'

Hayat bana Patrona ilk andaki fikrimi söylemeyi ama hiçbir zaman ikinci kez söylememeyi öğretmiştir. Çünkü bizim durumumuzdaki insanlar için sıradan bir şakşakçı olmak nasıl sakıncalıysa herşeye itiraz eden bir adam olmak da arzu edilir bir durum değildir. Doğruyu söyleyeceksin, ama yanlışı yapmayı bileceksin. İki yüzlülükten değil, Patrona patron olduğunu hissettirme ihtiyacından. Adam şirketinin personel istihdamında tasarruf hakkı olduğuna inanmak ister; kaldı ki o hakkı ben de zamanında kullanmıştım. Dolayısıyla önemsiz bir yanlıştı. Böylece Selma'ya kapılarımızı açtık. Zaten onu gördükten sonra açmamak mümkün değildi.

Bir Pazartesi sabahı Patron onu dolaştırıp Arthur Andersen'den yeni transferim diye tek tek herkese tanıttı. En son bana geldi. Oturacaklarını anlayınca, saygı gereği kendi koltuğumu Patrona ikram ettim. Masa arkasında oturmayı pek sever, sevgili Patronum, illa dirseklerini dayayacağı birşey olsun ister önünde. Oturdu ve dirseklerini dayadı. İçtenlikle teşekkür etti.

'Sağol canım.'

Selma'yı masanın önündeki koltuğa buyur ettim, ben de karşısına geçtim. Hepimiz gülümsüyorduk. Çok mutluyduk. Kızın sarsıcı bir cazibesi vardı. Bakmamaya çalışıyordum. Çünkü aptallıkla cesaretin, masumlukla arsızlığın karıştığı ürkütücü bir pırıltıyla bakıyordu, Bana bakarken ne düşündüğünü biliyorum, diyordu, aptal değilim.

'Selmacım,' dedi Patron, 'Murat Bey benim çok eski dostum ve ortağımdır. Buranın beynidir. Hayatta herşeyi herkesten iyi bilir. Aklına takılan birşey olursa hiç düşünme, hemen ona gel. O nasılsa önceden düşünmüştür. Ha ha!'

'Ha ha!'

Haliyle ben de güldüm:

'Ha ha ha!'

'Bana kızmıyorsun değil mi Muratcığım? Ha ha! Murat Bey, sana söz etmiştim, murahhas azamızdır. Ben yokken patron odur. Aslında ben varken de patron odur ya, sevgisinden değilmiş gibi yapar. Ha ha ha!'

'Aman efendim,' dedim.

'Ha ha ha,' diye karşılık verdi kız. Kusursuz dişleri vardı ve kahkaha atarken bile dilini göstermiyor, o sırada ona bakacak birinin gözlerini dişlerinde sabit tutabi-

hyordu. Herşeyi çok hoştu doğrusu; kalçasından bir yana doğru açı vererek bacak bacak üstüne atışı, üstteki ayağını bacağının arkasına doğru çekişi, yokmuş gibi duran ama bacaklarını et değil de değerli bir taşmış gibi gösteren çorapları, bir elini bacağının üstüne koyuşu, diğer elini koltuğun kolundan aşağı serbest bırakışı, modellerin ayaklarında gördüğünüz ama gerçek hayatta giyilebileceğini düşünmediğiniz uzun burunlu, ince topuklu ayakkabıları, otururken göğüslerini öne çıkartarak omuzlarını ve başını hafifçe geriye çekişi ve böylece sağladığı size hafif yukarıdan bakıyormuş, ne söylemek üzere olduğunuzu önceden biliyormuş etkisi, ama birşey söylemeye başladığınızda başını yana eğip hafifçe gülümseyerek yarattığı hafif rahatlama duygusu, hepsi çok hoştu, insanın ilgisini çekiyordu. Hayatımızda böyle kadınlar görmeye alışkındık elbette, ama müşteri olarak, müşterinin eşi ya da metresi olarak, yoksa, memurumuz olarak değil. İşi bilmeyen ama hayatı muhtemelen bizden daha iyi bilen bir kadın olduğunu düşündüm. Yalnız, bir ara, bir dikkatsizlik yaptı ve bir açığını yakaladım: kendine fazla güvenip hızla bir Patrona, bir bana baktı; ikimizi birbirimize düşürüp düşüremeyeceğini, içimizden hangisini gerçek patron olarak seçerse daha kârlı çıkacağını, ne olduğunu tam anlayamadım tabii, ama o tür, haince birşey, düşündü. Aptal kız, orada topu topu iki üç ay kalacağını, ne yapsa bu süreyi uzatamayacağını, Patronun hayatında onun kadar seksi onlarca kadın olduğunu, benimse zaten o tür ilgilerim olmadığını bilmiyordu.

'Ha ha,' diye devam etti Patron. 'Çok güldük. Keşke her haftaya böyle başlayabilsek.'

Sonra, ne de olsa orası bir işyeri, biraz da iş konuşalım diye, kızın şirketimizde icra etmesi beklenen görevleri, onun o görevleri başarıyla icra edişinin hayatımızda yaratacağı değişiklikleri saymaya çalıştı, aklma fazla birşey gelmeyince sıkıldı, 'Neyse, daha sonra ayrıntısıyla konuşuruz,' diye konuşmayı toparladı ve kızı alıp çıktı.

Kızı odasına götürdü. Öğlene kadar da bırakmadı. Ne yaptılar, kıza birşey mi yaptı, birşey mi yaptırdı, bilmiyorum. Patronun hareketlerini amaçsız yaşlanmanın, yalnız yaşamanın, ifrat derecesindeki paranın yol açtığı egzantrikliğe verip işime döndüm. Çünkü insan her fırsatta işine dönmelidir.

O günden sonra birkaç hafta boyunca şirketimizdeki eski erkek ve kadınlar, gerçek personel, geçmişi ve geleceği olanlar, aralarında hep Selma'yı konuştular. Kadınlar ondan nefret ediyorlardı vücudunu fazlaca sergilediği için. Aslında birşey sergilediği yoktu; sadece hissettiriyordu. Ama nedense sergiliyormuş, hatta zorla gösteriyormuş gibi geliyordu insana. 'Onun neresi güzel?' diyorlardı. 'At gibi suratı var. Teşhirci! Külot bile giymiyor, inanabiliyor musun! Dişleri garanti protez, tırnaklarını yiyor, ayakları da en az kırk numara. Şu erkekler ne midesiz oluyor!' Acımasızlıklarını onun geçmişini kurcalamaya kadar götürdüler. 'Hem araştırdık, Arthur Andersen'de çalışmamış. Kimse tanımıyor. Nerede çalıştığı da, ayrıca, belli değil.'

Kadınların çabası erkeklerin ona asılmaya başlamasını engellemeye yetmedi. Ama kimse yakınlardaki bir lokantada kısa bir öğle yemeğinden fazlasını alamadı.

Kız kimseyle yatmadı. Yatsa bilirdik. Yatacağı adamlar ertesi gün gelip herkese anlatacak türden adamlardı.

Bu olanlar bizim nüfus ve ilişki yoğunluğu düşük executive katımızda değil, kızın kendini kısa zamanda herkese empoze etme dürtüsüne karşı koyamayıp gereksiz bir acelecilikle sık sık inip dolaştığı alt katlarda olup bitiyordu. Ama üç beş güne kalmadan bizim kata da sıçradı. Alt katlarla aramdaki irtibatı ve gayrı resmi bilgi akışını sağlayan müşteri ilişkileri direktörümüz bir gün şirkette dolaşan kraliçe hayaletine daha fazla dayanamayıp kapımı çaldı.

'Sen benim dostumsun, benimle açık konuş. Bu kız benim yerime mi geldi?' dedi.

'Nereden çıkarıyorsun Pınarcım?' dedim. 'Olur mu öyle şey?'

'E herkes öyle diyor. Duymazdan geleyim dedim ama olacak gibi değil. İnsan içine çıkamaz oldum. Lütfen benimle açık konuş. İstifa etmem gerekiyorsa hemen ederim.'

'Saçmalıyorsun,' dedim.

Ben de vaktiyle Pınar'ı Patronun Selma'yı alışına benzer bir gereksizlikle işe almıştım, sadece belki vefa borcundan, belki iş hayatının tüm tekinsiz ilişkileri içinde yanımda güvenebileceğim, bana insanlığı ve iyi duyguları hatırlatacak biri olsun istediğimden. Ne kadar saklamaya çalışırsan çalış, herşeyin aslını bilen halk, alt katlardaki çalışanlarımız, kısa zamanda gerekli düşünme ve çözümlemeleri yapıp benim üzerime oynayarak krizi patlama noktasına getirmeye karar vermişlerdi: Selma'yı yese yese Pınar yiyebilecekti, bu arada o da Patronun gözünde yıpranacak, ben de onu feda etmek

zorunda kalacaktım. Bir süre sonra kendi standartlarının üstündeki iki kadından da kurtulmuş olacaklardı. Halk kelle istiyordu, yani. Ve bir kez istedilerse, alırlardı. Bir işyerinde de kamuoyu diye birşey vardır ve aklı olan yönetici kamuoyuna kulak verir. Ama hemen vermez; önce karşı saldırıya geçer. Böylece ben de evet değil hayır deme gücümü kullandım. Kaldı ki onlara Patron hevesini alana kadar sabretmelerini söyleyemezdim.

Odaları usûlen bizim katta olan ama prodüksiyon amiri gibi hareket etmelerini istediğimi bildikleri için tüm zamanlarını aşağıdaki departmanlarında, adamlarının başında geçiren hukuk direktörünü, finans direktörünü ve planlama direktörünü yanıma çağırdım. Onları karşıma oturttum. Hepsinin Selma için deli olduğunu biliyordum. En alt katta yaşayan personel müdürüyle muhasebe müdürünü de birer sandalye çektirip kanatlara yerleştirdim. Karşımdakilere şirketimizin tarihinde görülmemiş bu dedikodu, tutuculuk, kıskançlık ve tatminsizlik deliliğine son vermek için adamlarının kulağını çekmelerini söyledim. Sonra kanatlardaki infazcılara güvenli birer bakış atarak, eğer çekmezlerse hazır işler de yavaşlamışken saray muhafızlarını üstlerine salacağımı ve kimseye acımayın, diye de emir vereceğimi söyledim. Artık, dedim, bu şirkette Selma Hanım tartışılmayacak. O, dedim, bizzat Selçuk Bey'in şirketimizin yakın gelecekteki yeniden yapılanması planlarıyla ilgili önemli görevler üstlenmiş durumda ve maaş ve kıdem olarak değilse de pozisyon ve unvan olarak sizin denginiz; herkes onu benimseyecek. Ona göre. Tabii onlara eğer o deliliğe son veremezlerse huzuru tesis etmek için Selma Hanım'ı, bir yolunu bulup, mecburen

işten çıkaracağımı söylemedim. Sonra Pınar'ı odasında ziyaret edip milletin tuzağına düşmemesini tembihledim; ben buradayken, dedim, kimsenin canını sıkmasına izin vermem, merak etme.

Gelgelelim, Pınar'ın içini rahatlatmak gündemimi değiştirmedi. Birkaç gün sonra, bu kez Selma, 'Konuşabilir miyiz?' diye kapımdan içeri başını uzattı. Onu bir gün insan olarak düşünebileceğim, daha doğrusu onun normal insanlar gibi normal nedenlerle mutsuz olabileceği aklıma gelmezdi. Hele mutsuz olunca bana geleceği hiç aklıma gelmezdi. Tedirgin olduğumu, hatta paniğe kapıldığımı itiraf etmeliyim. Şirkette yaşadığı sıkıntıları anlatmaya başlayınca, önce, Patron dururken beni makam yerine koyup şikâyete geldi sandım. İlk birkaç dakika, karşısında öyle bocaladım, öyle zayıf düştüm ki bana istediği ticari riski aldırabilirdi. Ama sadece dertleşmeye, akıl danışmaya gelmiş. Dertli ve akıllı biri olduğumu düşünmekte haklıydı.

'Hay Allah,' dedim. 'Mutlusun sanıyordum. Ben herkesi mutlu sanırım.'

O oraya çalışmaya gelmişti, birşeyler başarmaya, kendini kanıtlamaya, kalıcı olmaya. Elbette, dedim, kimse başka türlü düşünmedi zaten. Hayır, herkes başka türlü düşünmüştü ve ona başka türlü biri gibi davranmıştı. Hay Allah, dedim, bilmiyordum. Ve şimdi kendini kötü hissediyordu; devam edecek gücü kendinde bulamıyordu; oysa işe ve maaşa ihtiyacı vardı. Bunu da bilmiyordum, dedim. Bunu gerçekten bilmiyordum. Parayı iş dışı kaynaklardan temin ettiği şeklinde bir önyargım vardı. Şimdi bana soruyordu, sabretmesini önerir miy-

dim, kalıp mücadele etse miydi, yoksa hiç şansı yok muydu? Ona, daha ilk bakışta güven veren, farklı olduğu belli biri olarak, açıkça söyleyebilir miydim? Arkasından belki ama yüzüne söyleyemezdim. Hele de parasızlıktan söz ediyorsa asla. Sadece, moralini bozma, dedim, düzelir, geçer, herşey yoluna girer. Zaten o da Git! dememi duymak için sormamıştı. Ama bir sorun daha vardı: kendini işyerinde gereksiz hissettiği zamanlar oluyordu; gerçekten gereksiz miydi? Ona dürüstçe söyleyebilir miydim? Estağfurullah, dedim, o nasıl söz! Selçuk Bey ne yaptığını bilen bir adamdır. Acele etme, olur, hepsi olur. Peki, ben ona arada bir bazı işler delege edemez miydim, Selçuk Bey pek İstanbul'da bulunmadığından, bulunduğunda da yemeğe çıkmayı tercih ettiğinden, yemekte de iş konuşmayı sevmediğinden, hı? Bilmiyorum, dedim, yani sana haksızlık etmek istemem. Senin konun tamamen Selçuk Bey'in inisiyatifinde olan bir konu, ben karışmasam daha iyi olur. Anlıyordu. Profesyonelliğimi takdir ediyordu. Keşke herkes benim gibi olsaydı. Keşke, dedim. Keşke herkes benim gibi olsa.

Her bakımdan yararlı bir görüşme oldu. Birbirimizden çok şey öğrendik. Ben Patronun onu nasıl olduysa unuttuğunu, ve yatmadıklarını, öğrendim, o da orada kalmaya devam edebileceğini öğrendi. O bir iş arkadaşı edindi, ben de ona karşı olan gerginliğimden kurtuldum, ona kahve bile ısmarladım.

Sonraki bir iki haftanın esas gelişmesi bana yaptığı sıklaşan ziyaretler ve artan kahve sohbetleri oldu. Ama baktım, beni gereğinden fazla meşgul ediyor, ziyaretlerden kahveyi çıkardım, sorularına verdiğim cevapları kısalttım, ona soru sormadım. Ama birşey değişmedi; o

bir kez kararını vermişti. Geri çekilmek yerine beni kendisiyle ilgilenmeye zorlamaya, teşvik etmeye, özendirmeye, heveslendirmeye başladı. Ben tepkisiz kaldıkça o daha yakına geldi, bana ilgiyle, neşeyle, övgüyle davranmaya başladı. Hepsi iki üç hafta içinde oldu. Ona güven verdiğimi, orada sadece bana güvendiğini, sadece benimle arkadaş, onun deyişiyle "samimi" olduğunu söylüyordu. Bense sadece, nasıl olsa bıkar, vazgeçer diye, kaba davranmamaya çalıştım, ta ki bir gün, bir sabah, bir dergi getirip yanımda dikilerek 'Para' sayfasındaki bir adamın resmini gösterinceye kadar.

'Bak,' dedi, 'bu adam kim, biliyor musun?'

Hemen uyandım.

'Kocan,' dedim. Sonra bekâr olduğunu hatırladım. 'Eski kocan. Eksin.'

'Eski kocamın yüzünü bile hatırlamıyorum. Hem bu adamda evlenecek göz var mı?'

Resme daha dikkatli baktım. Evlenecek gözü olmayan bir adam örnek bir adam, bir kahramandır. Bizden birine benziyordu. Lacivert blazer, füme pantolon, parlak kravat, kol düğmeleri, kravat iğnesi, hepsi altın, Mont Blanc kalemler, Tag Heuer saat filan. Yalnız yüzünde pek erkeksi olmayan bir parlaklık vardı, nasıl söylesem, cilt bakımından yeni çıkmış ve feminen birtakım malzemeler kullanmış gibiydi. Yüzünde hafif bir bronzluk vardı, belki kar bronzluğu. Kirpikleri fazla uzundu. Herifi gözüm tutmadı.

'Galiba yok,' dedim. 'Vurup kaçacak birine benziyor. Genç, üstelik.'

Bizden, ama yeni kuşak. Daha insafsız, daha hırslı, daha lükse düşkün, daha sekse düşkün, sigara içmez,

şarap tadar, grand prix hayal eder. Borsacı, demeç vermiş. Bunlar da basmışlar.

'Öyle. Benden iki yaş küçük.'

'Peki ilişki ne? Yani sevgilin filan mı?'

'Öyleydi. Bitti. Bıraktım.'

'Yazık olmuş. Yakışıklı çocuk.'

'Çok hem de. Millet bakmaya doyamazdı. Bir doksanaltı boy vardı adamda.'

Ben o kadar uzun boylu, o kadar güzel yüzlü değildim ama bence daha yakışıklıydım, hiç olmazsa erkeğe benziyordum.

'Peki niye bıraktın? O kadar uzun boylu biri bırakılır mı?'

'Dalga geçme.'

'Geçmiyorum.'

'Olmadı. Yürümedi.'

'Senin boyun kaç?'

'Bir yetmiş altı.'

'E gayet iyi! Sorun neydi o zaman'

'Kadınlar. Başka ne olur?'

'Onlar daha mı uzun boyluydu?'

'Üf! Alay edeceksen gideyim.'

Gitse iyi olurdu. Ama öte yandan, itiraf edeyim, konu da eğlenceli gelmeye başlamıştı, hele de konunun taraflarından biri anlatmaya istekli görünüyorken. Tamam. Gitmese daha iyi olurdu. İş her zaman yapılırdı.

'Demek seni aldatıyordu, ha? Vay canına!'

'Ne bileyim, tuhaf adamdı... sadece kadınlar olsa neyse.'

'Yapma ya! Vay ibne!'

'Birşey gördüğümden değil. Ama öyle geliyordu. Telefon konuşmalarından filan.'

'Olsun. Kadınlar anlar.'

Adamı hatırlamaya başlamıştı. Oğlum, dedim, içimden, bir adam bu kadını sikip, bırakıp, bir de arkasından bu kadar lafını ettiriyorsa, sen çok zavallı bir adam olmalısın. Çok zavallı, evli, görgüsüz, gavur parasıyla beş para etmez bir adam olmalısın. Hiçbir anısı, hiçbir gizli gururu olmayan, hiçbir uzak kadını fethedememiş, bütün gençliğini soğuk iklimlerde ders çalışarak geçirmiş, bücür bir adam. Kendinden ne kadar utansan azdır!

'Ama çok şekerdi. Nasıl sevecendi, nasıl zarifti... Ona hayran olmayacak kadın düşünemiyorum.'

'Yok canım. O kadar da değil,' dedim kıskançlıkla. 'Benim karım olmaz mesala. O erkek gibi erkek ister. Şöyle vurduğu yerden ses getirecek! Ha ha ha.'

'Senin gibi mi?'

'Ha ha. Hayır. Benim sesim çıkmaz. Ha ha. Üşenmese beni boşar.'

Bu ona pek eğlenceli gelmedi; daha çok bir mesaj buldu, şaka olsun diye söylediğim sözde, ve başını yana eğerek not etti. Ben yine de eğlendim.

Tekrar resme döndüm. Alıcı gözle bakıyormuş, önyargısızca takdir etmeye çalışıyormuş gibi yaptım.

'Ama eşcinsel olsaydı,' dedim, bir yanlış anlamayı çözmeye çalışır, birbirini seven bir çifti önyargıların üzerinden geriye, sevgilerinin ilk gününe götürmeye çalışır gibi, 'seninle ne işi olurdu?'

'Sorun da oydu ya... Benimle işi yoktu.'

'Ee?'

'Eesi... öyle işte.'

Duraksadı; kapandı. Çizgiye gelmişti. Bu numara değildi. Şakayı, laflamayı, olağan olanı bitiren çizgi;

ciddi, korunan birşeyin hemen önündeki çizgi. Aşılması, açılması o kadar kolay olmayan, önüne getirilen herkesten biraz saygı görmeyi hakeden çizgi. İnsanın kalbinden dışarıya doğru çizilmiş.

'Aşk,' diye mırıldandım kendi kendime. 'Aşk olmalı.'

Bana bakıyordu.

Gözlerimi kaçırdım.

Alışkanlığının aksine, o gün bir daha uğramadı. Ama o gün, biliyorum, o kısa ziyaretinden sonra benimle ilgili tüm alışkanlıklarında birşey değişti çünkü o çizginin üstünden bir an, derin ve sakin bir an için benimle gözgöze gelmişti ve özel birşey gördüğünü düşünmüştü, hissetmişti, hissetmiştim, belki orada gerçekten olan ama benim farkında olmadığım birşeyi, yakınlık gibi, benzerlik gibi, anlayış gibi belki. Kalbimi görmüştü belki ve kalbim sandığım kadar kötü değildi; kimbilir. Onda iyi duygular uyandırdığımı kabul ediyordum. O da bende uyandıracaktı, çok iyi duygular. Ve çok güçlü düşünceler: Benimle yatar mı? Sonradan bana âşık -yani askıntı- olur mu? Yuvamı yıkmaya kalkar mı? İşyerinde durumu açık edip beni Patronumun gözünde zor duruma düşürür mü? Karım fark eder mi? Ederse beni terk eder mi? Ve nihayet, Selma için değer mi? Güçlü, büyülü düşünceler! Gel de âşık ol!

O akşam çıkarken kapımdan içeri sadece bir adım girerek beni içki içmeye davet etti. Hayatımda belki ilk kez böyle bir teklifle ve bağlantılı hayallerle karşılaşıyordum ve bu çok hoşuma gitti. Sonra korktum. Hem de çok. Biraz daha çalışacağımı söyleyerek reddettim.

Ama o vazgeçmedi. Bir kez kafasına koymuş, bir kez istemiş ve aklımın kaçış yolları önünde engeller kurmaya başlamıştı. O Cuma akşamı hafta sonu ne yapacağımı sordu. Aklıma ilk anda bir yalan gelmedi, cevap veremedim.

'Programın yoksa beraber birşeyler yapalım,' dedi.

'Bilmem, bakarız,' dedim. 'Ben seni ararım.'

Tabii, aramadım. Ama bütün hafta sonunu onu aramayacağımı düşünerek geçirdim. Hayatım boyunca başıma ne bela geldiyse hep hafta sonları gelmiştir, konsantrasyonun dağıldığı, ruhsal disiplinin gevşediği, aklın işten uzaklaşıp keyifli ve boş şeyler üzerinde uçuştuğu zamanlarda. O hafta sonu da az kalsın öyle olacaktı. Ama kendimi tuttum. Boş kalıp bir hata yapmamak için ofise gidip kendime çok önemli işler yarattım.

Ama o yine vazgeçmedi. Uzun süre dayanamayacağımı biliyordu. O kadar tecrübesi vardı doğal olarak. Tarz değiştirdi; B planını uygulamaya koydu. Türlü bahanelerle daha sık odama gelmeye, farkında değilmiş gibi bana sokulmaya, kendini koklatmaya, ufak dokunmalarla vücudunu hissettirmeye, aramızda minik şimşekler çaktırmaya başladı. Kötü bir niyeti olduğundan değil. Sadece, muhtemel aşkımızın nasıl birşey olacağı konusunda bana, önceden, bir fikir vermeye çalışıyordu.

Bu böylece bir hafta daha sürdü. Hayalet gibi yaşamayı göze alarak, bir hafta ve bir hafta sonu daha dayandım, ama o kadar. Sonrası malum. Hem, irade dediğiniz nedir ki? Hür değilse? Baktım kızı aklımdan çıkaramıyorum, baktım o yaşta otuzbircinin teki oluyorum,

kendimi karşıma alıp konuştum. Neden korkuyorsun, oğlum? dedim. Geldin gidiyorsun şurada. Korkacak ne var? Dikkatli ol, başını belaya sokma, yeter. Her erkek karısını aldatır. Hem belki bu orta yaş krizi dedikleri şeydir, senin elinde değildir ve karın da Patronun da psikenin insana oynadığı bu çok popüler oyunu bir defalığına mazur görürler, duyarlarsa, kaldı ki duymazlar. Duyarlarsa da koy götüne! Erkek adamsın! Böyle bir kadınla yatmak herkese nasip olmaz; kısmet ayağına gelmiş; sevilirken sevildiğini bil. Sonra yine dönersin sessiz, sade, sefil hayatına. Nasılsa o hayat her zaman herkesi her şekilde kabul eder. Söz dinle, rahat ol!

Peki! dedim. Madem öyle!

Ve Aralık ayının o ilk Pazartesi günü, yani dün, yani ofise kendime ait küçük bir sırrım olmasının tadını duyarak gelip onu beklemeye başladığım güne bugün dersek, dün, o gün dersek, önceki gün, standart memur saatiyle beşi biraz geçe, onu koridorda yakaladım ve titrek bir sesle yemeğe davet ettim.

3

'Sen delisin!' dedi Selma, neşeyle, gülerek, hızla odama girerken. 'Gecenin o saatinde nasıl gittin? Neden arabayı almadın?'

'Geç kaldın,' dedim, sırıtarak. 'Sana bakan dün gece olağandışı birşeyler yaptığını anlar.'

'Anlarsa anlasın. Sabah çok mutlu uyandım. Aylardır ilk defa kahvaltı hazırladım, inanabiliyor musun? Ben! Çay demledim, ekmek kızarttım, portakal suyu sıktım. Hadi bana kahve söyle.'

Onu keyifle tepeden tırnağa süzdüm. Canlılığı, rahatlığı ve pahalı giysileri içinde göz kamaştırıyordu. Saçlarını jöleleyip arkaya doğru yatırmıştı. Beyaz gömleğinin önü göğüslerinin ortasına kadar açıktı. Teni pırıl pırıl görünüyordu. Ona bakarken elimde olmadan gülümsedim ve kendimle bir kez daha gurur duydum.

'Niye gülüyorsun?' dedi.

'Hiç,' dedim. 'Seni hiç böyle rahat rahat seyretmemiştim. Dün sabah sana böyle bakamazdım.'

'Bakmalıydın. Neler kaybettiğini görüyorsun.'

Gülümsedim.

'Nasıl döndün, onu anlat. Bizim orada geceleyin çok köpek olur. Ben arabayı alırsın diye düşündüm. Yoksa taksi çağırırdık.'

'Hallettim. Gittiğimi farketmedin mi?

'Ruhum bile duymadı. Sırtımı döndüm, küt! Kütük gibi uyumuşum, biliyor musun. Hani biri gelip, çevirse, çaksa, bana mısın demezdim.'

'Yapma ya!' dedim şaşkınlıkla. Gülmeye çalıştım. Doğru anladıysam, gelip tecavüz etseler bile uyanmazdım demişti. Ne kız! Sonra birden ciddileşti.

'Evde bir şey oldu mu?' diye sordu.

'Nasıl bir şey?' dedim rahatsızlıkla, kıpırdanarak. Neyi kastettiği belliydi.

'Karın...'

'Bırak karımı,' dedim. Keyfim kaçmasın diye kendimi zorladım.

'Niye? Neredeydin diye sormadı mı? Sormaz mı?'

'Cevap verir miyim sence?'

Şaşırdı.

'Kızma. Ama anlamıyorum.'

'Boşver. Allah aşkına, senin semtinin adı ne tam olarak?' diye konuyu değiştirdim. Sabah sabah gerginliğe girmenin alemi yoktu, hele de gecenin tatlı anıları üstüne. O günün konusu o gecenin hâlâ üzerimizde yaşayan etkilerinden, bizi ulaştırdığı sonuçlardan oluşmalıydı. Ruhlarımızın yatışmış olmasından, düşman bir hayatla barışmış olmamızdan, sözgelimi.

'Valla, Koşuyolu diyorlar ama orası ayrı bir mahalle galiba. Biraz yukarıda meydan gibi bir yer var, oradaki otobüs durağının tabelasında yazıyordur. Bilmiyorum ki, ben de yeni taşındım. Eve de yatmadan yatmaya gidiyorum zaten. Ama senin için bakarım.'

'Otobüs durağının tabelasına mı? Bak. Bak da benim için bir posta adresi hazırla.'

'Niye? Tebligat mı yapacaksın?'

Güldük.

'Hacze gelirim belki. Üzerine ihtiyati tedbir koydururum.'

Çok güldük.

'Sen onu da yaparsın.'

'İcra memurları tutar, ben haciz koyarım.'

Çok çok güldük. O gülmeye hep benden bir an sonra başlıyordu. Bu beni daha çok güldürüyordu. Hukuk terimlerine o kadar alışkın olması ilginçti. Ya bir avukatın sekreterliğini yapmıştı ya da alacaklılarıyla başı dertte girmişti. Sahi, posta adresini ne yapacaktım? Korkudan mı? Polis, jandarma, ambulans, itfaiye çağırmak zorunda kalabilirim diye mi? Ya da bir arkadaşımı, gel beni buradan kurtar, evime götür, diye? Kurtarılamaz durumda olmak; göze alabilir misin? Ulaşılamayacak, akla bile gelmeyecek bir yerde?

'Erkek milleti işte, aklınız fikriniz şeyinizde.'

Gülmeye devam ettik. Sabaha hak ettiği hafif atmosferi kazandırmıştık. Bu benim başarımdı. Durum kontrolüm altındaydı. Telefona uzandım.

'Ne o, kimi arıyorsun?'

'Avukatımı.'

Gül gül öldük. Benimle yattığı için şimdi çok daha mutlu olmuştur. Öyle olur çünkü; önce yaşar, sonra düşünürsün.

O gün herşey çok güzel geçecekti. Karım bile o güzelliği bozmaya cesaret edemedi ve beni aramaktan vaz-

geçti. Oysa her gün düzenli olarak on bir sularında arardı, günlük işlerini yoluna koyup önünü görebilecek hale geldiği zaman. Patronum da o gün beni boş endişeleri ve boş hayalleriyle rahatsız etmedi. O gün zaten içimden hiç çalışmak gelmiyordu. Pencereye dönüp, ayaklarımı uzatıp, çay kahve içip dışarıyı seyretmek, geceyi aklımda tekrar yaşamak, uyuklamak, gülümsemek istiyordum. İlk defa, meslek yaşamım içinde böyle birşey yapacaktım ve ben bile kendime bir seferliğine böyle bir izin verebilirdim. Ama veremedim. İkinci çayımı içerken kendimi yine Patronun Londra'dan, New York'tan ya da bizim piyasadan toplayıp iş olsun diye bizzat getirdiği ya da çok gizli diye sıkı sıkı tembih ederek sekreteriyle gönderdiği ve son zamanlarda masamda birikme eğilimi gösteren dosyaları incelerken buldum.

Zavallı Patron. Hep aynı şey. Yaşlandıkça tembelleşiyor, tembelleştikçe mutsuzlaşıyordu. İçinde işe karşı birşeylerin kırıldığını hissedebiliyordum. Artık oyalanmak için millete lüzumsuz işler havale edip duruyordu. Yine stickerla işaretlenmiş finans ratingleri, abone olduğu ve çoluk çocuğun yazılarıyla dolu üniversite yayınlarında yakalanmış case study'ler, başka audit firmalarının bizim bakmadığımız şirketler için hazırladıkları ve hesapta el altından bize ulaşan raporlar, ilgili ilgisiz elli şirketin faaliyet raporu, hatta ticaret odası ve spk bültenleri, resmi gazete nüshaları, vb vs, kendisinin okumadan, sadece başlığına bakarak bana havale ettiği işe yaramaz döküntüler. Bunları, işimizin gevşek olduğu zamanlarda, kenarlarına kısa ve özlü memolar düşerek Patrona geri verirdim ve kısa ve özlü bir iletişim kur-

muş hissederdik kendimizi karanlık bir sahipsiz bilgiler ağı üstünden. Evet, efendim! Bunu farkettiğimiz çok iyi oldu! Biz iyiyiz çünkü biliyoruz, efendim! Çünkü Patron hayatta bilinebilecek herşeyi bilmemiz gerektiğine inanırdı. Beni de yıllarca o üniversiteden bu üniversiteye gönderip, yıllar sonra anlamıştım, bugünler için yetiştirmişti. Çünkü bilinmeyen bilgi tehlikeliydi. Birileri bir yerlerden bilgiyi üretiyor, yaratıyor, türetiyor, uyduruyor, sıçıyor, yazıyor, basıyor, dağıtıyor, yayınlıyor, söylüyor, ortalığa salıyor, derdi, virüs salar gibi; aklı olan o bilgiye ulaşır, bilgiyi ele geçirir, inceler, yorumlar, sindirir, antidotunu hazırlar ki bir gün başka biri o bilgiyle zarar vermeye, yaramazlık yapmaya kalktığında kendini ona karşı sağlama almış olsun, bilginin karşısına çıkmaya hazırlıklı olsun. Eskiden bana da heyecan verirdi böyle şeyler, çok uzun okul ve araştırma yıllarımdan sonra, birkaç senelik bir piyasa tecrübesi içinde, bilginin Türkiye'deki en zararsız, en önemsiz, en umursanmaz şey olduğunu anlayıncaya kadar. Aslolan bağlantı ve rüşvetti, ve sadece faiz ve dövizdeki hareketleri önceden haber alabilme becerisiydi. Bunları o da biliyordu, hatta benden iyi biliyordu, ama herhalde artık insanların sadece düşlerindeki hayatı gerçek sandıkları bir uzaklık içinde kalmayı tercih ediyordu.

Çok az bağı kalmıştı hayatla Patronun; Nether Lypiatt Manor'da dokuz yüz yetmiş birde kelepir aldığı ve şimdi hemen hemen bir milli servet değerinde olan iki yüz yıllık evi, salonun uzun duvarlarını kaplayan ve otuz yıldır, azalan bir tutkuyla da olsa, büyütmekten vazgeçmediği tarih kütüphanesi, Aston Martin koleksiyonu, Londra'nın gecesi beş bin poundluk ultra fahişe-

leri, İstanbul'da bindiği XJS6'i, arada bir Boğaz'ın balık lokantaları ve artık onun için sadece posta adresi vazifesi gören işyeri. Ve bütün bunlar eğitimini Harvard'da yapmış, finans ekonomisinin kitabını yazmış, dünyanın yarısını bizzat, yarısını da ismen tanıyan bir adamda. Az şey değil, bir insanın dünyasında. Ama artık hiçbiri, zaman içinde azalan ya da artan önemleriyle, güçlenen ya da zayıflayan çekicilikleriyle, onun ruhsal yaşantısını düzenlemesine yardımcı olmuyordu. Para harcamak da yetmiyordu artık ona. Harcadıkları üzerinde hayallere, keyiflere dalmak da. Kalp meselelerinde bir hata yapmış, yolun bir yerinde önüne çıkan birşeyi alıp saklaması, muhtaç durumdaki birini kucaklayıp ısıtması filan gerekirken ona dikkat etmeden geçmiş olmalıydı, masallardaki trajik kahramanların yaptığı gibi. Perilerin olmaması ne acı. Hatalarımızı yapıp dersimizi aldıktan sonra bizi hata öncesi hayatımıza döndürememeleri. Kızlarını çok özlediğini biliyordum, masasının üzerinde resimleri duran uzun sarı saçlı iki kızını. Resimlerde sevgi aramak; bilmediğim birşey değil. Zavallı Patron. Sonunda onun gibi olmak istemezdim.

Bir süre sonra, biriken bilgiyi zayıflatmış, durumumuzu eşitlemiştik; artık, o gün, o saat itibariyle hayatta bilmediğimiz hiçbir şey yoktu. Ve ben tekrar, hayatta herşeyi yapmaya hak kazanmış bir adam olmuştum. Dosyaları iade ettikten sonra rahat rahat Selma'yı görmeye gidebilirdim.

'Bu şirkette herkes kendi başına işler karıştırıyoor!' diye söylendiğini duydum sekreterin, istemeden de olsa, ahlaki bakımdan utanarak, mesleki bakımdan sevinerek.

'Günaydın, Nilgün Hanım!' diye odaya girdim.

Yalnızdı. Koltuğumun altında dosyalarla beni birdenbire karşısında görünce şaşırmıştı.

'Günaydın Murat Beey! Nasılsınız?'

Noktasız virgülsüz konuşur, cümlelerini hızlı bir uzatmayla sona erdirirdi bizim Nilgün Hanım! Her cümlesinde insanın dengesini bozan bir emir havası olurdu. Şirketteki herkesten daha güçlü biriydi çünkü Patronun sadece sekreteri değil, sırdaşıydı da; çantasında ve aklında ne olduğunu bilirdi. İş hayatının ağır stresi içinde Patrona sık sık oral seks servisi verdiğini hepimiz bilirdik. Güzel ve kudretli bir ağzı vardı Nilgün Hanım'ın. Aklı olan o ağızdan çıkana kulak verirdi. Patron ve ben dahil hepimiz ondan çekinirdik. Sıkıştığım zaman bana da sekreterlik yapardı ama ondan uzak durmak için sıkışmamaya çalışırdım.

'Teşekkür ederim, Nilgün Hanım. Bunlar bizim x-file'lar. Bazılarına notlar düştüm. Selçuk Bey'e verecektim.'

'Selçuk Bey bu sabah Londra'ya gittiler. Döndüklerinde iletiriim.' (Noktalama işaretleri bana ait.)

Bir anda çöktüm. Patronun sağ kolu olarak beni haberdar etmemiş olması, daha da kötüsü bunun sekreter önünde açığa çıkması dünyamı kararttı.

'Bilmiyordum,' dedim şaşkınlığımı saklamadan –çünkü ondan bir şey saklanmazdı.

'Ben de yeni öğrendim Murat Beey. Beni de uçaktan ince aradı. Nasıl? Hiç olmazsa nerede olduğunu biliyoruz.' Kızgınlığını saklamadı –çünkü benden de bir şey saklanmazdı. 'Öğleden sonra iki tane randevusu var, iptal edeceğim, ama adamlara ulaşamıyorum. Ne kadar zor durumda kaldığımı düşünebiliyor musunuz?'

'Evet, hay Allah.'

'Kimse duymasın, ama bu kaçıncı?! Bakalım daha neler göreceğiz!'

'Hayırlısı, Nilgün Hanım. Bir şey olursa ben buradayım.'

'Eksik olmayın Murat Beey. Çok iyisiniiz.'

Bütün keyfim kaçmıştı. Patrona hem vefasızlığı hem de sorumsuzluğu için söylene söylene geri döndüm. Selma'yı ziyaret etme isteğim de kalmamıştı. Siktir et fahişeyi, dedim. Zaten sabahleyin karımdan bahsetmesi hoşuma gitmemişti. Bugün karın kızdı mı diye sorar, yarın karını ne zaman boşayacaksın diye sorar. Kadının eline düşmeyegör, herşeyine sahip olmak ister. Zaten bir kadının eline düşmüş, özgürlüğümüz ve paramız dahil herşeyimizi kaptırmıştık. Şimdi aynı şeyleri başka bir kadınla tekrar mı yaşayacaktık? Ne kadar da iradeli olsan, dedim, risk risktir. Unut şu kadını. Bir kere siktin işte, ne olduğunu gördün, bir daha bulaşma. Bu fikir aklımda büyüdü. Birden zavallı karımı sevdiğimi düşünmeye başladım. O beni parasız, cılız ve utangaç bir üniversite öğrencisiyken de sevmişti ve hep yanımda olmuştu. Birazdan arayıp hatırını sorayım, akşam yemeğe götüreyim, seni hep sevdiğimi ve seveceğimi bil, gibi birşey diyeyim, dedim. Sen başkasın çünkü ne yaptığını, ne istediğini biliyorsun, diyeyim. Ve böylece benim bu maceram da bir gecelik bir macera olarak burada kalsın, dallanıp budaklanmasın. Bu işlerin sonu yok. Bak Patronun haline! Kendini de bizi de batıracak pezevenk!

O sırada odamdan içeriye neşeyle, hızla, mutlu bir telaşla Selma girdi ve karıma giden yolu kapadı. Elinde alışveriş torbaları vardı. Kapıyı kapattı.

'Nefis bir ayakkabı aldım,' dedi heyecanla.

'Şimdi mi?' dedim. 'İş saatinde alışverişe mi çıktın?'

'A ne var canım? Esir miyiz?'

Masayı dolaşıp yanıma geldi. Büyük torbadan bir ayakkabı kutusu çıkardı, kutudan ayakkabıları çıkardı, bana gösterdi. Bej rengi, yüksek ince topuklu bir ayakkabı, gösterişli bir Ferre, daha çok gece giyilecek ama onun işe gelirken de giydiği türden.

'Çok güzel. Güle güle kullan.'

'Bak bir de ayağımda gör. Nasıl yakıştı bir bilsen.'

Masanın önüne dolaşıp koltuğa oturdu, daha kısa topuklu siyah ayakkabılarını çıkarıp özenle yeni ayakkabılarını giydi, ayağa kalktı ve podyumda yürüyen modeller gibi omuzları geride, kolları iki yana açık, salınarak bana doğru yürüdü, masanın etrafını tekrar dolaşıp yanıma geldi, bir elini beline koyup bir ayağını öne uzattı. 'Hı?'

'Çok yakıştı. Güle güle kullan. Ayağında parçalansın.'

'Deli. İnsan çok seksi filan der.'

'Kaç numara giyiyorsun?' dedim havayı soğutmak, arkasındaki karımı görebilmek için.

'Ölçmek ister misin?' dedi, bir adım daha atıp ayağını dizime koydu ve rahatça orada tutabilmek için dar eteğini bir parça geriye çekti. 'Hı? Ne dersin?'

Söylemek bile gereksiz; önümdeki mutlak karanlığa doğru kaybolmaya başladım.

'Hops!' Birden ayağını indirdi, elim havada kalakaldı. 'Sen asıl bunları gör.'

Koltukta duran diğer torbalara gitti ve bir tanesinin içinden büyük bir mücevher kutusuna benzeyen

siyah, parlak bir kutu alıp tekrar yanıma geldi. Kutuyu masama koydu, yavaşça açtı ve içinden, iki eliyle iki kenarından tutarak, leylak rengi şeffaf pırıl pırıl bir külotu gözlerime doğru kaldırdı. 'Yorumu sana bırakıyorum.'

'Vaay!' oldu yorumum. Titrek bir yorum oldu. Karım o yorumun altında ezildi, gitti.

'Bunu benim üzerimde düşünsene...' Külotu beline tuttu. '... seni bununla karşıladığımı düşün.'

'Sen beni öldüreceksin,' dedim.

'Kimse seni böyle karşıladı mı?' Fısıldıyordu. Eteğini karnına kaldırıp külotu bir de yerinde gösterdi. 'Birşey söyle.'

'Şöyle söyleyeyim,' dedim, 'ölmek üzereyim. Beni böyle bırakma.'

Eğildi, kollarını koltuğumun iki yanına dayayıp yüzünü yüzüme, dudaklarını kulağıma yaklaştırdı, kokusuyla, sesiyle yıkadı beni. Eteği yavaşça geri düşüyordu ki uzanıp sıkıca tuttum; düşmesine dayanamazdım.

'Ben kimseyi yarı yolda bırakmam,' diye fısıldadı. 'Bunu unutma.'

Temiz çalışıyordu; üstümde tek bir leke, tek bir kırışıklık olmamıştı. Bu özelliğini sonradan ayrıca takdir ettim. Aslında, mutlu edilmesi çok kolay ve artık uzayda ağırlığı kalmamış bir adamdım.

'Ben ateşli bir kadınım,' dedi. 'Hiç affetmem, bir fırsatını buldum mu anında götürürüm.'

Masanın üzerinden öne doğru eğilip kıkır kıkır güldük.

'Ateş,' dedim, 'senin metaforun bu olsun.'

Anlamadığını görünce ona metaforun ne olduğunu anlatmaya başladım.

'Ateş çok banal,' dedi anlayınca, 'bence ayakkabı olsun.'

Masanın üzerinden arkaya doğru gerilerek kahkahalarla güldük. Herkes bize öfkeyle baktı. Hayata meydan okuyorduk ne de olsa, beni öğle yemeği için zorla götürdüğü Akkavak Sokak'taki İnegöl Köftecisi'nde.

'Dur ben de sana bir metafor bulayım,' dedi. 'Eee... Debriyaj nasıl?'

Gülmekten yerlere yattık.

'Çabuk kavrıyorsun,' dedim.

Gülmekten gözlerimiz yaşardı.

Garson sipariş almaya geldi. Selma birbuçuk köfte, pilav, patates kızartması, ayran, çoban salata ve Kemalpaşa tatlısı söyledi. Onu orada tanıyorlardı. Salonun dibindeki yazarkasanın arkasında duran göbekli bıyıklı kalınkollu esmer patron bizzat gelip bozuk şivesiyle hatırını bile sordu. Ben, bana bulaşmasın, özel müşteriye özel evsahipliği yapıp elimi sıkmaya filan kalkmasın diye öte yana döndüm. Adam Selma'ya köfteden önce mutlaka enfes bir mercimek çorbası ikram edeceğini söyledikten sonra gitti. Vitrin camının önündeki büyük ocakların birinde kaynayan, içinden kepçesinin sapı çıkan ve aşçı kılıklı bir adamın hayran hayran seyrettiği kararmış çorba tenceresine baktım. Selma gözlerini bana dikmiş kıkırdıyordu.

'Dans arkadaşın mı?' diye sordum.

Bu onu kızdıracağına daha çok eğlendirdi. Çorba o an geldi. Suratımı buruşturup konuyu kapattım. 'Neyse, bana ne. Herkesin ahbabı kendine.'

'Direksiyon hocamdı,' dedi çorbaya çatalıyla limon sıkarken ve bir kahkaha attı. Beklediğimden daha parlak bir cevap olduğunu kabul ettim; ben de güldüm. 'Çorba nefis. Sen de iç.'

'Git ya,' dedim. Sahte aşçıya baktım. İşsiz güçsüz bir adam, askerde patates soymuş olması yeterli referans olduğu için terhis olunca İstanbul'a göçmüş, en kral lokantada sulu yemeklerden sorumlu aşçı başı olmuştu.

Garsonlar ablalarına -belki yengelerine, çünkü Selma bu- hizmette kusur etmediler. Yemekler aralıksız geldi ve aralıksız yendi, bitirildi. Kıllı direksiyon hocası tatlının da bittiğini görünce tekrar yanımıza gelip çay mı kahve mi ikram etsinler diye sordu. Müdahale ettim.

'Sağol, kurban,' dedim, 'geç kaldık. İşe dönmemiz lazım. Hesabı alalım.'

Selma da gülmesini bastırmaya çalışarak adama teşekkür etti. Adam biraz bozuldu; herhalde Selma'yı seyretmeye doyamamıştı. 'Yavrum!' diye garsona seslendi, hesap işareti yaptı ve gitti.

'Uğraşma adamcağızla. N'apsın. Bana âşık zavallı.'

'Sikiym onun aşkını.'

'Fena mı, eğleniyoruz işte.'

'Sen öyle san. Herifin gözü göz değil. Bir gün yetti gayrı deyip çeker seni arka tarafa, patates çuvallarının arasında dersini verir.'

'Fena mı, belki bilmediğimiz birşey öğretir.' Sırıttı.

'Ne kadınsın ya! Hadi hesabı öde de kalkalım.'

Ödedi. Orada herşey çok ucuzdu.

Çıktık, hayırlısıyla.

'Hadi bir yere gidip kahve içelim,' dedi.

'Geç kaldık. Ofiste içeriz.'

'Bir kere de geç kalalım, n'olmuş? Hem korkma, patron Londra'da. Hadi gel.' Koluma girdi; tedirgin olduğumu farkedince çıktı. Görülmekten korktuğumu sanmıştı. Oysa birden yeni bir konu açılmıştı. Durdum, ona baktım.

'Patronun Londra'da olduğunu nereden biliyorsun?' dedim. Nilgün ona ya da başkasına birşey söylemiş olamazdı. Ölür de söylemezdi.

'Biliyorum işte,' dedi. Geçiştirmeye çalıştı. 'Cafe de Paris'ye gidelim mi?'

'Cafe Wien'e gidelim,' dedim. 'Daha yakın. Ama bana önce Londra işini anlat. Nereden biliyorsun?'

'Sabah beni aradı,' dedi, çok da umurunda değilmiş gibi. Belki de değildi.

'Londra'dan mı?'

'Buradan. Beni de davet etti.'

'Ne?' diye bağırdım.

'Evet şekerim. Sabahın beşinde aradı. Ben dokuzda gidiyorum seni de alayım, birkaç gün kalıp döneriz dedi.'

'Ne için? İş mi?' dedim saf saf. Bana yan gözlerle hınzırca baktı.

'Başka ne olur? Beni niye işe aldığını bilmiyor muyum sanıyorsun?'

'E sen ne dedin?' dedim telaşla. 'Vizem yok filan deseydin.'

'Vizem olduğunu biliyordu. Öğleden sonra toplantım var dedim. Sekretere söyle iptal etsin dedi. Olmaz, çok önemli dedim. Anladı tabii. Ama ısrar etti.'

'Vay orospu çocuğu!'

'Adamın tarzı bu. Sarhoştu zaten. O zaman yarın sabah gel, ben Ritz'deyim, itiraz kabul etmem dedi.'

'Yapma ya! Vay pezevenk!'

'Herif kararlı, sikmeden bırakmayacak,' dedi. Kahkaha attı; kendi kendisiyle çok eğleniyordu. Beni de kızdırmaya çalışıyordu, galiba, bir yandan. 'Başından beri asılıyor. Bu sefer herhalde artık sondur. Gitmezsem gelince beni işten atar. Erkekler hükmedemedikleri bir kadını karşılarında görmek istemezler.'

'E ver de rahatlasın o zaman,' dedim.

Atiye Sokak'ın köşesine geldik. Taksim dolmuşları dizilmiş müşteri bekliyorlardı. Karşı köşede dikilen kahya kara ellerini şapkasına kaldırıp Selma'ya asker selamı verdi. 'İyi günler abla!' diye seslendi, karşılığında bir gülümseme aldı. Sonra ters ters bana baktı; yerimde o olmalıydı. Bu fahişenin yüzünden semtin bütün küçük adamları bana düşman olacaktı.

'Patronum olmasa düşünürdüm valla,' dedi ciddileşerek. 'Aslında hoş adam.'

Karıda korku da yok, diye düşündüm, bana böyle bir şeyi nasıl söyler? Ağzına şöyle okkalı bir yumruk at, diyordu kör şeytan, dök dişlerini, kahya toplasın. Sakin ol, oğlum, sakin ol! Sana ne? Bu karı neyin? Kime verirse versin!

'Ahlaki bir konu galiba,' dedim. 'Prensip meselesi mi oluyor?'

'Evet,' dedi birdenbire patlayarak. 'Sen küçümseyebilirsin ama benim de prensiplerim var. Evli adamlarla yatarım, genç çocuklarla yatarım, ibnelerle yatarım ama patronumla yatmam. Yatsaydım şimdi boktan bir Flash'a değil, Porsche'ye biniyor olurdum. Ben senden değil, sen benden iş dileniyor olurdun. Kendime de yaptığım işe de o kadar olsun saygım var.'

'Kızma canım. Ne var bunda? Kötü birşey söylemedim ki!'

Hemen tırsmıştım. Utanmıştım da, onunla, onun o herşeyle eğlenmeye çalışan ve iyi becerdiği hafifliğine kapılıp kendi tarzım olmayan bir şekilde konuştuğum, yatma konusunda da üzerine gittiğim için. Kıskandığım açıktı, ama çirkinleşmiştim. Kendimden nefret ettim.

'Kızarım ben. Rahat giyiniyorum, rahat konuşuyorum, geçim sıkıntısı çekiyorum ve yalnızım diye herkes beni orospu sanıyor. Önüme gelene veriyorum sanıyor. Sen de öyle sanıyorsun.'

Sustum. Cafe Wien'in kapısından girerken kahya hâlâ bize bakıyordu. Selma'nın itirazına o taraflı olmamıştı.

Birer sade kahve söyledik. Sigarasını çıkardı, yakmak için kahvenin gelmesini beklemedi. Demek ki kahveyle bir tane daha içecek, bir tane de kahvenin üstüne içecekti ve biz işe biraz daha geç kalacaktık. Neyse, nasılsa Patron burada değil diyebilirdim belki, ben de, bir kez olsun. Sonra, o öfke patlaması hiç olmamış gibi, kendimi affettirmeye çalışarak, boğazımda yumuşak bir ses hazırlayarak konuya döndüm; benim için çok önemliydi.

'Vizen olduğunu nereden biliyordu?' diye sordum. Sesim istediğim gibi çıktı. Kendime hakimdim. Bu huyumu oldum olası çok beğenirim. Bunu da Patrondan öğrenmiştim.

'Orospuların vizesi olur!' dedi vahşi bir öfkeyle.

Bir an, gülebileyim diye, tüm iyi niyetli algı ve yorumlama gücümü kullanarak, kendimi affettirme kararlılığımda direterek, sesinde birazcık olsun şaka tınısı aradım. Ama ortada gülünecek bir durum yoktu; yani, ba-

na göre vardı ama, ne bileyim, gülmek iki kişilik bir iştir, hele de böyle bir durumda, tabii eğer kültablasını kafana geçirsinler istemiyorsan. Sustum. Hiçbir şey söylemeden ona baktım. Onu kendisine karşı savunmak, moral ve cesaret vermeye çalışmak, gururunu hatırlatmak sonu olmayan bir aptallığa başlamak olacaktı; öyle şeyleri gençken yapardık, daha öğrenciyken, kalbimiz daha esnekken, inancımız, heyecanımız, geleceğimiz varken.

Kahvelerimizi sessizce, önümüze bakarak, camdan dışarı bakarak, boşluğa bakarak, yorgun yorgun bakarak içtik. Bir anda niye öyle herşeyin altüst olduğunu anlamaya çalıştım. Hata bende olmalıydı. Hata zaten hep bende olur. Anlayamadım. Birden, işte, yanlış birşeyler birbirine değmişti. Ne bileyim. Zor. Evlilikte böyle şeylerle uğraşmıyorsun. Ne yapsam da kızı normale döndürsem diye kıvrandım durdum. Aklıma para harcamak geldi.

'Hadi gel,' dedim. 'Kahveleri içip alışverişe çıkalım.'

Sigarayı tutan eli yanağına yakın, duman yüzünden yukarı çıkarken, ters ters bana baktı.

'Kredini hızla tüketiyorsun, Murat,' dedi.

Sustum.

Ofise dönünce birşey söylemeden ayrıldık. Doğruca odasına gitti ve akşama kadar bir daha gözükmedi. Gelmeyeceğini bildiğim halde her ayak sesinde, telefonun her çalışında o olduğunu umdum. Artık benim hakkımda ne düşündüğünü bilmiyordum. Artık ondan ne bekleyebileceğimi de bilmiyordum. Herşey bitmiş gibiydi. Durduk yerde herşey bitmiş gibiydi. Kendime kızmaya başlıyordum biterse bitsin diyemediğimi farkettiğim için.

Akşam hoşçakal demek için odasına gittim. Yoktu. Çıkarken, resepsiyondaki kıza sordum. Dışarıda toplantısı varmış, oraya gitmiş. Bana veda etmeden gitti demek. Dönecek mi? Dönerim dedi. Eh, günahını almayalım. İnsan gene de çıkıyorum filan der. Demek ki karşılaşmak istemedi. Demek ki yürümeyecek, dedi, biterse bitsin. Bu adam için acı çekmeye değmez, dedi. Ona "bitti" demeye bile değmez.

Oysa herşey yeni başlıyordu. Daha banyoda sevişecektik. Daha ayakkabısından şampanya içecektim. Daha benden hamile kalıp kürtaj yaptıracaktı. Daha karımı arayıp kocan seni aldatıyor diyecekti. Sonra bana gelip ya karın ya ben diyecekti. Ben de sen diyecektim. Bütün servetimi karıma bırakıp onunla evlenecektim, daha. Ama o parasız olmaz deyip üç beş ay sonra beni yüzüstü bırakacaktı. Karıma dönmenin bir yolunu bulmaya çalışacaktım. Ama karım da o vakte kadar başka biriyle işi pişirmiş ve çocukların benden nefret etmesini sağlamış olacaktı. Üstüne üstlük Patronumun da gözünden düşmüş olacaktım. Daha koskoca bir hiç olacaktım siyah beyaz filmlerdeki gibi, tatlı bir hiç. Bitmiş yüzümün üzerinde SON yazacaktı daha titrek harflerle, ve Erman Film teşekkür edecekti perde iner, herkes benim için ağlarken.

Senin aşkın bu kadar olur. Bir buçuk saatlik birşey. Karanlık, havasız, soğuk, nemli bir dünyada senden başka herkese ait. Beğenmedim be! Bir boka benzemiyor. Bitse de gitsek. Aa, öyle deme. Yazık çocuğa, içim acıdı.

Aşk acısı, şehvet acısı. Bir gençlik şarkısı. *Baby, since I've been loving youuu, yeeeah.* Tamam, tamam, abart-

ma. Koca adamsın. Seni sarhoş eden her ne ise adını koymakta acele etme. Hem, koyacaksın da ne olacak? Kim duyacak? Kim anacak? Kimin umurunda? Keşke şaşırmayacak bir arkadaşım olsaydı, çağırabileceğim, anlatabileceğim, "ne dersin abi n'apiym ben şimdi?" diyebileceğim. Keşke karıma anlatabilseydim, sorabilseydim. "Ne dersin? Ne şimdi bu? Ne yapmalıyım?" O da bana söyleseydi.

Everybody trying t' tell me
That you didn't mean me no good.

Bir süre binanın önünde dikildim. Dikkat çekecek kadar uzun bir süre geçince caddede yürümeye başladım. Caminin oraya kadar indim, çıktım, karşı kaldırıma geçip yine indim, çıktım. Gelirse, dedim, görürüm. İş çıkış saatiydi. Etraf kalabalıktı. Yine de görürdüm çünkü o gelince görülürdü. Kahya kuyruktaki müşterilerle, dolmuş şoförleriyle, dolmuşların kuyruğa yanaşmasına engel olan hususi araç şoförleriyle meşguldü. Ona gidip Selma'yı gördün mü diye sormayı bile düşündüm. Görürsen tut, zaptet, bana seslen, ıslık çal, bağır, çağır, el salla, şapka salla. Bana yardım eli uzat, kahya, sokakların ve seyahatin efendisi, yap bi babalık. Yarın benim de sana bir faydam dokunur.

Really been the best, the best of fools.

Hayatta bazı adamlar vardır, kefil olabilirsiniz. Bilirsiniz ki o adam o şeyi, öyle birşeyi yapmaz. Dolayısıyla dersiniz ki, o öyle şey yapmaz. Bunun adı güvendir. He he. Ben de öyle bir adamım. Benim için o öyle şey yapmaz diyebilirsiniz, göğsünüzü gere gere. Bana güvenebilirsiniz. Öyle bir şey yapmam. Ölürüm de yapmam.

About to lose, lose, lose.
My wooorried miiiind.

Bu şarkıyı boşuna sevmemişim. Yaşıyorsun, yaşıyorsun, yaşıyorsun ve bir gün bir bakıyorsun önceden sadece sevdiğin bir şarkı aslında önceden senin o günün için yazılmış, bir bakıyorsun pat diye şarkıdaki şapşal kahraman olmuşsun. Adam önceden görmüş. Yazmış, söylemiş. Dinlemiş, sevmişsin ama gerçek olacağını, tam yirmi sene önce kurulmuş bir saatli bomba olduğunu ve yirmi sene boyunca hep tık tık tık bugüne doğru çalıştığını düşünmemişsin; o duruma düşeceğin hiç aklına gelmemiş. Ama düşmüşsün. Bakalım daha ne kadar düşeceksin.

Böylece, çaresiz, vazgeçtim. O soğukta daha fazla düşümenin, yorum yapmayı seven muhtemel tanıdıkların gözüne takılmanın, kahyayı akşam akşam rahatsız etmenin bir alemi yoktu. Hem evde, güzel evimde, sıcak evimde, karım, iki çocuğum ve babaannem yemeğe oturmak için beni bekliyordu. Onları arayıp beni beklemeyin, ben Selma'yı bekliyorum diyemezdim ya. O iş belli ki bitmişti, bitmediyse de her an bitebilirdi. Aşk gülmek gibi değil; tek kişide başlayıp tek kişide bitebilir; öteki de oturur şarkı söyler. Kadın yarın inadına Londra'ya gidecek, Patrona verecek, üç yüz poundluk şarapların tadını çıkaracak, Patronu memnun ederse hafta sonu için bir de countryside tatili kazanacaktı sadece dergilerde görebileceği bir evde. Ben de burada oturup hesaplara bakacak, ne zaman kar yağacak diye düşünecektim Zep'in dördüncü şarkılarını hatırlayarak; Patron ararsa işler nasıl gidiyor diye sormak için, ondan le Carré'nin yeni kitabını isteyecektim, çıktıysa, ter-

cihen imzalı bir kopya, sir, Hatchards'da bulursunuz eminim, ya da Harrods'da, üşenmeyin de bir koşu gidin bakın. Burada herşey yolunda efendim, siz dönene kadar daha da yolunda olacak, hepimiz hayatı daha iyi öğrenmiş, kendimizi daha iyi tanımış olacağız, haddimizi bileceğiz, herşey mükemmel olacak. Dönüşünüzü özlemle bekliyoruz. Saygılar hürmetler efendim! A tabii ki o hanım sizin hakkınız. Siz sikmiceksiniz de ben mi sikicem? Öyle. Öyle ama o beni tercih etti, sir. Acı ama gerçek. Yanlış anlamayın, birşey ima etmeye çalışmıyorum. Zaten size de söylemiyorum. Şimdi sizi tercih etmiş gibi görünebilir ama ilk beni tercih etti; ilk tercihe beni yazdı. Ve benimle geçirdiği zaman boyunca çok mutlu oldu. Doğrusu ben de öyle. Doğrusu, evet, doğrusu, uzun zamandır kendimle ilk kez gurur duydum, Patron, kusura bakma, ama öyle! Bu sefer fakir genç kazandı.

*Said I've been crying. Cryyyy

4

Evdeki sevimli hayaletler. Herşeyi sizin için yapıyorum sanırdım. Kendimi farketmeye başladığım için üzgünüm.

Karım birşeyler çevirdiğimi biliyor. Bildiğini bilmeme de izin veriyor üstelik, adımımı dikkatli atayım, yalan söyleyeceksem iyi bir yalan söyleyeyim, ama daha iyisi, her ne olduysa orada bırakıp hiçbir şey söylemeden normal hayatıma döneyim diye. Bana bir şans veriyor, yani. Gece boyunca benden sadece çocukların ödevlerine yardım etmemi istedi.

Ben de hiçbir şey yokmuş gibi davranmadım. Ne işler çevirdiğimi o biliyorsa ben de haliyle biliyor olmalıydım ve ona göre davrandım. Bildiğini bildiğimi bilmesine izin verdim, pişman ya da korkak ya da ezik olmadığımı anlasın diye, kriz istiyorsa kriz bulacağını bilsin diye.

Yeter ulan! Gelmeyin üstüme! Yaklaşanı vururum amam avradım olsun! Kahya! Tarzını benimsemek çok rahatlatıcı olurdu.

Gece böyle başladı, sahnedeymiş gibi.

Yemekten önce bir ara babaannemin yanına gittim. İçeri gelsin, oturalım istedim, ama ne yaptıysam oda-

sından çıkmaya razı edemedim. Evdeki gerilimi sezmişti. Karışmak ya da tanık olmak istemiyordu. Zaten karımı pek sevmezdi. Odasında oturduk. Ne zamandır şöyle karşılıklı oturmamıştık. Bana babamı, büyükbabamı, en büyük babamı anlatmasını istedim. Ne zamandır şöyle karşılıklı oturup eski zamanlardan bahsetmemiştik. Öyle hemen anlatmaya başlamadı tabii. Soru sora sora açtım; anılar kafasını boğmaya başlayana kadar soru sordum. Kimbilir kaçıncı kez dinlediğim eski zaman erkek hikâyeleri, erkeklerin sadece ya prostattan ya da vurularak ölmesine izin verildiği, ailemizdeki erkeklerin çift tabancalı babayiğitler oldukları, ailelerini el üstünde tuttukları ama sık sık atlarına atlayıp uzaklara gittikleri zamanın hikâyeleri, babamın babasından babaannemin babasına dönüşen, herkesin, tüm zamanların, tüm özlenen erkeklerin ve tüm özlemiş kadınların birbirine karıştığı hikâyeler. Sonunda sözü tekrar bize getirmeyi başardı, yine de. Gözlerimin içine dikkatle bakarak, sorduklarımdan daha fazlasını dinlemeye ihtiyacım olduğunu anlamış da söylediklerinden daha fazlasını anlatmaya çalışıyormuş gibi konuştu. 'Sen koskoca Fevzi Mehmet'in torunusun,' dedi. 'O kapıdan çıkıp yürümeye başladı mı bütün mahalle nefesini tutardı, kadınlar perdelerin arkasına saklanıp onu seyreder, erkekler ayağa kalkarlardı o geçerken. Öyle bir adamdı senin deden. Bir lafıyla ipten adam aldırırdı.'

'İp. Evet. Onu sonra. Beni severdi, değil mi?' dedim.

'Sevgi de laf mı? Ne zaman sen doğdun, adamın dünyası değişti. Gözü senden başka birşey görmez oldu. O koskoca adam, o memleketi titreten adam, sa-

baha kadar oturur, ağlarsın da annen kalkmazsa diye üst katı dinlerdi. Annen uykuyu biraz fazla severdi. Uyansa da öyle hemen kalkmazdı. İyi kadındı ama biraz rahat kadındı. Deden aşağıda meraktan kudururdu. "Kalk Makbule gelin, kalk. Çık bak çocuğun nesi var," diye beni yukarı gönderirdi. Kendi çocuğunu bile o kadar sevmedi Fevzi'nin Mehmet, nur içinde yatsın.'

'Beni tutup tutup berbere götürürmüş. Onu da anlatsana.'

'Sen memeden kesilip kundaktan çıkınca, zaten onun oldun. Kucağından indirmezdi seni. Sabah namazını kılıp doğruca yukarı çıkar, seni annenin yanından alır, aşağıya indirirdim. Her sabah köyden senin için yeni sağılmış süt getirtirdi. Bak bak, Makbule, maşşallah, ıstahlı olacak derdi. Sonra beraber berbere giderdiniz. Efendi adam, derdi, her sabah beyaz gömleğini giyer, berberine gider, traşını olur. Deden ölünceye kadar her sabah senin saçlarını berber taradı. Şunun saçlarının güzelliğine bak, Makbule gelin. Çok yakışıklı olacak bu oğlan, çok can yakacak, derdi. Görenler saçlarına bakıp seni kız sanarlardı çünkü deden saçlarını kestirmeye kıyamazdı... Beni sever miydi dedin de onun için söylüyorum bunları. Hiçbir çocuk senin kadar sevilmemiştir.'

'Keşke hatırlabilseydim,' dedim.

'Hatırlıyorsundur,' dedi. 'Öyle bir sevgi bir bebeğin aklında bile yer eder.'

Bunları söyledi ve dikkatle, hatta endişeyle yüzüme baktı. Sevgiye, cesarete ihtiyacım olduğunu anladığı için anlatmıştı bunları. Şimdi yüzümde sevilmiş bir çocuğun cesaretini görmek için bakıyordu bana. Zevkle gülüm-

sedim. Anlattıkları beni sevindirmişti. Yüzümde hiç olmazsa sevinç gördüğünü biliyorum. Elini ellerimin arasına alıp okşadım.

'Hatırladığın için sağol,' dedim.

Gecenin büyük bölümünü Selma'yla başbaşa geçirdim. Beraberliğimiz ilgi çekiciydi. Arada bir Patron kaşmir paltosu ve ipek atkısıyla ziyaretimize geldi. Yüz bulamayınca söylene söylene gitti. Karım çocuklarla yılbaşında nereye gidelim, on beş günlük tatilde nereye gidelim planları yaparken bize kaçamak bakışlar attı; beni görüyordu ama yanımdakini merak ediyordu. Sırtımı dönüp görmesini engelledim. Ama sadece karıma ve görmesini engelleyecek kadar; yoksa evdeki hayata, hele de çocuklara sırtımı dönemezdim. Bir süre sonra tatil planlarına ben de karışıp harcama eşiğini yükseltince karımdan tedirgin bir bakış, çocuklardan büyük alkış aldım. Uludağ'a göndericem sizi, ama önce karneleri görelim. Karıma da dedim ki, Arada bir şımartılmak onların da hakkı. Dedem beni nasıl şımartırdı bir bilsen. Babaanneme sor da anlatsın.

Çocuklara, yatmadan büyükannelerine iyi geceler dilemelerini tembih ettim. Hadi bakalım, dedim, yazın da sizi Disneyland'e götürücem. Çocukların babaannemle fazla yakın olmalarını kıskanan (çünkü onun anlatacak hikâyesi yoktu) ve çocukları rüşvete alıştırmaya karşı çıkan karıma yan gözle küstah bir bakış attım. Kızardı, kadın. Gıkı çıkmadı. Benden korkmaya başlıyordu. Onu daha ne kadar ezebileceğimi bilmiyordum ama şimdilik, belki şaşkınlıktan, belki hastanedeki sırdaşlarına danışıp bana karşı yeni bir strateji geliştirene ka-

dar, haklıydı. Ben de korkuyordum kendimden, ama kendimden korkmak hoşuma gidiyordu; içimde büyük bir nefes hissediyordum, tüketilmeyecek kadar büyük, taptaze, cömertçe, sertçe harcanmak isteyen.

Aklıma, durup dururken, sessizce televizyon seyrediyormuş gibi yapan karıma tecavüz etmek geldi. Ama, dedim ya, bana güvenebilirsiniz. Yine de herhalde hızlanan soluğumdan, istem dışı bir iki kıpırtımdan filan, birşeyler hissetti, düşünmeye başladı ki birazdan onun da soluğu hızlandı. Havaya kıpır kıpır seks iyonları yayıldı ve bizi kovalent bağlarla birbirimize bağladı. Irk, dil, din, sınıf farkı gözetmeden. Aslında bütün insanlık seks şemsiyesi altında birleşebilirdi. Böyle düşmanlık dolu, tuhaf bir zamanda böyle bir şeyin olabilmesi belki bedenin aklın krizini cinsel enerjiyle aşmaya çalışmasıdır, yani aklın yardımına yetişmesi, ona bir çıkış yolu göstermesidir, ve başarıya ulaşmasıdır. Belki de değildir. Bu ve benzeri konular ilgimizi çekiyorsa izne ayrıldığımızda biraz D.H. Lawrence okuyabiliriz. O zaman, yani izin dönüşü, bu konuda güçlü fikirlerimiz olabilir. Mesela *Aaron's Rod* diye bir kitabı vardır, zor bulunan, ben kütüphaneden ödünç alıp okumuştum, tavsiye ederim. Sayfalarca sıkıcı cevher bulabilirsiniz evlilik üstüne.

İçimizde biriken epey bir şiddet varmış. Hepsini, ya da çoğunu, boşalttık. Biraz gürültülü oldu, babaanneme biraz ayıp oldu ama ne yapalım, hayatta böyle şeyler de oluyor. Mazur göreceğine eminim. Karımı sevmez ama boşanmamı da istemez. Ve her sevişme boşanmama yolunda atılmış sağlam bir adımdır. Dolayısıyla aslında babaannemin de gönlünü yapmış olduk.

Ancak karım olanları gereğinden fazla iyiye yordu. Sanki hayata yeniden başlıyorduk. Sanki on altı yaşından beri nice Don Giovanniler'in baştan çıkarmalarına karşı koyarak sakladığı bekâretini bana verdiği için ona tapacaktım. Sanki böylece ona ait olmuştum.

'Ne zamandır sevişmemiştik,' dedi. 'Haftalar oldu.'

Böyle konuşmaları sevmem. Hem komik olursun, hem de sonu iyi bitmez. Cevap vermedim. O devam etti.

'Farkında mıydın?'

'Kalk hadi. Çocuklar filan gelir. Giyinelim.'

'Soruma cevap vermedin,' diye ısrar etti, sesine nazlanıyormuş gibi bir ton vererek. Soruyor, sorusunda ısrar ediyor, ama vazgeçmeye de hazır.

'Sen şimdi mi farkettin?'

'Eski düzenimizi özlüyorum.'

'Yaşlanıyoruz. Yoruluyoruz. Göbekleniyoruz. Kırışıyoruz. Alışıyoruz. Herşeyin bir yaşı var, herhalde. Biz artık orta yaşı da geçtiğimize göre yeni bir düzen normaldir... Bence bu tespit yerinde. İtiraz etme.'

'Tespitin senin olsun. Kalkma, otur şuraya! Biraz çıplak kalalım... Eskiden beni seyretmek hoşuna giderdi.'

'Ya, böyle konuşma.'

'Ama hayatım,' -doğruldu, bana sarıldı, kulağımın altında konuştu, dudaklarını boynuma değdirerek- 'konuşmazsak birşey yapamayız. Oluruna bırakırsak bir daha toparlayamayız. Kötü şeyler olacağından korkuyorum. Sen değiştin... Beni aldatacağından korkuyorum.'

Sustuk. Bunu söyleyebildiğine kendisi de şaşırmıştı. Çünkü bu, Beni aldatıyor musun? demekti. Hatta, Beni aldatıyorsun, demekti. Evet, aldatıyordum.

'Saçmalama,' dedim.

Böyle bir durumda gerçeği söyleyebilmek ya da ima edebilmek için çok öfkeli olmalıydım. Hem aklım Selma'yla düzenim arasında gidip geliyordu henüz. Henüz hiçbir şey net değildi. Hem belki Selma beni zaten bırakmıştı. Dolayısıyla ona ancak, "Henüz ortada kesin birşey yok," diyebilirdim. "Biraz daha bekle bakalım. Birkaç güne kadar belli olur." İçimdeki o büyük nefes gitmişti. O yüzden başladığım gibi devam ettim.

'Nerden çıkarıyorsun böyle şeyleri? Hiç olur mu öyle şey?'

'Hep olur. Herkese oluyor. Kocan birdenbire eve sabahın altısında gelirse sana da olduğunu düşünürsün.'

'Beş buçuğunda,' dedim. 'Hem merak etme. Seni aldatırsam ruhun bile duymaz. Saklamayı becerecek kadar zekiyim.' Der demez de omzumdaki morlukları hatırladım, korkudan, utançtan kıpkırmızı olduğumu hissettim. Gördü mü? Farketti mi? Farketse sinirlenirdi, böyle konuşmazdı. Vücudunda ağlamanın ilk dalgalarını duydum, engellenmeye çalışılan ilk sarsıntılarını. Yoksa gördü mü?

'Böyle diyeceğine beni sevdiğini söylemeni isterdim,' dedi.

Görmemiş. Işıktan kurtardık. Az daha sıçıyorduk. Salaksın oğlum sen, hangi lekesiz vücuduna güvenip sovundun, bir de sırtını dönüp oturdun kadına, bak, gör, anla der gibi? Allah korudu ha!

Başımı ona doğru eğdim. Ne diyordu? Beni sevmeni. Evet. Haklıydı. Herşeyin bir usûlü vardı. Romans nezaket ve hassasiyet gerektirirdi.

'Bizim böyle şeylere ihtiyacımız yok,' dedim, hem onu ikna etmeye hem de kendimi bağışlatmaya çalışan bir sesle. 'Biz biliyoruz. Hayatımız boyunca kendimize ve birbirimize güvendik. Şimdi ilişkimizi, bütün geçmişimizi sorgulamanın bir anlamı yok. Yapma gözünü seveyim.'

'Peki. Sana bir daha bu soruyu sormayacağım. Bir daha beni sevdiğini söylemeni de istemeyeceğim. Ama bil ki buna ihtiyacım var... Belki haklısın... Belki yaşlanıyorum. Ben de insanım. Kendime eskisinden daha az güveniyor olamaz mıyım? Cesaretim azalmış olamaz mı?'

Gözyaşlarını boynumda hissettim. Şaşırmıştım. Uff! dedim içimden, bu kadın ne hale gelmiş böyle, biz farkına varana ve her farkına varışımız gibi çok geç olana kadar? Ses çıkarmamaya çalışarak ağlıyordu. Bir süre konuşamadım. Sonra biraz rahatlar gibi olduğunu hissedince işi şakaya vurmayı denedim.

'Sende birşey kaybedecek göz yok. Senin olan hiçbir şeyi kaybetmeyecek bir kadınsın. Bak, bir gece eve geç geldim diye hemen duruma el koydun. Ben kadın olsam, kocamı aldatıyor olsam, benden şüphelenmesin diye onun tepesine binmeyi akıl edemezdim. Dolayısıyla burada aldatılan muhtemelen benim. Benim ağlamam lazım. Sürpriz son.'

'Ne?' dedi. 'Ben mi? Tam adamını buldun.'

'Niye? Senin bu yaştaki halin benim bu yaştaki halimden daha iyi. Şu göbeğime baksana. Fazla çalışmaktan sikimin kılları ağardı, artık senden başka kimseye gösteremem, göstersem de kimse bakmaz zaten.'

Onu güldürmeyi başarıyordum. Soluk alıp verişi hafifliyordu. Aynı şekilde devam ettim.

'Baksa da, aslında, birşey göremez. Yani görür görmeye de, çok dikkatli bakması lazım. Bazen ben bile görünce tanıyamıyorum. Ne lan bu? diyorum kendi kendime. Görüyorsun, tutsan elinde kalır.'

Güldü.

'Kullanmamaktan öyle olmuştur,' dedi. 'Dumura uğramıştır.'

Ben de güldüm. Onu okşamaya, mıncıklamaya başladım.

'Ama sen hâlâ taş gibisin. Şu memelere bak. Şu popoya bak. Şeyin hâlâ sımsıkı. Yalnız, anlamadığım şey, ben kullanmıyorsam sen nasıl kullanıyor olabilirsin ki bunlar bu durumda kalıyor. Bana bunu açıklaman gerekecek, korkarım.'

Keyifle güldü. Beni aldatmak düşüncesi hoşuna gitmeye başlamıştı. Son gözyaşlarını saçlarıma sildi. Arkamdan bana sarıldı. Yirmi dört saat içinde bana arkamdan sarılan ikinci kadın olduğunu üzülerek düşündüm. Keşke onun için önemli olmasaydı, yani onu ilgilendiren bir tarafı olmasaydı meselenin; keşke hayat böyle kurulmuş olmasaydı.

'Zor bir kadınım, biliyorum, ama n'olur, benden vazgeçme.'

'Unut bunları. Sen iyi şeyler düşünmelisin. Sen benim dignified lady'msin.'

'Bana bunu yıllardır söylememiştin. Yine eskisi gibi şiir okuyalım, n'olursun. Bana Eliot oku. Sesine hâlâ aşığım. Yine Mozart dinleyelim. Konserlere gidelim eskisi gibi. Eskiden paramız yoktu ama tutkularımız vardı. Hatırlasana, plak almak için bile para biriktirirdik. Şarabı minik şişelerle alırdık. Komik adımı ne çok se-

verdin. Hayatımızda hep eğlenecek birşeyler olurdu. Yine olsun. Yine beni komik adımla çağır. Her gece şarap içelim. Balkonda sevişelim. Verdi'nin Requiem'ini sonuna kadar açalım. Komşularla kavga edelim. Yağmur altında taksi bekleyelim. Tekrar sigaraya başlayalım anasını satayım.'

Gözyaşlarının gücü. O gece, oracıkta bir kez daha sevişerek başladık kaybettiklerimizi geri kazanmaya. Ne kadar başarılı olduk, takdir sizin. Biz, şimdilik, elimizden geleni yaptık.

Ama benden adam olmaz. Gül'le, eskiden sevdiğim adıyla Gülbeyaz'la geçen birkaç olağanüstü saatin etkisi kış gecesi uykusunun huzuruna karışıp beni serbest bırakınca aklım ilk karıştığı yere, Selma'ya döndü. Belki bir gün, bu konu kazasız belasız kapanırsa, karımın projesini içtenlikli bir çabayla değerlendirmeye alabilirdim. Aslında o proje kendi başına yürüyebilirdi, aptalca bir hata yapmadığım sürece, çünkü bir kez yoluna girmişti biraz fiziksel, biraz sözel, biraz duygusal çabayla ve belki müzik desteğiyle. Gerçi onunla Mozart işine girmek düşüncesi pek içimi açmıyordu; karım dinlediğim, hayran olduğum herşeyi sevdiğimi sanır, sevdiğim herşeyi de çok sevdiğimi sanır, ama insanın sadece gençliğinde sevdiği birşeyi çok sevebileceğini, sonra hiçbir şeyi o kadar sevemeyeceğini düşünemez. Ruhum üzerine düşünmeyi denemez, çünkü herhangi bir konu üzerinde fazla düşünmeyi sevmez. Karım işte. Şimdi düşünmeye çalışıyordu, düşünce üretiyordu, düşünce demek çözüm demekti, önerilen çözüm demek gerçekleştirilen

çözüm demekti, onun için. Karım. Beni sevdi ama kendimi sevmeme hiç izin vermedi. Doğum günümde bana Bulgari'den elmaslı kravat iğnesi alacağına şöyle temiz bir Fender'le ufak bir amfi almayı hayal edemedi. Unuttum mu sanıyordu? Yaşlandım mı sanıyordu? Yoksa yakışmaz mıydı koca adama? Ama öte yandan, daha büyük ve tartışılabilir konuların yanında, bilhassa sigaraya yıllar sonra tekrar başlamak iyi bir fikirdi. Zaten çok özlüyordum. Çocuklar nasılsa büyümüştü; beş sene sonra kanser olsak, iki sene de kemoterapi, radyoterapi falan sürse, o zamana kadar onlar iyice büyümüş, başlarının çaresine bakacak yaşa gelmiş olurlardı. Kanser olmamıştık da mutlu mu olmuştuk! Ah, güzelim kısa Camel!

Selma da sıkı içiyordu. O kısa Marlboro'cuydu. Eh, Camel kadar karakterli bir sigara değil ama uzun Marlboro'dan iyidir. Yani insan sigarasız kalırsa sabah bakkallar açılana kadar onun sigarasından idare edebilir; o bakımdan.

Ulan Selma! Karı şimdi kimbilir nerede ne yapıyordu. Üzülünce, hayattan intikam almak için önüne gelenle yatacak tiplerdendi. Fırıncıyla bile yatmış olabilirdi yeri yakın ve sıcak diye. Kontrol edilemez, güvenilemez, teslim alınamaz, tüketilemez bir kadındı; âşık olunması kolay, âşık edilmesi zor bir kadın. İnsan da onu kendine âşık etmek isterdi; teslim almak, etkisiz hale getirmek, kontrol etmek isterdi ta ki tüketebilinceye kadar. Ölümü bir gün, rahatlıkla, âşıklarının birinin elinden olabilirdi çünkü inatçılığı ve hükmedilmezliğiyle insanı katil yapardı. Ve onun katili olan haklı olurdu.

Çekip gitmişti kadın, eyvallah bile demeden, not bile bırakmadan. Bir anda silebilmişti beni, hem de tam gözümün içine bakıyor, gözü benden başkasını görmüyor, yeni fantezilere hazırlanıyor sandığım bir anda.

Ya giderse, dedim, sabah uçağına atlayıp? Bana, hayata, herkese ve herşeye kızıp? Son prensip meselesinden vazgeçip?

Herşeyin Allah belasını versin der de giderse?

Gider de bırakırsa beni, elimde çocukların karnelerivle?

Patrona ya da başka birine giderse?

Ya bu ondan nefret etmeme yetmezse? Vazgeçemezsem?

Ağlarsam, arkasından? Ağlayarak gidersem arkasından, gözyaşlarıma basa basa?

Req-qui-em. Req-qui-em. Benim Requiem'im. Güzelleştirmeye çalışmayın. Burada dehşet var. Modern müzik bu.

Karım mışıl mışıl uyudu. Beni iyi tanıyor olsa uyumazdı. Uyuyormuş gibi yapıp beni dinlerdi; nasıl uyku tutmadığını, sık sık saatli radyonun saatine baktığımı, bir ara kalkıp kar yağıyor mu diye dışarıyı kontrol ettiğimi, saatli radyonun radyosunu çok kısık sesle açıp uzun dalga yüz seksen kiloherztden yayın yapan Ankara, Erzurum, Diyarbakır, Trabzon radyosundan hava ve yol durumunu dinlediğimi, çocukların odasına gidip üstlerini örttüğümü, mutfağa gidip birşeyler atıştırdığımı, sonra yatak odasının balkon tarafında duran çalışma masamın çekmecesinden pasaportumu, nüfus cüzdanımı, arabanın anahtarını, kitaplığın dolabındaki şif-

reli kasadan dolar, mark, pound ne varsa aldığımı, olsa paraların yanında duran tabancamı da alacak olduğumu, sonra, saat beşe doğru banyo yaptığımı, her güne göre çok spor sayılabilecek bir takım giydiğimi, spor kravatımı ceketimin cebine koyduğumu, altıya doğru da her günkü gri ya da bej kruvaze paltom yerine yeşil kapitone kabanımı giyerek evden çıktığımı bilir ve Selma'ya gittiğimi ve arkasından gitmeye hazır olduğumu anlardı.

Hava buz gibiydi. Babaannemim hikâyelerindeki sabah ayazı. Uyanınca ilk iş mangalın küllerinin aralandığı, üstüne sabah kahvesinin konduğu. Hâlâ kar yağmamıştı. Hava o kadar soğuktu ki her gün, her an yağabilirdi. Yağmalıydı da. Kar mikropları kırardı. Günlerdir kar yağacak, buz yapacak, yollar kapanacak, yolda kalacağım korkusuyla arabama binemiyordum. Özlemişim atlayıp gitmeyi, bir hedef belleyip, kimseye muhtaç olmadan, milletin arasından sıyrılarak oraya ulaşmayı, doğanın güçleriyle çarpışa çarpışa bile olsa.

Kendimi Selma'yla son bir büyük karşılaşma yapmaya hazır hissediyordum. Değil Londra'ya, Patronun yanına, dünyanın öbür ucuna gitse bilmem kimin yanına, onu bulup aramızdaki adı konmamış meseleyi halletmeye, öyle ya da böyle bir sonuca kavuşturmaya, tercihen şöyle bir çözüme kavuşturmaya kararlıydım, hissediyordum: ya benim olursun adam gibi, ya da, ağlayacaksak şimdi ağlarız, birlikte ağlarız.

Özel imalat Volvo'm, ki onu bugünler için almıştım, eksi kırk derecede bile marş basacak takviyeli aküsü, yol bilgisayarı, yan darbelere karşı koruma sistemi, sabah soğuğunu ok gibi delecek üç yüz beygirlik motoru,

beş metrelik boyu ve iki tonluk cüssesiyle, hayatımızın bu en önemli sınavlarından birinde kendini göstermek için sakince beni bekliyordu.

Uzun ve zorlu bir yol oldu. Selma'nın evini biliyordum ama evin yerini tam bilmiyordum. Bunu Selma'nın semtine yaklaşınca farkettim. Köpeklerden başka sorabileceğim kimse yoktu. Onlarla da aram iyi değildi, önceki geceden sonra. Epeyce dolandım, semtin orasından girdim, burasından çıktım. Sonunda, gün ağarırken, Selma'nın direksiyonu sertçe kırıp motoru birinci vitese geçirdiği köşedeki eski evin tuğla duvarına büyük harflerle yazılmış, oraya çöp dökecek olanları önceden lanetleyen yazıyı görünce haritayı şak diye çiziverdim. Selma'nın küçük arabasının birinci viteste zor çıktığı yokuşu üçüncü viteste çıkma lüksüne sahip olduğum için onun adına kendimle gurur duydum. Kız sana şöyle sağlam bir araba alıcam. Karıma aldım, sana da alıcam. Yeter ki hak et. Yeni çıkan Alfa Romeolar çok tatlı diil mi? Hı hı onları ben de seviyorum. Git seç anasını satayım, içine de benim için fazladan bir tane airbag taktır. Murat Bey ödeyecek, de. Bedeli neyse ödeyecek.

Meydana çıktığımda önce şöyle bir şeref turu attım. Kim olduğumu dosta düşmana göstermek için. Fırının önünden geçerken birkaç kere kısa kısa kornaya bastım. Gazetecinin hemen önündeki otobüs durağına gelince durup durağın adını okumaya çalıştım. Y. Koşuyolu yazıyordu. Ne demek şimdi bu? Yarı Koşuyolu? Yan Koşuyolu? Yakın? Yokuş? Yukarı?

İt oğlu itler! Sizi ben bir daha burada görmeyeceğim demedim mi?! Dememiştim. Demeliymişim. Arabayı

park edebileceğim tek yere onlar park etmişlerdi. Kısa bir kararsızlıktan sonra, bir bakan var mı diye çevredeki binaların camlarını kontrol edip, arabayı üstlerine sürdüm. Hemen kaçıştılar uyuz itler, pire torbaları. Arabamı özenle ama hızla park ettim.

Ne çok engel aşmam gerekti o sabah! Apartmanın dış kapısı kapalıydı ve zillerde daire numaraları da kat sakinlerinin adları da yazmıyordu. Yani bir iki kişininki yazıyordu ama Selma'nınki yazmıyordu. Yani belki o da yazıyordu ama başka bir ad olarak, ondan önceki ya da daha önceki kiracının adı olarak. En alttaki tek zil kapıcının zili olmalıydı. Böyle bir varsayımda bulunmak zorundaydım. Olur da kapıcı değil ama başka biri yarısı yerin altındaki bir pencereden başını uzatıp beni azarlamaya kalkarsa "Ne işin var lan kapıcının dairesinde?" demeye hakkım vardı; apartmanlarımızın genel yerleşim planı, şehircilik anlayışımız, sosyal eğilimlerimiz, siyasi tercihlerimiz, örf, âdet, gelenek ve göreneklerimiz bana bu hakkı veriyordu. O zile bastım. Bir daha bastım. Bir daha. Sonra kapı küçük bir patlama sesiyle çat diye açıldı. Sağduyulu biriydi, her kimse. İçeri girdiğimde bodrum katın merdiveninden yukarı korkakça başını uzatıp "Kimi aramıştın?" filan da demedi. Sadece kapıyı açtı. Sonra gerisin geri, karısının kokulu yatağına, yorganına, koynuna, güvende olduğu yere dönerken isimsiz kapı açıcım, ben de hızla basamakları çıkmaya başladım hayatımdaki her güveni bekleyen en büyük tehlikeye doğru.

Kadını yatağından kaldırana kadar dakikalar geçti. O kadar özel bir sabah olmasa, o sabaha o kadar duy-

gu yatırımı yapmış olmasam, dayanamaz, çeker giderdim. Yatağından o kadar zor kalkan bir kadından hayatta ne köy olur, ne kasaba, çünkü, bana kalırsa, ne de bana sevgili hatta. Hiçbir sabah uçağını yakalayamayacak bir kadın.

'Kim o?' diyebildi sonunda. Dedirttim.

'Benim,' dedim. 'Başka kim olur bu saatte?!'

'Murat?'

Kulaklarına inanamıyordu. Bu bir mucizeydi. Allahın ona bir lütfu. Sevinçten gözü kimo deliğine yapışmıştı.

'Açacak mısın? Yoksa zorla mı gireyim?'

Açtı. Uykulu. Bakımsız. Makyajsız cildi bozuk. Dudakları solgun. Gözlerinin çevresi beyaz. Göz kapakları şiş, gözleri küçülmüş.

'Rüya mı görüyorum?'

Viski kokuyordu.

'Kendine bir tokat at, anlarsın. İstersen ben atayım.'

'Gel, gel. Gir içeri. Deli. Sapık. Bu saatte, bu soğukta. Uu, buz gibi. N'oldu? İyi misin? Evde bir şey mi oldu?'

Evet. Ona senden bahsettim. Benim adıma çok sevindi. "Hadi ona git ve mutlu ol," dedi. Karımı karıştırmasa olmaz! Ulan senin gibi umutsuz, imkânsız bir kadın için karımı bırakır mıyım?

'Yok canım. Ne olacak? Kedi nerede? Üstüne oturmayalım da.'

'Girmiştir bir yere. Geç, sen otur. Ben üstüme birşey alıp geleyim.'

'Zahmet etme,' dedim. Belinden tuttum, kararlı, reddedilemez bir kavrayışla. 'Boşuna olur. Başka planlarım var. Bu sabah bu işin adını koyacağız. Hiç affetmem, ona göre.'

Sinsi sinsi sırıttı. Anladığı dilden konuşmaya başlayınca uyanıyordu.

'Peki. O zaman üstümüze birşey alıp geleyim.'

Kabanımı çıkartıp yemek masasının iskemlesine astım. Cebindeki yol malzemeleri epey bir kalınlık ve ağırlık yapıyor, kabanı duruşu içinde dengesiz ve kaba gösteriyordu ki aslında hiç de öyle değildi, kabanım. Onu sandalyenin arkasından alıp kullanmayacağımızı düşündüğüm tek kişilik koltuğun üstüne, gelişigüzel atılmış bir hava vererek, cebindeki malzemelerin kayıp düşmemesine dikkat ederek yavaşça yatırdım. Sonra önceki gece de oturduğum çift kişilik koltuğa oturup gelmesini bekledim. Yine arkama geçsin de öyle başlayalım. Ev hakikaten soğuktu. Normal biri olsam üşürdüm. Ama benimki gibi dedesi olan biri üşümezdi. Çünkü onun dedesi arazide, sabah ayazında zina işledikten sonra derenin buzlarını kırar, abdest alırdı; sonra beyaz mintanı içinde yaka bağır açık, atlar atına işe giderdi, daireye, dükkâna, tarlaya, kışlaya, her nereye ise.

Ortalık dağınıktı. Salon geceleyin uzun uzun kullanılmışa benziyordu. Depresif kalıntılar. Kâğıt mendil kutusu. Gözyaşı ve sümük silinmiş kâğıt mendiller. Dolu kültablası. Bitmiş, büzülüp atılmış sigara paketi. Onun yanına atılmış, yeni paketin jelatini filan. Kahve fincanı, dibinde donmuş kahve. Şokella kavanozu, bisküvi paketi, kirli bir bıçak. Boş bir papates cipsi paketi. Ve tabii, sehpanın şeref konuğu, gecenin başkişisi, dibine dayanmış bir şişe JB, ucuzundan, yanında parmak ve dudak izlerinden şeffaflığını kaybetmiş bir viski bardağı. Selma'nın acısının fosilleri. Nasıl bir gece geçirdiği belliydi. Hiç olmazsa yalnızmış.

Battaniyesini alıp geldi. Yanıma oturdu, ayaklarını koltuğa çekip uzandı, üzerine battaniyeyi örttü.

'Nereden esti Allah aşkına?' dedi dişlerini birbirine çarptırarak. 'Rüyanda mı gördün beni?'

'Niye? Memnun olmadın mı?'

'Hemen darılma! Tabii ki memnun oldum.' Ve memnuniyet ifadesi olarak bir ayağını kucağıma uzattı.

'Aslında,' dedim. 'Gidecek misin, gitmeyecek misin diye kontrol etmeye, gitmeye kalkarsan engel olmaya geldim.'

'Deli. Şimdi de kıskanç mı olduk?'

'Hayır. Sadece Patronumu korumaya çalışıyorum.'

'Ben de inandım. Patronun senin olsun.'

'Gece dağıtmışsın,' dedim, masaya bakarak.

'Fena dağıtmışım hem de. Nasıl yattığımı hatırlamıyorum, inanır mısın? İğrenç! Kalkıp toplayayım şurayı. Böyle oturulmaz.'

Kalkmaya yeltendi. Ayağını tutup durdurdum.

'Boşver. Buna vaktimiz yok.'

Battaniyeyi yüzüne çekti.

'Benden iğreneceksin. Yüzüm de berbat görünüyordur. İğrençim değil mi?'

İğrençti ama buna aldıramıyordum. Elimi battaniyenin altına sokup ayağını tuttum; soğuk ve inceydi.

'Kötü bir gece geçirmişsin,' dedim. 'Hepsi bu. Şimdi iyi bir sabah geçirirsin, geçer gider.'

'Neden geldin?' dedi, yine battaniyenin arkasından. Bu kez tedirgin ve ciddiydi.

Banal olmamaya çalışmak ne zor! Doğruyu söylemen gerektiğini bildiğin ender bir anda doğrunun ne olduğunu bilememek, emin olamamak, yalan söylemeyi

de kabul edememek, susmak. Dikkatle bana bakıyordu. Önceden benimle ilgili düşündüğü, sonuca ulaştırdığı şeyler vardı aklında ve vereceğim cevabı onlarla karşılaştıracaktı, hissettim. Önüme baktım.

'Bilmiyorum,' dedim. Zaman yavaşladı. Vücudumun, başımın içinden sesler gelmeye başladı.

'Benimle sevişmek istiyorsun.'

'Öyle. Hem de çok. Ama sadece bu değil. Bilmiyorum. Aklımı çok meşgul ediyorsun. Seni çok düşünüyorum. Aklımda seninle kavga edip duruyorum. Seviştiğimizi düşündüğümden çok konuştuğumuzu düşünüyorum.'

Yumuşadı. Ona bakmıyordum ama sesinden hissettim.

'O zaman konuşmaya geldin.'

'Bilmiyorum. Geldim işte. Gelmeden duramadım. Dün akşam bittiğini sandım. Korktum. Bitti diye.'

Gülümsedi. Sesinden hissettim. Battaniyeyi indirip bana baktı. Başım yere doğru yaklaşıyordu. Kaldıracak gücüm yoktu.

'Şimdi korkun geçti mi?'

'Bitmesin diye geldim.'

Sözlerim onu memnun ediyordu, hissettim. Doğrulup hafifçe bana sarıldı, avutur gibi. Hiçbir şey söylemeden, öylece durdu bir süre. Tam söylediklerim için pişmanlık duymaya başlamıştım ki düşünmesini, önceden bana karşı düşündükleriyle şimdi kendim hakkında söylediklerimi eşleştirmesini tamamlamış gibi kımıldadı, başını arkaya çekip konuşmaya başladı.

'Benim için çok özelsin,' dedi, kendi halinde, herşeye baştan başlayan bir sesle. 'Seni çok seviyorum. İnan.

Çok iyisin. Efendi bir adamsın. Ama hayatındaki ikinci kadın olmaya ne kadar dayanabilirim bilmiyorum. Sana bir gecede âşık olacağım aklıma gelmezdi. Farkedince korktum. Çünkü gideceğini biliyordum.' Sol elini sağ yanağıma koyup yüzümü kendisine doğru çevirdi. Dudağının kenarında acıklı bir kıvrılma oldu, zoraki bir gülümseme gibi. 'Birini sevmek ve sevgini dünyadan saklamak çok zor. Ama birini sevmek daha zor. Peki. Dayanabildiğim kadar dayanacağım. Sen de belki dayanmama yardım edersin. Sonunda seni kaybedeceğimi, dün gecekinden daha çok acı çekeceğimi biliyorum. Ama, n'apalım, hayat bu, herşeyin bir bedeli var. Senin için acı çekmeye değer. Yalnız, ileride beni sevgiyle hatırlayacağına, iyi kızdı, diyeceğine söz ver.'

Bu kez onu seven bendim. Hayran olan, büyülenen, tapınan, bir ölüm dansına rahiplik eden, bendim. İçimdeki büyük nefes saatler sonra geri gelmişti ve kendimi yeniden gerçek hissediyordum. İçimde alçakgönüllü, huzurlu bir gurur birikti ve iyi biri olduğumu, layık olduğumu, ödül kazandığımı hissettim. Sanki yıllardır bunun için çalışmış, bunun için beklemiş, sabretmiş, diretmiş, istemiştim. Bunu anladı. Yüzünde anlayan bir gülümsemeyle kendini bana bıraktı. Elini hep saçlarımın arasında tuttu ve hiç çekmedi onu ısırmamı isterken bile. Ona doymaya, onu tüketip içimde saklamaya çalıştım.

Kedi gelişmeleri baştan sona ilgiyle izledi. Uzun zamandır sahibesini o kadar mutlu görmemişti. Uzun zamandır sahibesini o kadar sevilirken ve kendini sevilmeye o kadar bırakırken görmemişti, belki hiç görmemişti.

Etrafımızda ve bazen üstümüzde gezinip her ayrıntıyı her açıdan not etti. Mutluluğu tanımaya çalıştığı için ona kızamazdım.

'Hadi getir,' dedim, 'şimdi birer sigara içelim.'

Onu keyifle göğsüme yatırdım *Chinatown*'daki gibi ve işim, ailem, umutlu karım, mazbut ve sağduyulu bir adam olarak tüm itibarım, hayattaki tüm düzenim, tüm eski planlarım yıllar sonra içtiğim ilk sigaranın baş döndürücü tadı içinde eridi gitti. Artık korkmayacağım, dedim.

5

'Bir gün bana beni sevdiğini söyleyecek misin? Söyler misin? Kalpten mi söylersin? Yoksa iş olsun diye mi? Beni gerçekten sever misin bir gün? Seksten daha fazlasını ister misin? Üff, neyse. Boş konuşuyorum. Erkekler sonunda hep karılarına dönerler.'

'Birinin beni gerçekten sevmesini çok isterdim. Bana sahip çıksın, hayatımda kendini hissettirsin, ben varım desin, senin için varım desin. Kocam olması şart değil. Ama şöyle, hayatımda dimdik bir adam, adam gibi bir adam. Güvenilecek, yalan söylemeyecek, cesur olacak, gücünü gösterecek, hatta kıskanç bile olsun isterim. Mutluluktan deli olurum öyle biriyle; öyle mutlu ederim ki onu, kendimi öylesine veririm ki, zevkten ayakları tavana vurur... Ama o vakte kadar aklına ne eserse yapabilecek bir kadınım. Benden her an herşey beklenir. Sağım solum belli olmaz. Bunu unutma.'

'Birşeyler yemek ister misin? Ben çok acıktım.'
'Ne yiyeceğiz?'
'Omlet yapayım. Ne dersin?'
'Yok. Boşver.'

'İşe geç kalıyorsun.'

'Hayatta bir kere de geç kalayım. N'olmuş!'

'Şimdi Patron da yok. Yokluğun hissedilir. Bari haber ver.'

'Boşver. Beklesinler.'

'Kahve yapayım.'

'Sonra yaparsın. Gel buraya.'

'Dün gece seninki yine aradı. Adam yakamı bırakmıyor. Gelmeyeceğim deyince fena bozuldu.'

'.....'

'Suç benim. Başıma geleceği bile bile iş teklifini kabul ettim.'

'Sizin ilişki nereden?'

'Bir yerden değil canım. Bir arkadaşım tanıştırdı. İş aradığımı duyunca o da iş teklif etti.'

'Kimdi o istihdam subayı arkadaşın?'

'Erol.'

'İbne? Erol muydu adı? Seni tutup adamın kucağına attı ha?'

'O öyle şeylere aldırmaz ki.'

'Ne hoş adamlar var. Ayrılmış olsaydınız bari.'

'Ayrılmıştık. Yani bilmiyorum. Kendi evine taşınmıştı.'

'Hâlâ görüşüyorsunuz o zaman.'

'Arada bir. Ben ararsam.'

'Arıyor musun?'

'Arada bir. Kendimi kötü hissedince, onu özleyince, birşey lazım olunca.'

'Para mı?'

'Hı hı. Bana çok yardım etti. Hakkını yiyemem.'

'Yardıma ihtiyacın mı oluyordu?'

'Hiç doğru dürüst param olmadı ki hayatta.'

'E çalışmıyor muydun?'

'Üç ay orada, beş ay burada. Hiçbir yerde adam gibi çalışmak kısmet olmadı. Hep birileri sırnaştı. Nereye girdiysem yılışık bir adam, adam yoksa cadı bir kadın. Biliyorsun işte, burada bile nelerle uğraştım. Ben de bastım istifayı. Tabii istifayı basınca tazminat filan da yok. Sonra uğraş dur. Kiraydı, kredi kartlarıydı, boktu püsürdü. N'apiym, ben de ondan istiyorum. Sağolsun, sözünü bile ettirmiyor.'

'E ailen filan yok mu? Onlardan isteyemez misin?'

'Ailemle öyle bir ilişkim yok. Onlarla çok uzaklaştık. Cenazeden cenazeye, o kadar.'

'Anneni, babanı mı kastediyorsun?'

'Annemle babamı. Onlar hep abimlerle ilgilendiler, ben nasılsa küçük kızdım, evde kendi kendime büyüyordum. Babam beni masraf olmasın diye üniversiteye bile göndermek istemedi. Büyük abim yine işini batırmıştı. Babam varını yoğunu onlara harcadı, bana ait olanları bile. Ben de bir gün öyle pat diye karşılarına çıktım on sekiz yaşında, evleniyorum dedim. Gidiş o gidiş. On üç, on dört yıl oldu, belki dört beş kere ancak görüşmüşüzdür. O da ben iş için İzmir'e gider de uğrarsam. Şimdi tabii çok üzgünler biz sana hiç sahip çıkamadık diye ama artık geçmiş olsun. Yani, benim ailem yok.'

'Peki kocan?'

'Çocuktuk ya. Öyle aklı bir karış havada bir oğlandı. İşi gücü Mustang'ine atlasın, kız tavlasın. Yürümedi

tabii. Çok tatlı bir babası vardı, böyle eski zamanın tumturaklı adamlarından. Beni çok severdi adamcağız. Bize o bakıyordu zaten. Ayrılacağımızı duyunca çok üzüldü. Sen her zaman benim kızımsın, ne zaman birşeye ihtiyacın olursa bana gel, dedi. Ben de ona dedim ki, ben lise mezunu olarak kalmak istemiyorum, dedim. Amerika'ya gidip üniversite okumak istiyorum, bana yardım edin, dedim. Nasıl ama?'

'O ne dedi?'

'Kaç liradır bu dediğin, dedi. Otuz bin dolara ihtiyacım var, dedim. Üstünü nasılsa iş filan bulur kendim öderim. Sene 79. Dolar o zaman şimdiki kadar pahalı değil ama gene de büyük para tabii.'

'Büyük para. O ne dedi?'

'Tamam ulan, dedi. Oğlum okumadı bari kızım okusun. Ertesi gün parayı verdi, inanabiliyor musun? Üç deste halinde otuz bin dolar. Ben filmlerdeki gibi çanta içinde gelir sanıyordum. Ama üç tane küçük deste. Öyle görünce büyük para gibi gelmiyor insana. O kadar büyük parayı o kadar küçültüp iki sene sana gelinlik yapmış yarım akıllı bir kıza ver! İnsanın kendi babası bile yapmaz. Hüngür hüngür ağladım. Elini öptüm, hayır duasını aldım. Bana bir tek ne dedi biliyor musun? Okulu bitirince geri dön, memleketine faydalı bir genç ol, dedi.'

'Vay canına!'

'Yakınlarda pizzacı filan yok mu, birşeyler söylesek.'

'Yok. A, sana tost da yapabilirim.'

'Yap. Neli?'

'Beyaz peynir var.'

'Yok. Boşver.'
'Niye? Beyaz peynir sevmez misin?'

'Vay canına ya! Bu devirde hâlâ memleketini düşünen bir adam ha! Çok etkilendim. Bir daha gördün mü adamcağızı.'
'Dönünce ziyaretine gittim. Çok hastaydı. Beni tanımadı. Ben yine eğildim, elini öptüm, boynuna sarıldım, yine hüngür hüngür ağladım. Oğlu, eski kocam, kazada ölünce adam felç geçirmiş. Ne hayat, değil mi? Evladını kaybetmek korkunç birşey. Ölümden beter. O dev gibi adam ufacık kalmıştı. Ona diplomamı götürmüştüm. Hayatımda benimle iftihar edebilecek bir tek o vardı. Döndüğüme sevinecek bir tek o vardı.'

'Kendi evine taşınmadan önce bu evde, senin evinde mi kalıyordu, burada, bu yatakta, şimdi benim yattığım bu yerde, bu yastıkta, bu çarşafta?'
'.....'

'Uu, çok üşüdüm. Hadi beni ısıt.'

'A! Sana şamfıstığı getireyim. Soyulmuş şamfıstığı var.'

'Neden beni hiç öpmüyorsun?'
'Öpmüyor muyum?'
'Öpmüyorsun? Hijyen için filan mı? Öyle huyların var mıdır?'
'Yok canım. Olur mu öyle şey?'
'Ne bileyim. Öyle cins birine benziyorsun. Hani bakteri makteri dersin belki.'

'Ne bakterisi ya. Biz Türk'üz, bize bakteri işlemez... Alışkın değilim herhalde. Bilmiyorum ki. Yani farkında değilim.'

'Öp o zaman.'

'Kedi hep böyle yakın plan mı çalışır? Göndersene şunu.'

'Anlaşıldı. Sana öpüşmeyi de öğretmemiz gerekecek.'

'O kadar kötü mü?'

'Kötü de laf mı? Senin lisede hiç kız arkadaşın olmadı mı? Lisedeyken başka birşey pek yapılamadığı için habire öpüşülürdü.'

'Üniversiteye kadar hiç kız arkadaşım olmadı.'

'İnanmıyorum. Hiç mi?'

'Hiç. Bir kere geneleve gittim, hepsi o.'

'Yalan! Sen genelevde!'

'Eh, usûlen gitmek lazımdı, biz de gittik.'

'Anlat, n'olursun.'

'Anlatacak birşey yok ki. Önce kalkmadı zaten, kadına rezil olduk. Kalkınca da bismillah diyemeden zırt diye bitti. Sonra günlerce başımı duvarlara vurdum bari vajinasına dikkatle, yakından baksaydım diye.'

'Yapma ya! Zavallım benim.'

'Fakirlik işte. Ana yok, baba yok, eş dost yok, para yok. Babannem benim cinsel gelişimim için endişelenecek değil ya. Beni babaannem büyüttü. Terleyip üşütürüm diye beni sokağa bile çıkarmazdı. Ben de evde oturmaya alıştım. Oturup çalıştım, hep çalıştım. Hayatta ilk canlı ve ücretsiz vajina görmem yirmi yaşından sonraya rastlar, çok sonraya hem de.'

'İnanmıyorum! Senin gibi adam! Kimdi peki, hatırlıyor musun?'

'Hatırlıyorum tabii...'

'Kimdi, söylesene. Nasıl biriydi?'

'Karımdı... Beni hayatta ilk o sevdi.'

'Kalkıp kahve yapayım bari.'

'Senin bu ev niye bu kadar soğuk? Kaloriferler yanmıyor mu?'

'Kapıcı kafasına göre yakıyor işte. Uyuz herif. Gündüz millet işte diye kısıyor. Üşüdün mü?'

'Ben üşümem. Senin için şey ettim.'

'Dün akşamdan sonra bir daha beni görmek istemezsin sanıyordum. Dengesiz karının tekiyim. Ne söylediğimi bazen ben de bilmiyorum. Kime kızacağımı bilemiyorum. Artık kendime kızmıyorum. Kendimi sevmeye çalışayım diyorum ama hep aynı hataları yapıyorum. İnsan hata yapınca ders alır, değil mi? Hayır efendim. Ben sanki hayatım boyunca tekrar tekrar aynı hatayı yapmak için doğmuşum. Hata yapmaya doyamıyorum. Bir türlü de tam batmıyorum. Tükenmiyorum, anlıyor musun? Biraz zaman geçiyor, toparlanıyorum, hadi bakalım herşeye baştan başla. Yine eski arkadaşlar, eski mekânlar, Jack Danielslar, jointler, sonra hemen birinin bir arkadaşı çıkar, sana asılır, iltifatlar eder, sen yüz vermedikçe o daha da kudurur, sensiz yaşayamam der, sen de sonunda bu adam samimi galiba, belki bu sefer olur dersin, ama bir iki ay sonra bakarsın adam roz olmuş, ben göt gibi kalmışım. Yine de ölmüyorum. Birinin beni öldürmesi lazım. Kendim beceremedim.'

'Seni en çok niye sevdim biliyor musun? Utangaç olduğun için. Patron bizi tanıştırdığı gün, sana dikkatli baktığımı farkedince kızardın. Onun için. Bir de bana erkek arkadaşınmışım gibi davrandığın için.'

'Niye bu kadar içki içiyorsun?'

'Çok mu içiyorum? Yok canım.'

'Dün gece aynı şeyleri yaşadık, ama ben içki içmedim.'

'Bir daha makbul bir adam mı oldun?'

'Senin bir ailen var, düzenin var. Koşuyorsun. Ara veremezsin. Kaybetmek istemeyeceğin çok şeyin var. Benimse, kaybetmediğim... bir tek... giysilerim kaldı.'

'Hadi, gülümse. Seni kırmak için söylemedim. Bana acıman için de söylemedim. Biliyorum, iyiliğimi istediğin için söylüyorsun. Ama öyle kulağımı çekmeye de kalkma.'

'Nasıl? Fantezi fabrikası gibiyim değil mi? Güzel, değil mi? Hatırlayacak birşeyler kalsın, ha? Kalacak mı dersin?'

'Lütfen durma.'

'Hey, kalbin filan yok ya?'

'Anlayacağız.'

'Kedi şoka girdi galiba.'

'Peki, bakkaldan çedar isteyelim. Salam isteyelim.'

'Boşver. Birer kahve daha içeriz, yeter.'

'Yanında benim gibi bir kadın varken, çırılçıplak uzanmış, gözlerinin içine bakan, gönüllü bir seks kölesi, bir Amazon kraliçesi, nasıl yemek yemeyi düşünebilirsin? Yoksa benim yerime tereyağlı pilavı mı tercih ederdin? Erkekler yemeğe niye bu kadar düşkün olurlar, anlamıyorum.'

'Yo, ben sadece sen acıkmışsındır diye...'

'Bana bir sırrını söyle. Ya da herkesin bilmediği bir yanını söyle. Özel bir şey olsun.'

'Ben eskiden rockçıydım.'

'A! Nasıl? Şarkı mı söylüyordun?'

'Hayır. Gitar çalardım. Elektro gitar. Erkek gitarı. Lisedeyken. Üniversitedeyken. İyi çalar mıydım bilmiyorum. Ama çok severdim.'

'Yalan! Hiç belli etmiyorsun. Rock star, ha? Yıldız olamayınca bıraktın mı bir daha?'

'İngiltere'ye giderken kaldı tabii. Sonra hayat gailesi, çoluk çocuk. E artık koca adam olduk. Ne bileyim, kaldı öyle. Ama çok severdim.'

'Yazık olmuş. Özlüyor musun?'

'Bilmem. Düşünmemeye çalıştım. Özlemiş olmalıyım. N'apalım. Herşey bir arada olmuyor. Biz de para tahsil ettik.'

'İnsan memleketine nasıl faydalı olur? Öğretmenlik mi yapılır acaba? Yani yeni çocuklar yetiştirsen? Şöyle medeni, görgülü, ahlaklı. Bana öğretmenlik de yaptırmazlar ki bu kılıkla. Hayatımda biri benden iyi birşey yapmamı istedi, ama ben yapamadım.'

'N'oldu? Yoruldun mu? Bırakayım mı?'

'Yo yo. Sakın. Yani lütfen. Cinsel hayatıma yeni standartlar getirdin de adapte olmam biraz zaman alıyor. Bilirsin, dil problemi, vücut dili problemi, voltaj problemi... yabancı bir ülkeye ilk kez gidince... Bu konuşan ben miyim?

'Sen cidden yoruldun.'

'Standart! Tam olarak bu. Türk Standartlar Enstitüsü'ndeki gibi. ISO 9001'deki gibi. Bu hoşuma gitti. Hayatıma kişisel mutluluk açısından baktığımda bunu görüyorum. Restandardizasyon. Reoryentasyon. Re! Re!'

'Ne olur sus! Isırırım bak!'

'Bunu küçümseme. Bu bir devrim! Sen de bir devrimcisin!'

'Kafayı mı yedin, şekerim?'

'Hayır. Sadece ifade krizi geçiriyorum.'

'Metafor gibi mi?'

'Evvet!!! Ani bir darbeyle yönetime el koydun. Baksana, düzeni değiştirdin. Şimdi ben işte olmalıydım. Oysa buradayım.'

'Birazdan gidersin nasıl olsa.'

'Hayır. Anlamıyorsun. Böyle bir devrim insanın hayatını yeniden tanımlayabilir. Sen, demek ki, benim hayatımdan daha büyüksün. In the scheme of things. Great design. Evet! Sen Joyce'sun, Eliot'sın. Oliver Wendell Holmes'sun. Elvis'sin. Keynes'sin. Kubrick'sin. Karajan'sın. Volvo'sun. Bang & Olufsen'sin. Heidegger'sin. Wealth of Nations'sın. Partial equilibrium'sun. New Organon'sun. Sen benim Amerika'msın. Senden sonra hiçbir şey artık eskisi gibi olmayacak.'

'Bak valla affetmem.'

'Evet, evet! Bu çok açık. Bundan sonra sen referans noktası olacaksın, ben de pergel bekleyen bir uzay geometrisi.'

'Hadi, bunu çok sevdiğini söyle.'
'Daha ne söyleyeyim? Bittim.'

'Hiç böyle şey yaşamış mıydın? Bence yaşamamıştın. Çünkü bu hayatta sana sadece benim yaşatabileceğim bir şey.'

'İşte ben buyum. Sevdiğim adamı mutluluktan çıldırtırım.'

'Mutlu olmaktan korkmuyorsun, değil mi? Benden korkmayacaksın, değil mi?'

'Keşke sadece arkadaşım olsaydın. O zaman seni kıskanmazdım. Bir iki saat sonra karısına gidecek, ben de kös kös boş eve döneceğim diye kahrolmazdım.'

'Uyumasana! Hişt! Uyan. Numaracı. Ben seni uyandırmayı bilirim.'

'Kahve kaldı mı?'

'En çok nereni sevdim, biliyor musun?'
'Bilmiyorum.'
'Tahmin et.'
'Edemem. Belli etmedin.'
'Ettim. Tahmin et.'

'Popomu?'
'Hayır.'
'Ayaklarımı?'
'Hayır. Göbeğini.'
'Nesi var kız göbeğimin? Erkek adam göbekli olur.'
'Bence de.'

'Hayal mi sence bunlar? Bir gün biri de şöyle çıkıp beni herşeyimle çok sever mi? Beni annesiymişim ya da çocuğuymuşum gibi sever mi? Bir gün biri hayat boyu ona ait olmamı ister mi?'

'Bak. Bu da benim sırrım. Acı, değil mi? İzi geçmedi.'

'Çok geç kaldın. İşe gitmelisin. Yoksa kendimi suçlu hissedeceğim.'
'Hakikaten ha. Abarttık. Sen gelmiyor musun?'
'Bugün artık gelemem. Arar, hastayım filan derim. Hadi gel, banyo yapalım.'

'Gömleğin kırışmış. Ütülememi ister misin?'

'Gidince beni ara.'

6

Güvenli arabamda ağır ağır ofisime dönerken, artık hayatta herşeye sahip, mutlu bir adam olarak, kendimi büyütme yolunda yeni bir adım atabileceğimi düşünüyordum. Beni sadece parası ve her an herşeyi berbat edebilecek bir karısı ve sevgilisi olan sıradan ve tüm tehlikelere açık bir adam olmaktan çıkarıp etrafımdaki geçici mutluluk çemberinin ötesine taşıyacak büyük, erkekçe, yaratıcı bir adım. Atılmak için bu geçici mutluluk çemberine ihtiyaç duyan ama onu ezmeye hazır bir adım. Yer değiştirmeden sıçrama hareketi. Yıllar önce Eliot'dan salak karıma okuduğum ama şimdi yıllar sonra daha iyi anladığım gibi.

Kendime saygı duyacağım birşey.

Sonunda bu karıların arasında Scobie'nin durumuna düşme tehlikesi de vardı üstelik.

Eskiden Siegfried'in kuşları gibiydim. Önceden bilirdim ve kanlı elini ağzına götürmeyi akıl eden herkese hayata dair bilgi verirdim. Göremediklerini söylerdim. Görmeden geçtiklerini, göremeyecekleri kadar uzaktakileri, göremeyecekleri kadar yakındakileri. Çünkü be-

nim tünediğim yerden herşey görülürdü. Çünkü herşeyin en iyi nereden görülebileceğini bilirdim. Çünkü çok şey görmüş ve anlatmaya mahkûm olmuş eski kuşların, hareketsizlikten kanatları zayıflamış, görmekten gözleri irileşmiş, biriktirmekten kafaları büyümüş, anlatmaktan ağızları esnemiş, uzun işlerinin iyice biçimsizleştirdiği eski kuşların anlattıklarını sabırla dinlemiş ve inatla aklımda tutmuştum. Ve bir gün, sıram gelmişti ve titreyen sesimle anlatmaya başlamıştım, önce eski kuşlara, sonra aşağıdaki kuşbeyinlilere.

Kuş kadar gençtim.

Anlatırdım. Zamanla sesim yerine oturdu. Tüylerim filan da uzadı, renklendi iyice; göğsüm pembe kaslarla doldu, şişti; tam oldum.

Başkaları benim kendimi dinlerken aldığım zevki alsalardı beni dinlerken, bu kadar çok ölüm olmazdı.

Anlatırdım. Derdim ki, bak orada ateşlerin arkasında uyuyan bir kız var, hadi koş, kurtar kızı.

Derdim ki, uzakta, yolunun bir yerinde senin için iksir hazırlayan bir kadın var, yorgunsundur, al bir yudum, diyecek, ama sen sen ol, içme. Bak söylüyorum, içme.

Beni duyanın eli ağzında kalakalırdı; kanlı ağzı bir karış açık kalırdı.

Niye ayağımız yere basmadı hayatta? Niye hep üzüntülerle uğraştık? Niye yapabileceğimize inandık? Ve niye, herkesin pompaladığının aksine, inandığımız halde yapamadık?

Ulan, ben vaktiyle...

Derdim ki, bu böyle olmaz, değiştirin. Derlerdi ki, Aman böyle iyiydik ya, dokunma!

Ama, derdim.

Derlerdi ki, Sus artık, daha fazla kaşıma!

Doğmamış olması gereken herkes ölüyor. Bu da yetmeyecek. Doğmuş ve yaşaması gereken bazıları da ölüyor yanısıra, o arada. Üstelik içlerinde en iyilerden bazıları da var.

Avcıların borularını duymaya başladım, gün geldi. Başımı kaldırıp baktım, tüfekleri sırtlarında, ormana dağılmışlar, önlerinde kara köpekleri.

Daha yüksek dallara çıkıp sustuk. Köpeklerin hep koku alma yeteneğinden bahsederler ama işitme yeteneğinden bahsetmezler. Herşeyi işitirler, itler.

Eski kuşlar dediler ki, biçimsizleşmiş olanlar, biçimsizleşecek kadar sabretmiş olanlar, daha cesur olanlar, İnanmaktan vazgeçmek zorunda kalacağın işlere başlama. Korkuyorsun. Haklısın. Kuşlar korkar. Köpek değiliz ki biz. Olsak olsak kedi oluruz aşağıda. Git buralardan, hayatını yaşa. Hayatını yaşayana kimse karışmaz, hatta önünü açarlar. Git, öyle yap. Kurtar kendini.

Ama, dedim.

Ama, dediler, bizi ve söylediklerimizi sakla. Kendinde, emin bir yerde sakla. Kimseye belli etme. Birazını kendin için kullan, ama çoğunu başkaları için sakla. Hem bir gün dönecek gücün olsun, hem de dönüşte yanında getirecek birşeyin.

Ama, dedim.

Merak etme, dediler, bu orman burada oldukça bu ağaçta her zaman çokbilmiş konuşkan kuşlara yer olur, her zaman da aşağıda eli kanlı bir kuşbeyinli bulunur. Hadi git şimdi, karanlıkta seni farketmezler.

Dönüş yolu uzundu. Denizaşırı bir yolculuk oldu. Öğlen-açı kalabalıkların arasından, kestirme ara sokaklardan, yan yollardan, gizli geçitlerden, tünellerden, dehlizlerden, hendeklerden, yangınların kıyısından, yağmurun, soğuğun, kuruçürükyaprak fırtınasının içinden, rüzgâra karşı, kararan, köpüren denizin üstünden, uzun, yavaş, başağrılı bir yolculuk, dönüş yolculuğu.

7

Ofise geldiğimde günün yarısı arkada kalmıştı. Hayatımda, yetişkinlik hayatımda, ilk kez gündüz zamanımın bir kısmı karanlıkta saklıydı ve ölümcül bir biçimde sadece bana aitti. Gelgelelim, henüz kendime sadece kendi gözlerimle bakmayı beceremiyordum. Karım, iş arkadaşlarım, elemanlarım, hepsinin gözünde temiz olduğumdan, şüpheli olmadığımdan emin olma ihtiyacı duydum ve en alt kattan başlayıp bütün şirketi dolaştım.

Beni gören kimse tuhaf tuhaf bakmadı, O saatte neredeydin? filan da demedi, valilerim, emniyet müdürlerim. A, nerede kaldın? bile demediler. Demek ki oluyormuş. Demek ki suçlu başkasıymış. Koridorlarda aylak aylak yürüdüm. İnsanların bir kısmı yemeğe çıkmıştı. Kalanlar da, herhalde, sakin bir günün tadını çıkarıyorlardı. Yılbaşı üzeri bizde işler iyice yavaşlar; sadece auditçilerin işleri sıkışık olur. Gerçi onlar da bana bağlıdır, ama sevimsiz bir iş olduğu için ilgilenmemeyi tercih ederim, 'Başınız sıkışmadan bana gelmeyin,' derim oradaki çocuklara ve müdürlerine ve baş müdürlerine. Bundan sonra, kendime daha çok zaman ayıraca-

ğımı hissettiğim için, onlara, 'Başınız sıkışsa da bana gelmeyin. Ne bok yerseniz yeyin,' diyebilirdim. 'Herşeye tasdik beklemeyin, o'lum! Biraz mesuliyet almayı öğrenin.'

Santraldeki kızlara bile uğrayıp hatırlarını sordum. Eşimiz aramamış. İsabet olmuş. Diğer arayanları da Nilgün Hanım'a bağlamışlar. E gayet iyi, elinize sağlık. Hadi bakalım, hayırlı bağlamalar.

Odam temizlenmiş, masamın üstü düzenlenmiş, jaluziler indirilmiş, koltukların minderleri şişirilmiş, kilimin püsküllleri düzgünce açılmış, sehpaların camları pırıl pırıl, oda havalandırılmış, sevdiğim gibi serin tutulmuş. Aferin şu bizim çaycı kadına, odama tam istediğim gibi bakıyor.

Telefonumda mesaj yoktu. Demek ki karım gerçekten aramamış. Âdetiydi, beni odamda, direkt hattımdan bulamayınca santraldeki kızlara oda oda arattırmak. O da değişiyordu. Öğreniyordu, aldatılan bir kadının benimsemesi gereken davranış kurallarını. Üstüne gidersen ne yapacağı belli olmaz, biraz bekle bakalım, demişti ona evlilikle kesişen ama evliliğin kapsamadığı aşkın tüm denklemlerini çözdüğünü sanan, on altı yaşından bu yana de Beauvoir'dan başka birşey okumayı beceremmemiş karakaşlı bir sırdaşı. Kadınlar niye çok kitap okurlar da doğru kitapları bir türlü okuyamazlar? Niye mesela Kant'a kafaları basmaz? Kant cevabını bildiği için olabilir mi? Bunu düşünelim.

Ama bu böyle yürümez, dedim. Bu işleri bir şekilde organize etmek lazım. Yoksa bir gün tökezler, birine yakalanıveririz. Hayatta bir yakınımız olsun ve bizi ihmallerden, dalgınlıklardan, telaşlardan korusun.

Personel müdürünü arayıp kendime bir sekreter almaya karar verdiğimi söyledim. Aklınızda biri var mı? diye sordu. Sekreter deyince içi gitti pezevengin; sesinde laubali olmak için kıvranan bir şevk sezdim. Yok, dedim. Bildiğiniz iyi biri varsa, ya da elinizdeki CV'lere bakıp birini bulabilirseniz hızla meseleyi halledin, dedim. Yalnız, daha çok asistan gibi istiyorum, dedim, lisan bilecek, kaynak tarayabilecek, araştırma yapabilecek, iyi biri, sekreter demek zorunda değiliz, telefonlarıma baksın, lokantada yer ayırtsın, çayıma şeker atsın diye değil. Ücret ne düşünüyoruz? dedi. Tavanımız neyse o, dedim, çok ekstra birini bulursak tavanı da deleriz. Yalnız acele edelim, yılbaşından sonraya kalmasa iyi olur.

Sonra, hiçbir şeye dokunmadan, Pınar'ı aradım. Yerinde olması hoşuma gitti. Sesi sıcak ama biraz da uzaktı. Müsaitsen, dedim, sana kahve içmeye gelmek istiyorum. Bekliyorum, dedi, her gün yaptığımız birşeymiş gibi. Nedense, onunla konuşmak, normal bir kadınla konuşmak beni diğer kadınların kara büyüsünden arındıracak gibi geldi.

Selma meselesi kapandığından beri onunla görüşmemiştik. Daha çok meşgul ve amir olan ben olduğum için daha çok benim irademe kalmış bir görüşme usûlü vardı aramızda. Bunu biraz utanarak düşündüm.

Beni iyi karşıladı. Telefonda verdiği duygudan daha iyi. Belki son zamanlarda onu ihmal ettiğim için pek de neşeli değil. Bunun üzerine, usûl dışına çıkıp eğildim ve onu öptüm. Kızardı. Kant'a onun da kafası basmazdı ama üniversitedeyken Fransızca çevirisinden Nietzsche okurdu; Dame de Sion'luydu Pınar, Notre Dame de Sion'lu. Ona son doğum gününde karımdan gizli hediye

ettiğim Bang & Olufsen setini açmış, radyo dinliyordu. Çok pahalı bir hediyeydi ama değerdi onun için. Okuldayken o bana hep benim ona alabildiğimden daha pahalı hediyeler alırdı.

'Bugün spor giyinmişsin,' dedi. Ne zamandır benimle senli benli konuşmadığı için sözleri tam yerine oturmadı. Başkalarının yanında bana siz derdi.

'Sorma. Bugün böyle bir gevşeklik var üzerimde. Rahat etmek istedim.' O sırada cebimdeki kravatı hatırladım. Çıkardım. 'Bak bunu unutmuştum.'

Biraz kırışmıştı doğal olarak, kat yerlerinde. Ama takınca açılırdı. Gömleğin yakasını kaldırıp kravatı bağlamaya başladım. Ama ayna karşısında olmadığım için zorlandım. Kısa oldu. Çözüp tekrar bağlamaya başladım, kalın ucu daha uzun bırakıp. Pınar ilgiyle beni izliyordu. Sessizliği bozmak için, 'Kahveleri söyledin mi?' dedim. Haliyle, bunca yıldan sonra, nasıl kahve içtiğimi biliyordu. Söylemişti. Eski arkadaştık ve eskiden eşittik. Ama işyerindeki hiyerarşi, benim ondan daha fazla kazanıyor olmam beni daha üstün yapmış, belirlemeyi ve teklif etmeyi bana, beklemeyi ve kabul etmeyi de ona vermişti. Bu onun zayıflığından çok benim dikkatsizliğimden kaynaklanmış olmalıydı. Ve zamanla, konuşmaya konuşmaya herşeyi unutmaya başlamıştık. Şimdi, eski bir arkadaşa, normal bir kadına ihtiyaç duyduğumda karşımda sadece tedbirli, çekingen bir yakınlık buluyordum. Bana yeniden güvenmesini sağlamak zorunda hissettim kendimi.

'Sabah evden çok erken çıktım,' diye devam ettim. 'Spora, oradan da dişçiye gidecektim. Bunu cebime koymuştum ama sonra unutmuşum.'

'Niye takıyorsun şimdi?' dedi.

'Sana saygıdan,' dedim.

Gülümsedi. Ben de muzip muzip gülümsedim. Bu sefer daha iyi gözüküyordu. Emin olmak için ayağa kalktım. Ben kravatı kemerin bir iki parmak altında severim; kemerin tokası mutlaka kapanmalı. Gömleğin yakasını düğmeleyip yakayı aşağı indirdim.

'Yakası nasıl?' dedim. 'Eğri mi? Düğüm tam ortaya gelmiş mi?'

'Gayet iyi,' dedi. 'Tam ortada.'

'Uymuş mu peki?' dedim. 'Böyle gömleklere kravat uydurmak zordur.'

'Uymuş... ama bence takmasan daha iyi.'

Birden bu müdahale çok hoşuma gitti. Ne zamandır kimse bana karışmıyordu. Yüzümde bir ışık yanar gibi oldu.

'Tamam. Madem öyle diyorsun.'

Kravatı çözüp çıkardım, koltuğun kenarına koydum; gömleğimin yakasını tekrar açtım.

Gülümsedi.

'Bugün sende bir değişiklik var,' dedi. 'Keyifli gözüküyorsun. İstifa mı ettin yoksa?'

Ben de gülümsedim. Zeki kadındı, ancak hayatımda bir değişiklik yaparsam keyifli olabileceğimi biliyordu. Sorarken anlatabilen biri. Beni izlemekte olduğunu da anlatmıştı.

'Kızın nasıl?' dedim. 'Nazlı prenses?'

'Artık cadı yavrusu oldu. Her gün birileriyle kavga ediyor, öğretmeni şikâyet etti, geçen gün bir çocuğun kafasına kalem kutusu atmış.'

'Yapma ya!'

'Tepki işte. Okula gitmek istemiyor. Okulu hiç sevmedi. Terapiye başladık.'

'Allah yardımcın olsun. Çocuk işi zor.'

'Babadan ayrılmak yaramadı. Seninkiler nasıl?'

'Büyüyorlar. Kızın göğüsleri çıkmaya başladı iyi mi?'

'Aa, güzelim benim. Daha çok küçük ya!'

'Ee, hayat değişti... Babasıyla görüşmüyor mu?'

'Ayda yılda bir kere. Adam inat etti, aramıyor. Beni cezalandırıyor aklı sıra. Olan çocuğa oluyor.'

'Hayvan herif. İnsan nasıl çocuğuna kötülük yapabilir anlamıyorum.'

Eskiden yorum yapmazdım. Şu, yerin kulağı vardır korkusu. Sen sen ol, duygularını belli edip kimseye dedikodu ya da spekülasyon malzemesi verme. Hele de üçüncü kişiler hakkında asla konuşma, ne iyi, ne kötü. Artık kendimi serbest bırakmıştım.

'Oluyor işte. Alışacağız.'

'Bizimkileri sömestrde Uludağ'a göndericem. Nazlı da onlarla gitsin. Tatil hoşuna gider.'

'Sağol. Sömestrde İsrail'e gideceğiz, annem çağırdı. Gitmezsek dilinden kurtulamam bir daha.'

'İsrail'e yılbaşında gidin. N'apıcak çocuk on beş gün ihtiyarlarla? Gitsinler Uludağ'a, çoluk çocuk eğlenirler. Ciddi söylüyorum.'

'Ama yılbaşında doğru dürüst tatil yok. İki günlüğüne de gidilmez ki.'

'Canım, izin alır gidersin. Atla bu ayın on beşinde git. Valla, bu Pazartesi git. İş miş yok nasılsa. Yılbaşından sonra dönersin.'

'Bilmem, düşüneyim.'

'Ne düşüneceksin? Ben Gül'e söylerim, seni arar, konuşursunuz.'

'Ya yapma. Ayıp olur kıza. Üç çocukla baş edemez.'

Sonunda Gül'le konuşmayı kabul etti. Belki gereksiz bir amcalık yapmıştım, belki karım da kızacaktı ama, bir kere söylemiş bulundum, sonra da geri dönemedim. Neyse, dedim, artık aralarında halletsinler. Arada bir de ben karıştırayım ortalığı, n'olucak? Ama baktım, izin fikri Pınar'ın hoşuna gitti; her durumda o izni kullanacağını anladım. 'Ester teyzeye de hürmetlerimi ilet. Çok emeği vardır bizde.' Biraz annesinin yemeklerinden, pastalarından bahsettik, sonra sustuk. Kahvelerimizi içtik. Çok güzel kahve yapıyordu bizim çaycı kadın. Helal olsun. Yılbaşında iyi bir ikramiyeyi hak etti.

Pınar'la sohbeti uzatmak istiyordum. Bana soru sorsun, özel hayatımı kurcalasın, ben de herşeyi ince ince anlatayım istiyordum. İlginç olayım istiyordum. Az önce, beni sorduğu zaman konuyu değiştirmekle hata etmiştim.

'İşler nasıl?' diye sordum, sora sora.

'Aynı. Selçuk Bey iki gündür ortada gözükmüyor.'

'Öyle mi? Farkında değilim... Selma'yla filan bir sorunun var mı?'

'Yo. Niye olsun ki? Bugün o da gelmedi galiba.'

'Bilmem. Öyle mi?'

Konuşma müthiş doyurucuydu. Böyle giderse birazdan kalkmak zorunda kalacaktım. Suç yine bendeydi. Tedbirli davranacağım diye yalan söylemekten vazgeçsem daha insanca bir sohbet başlatabilirdik. Alışkanlık işte. Sonra biraz olsun toparlamaya, gerçek olmaya çalıştım.

'Valla kim ne isterse yapsın, umurumda değil,' diye ekledim. 'Bıktım. Bir süre başka şeylerle ilgileneceğim.'

'Birşey mi oldu?' dedi, iş olsun diye değil, sıcak bir endişeyle.

'Yo. Durup dururken sıkıldığımı farkettim. İş artık beni tatmin etmiyor. Tam ne istediğimi de bilmiyorum. Öyle işte.'

'Ama kararlı bir halin var. Keyfin yerinde gibi.'

'Ha, öyle. Kendimi düşünmek hoşuma gidiyor. Kendimi mutlu etmeye çalışıyorum. Şimdi ne istersin? Biraz atlı karıncaya binelim mi? Dondurma alalım mı? Kendimi lunaparka götürmüş gibiyim.'

'Ne hoş! Yap tabii. Sen çalışkan ve iyi bir insansın. Kendini nazlamaya herkesten çok hakkın var.'

'Ciddi misin? Öyle mi düşünüyorsun?'

'Tabii. Nasıl çalıştığını ben biliyorum. Sen olmasan hiçbirimiz ekonometriden geçemezdik. Hepimize matematiği sen öğrettin.'

Gözleri ışıldayarak konuşmaya başlamıştı. Sadece beni değil, kendini de hatırlıyordu. Birlikte hatırlamaya başladık. Çınaraltı'nda tost yiyerek, çay içerek ders çalıştığımız günler. Kapalıçarşı'daki kahve, onun yanındaki lokanta. O zaman hamburgerciler yoktu; ya çorbacıya ya kebapçıya ya da muhallebiciye gidilirdi.

'Tostları her zaman sen ısmarlardın,' dedim. 'Çınaraltı'nı hatırlıyor musun? Hayatımız orada, bir de Şark Kahvesi'nde geçti. Üniversite deyince aklıma en çok ne geliyor, biliyor musun? Çay.'

'Bir Cumartesi günü gel, Şark Kahvesi'ne gidelim.'

'Gidelim valla. Çay içelim. Tavla oynayalım. O zamanları çok özlüyorum.'

'Özlenmez mi? Öğrencilik, hayatın en güzel yılları.'

'Keşke bir de flört etseymişiz,' deyiverdim, birdenbire. 'Şimdi öyle birşeyi de birlikte hatırlamak tatlı olurdu.' Güldü. Rahattık ne de olsa, masumduk. Hiçbir şey masumluğumuzu bozmuş olamazdı, nasıl olsa.

'O zaman flört etseydik şimdi arkadaş olmazdık,' dedi eğlenerek. 'Zaten de edemezdik. Sen dersten başka bir şey düşünmüyordun.'

'Sen öyle san. Düşünüyordum ama belli edemiyordum. İyi arkadaştık çünkü. Güvenin sarsılır diye korkuyordum.'

Böylece ansızın ortak hatırlayışımıza kederli, biraz da korkulu bir şaşkınlık yayıldı. Bir an, çıplak yakalanmışız gibi, ne yapacağımızı bilemeden birbirimize baktık. Birşeyler oluyordu. Yine masum.

'Ciddi olamazsın,' diye mırıldandı. Aslında ciddi olmayı düşünmemiştim, ama hatırlayınca ve söyleyince çok ciddi gelmişti ve kendiliğinden, düşünmeden söyleyiverdiğim için rahattım. Gözlerim fincanı ve tabağı tutar gibi duran ellerine takıldı. O da yaşlanıyordu. Kalem tutuşunu seyrederdim hayranlıkla. Şimdi kahverengi küçük lekeler vardı ellerinde, şu karaciğer şeyleri, damarlar görülüyordu, tırnakları da eski parlak beyazlığını kaybetmişti. 'İnanmıyorum.' İncelen sesini yükseltip elini sigara paketine doğru uzattı. 'Hiç açık vermedin. Hiç belli etmedin. Bir şey olsa hissederdim. Kesin hissederdim. Böyle şeyler hissedilir.'

Onu ikna etmemi istiyor, diye düşündüm. İnanmak, geriye doğru, onu mutlu edecek. Bense zaten tatlı bir mutsuzluk içine girmiştim.

'İyi sakladım, demek ki. Ya, bilmiyorum, benim zavallı bir tarafım vardı. Kendime hiç güvenmezdim. Ya-

ni, bir kızın benden hazzedebileceğini düşünmezdim. O yüzden komik duruma düşmeyeyim diye ağırbaşlı takılırdım. Bir de bir oğlan vardı, arabasıyla seni almaya gelirdi. O zaman, onu gördükçe, içimden, ezilirdim. Bir gün beni de Beşiktaş'a bırakmıştınız. Yağmurlu, pis bir gündü. Sen doğal olarak öndeydin. Ben de doğal olarak arkaya oturmuştum. Öyle acı gelmişti ki bana senin keyfini arkadan görmek, arkadaki çocuk olmak, tam, bak yerini de hatırlıyorum, Galata Köprüsü'nden inip vapur iskelesine dönerken, o köşede, kendi kendime yemin etmiştim, bir gün paranın satın alabileceği en iyi arabayı satın alacağım diye. Boğaziçi İşletme'de okuyan kısa boylu, şekilsiz bir oğlandı, adı da Ercüment miydi, Ergüder miydi neydi, öyle kıl bir adı vardı. Yıllarca o oğlan hayalimde en büyük düşmanım oldu. Hep ona karşı çalıştım. Neyse. İşte böyle! Benim içimde de böyle bir acı var.'

Elleri masanın üstünde, sigaraya tam uzanamadan geriye düşüp, kahvenin iki yanında kalakalmıştı. Gözlerimi ellerinden alamadım.

'O zamanlar,' dedim, 'kimsenin kalemi senin kadar güzel tutamadığını düşünürdüm. Benim dersi iyi dinlediğim için herşeyi bildiğimi zannederdiniz ama ben derste senin ellerini seyrederdim... Hadi bir sigara ver de içelim. Bir de çay söyle.'

İnsan kendini anlayabilse. İnsan kendini anlayabilse zaten susup oturur. Gözlerini yumup ölümü bekler.

Pınar'dan durup dururken ne istediğimi bilmiyordum. Kadıncağız zaten mutsuzdu. Hiç mutlu olamamıştı ki. Benim lanetim. Hep beni o gün arka koltuğa oturttuğu için. Belki o gün benimle yağmurda otobüs -o

zaman Levent-Beyazıt troleybüsleri vardı, elektrik fakiri bir ülkede, evlerimiz elektrik tellerinin ucundaydı, tellere bağlı gezerdik- bekleseydi, yeterince bekleseydik, yeterince ıslansaydık, belki aşka gelirdik, ne bileyim, belki bir şey olurdu. Olmamıştı ve o kaybetmişti. Gurur öyle diyordu. Ama üzerinde durulması gereken ayrıntı çıldırmaya başlayan belleğimdi ki anlattıklarımdan etkilenen Pınar'ın benzer bir itiraf krizine girmemesi, ona hissettirdiklerimle kalması için konuyu çabucak değiştirdim, konuşmayı sulandırarak, kendimle alay filan ederek. Acımasızlığımdan mı, yoksa hatırlamaya ve konuşmaya başlayıp bana karşı ne o zaman ne de şimdi hiçbir şey hissetmediğini söylemesinden korktuğum için mi, bilmiyorum. Dedim ya, insan kendini anlayabilse. Ölmemek için, demek ki, anlamaya çalışmak, ama bir türlü anlayamamak lazım. Doğal bir kapanış olmadığı için, konu, haliyle, kapanmamıştı; ama benim konum olmaktan çıkmış, onun olmuştu. Kapatmak, daha sonra, ben izin verdiğimde ya da o zorladığında, ona düşecekti. Böylece, çayı bitirmeden, Pınar'ı açık kalan konusuyla, belki acıma, belki pişmanlık, belki şaşkınlık, belki öfke ile başbaşa bırakıp çıktım.

Odama döndüm. Selma telefon bekliyordu. Gidince ara, demişti. Aşkımızın zamansız bir trafik kazasıyla yarım kalmadığından emin olmak için. Aradım. Telefon uzun uzun çaldı ama açılmadı. Ağır bir uyku? Ki hakkıdır. Banyo? Hayır, banyoyu zaten birlikte yapmıştık. Ama belki o sayılmaz. Banyonun banyosu da olabilir pekâlâ.

Ben de karımı aradım. O iş saatinde işinde, ev saatinde evinde olur. Sabah niye o kadar erken gittiğimi

sordu. Uyuyamadığımı söyledim. Ona Pınar'ın kızı ile ilgili planımı anlattım.

'Yazık,' dedim, 'çocuk mutlu olur. Evladımız sayılır. Yap bir annelik.'

Hoşlanmadı, ama çocuğun ve Pınar'ın yaşamakta olduğu sıkıntıları düşününce kabul etti.

'Hatta,' dedim, 'aç da sen söyle; ayrıntıları aranızda halledin.'

İyi kalpli karım benim! Oysa daha Uludağ fikrini bile kabul etmemişti.

Sonra Selma'yı tekrar aradım, sağ salim geldim, phone sex için emrindeyim diye. Yok. Benim için o kadar endişeleniyordu ki evde telefon beklemenin gerginliğine dayanamamış, ağlaya ağlaya kendini dışarıya atmış, petrol yüklü bir tankerin altına girerek yapacağım kazadan yükselecek duman ve alevi görmek için uzak tepelere dikmişti gözlerini. Ölümüm onu tahmin edemeyeceğim kadar üzecekti; teselli etsin diye Erol'a gidecekti. Ulan, dedim, hangi kadına elimizi atsak arkasından bir herif çıkıyor. Milletin geçmişi bizim başımıza bela oluyor. Niye uslu durmuyor bu kadınlar?! Şimdi başımıza bir de ibne çıkmıştı. Dövsen dövemezsin, tövbe tövbe. Perdelerin arkasında bir hayalet, arada bir mum ışığına titrekçe girip çıkan, sırıtkan bir hayalet, korkak, yüzsüz, kibirli, dokunulmaz, şımarık. Senin olan bir kadının gerçek sahibi. Karımın bile arkasında. Var. Çünkü herkes eskiden daha mutluydu.

Akşama doğru Selma aradı. Cilveli bir sesle konuştu. Neredeydin demeden, onu aradığımı ama evde bulamadığımı söyledim.

'Ya senden hemen sonra Zeynep aradı. Erkek arkadaşıyla kavga etmiş, çok moralim bozuk bir yerlerde birşeyler içelim dedi, ben de onunla buluştum. Sen ne yaptın?'

'Hiç. Çalıştım.'

'Ya ne heyecansız adamsın. İnsan seni düşündüm filan der.'

'Senin üzerinde çalıştım zaten.'

'İyi. Akşama ne yapıyoruz?'

Bir gece daha eve gitmezsem karımı hiçbir şekilde kandıramazdım.

'Akşam eve gitmem lazım. Yorgunum, takdir edersin.'

'Gidersin canım. Çıkınca Ziya'ya gel, birer Jack içelim. Sonra eve gidersin, istersen.'

'Yok, valla, çok yorgunum. Erkenden gidip yatacağım.'

'İyi, peki.' Kızmıştı.

'Sen ne yapacaksın?'

'Bilmiyorum. Birilerine takılırım nasıl olsa.'

'Evinde oturup dinlen, kızım. Televizyon seyret. Yarın akşam çıkarız.'

'Iı, hiç öyle televizyon filan seyredemem. Zaten evde yiyecek birşey de yok.'

'Ben sana pizza göndertirim. Sen şimdi dışarı çıkarsan uslu durmazsın.'

Kıkırdadı.

'Dururum durmam. Sen gidip karınla yatmayacak mısın sanki?'

Sustum. İğrenç karı. Adi orospu.

'Özür dilerim. Şaka. Şaka.'

'Peki. Sen bilirsin.'

'Dur, dur. Kapatma. Özür diledik işte.'

'Tamam, duydum. Hadi-'

Benden daha hızlı davranıp telefonu yüzüme kapattı. Şak diye bir ses çıktı bir yerlerde. Orospu çocuğu! diye bir çığlık çıktı. Sonra o çığlığın içinden ben çıktım. Saçlarından tuttuğum gibi suratını duvara çarptım; kırılan burnundan, patlayan kaşından, dökülen ön dişlerinden çıkan kan duvarı renklendirdi. Kafasını geri çekip bir daha vurdum, bir daha, bir daha. Çenesi de kırılana, çığlık atamayacak hale gelinceye kadar. Bana ha! Bana! Onu düşmeye bıraktığım zaman elimde bir tutam saç kalmıştı, küçük, biçimli, küstah kafasından. Hadi git şimdi istediğine ver!

Bana ha? Sana tabii. Ne bekliyordun? Soylu bir âşık mı? Kadın demedi mi sana o zamana kadar karışmam diye? Herşey karşılıklı besbelli.

Tekrar telefon çaldı. Atıldım, ani bir sevinçle. Çok pişmanım affet diyecektim ve o da asıl sen beni affet diyecekti ve herşey çok güzel olacaktı ve arabaya atladığım gibi evine gidecektim ve deliler gibi sevişecektik kapının dibinde.

Telefon çaldı, demem gerekiyormuş. Arayan sadece personel müdürüydü. Elinde ilgimi çekebilecek birkaç tane CV varmış, bakmak ister miymişim? Gönder, dedim, gönderin.

Zavallı ben! O sevinç öyle tatlıydı ki onu yaşatmanın büyüsüne kapıldım. Telefonu alıp ben onu aradım. Yok. Cevap vermedi. Mahsus mu açmıyordu? Ama söyleyeceklerimi bilse açardı. O yüzden açmaması bağışlanabilirdi. Bana düşen, söyleyeceklerimi bilmesini

sağlamaktı. Ve bunun için yarına kadar bekleyemezdim. Çünkü çok güzel şeyler söyleyecektim. Bilse, karım da bir an önce söylememi isterdi, kendi duygusal başarım açısından.

Hemen karımı arayıp bir açıklama yaptım. Auditçilerin işleri çok sıkışmıştı, gece kalıp onları denetleyecektim çünkü o geri zekâlılar başlarında ben olmayınca yine herşeyi yüzlerine gözlerine bulaştırıyorlardı. Beni bekleme, yat sen. İşimin ne zaman biteceği belli olmaz.

Zavallı soylu karım! Bana soru sormadı. Kuşkularını, acılarını, gurur kırıklıklarını içine attı çünkü kocasının karşısında adi yalanlarla alçalmasını istemezdi, öyle bir adamın karısı olmak istemezdi. Bana sen adi bir yalancısın da diyemezdi Selma'nın rahatlıkla diyebileceği gibi. Zaten, kararlılığım, açıklama yapmaktaki isteksizliğim müdahale ötesi bir durumda olduğumu, herhalde, ortaya koyuyordu. O da, herşeyi daha fazla çirkinleştirmeyelim, demiş olmalıydı kendi kendine.

Hemen kalktım, kabanımı ve anahtarlarımı aldım, arabam beni bekliyordu. Tam kapıdan çıkarken Pınar'la burun buruna geldim, az daha çarpışıyorduk.

'Sana geliyordum,' dedi. 'Çıkıyor musun?'

'Yo, buradayım,' dedim, soğukkanlılığımı kaybederek, Selma'yı bir anda denize gömen bir heyecan fırtınasına yakalanarak. Sonra kolumda asılı kabanı farkettim. 'Yani sigara alıp gelecektim. Gel, acelesi yok, sonra çıkarım.' Sanki gelip boynuma sarılacaktı.

'Yo yo, oturmaya değil. Ben bunu getirdim. Koltukta unutmuşsun.'

Kravatımı uzattı.

Sessizce aldım. Teşekkür bile edemeyecek kadar moralim bozuldu; rüzgâr ansızın kesildi ve bir an havada kaldıktan sonra Selma'nın arkasından denize gömüldüm, çarpmanın şiddetiyle sallandım. Sallanmamdan, birşey söyleyeceğim de tereddüt ediyorum zannetti. Ben de o birşey söyleyecek zannetmiştim. Bir an öylece birbirimize baktık. Ne olduğunu anlayamadığı için omuzlarını silkip güler gibi yaptı.

'Birşey mi oldu?' dedi.

'Yok,' dedim. 'Sağol. Cebimde sanıyordum.'

Vedalaştık. Ama ayrılamadık. O da ben de diğerimizin birşey daha söylemesini istedik. Söyleyemedik. Belki bir iki saniye daha dikilsek söylerdik, yine de. Kravatımı cebime sıkıştırmaya çalışmamı seyrediyordu, ben de seyretmeye devam etsin diye işi ağırdan alıyordum ki koridorun kapısı açıldı ve içinden personel müdürü çıktı. Elinde bir dosya, bana geliyordu. Onu görünce toparlandık. Tekrar vedalaştık.

Çıktığımda hava kararmak üzereydi.

8

Gece.

Geceye ait olmayan geceden uzak durmalı. Çünkü gece kendine ait olmayanı tanır, içine sokmaz, kendi karanlığından daha koyu bir karanlıkla karartır onu, yalnızlığın, yabancılığın karanlığıyla. Sen olan o daha koyu karanlığı üzerinden sıyırıp atamazsın; geceyi de, geceye ait olanları da kandıramazsın.

Gece sayısız sığınaklar yaratıp Selma'yı sakladı.

Bulamadım.

Gece.

Yokuşun köpekleri üçer beşer gelip etrafımda kümelendiler. Soğuk ve uzun bir başka gece. Aralarında ben. Dost olmak için birbirimize bir şans tanıdık. Bekledik. Esnedik soğuk soğuk. Gözlerimiz daldı, göz kapaklarımız düştü. Arada bir yaklaşır gibi olan seslere kulak verdik başımızı kaldırıp. Ama bize doğru hiç kimse. Soğuk ve uzun saatler boyunca hiç kimse. Gecenin izin verdiği hiç kimse. En çok ellerimiz ve ayaklarımız üşüdü. Uzun uzun bekledik.

Gece.

Titreye titreye rüya gördük. Koştuk, gecenin sokaklarında; kapı önlerinde soluk soluğa dikilip arandık bizi koşturan şeyi, koştuğumuz, kaçtığımız şeyi. Gecenin aydınlattığı sakin insanlara yaklaşıp kokladık, korka korka. Dilimizi bilen birilerini aradı gözlerimiz, gözlerimize bakacak gözleri, kımıldayacak dudakları, dokunacak parmakları. Gemilerin üstünden geçtik, arabalı vapurların, balık dinleyen teknelerin, yol çizgilerinin, sis düdüklerinin. Yamaçlar indik, yamaçlar çıktık. Kaybolduk. Yorulduk. Halsiz kaldık. İnledik arada bir, rüyamızda.

Gece.

Kalbimiz hızlı hızlı çarpar, gözlerimiz göz kapaklarımızın altında kıpırdanırken kısa kısa, kollarımız, bacaklarımız koşar gibi yaparken hâlâ, biri gelip üstümüzü örttü. Başımızı okşadı uyandırmamaya çalışarak, geceyi sadece uykuda geçirebileceğimizi bildiği için. Tatlı rüyalar görüyor olmamızı diledi içtenlikle. Sevilmekten çok acınmaya yakın olduğumuzu farketmek bizi üzmedi, onu rüyamızda bile göremeyeceğimizi bildiğimiz için.

Gece.

Bir yere ait olabilirdik yeterince uysal olmaya devam edebilseydik. Başka sokaklar bizi çekmemiş olsaydı. Hızlı hızlı koşmak istemiş olmasaydık. Anlatılanların büyüsüne kapılmış olmasaydık. Anlatanlar o kadar güzel anlatmış olmasalardı ya da. Ya da kuşkularımız daha güçlü olsaydı hayallerimizden.

Gece.

Zamanın soluk alıp verişi. Yeri süpüren, donduran, geçen, geçen, geçen uzun bir soluk. Rüzgâr gibi çarpan. Kanserli bir göğsün yarattığı. Kırılan kuru cılız dalların çıtırtısı, havada uçuşarak, havalanıp düşerek, yerde yuvarlanarak, sağa sola çarparak, çarpıp kaçarak, kanatarak giden, iz bırakarak giden bazen çatallı, bazen inatçı kuru yapraklı kuru cılız dallar, çürümüş, gecenin içinden gecenin içine.

Gece.

Gürültülü insanlar geldiler gürültülü arabalarla. Bizi rahatsız ettiler. Sesimizi çıkaramadık, yerimizde kıpırdanıp onlara sırtımızı dönerken ya da yollarından, ayak altından çekilirken. Bulanık, acıyan, kıskanan gözlerle baktık. Geceden göremedik kim olduklarını.

Gece.

Bir uyanış, bir vazgeçiş rüyası. Fısıltılı damlalarla yüzümüze sıçrayan, uyandıran, vazgeçiren, nehirlenen, çırpıntılı suları, gecenin.

Köpekler birer ikişer ayağa kalkıp gerindiler. Hepsi alabildiğine romatizmalı, kimi kalçadan, kimi omuzdan, kimi sırttan, kimi de boyundan. Kireçli eklemlerinin çıtırtısı, esnerkenki iniltileri suların, dalların sesine karıştı. Sonra uludular, uzun uzun havladılar geceye başkaldırarak, reddederek geceyi. Sonra koklaşarak sayım yaptılar. Herkes yerli yerindeydi: gece içlerinden kimseyi alıp götürmemişti, bu sefer. Güne yine birlikte başlayacaklardı. Benimle başlayacaklarını ummamışlar-

dı. Şaşırdılar. Dikilip baktılar. Beni hatırlamaları biraz zaman aldı. Geceden sağ çıkabilmemi ilgiyle karşıladılar. Mırıldandılar, Bakalım daha ne yapacaksın?

Gece. Selma'yı vermedi. Ele vermedi.

9

Eve sığamıyorduk.

Hayatımızın bu en zor sabahlarından birinde, mutfakta, kuşku ve saklayış dolu, tüketilmemiş kahvaltı masasında oturup karımla bunu konuştuk. Çocuklar hızla büyüyor, ev hızla daralıyordu. Artık çocuk sayılmazlardı; biri genç kız, diğeri delikanlı olmak üzereydi. Daha büyük birer odaya ihtiyaçları vardı; kişisel dünyalarını kurmak onların da hakkıydı.

'Öyle,' dedim. 'Hakları.'

'Kaç yıldır erteliyoruz. Artık zamanıdır. Burayı satıp yeni bir ev alalım diyorum.'

Cevap vermedim. Kaç günlük yorgunluk ve uykusuzluktan sonra, şapşal bir kızın kapısında kendimi yedikten sonra dalgın ve isteksiz olmam normaldi. Karım belki düşündüğümü düşündü.

'Artık gerçek bir ev istiyorum,' diye üsteledi. 'Müstakil bir ev alalım. Şöyle şehir dışına doğru. N'olucak, arabamız var; çocuklar da zaten servisle gidip geliyor. Olmadı ben getirir götürürüm. Daha da olmadı şoför tutarız.'

'Öyle,' dedim, gözlerim oğlanın yarım bıraktığı portakal suyu bardağında.

'Ne dersin?'

'Öyle. Olabilir.'

Hiç dokunmadığım kahvaltı bıçağı, aynı zamanda meyve bıçağı, aynı zamanda pasta bıçağı. Kahvaltı takımı pasta takımından ayrı mı olmalı, hem tabak çanak hem de çatal bıçak anlamında?

'Dinlemiyorsun.'

'Dinliyorum. Bizim bu takım altı kişilik mi?'

'Ne takımı? Ben neden bahsediyorum, sen ne diyorsun.'

'Sadece sordum.'

Altı kişilik çünkü kalabalık misafir ağırlanmaz bizim evde. En fazla tek çocuklu tek bir aile. Bazen de yurtdışından konuklarım, eğer otantik bir Türk ailesi görmek isterlerse, otantik birşeyimiz kalmış gibi. Karım gelen gidenden hazzetmez. Hayatımızı sterilize ettik yıllar önce, bütün mikropları öldürdük.

'Ne diyorsun? Birşey söylemeyecek misin?'

'Eskiden babanlar arada yatıya gelirlerdi. Artık onlar bile gelmiyor. Daha büyük evi daha çok insan gelmesin diye mi istiyorsun?'

'Bu sabah süpersin. Şurada tatlı tatlı konuşalım diyorum, pişman ediyorsun. Nereden çıktı şimdi?'

'Hiç. Aklıma geldi. Bunlar senin çeyizindeki bıçaklar değil, değil mi? Bunlar gümüş. Otuz altı kişilik bir takım almıştı annen, Jumbo diye; kadife kaplı gösterişli bir çantası vardı.'

'Onlar eskidi şekerim.'

'Hay Allah,' diye mırıldandım. 'Üzerinde paslanmaz çelik yazıyordu oysa.'

'Eksildi. Kayboldu. Takım bozuldu. Bunları yeni aldım. Şimdi tatmin oldun mu?'

'Kızma. Sadece sordum.'

'Hadi,' dedi neşelenmeye çalışarak, 'birşey söyle. Bence ev işini çok daha önce düşünmeliydik... Anlamıyor musun? Bizim de yeni bir heyecana ihtiyacımız var.'

Zor okunan bir damga. Christbirşey. Pahalı birşey olmalı. Bana para harcatmaz, beğenmeyeceği birşey alıp eve getireceğim diye ödü kopar, ama kendisi sırf can sıkıntısından olmadık alışverişler yapar. Yapsın. Sussun da.

'Bıçakla oynamayı bırakıp bana cevap verir misin?' diye üsteledi.

'Haklısın, ne diyeyim. Alalım. Ev alalım. Oğlan artık o küçük odada yatamaz. Ama bir milyon dolardan bahsediyorsun sen.'

'Yok canım. Daha azına buluruz.' Sonra bir an başını eğip hızlı bir hayal kurdu. 'Ama öyle bir ev bulursun ki, bir milyonu gözün kapalı verirsin.'

Başımı salladım, tam hangi anlamda, bilmiyorum.

'Gözün kapalı! US dollars'dan bahsediyorsun,' diye mırıldandım. 'Yedi yüz bin pound'dan. Üzerine üç beş daha koyar, Kensington'dan ev alır, Jimmy Page'e komşu oluruz. Büyük para. Bizler basit insanlarız, şekerim, haddimizi bilmemiz lazım.'

'Saçmalama. N'olmuş? Kırk yaşına geldik. Kazanıyoruz işte. Hem şimdi yıl sonu, paranı alacaksın. Bu evi de satarız.'

Herşeyi sata sata ilerleyeceğiz. Babaanneme evini satıyoruz diyeceğiz. Koskoca Makbule Hanım'a! St. Andrews dönüşü üç kuruş maaşlı bir üniversite hocası olacağım, bari kirada oturmayayım diye hayatta dedemden kalan, para edebilecek son şeyleri de satarak aldığı evi. Benim için yapardı.

'Bu fincanlar da yeni,' dedim uzaklardan bir yerden.

'Çok hoş değil mi?' dedi. Fincan-tabak takımı çatal-bıçak takımından daha yeni olmalı, hâlâ onu heyecanlandırdığına göre. 'Villeroy & Boch'dan aldım. Naif seri diyorlar. Resimler çok spor, çok cici, değil mi?'

Hollandalı ressamların resimlerine benzeyen sahneler; herkes küçük çocuk gibi, herkes sevdiği birşeyle meşgul, herkes rustik bir medeniyet içinde, ağaçlardaki elmalar bile yenecek kıvama geldikleri için mutlu. Alırken sen de mutlusun.

'Aslında...' diye başladım. Durdum. Laf olsun diye söylemiştim herhalde, boşluğu doldurmak için. Çayın, çaydanlığın sesi. Arabamın camlarında gezinen gece rüzgârının sesi. Böyle şeyler başımızda yokken, eskiden, dürüstlükten bahsederdik. *Ben başka birine âşık oldum, beni affet.* Affet ama terketme. Bilirsin, erkeklerin malum ikiyüzlülüğü. O bile sonunda sana döneceğimi söylüyor. Âşık mıyım, onu da bilmiyorum, ama o hayat çok hoşuma gidiyor. Üzgünüm, içtenlikle söylemem gerekirse. Yirmi yaşında yaşayamadığım şeyler; şimdi acısı çıkıyor. Görgüsüzlüğüme ver. Elimde değil, hangi aşağılanmaya maruz kalırsam kalayım vazgeçemiyorum, unutamıyorum. Bir çift uzun bacak, bir değişik hoş kokulu, hoş renkli vajina beni şaşkına çevirdi. Ne yapayım, intihar mı edeyim? Scobie'nin karıları. O zaman istediğin evi alır, yeni kocanla paralarımı yersin. O zaman beni affedersin.

'Ne?'

'Meselenin özü şu...'

Allahtan karımın bildiğinden daha fazla param vardı. Babaannem, geleceği gören eski toprak kadın, bana

evlenirken tek bir nasihat vermişti: Sen sen ol, ne kadar para kazandığını karına söyleme, bilmesin. Kadın kısmına fazla para yaramaz. Sonra, Patronla şirketi kurarken, nasihatini tazelemişti. Bu nasihate uymuştum, başlangıçta biraz vicdan azabı çekerek, sonra iyice zevk alarak da olsa. Şimdi buna memnun olduğumu itiraf etmeliyim.

'Şu... Bakmak lazım, araştırmak lazım. Bu evi satmam. Artık satmak yok. Belki ileride burayı ofis yaparım. Hayat boyu bu tempoda çalışacak değilim.'

Ve ona bir mesaj ilettim, mutlu çocuklu, mutlu elmalı küçük tabakların, kahvaltı için belki fazla ağır gümüş bıçakların arasından, bir poker masasında son konuşmadan önce istediği tek kâğıdı parmaklarımla usulca üstünden bastırarak ona doğru sürer gibi:

'Artık zamanımın bir kısmını kendime ayırmak istiyorum.'

Karım kâğıdı şak diye açtı, beğenmedi ve gerisin geri, dikkatsizce elimin üstüne atıp konuşmasını yaptı.

'Emlakçıya söyledim zaten,' dedi. 'Hadi düşünelim. Şöyle geniş bir bahçe, beş altı yatak odası, çift salon... Salonlardan birini kütüphane ve müzik odası yaparız, düşünsene. Hep istediğin gibi baba bir müzik sistemi kurarsın. Eskiden en büyük hayalindi. Akustik kitapları okurdun, öyle hastaydın o işlere. En iyi akustik malzemesi ne olur diye anlatır dururdun, hatırlıyor musun?'

'Beni yaralamaya çalışma, lütfen,' dedim, birdenbire, sertçe, gözlerim masaya kapalı düşmüş kâğıda dikili. 'Paradan bahsetmeni tercih ederim.'

Karımın bütün sabah uysallığı, bütün çabası ve sabrı orada bitti. Kötü bir niyeti yoktu elbette; beni hayata,

ortak hayatımıza, aile hayatımıza, geçmişi ayakta tutacak, genç duygularla dolu bir hayata geri çağırmaya çalışıyordu. Eminim bunu yapmak bile gururunun kırıldığını hissettiriyordu ona ve bu yüzden yeterince doğal davranamıyordu. Ben de, aslında, bir saatlik acılı bir uyku ve banyo ve traştan sonra apar topar ofise gitmeyip kahvaltıya kalarak, artık her ne olacaksa olsun, olmaya başlasın diyerek, bunu yapmasına izin vermiştim –durumumdan emin olamadığım için belki –sağ kalma içgüdülerimle, sağ kalmama yardım edebilecek birşeyler aradığım için belki –sıcak bir mutfak, incelikli bir kahvaltı masası bana eski, küçük, vazgeçilmez mutlulukları hatırlatır diye belki de. Olmamıştı.

Yüzü utançla kızarmış, başı önde, çay fincanlarımızı alıp kalktı, hafif bir inleme sesiyle kaynayan çaydan birer fincan çay koyup ocağı kapattı. Benim çayımı getirip masaya, önüme bıraktı. Kendi çayını ve masanın bir köşesinde duran *Hürriyet*'i alıp hiçbir şey söylemeden salona gitti. Kapatılan ocaktaki çayın inlemesi yavaşça kesildi. Terkedilmiş, soğumaya bırakılmış bir mutfakta, porselenlerin, gümüşlerin arasından bir yol bulup mesajını iletemeyen bir adam, meselenin özüyle başbaşa kaldım.

O gün çok şey olacaktı. Kendime moral vermek için gardırobun önünde her zamankinden daha uzun bir zaman geçirdim. Şimdi hayatta bana ait ve faal durumda olan tek varlık gardırobum, çünkü son yıllarda bir tek ona zaman ayırabildim: toplantı aralarındaki ya da akşam yemeğine kadarki bir iki saati değerlendirmek için yapılmış, otele gönderin diye adrese havale edilmiş

alışverişler. Kimse anlamaz, oysa iyi bir mağazada alışveriş yapmanın en büyük tadı, hiç de eşya merakı ya da sonradan görmüşlük değildir; nedir, biliyor musunuz? Kendinden istisnai bir uzman yaratmış bir adamın, bazen birkaçının birden, gelip sizin vücudunuzun nasıl daha iyi görünebileceğiyle, daha rahat edebileceğiyle, kendini ifade etmiş hissedebileceğiyle hiçbir doktorun vücudunuzun nasıl daha iyi yaşayabileceğiyle ilgilenmediği kadar yakından ilgilenmeleri, tüm minik kusurlarınızı sanki anne babanız onlarmış da kusurlardan kendi genlerini sorumlu tutuyorlarmış gibi örtmeye çalışmaları, size dünyanın en çok özen gösterilmeyi, en çok üstünde düşünülmeyi, en çok üstüne titrenmeyi hak eden insanı olduğunuzu hissettirmeleridir. Savile Row esnafı, o kısacık arka sokaktaki dükkânlar, onlarla bir kez ortak bir dil yakaladığınızda, hani kanseri iyi edemeyebilir ama, dünyanın tüm psikiyatr ve nörologlarından daha iyi bir etki yapar üzerinizde. Ve, böyle bir etkiye herkes o ya da bu şekilde ihtiyaç duyar, çünkü sadece para kazanmak, sene sonunda "Bu sene kenara iki milyon daha attım," demek, zamanla, hayat bir kere düzene girdikten sonra, insanın kendisini iyi hissetmesine yetmez. Zamanla daha fazla boş zamanın olur ve o zamanlarda o zamana kadar içinde oluşmuş boşlukları görmeye başlarsın. Rahatsız ve eksik hissedersin kendini, ve tabii boşalmış bir ruhu tekrar doldurmak imkânsız vazgeçişler ve geridönüşler gerektireceği için, kendini rahatlatmanın ve tamamlamanın bir yolu olarak oyalanmayı seçersin, kendine ilgiler, meşguliyetler, hobiler yaratırsın: belki lükse vurursun kendini, belki kadınlara, belki şarap tadımına, daha seksi,

daha prestijli arabalara, çok teçhizat isteyen pahalı sporlara; hatta gider, yıllardır yüzlerine bakmadığın akrabalarını bile ararsın sana mali yük olmaları riskini göze alıp; yaparsın; "Politikayı mı atılsam?" dersin ya da, merkezdeki bir partiden. Ya da kendilerini sana sunan ve hayalgücünün izin verdiği bütün bu olasılıkları senin durumunda olan birçok arkadaşınla konuşarak, gürültüye boğarak, oyalanırsın.

Son yıllarımın tüm kapaklarını açtım, karşılarına geçtim. Neyle ne giysek de kendimizi çok beğensek? dedim. Karımız bile bize kızamasa? Sonunda, birkaç ay önce Gieves & Hawkes'dan aldığım ve henüz hiç giymediğim kaşmir yüzdesi yüksek incecik yünlü kumaştan yapılmış düz siyah takımımı, içine de hâlâ alındığı andaki kolasıyla duran beyaz bir Turnbull & Asser gömlek giydim, ve bu ağırbaşlılığa ayrı bir elektrik katsın diye ince yeşil çizgili, leylak rengi bir Hilditch & Key kravat takıp aynanın karşısına geçtim. Gayet iyi. Gardırobun altındaki ayakkabı dolabından zımbalı siyah John Lobb'larımı aldım, kalıplarından çıkardım, giydim, bağcıklarını fiyonklar her düğümde ve her ayakkabıda özdeş olacak şekilde bağladım ve aynı renk Mulberry kemerle bütünleştirdim. Tekrar aynaya baktım. Kendime bakışım değişiyordu. Ama elim boş gidemezdim. Gardırobun üstündeki çanta dolabından karımın vaktiyle hediye ettiği ve kullanmaya bir türlü alışamadığım siyah Dunhill evrak çantasını indirdim. Yazı masasının üstünden LSE günlerinde antasit gibi yanımda taşıdığım *Road to Serfdom* ve *Constitution of Liberty*'nin üstat tarafından Viyana'da bizzat adıma imzalanmış ve ekstra ölümsüzleştirilmiş hardcover nüsha-

larını, Smythson not defterimi, ince mavi kutuları içindeki kırmızı Smythson kurşunkalemlerimi ve ani bir kararla, masanın arkasındaki kütüphaneden Eliot'ın *Selected Poems*'ini, son olarak da yine kütüphanedeki küçük setin yanında duran, daha o ay piyasaya çıkmış ve dinlemek için yalnız olmam gerektiğini hissettiğim için henüz dinleyemediğim Led Zeppelin box setini alıp çantaya koydum. Tekrar aynaya baktım. Sadece bakışım değil ben de değişiyordum. Bir tek saatim sırıtıyordu. Kolumdaki çelik Breitling'i çıkarıp kasada diğer saatlerimin yanında gözüm gibi sakladığım, gerçek fiyatını bilmediği için karımın almış olmama kızmadığı ve hayattaki en önemli aktifim olan Il Destriero'mu taktım, bileğimin sonuna kadar indirdim. Şimdi oldu! İşte ben! İfadem hazır, alınmaya da verilmeye de hazır. Saldırıları göğüslemeye ve hücuma hazır. Charge! Hâlâ gayet genç ve enerjik görünüyordum ilerlemiş yaşıma, hiç de Selma'nın şaka yaptığı kadar fazla olmayan göbeğime ve yorgunluğuma rağmen. İşte ben! İşte! Nihayet, Chester Barrie'de, o sene çok az miktarda dokunmuş, içine biraz angora katılmış gibi duran özel bir kumaştan diktirdiğim siyah kaşmir paltom içinde, yine o eski pırıl pırıl adam. Kendisiyle dolmuş ve herşeye yabancı olmaya hazır, bir kez daha! Boy aynasında kendime bakarken, elimde olmadan hüzünlü, avuntulu bir sevecenlikle gülümsedim kendime. Elinden geleni yaptın, dedim, iyi koştun, utanma.

Çıkmadan, yanıma yaklaşacak herkesi boğmak için çeyrek şişe kadar Giorgio'yu yüzüme, boynuma, ceketime, hatta paltoma sıktım.

Biz hazırız, dedim. Gerisini onlar düşünsün.

Çıkmadan, babaanneme uğrayıp kahvaltısını ihmal etmemesini söyledim. Onu öpüp veda ettim.

Çıkmadan, otoparkı arayıp bir şoförle arabamı göndermelerini istedim; o kılıkta kemer bağlayamaz, o ismarlama ayakkabılarla bir ayağım debriyajda gezemezdim sabah trafiğinde. Bir şoföre ihtiyacımız olduğunu da not ettim. Ne de olsa karım her zaman haklı olurdu.

Çıkmadan, salona gittim. Kapıda dikilip karıma baktım. O da bana baktı; halimdeki olağandışılığa şaşırdı. Kendim için mi, bir başkası için mi öyle ince ince giyindiğimi merak etmiş olmalı. Bunu hesaplamamıştım. Duraksadım. Masumdum. Güzel birşeyler söylemek istedim ama aklıma güzel birşeyler gelmedi. Bari, basitçe özür dileyeyim, dedim, onu da beceremedim. Sadece, 'Nasıl görünüyorum?' diye sorabildim.

'Çok hoşsun,' diye mırıldandı. Beni kendimle o kadar uğraşmaya götürecek muhtemel ruh halini düşününce belki bana acımış, belki ses tonumdan masumiyetimi anlamış ve biraz önceki kalpkırıklığını bir anlığına da olsa bir kenara bırakmıştı. Böylece kendimi daha rahat hissetmek için bir nedenim oldu.

'Lütfen hiçbir şeyi zorlama,' dedim. 'Sevgimize güven. Tekrar şiir okumaya başlayacağız. And all shall be well and all manner of thing shall be well. Bak, hâlâ hatırlıyorum. Ev işini de dert etme, nerede ne istersen alırız.'

Sonra ona bir öpücük gönderip evden çıktım.

Ofise geldiğimde saat onu geçiyordu. Resepsiyondaki kız beni görünce telaşla ayağa kalktı. Saygılarını sunduktan sonra, Selçuk Bey'in sabahtan beri beni beklediğini, beş dakikada bir sekreterine aratıp beni sorduğu-

nu söyledi. Şaşırdım, ama çok değil. Benim için korkmuş bir hali vardı. Selçuk Bey'in ne zaman geldiğini sordum. Bilmiyordu. O geldiğinde oradaymış. Teşekkür ettim, çay göndermesini söyleyip odama gittim. Paltomu çıkardım. Çantamı boşaltıp içindekileri masamın üstüne yerleştirdim. Patron bekleyebilirdi. Telefonu alıp Selma'yı aradım, cevap yok. Görülmeyi ve yanlış anlaşılmayı göze alıp odasına gittim, kapıyı açıp baktım. Ne çanta, ne manto, ne kahve, ne sigara. Bilgisayar kapalı. Kimbilir kiminle banyo yapıyordur. Odama dönerken çaycı kadına rastladım, çayımı getiriyordu. Piyasanın en iyi çayını biz ve konuklarımız için demlesin diye bu kadını dünya kadar paraya Citibank'tan transfer etmiş olmalıyız. Nereden geldiğimi anlamasın, beni iş için koşturuyor sansın diye Pınar'ın odasına girdim. O da yoktu. Gelmişti ama. Bu bana çayımı arkamdan getirmek için beni izlemekte olan çaycı kadına soru sorma şansı verdi. Pınar Hanım'ı gördünüz mü? Odasındaydı demin. Peki Selma Hanım'ı? Görmedim, gelmedi. Tam odama girerken telefon çaldı. Koştum. Nilgün Hanım'ın yağlı sesi:

'Günaydın Murat Beey. Selçuk Bey burdalaar. Sizi kahveye bekliyorlaar.'

İşte bu gerçek bir çağrıydı, hemen cevap verilmesi gereken. Çaycı kadının arkasından Patronuma koştum.

'Günaydın, efendim. Kendinizi özlettiniz.'

'Murat! Nerelerdesin kuzum?' Yumuşak sesli. Rahat, keyifli.

'Birkaç gündür biraz halsizim. Grip filan herhalde. Bu sabah biraz dinleneyim dedim. Aslında gelmeyecektim ama evde kalmaya alışık değilim.'

Onu kastetmiyordu. Sana niye geç kaldın diye soracak halimiz yok, der gibisinden baktı. Hiçbir zaman büyük bir adam olamayacağımı düşündüm. Doğrusu, Patronun karşısında hep bir tedirginlik yaşardım. Adamda alt edemediğim bir karizma, bende de eksiltilmez bir sadakat vardı ona karşı. Bana ne isterse yaptırabilirdi; itiraz bile edemezdim.

'Bütün gece seni aradım.' Öne doğru eğildi. 'Galiba yengeye de pot kırdık farkında olmadan. Heh! Neyse, artık telafisi sana düşüyor. İşte olacaktı, dedi. İşi aradım kimse yoktu dedim ben de. Benim gibi adam böyle saflık yapsın! Önce uyanamadım, biliyor musun, o yüzden. Sen öyle bir adam değilsin ki. Kimin aklına gelir, kuzucum, ben sizin çocukluğunuzu bilirim. Siz gayet uyumlu bir çifttiniz.' Bana çok sevimsiz gelen bir kahkahayla yeni dişlerini göstere göstere güldü.

Yüzüm alev alev yanarak ben de gülmeye çalıştım. Gül bana gece Patronun aradığını söylememişti. Beni kendisinin önünde küçük düşürmemek için. Kendisini de zor duruma sokmamak için. Yeni yalanlar duymamak için. Demek, sandığımdan daha çok düşünüyordu bu meseleyi, beni, yalanlarımı. Patrona engel olamadığım bir tiksintiyle baktım.

'Demek dün gece geldiniz,' diye mırıldandım öyle bir hakkı yokmuş gibi.

'Yoldadır, arkadaşlarıyla bir yere gitmiştir dedi. O zaman uyandım. Ha bir yerde yıl sonu yemeği yapacaklardı, oraya gitmişlerdir, ben onları bulurum filan diye toparlamaya çalıştım ama, bilmiyorum. Valla, karın iyi kadın, çok iyi kadın. Değerini bil. Birşeyler çevirdiğini farkedince belkı dünyası kararda ama hiç belli etmedi.

İçinizde ne olursa olsun dışarıya birşey belli etmiyor, seni koruyor, ailesini koruyor. Böyle kadının eli öpülür. Benden sana baba nasihati. Bilirsin, ben şahsen kadınları ciddiye almam, ama senin karın ciddi bir kadın. Dirayetli kadın. Bunu unutma. Seni giderken de aramıştım, yine yoktun, kadıncağız yine aynı şeyleri söylemişti.'

O sırada Nilgün Hanım kahveleri getirip beni utanç ve öfke içinde ağlamaktan ya da Patronun boğazına sarılmaktan kurtardı. Ani sessizliği hemen kavrayıp başka bir arzumuz olup olmadığını bile sormadan hızla odadan çıktı. Patron 'hayatta neler oluyor' der gibisinden gevşek gevşek gülümsüyordu. Beni giderken de aradıysa o gittiğinden beri ev ve iş dışında bir meşguliyetim olduğunu biliyordu. Karım haydi haydi biliyordu.

'Bana kızıyorsun ama bunları söylemek benim vazifem. Göz yumamam. Sen benim evladımsın. Karını da şimdi daha çok sevdim. Beni dinle, hata yapma, sonra pişman olursun.'

Hiçbir şey söyleyemeden öylece oturdum, gözlerim kahve fincanındaki altın yaldızlı Versace armasına dikili. Doğru söylüyordu. Beni her zaman korumaya çalışmıştı, önce devletten, sonra bürokrasiden, sonra kendilerini yatırımcı sanan yeni zenginlerin iş tekliflerinden, müşterilerden, müşteriler adına rüşvet dağıttığımız makamlarla muhatap olmaktan, vergi dairesinden, askerlik şubesinden, hatta kendisinden, kendi ışıltılı hayatından; şimdi özel hayatıma müdahale etmeye de hakkı olabilirdi. Üstelik, sadece içinde yaşadığım güvenli hayatı değil, bütün akademik derecelerimi de ona borçluydum.

Kahvesine tatlandırıcı koydu. Arkasındaki dosya dolabının üzerinde gururla ışıldayan humidorundan bir Davidoff No.1 çıkardı, yuvarlamaya başladı.

'Ha, canın karı mı istiyor? Sik. Ama memleket dışına çık. Buralarda olmaz, bizim bu karılarla olmaz. Adamın ayağına dolaşır bunlar, huzurunu bozarlar... Neyse. Bundan sonra zaten başını kaşıyacak vaktin olmayacak. He he he!'

'Hayırdır, efendim?' dedim gerginliğimi atmaya, işe, Patronun sesindeki, mimiklerindeki gizli anlamlara konsantre olmaya çalışarak. Yüzündeki gülümseyi bozmadan masasından kalktı, kahvesini ve puro bıçağını alıp karşımdaki koltuğa oturdu, bacaklarını sehpaya uzattı.

'Kusura bakmazsan...'

'Estağfurullah, efendim.'

'Dün gece seni bulamayınca buraya geldim. Nilgün'ü çağırttım, finans müdürünü çağırttım, avukatı çağırttım. Sabaha kadar çalıştık. Yoruldum valla. Benden geçmiş artık.'

'Konu neydi?' dedim endişe içinde.

'Konu...' dedi, durdu. Purosunun ucunu kesti, kültablasına doğru attı, sonra etraftaki sehpaların üstünde çakmak arandı. Çakmağı masasında kalmıştı. Kalkıp çakmağını verdim. Böyle hizmetler çok hoşuna giderdi, kendini muhterem bir ihtiyar gibi hissederdi. Uzun uzun purosunu yaktı. Dumandan yüzünü buruşturdu, sonra puroyu kendine çevirip ucundaki ateşe baktı. İyi yanmıştı. 'İşleri son zamanlarda çok ihmal ettim. İnsan benim yaşıma gelince bıkıyor. Hesaplara baktım, ne gelmiş, ne gitmiş, ne vergi çıkacak... Sen de iç bir tane.' Purosunu işaret etti.

'Sağolun. Benim için erken.'

'İç, iç. Yak bir tane. İhtiyacın olacak. He he he. Muratcığım, kuzum, çok tatlı çocuksun. Bu cenabet memlekette bir tek seni özlüyorum.'

Onun No.1'ine Churchill'le karşılık verdim. Seçimimi görünce memnun oldu. Sonuna kadar sizinleyim demek istemiş olmalıyım. Allahtan kahvaltı etmiştim. Kahvelerimizden birer yudum aldık.

'Peki avukatla ne görüştünüz?' diye konuya geri döndüm.

'İş akitlerini getirttim. Ana sözleşmeyi getirttim. Birşey aradığımdan değil, korkutmak için. Öyle işte, showy birşey. Seni bulamayınca acısını onlardan çıkardım.'

'Beni neden istemiştiniz?'

Dumanların arasından, merakımın derecesini ölçmek için dikkatle bana baktı. Ne zamandır ilk defa ciddi birşey konuşacaktık ve tadını çıkarmak istiyordu, acele etmeden, sakin sakin. Daha koca birer Honduras boyu vaktimiz vardı.

'Geleceğimizi konuşmak için,' dedi. Gözlerini kıstı. 'Şirketi satmaya ne dersin?'

Günlerdir sadece gelecekten bahsetmeye çalışıyordum. Geleceği düşünmeden hiçbir şey yapamıyorsun. Yapmaya kalkınca böyle oluyor; gelecek, bir yerden çıkıp kendini oyuna sokuyor. Eylem yokken gelecek de yoktu oysa. Birşeyler yapmaya başlayınca birdenbire gelecek oluyordu. Şimdi bir de 'Ya işsiz kalırsam?' mı diyeceğim, tam kendimi ayrıntıların menzilinden çıkarmaya, ayaklarımı yerden, çamurdan kesmeye çalıştığım

sırada? Kendimi literatürün, şiirin, müziğin, düşüncenin, deneyimin ve belli bir miktar tehlikeli ilişkinin fethine bırakmaya hazırlandığım sırada? Bir bu eksikti! Niye hayat durup dururken tremolo koluna asılıyordu vargücüyle? Sen misin hayatla oynamaya kalkan? Manipülasyonlara kalkan?

Elimde olmadan güldüm. Patron anlatacaklarının bir kısmını bitirdikten sonra neye güldüğümü bilmek istediğini belli etti. Kendime gülüyordum.

'Ama, efendim,' dedim, 'adamlar çok büyük. Bizi yerler.'

'E, yiyecekler, hayatım. Zaten o yüzden ortak olalım diyorlar. Ucuza kapatmak için.'

'Şak, şak, iki genel kurulda bizi kapının önüne koyarlar.'

'E, koyacaklar.'

'O zaman niye bu teklifi kabul edebileceğimizi düşünüp zaman harcıyorlar? Biz de biliyoruz.'

'Önemli olan ne bildiğin değil. Ne yapabileceğin. Adam şansını deniyor. Belki, diyor, önüne konan sıcak paraya dayanamaz, kabul eder.'

'Peki neden hayır demediniz?'

'Acelemiz yok ki güzelim. Hemen hayır desek bu sefer daha fazla para için acele ettiğimizi düşünecekler; daha fazlasını değil, sadece biraz daha fazlasını verecekler.'

'Ona da hayır diyeceğiz.'

'Hayır. Düşünelim diyeceğiz.'

'Düşünecek miyiz?'

'Gelip seninle burada konuşacağız. Ha ha.'

'Demek ne istediğimizi biliyoruz. Herhalde o zaman en küçük purolarımızı içeceğiz.'

'Ha ha ha. Bravo. Daha sık şaka yapmalısın.'

Beni istediği gibi idare ediyordu; kendi konuşma yöntemini aramızdaki uzaya oturtmuş, o yönteme göre ilerlememizi sağlıyordu. Hiçbir soruyu yeri gelmeden sormama izin vermiyordu. Bu benim için de bir zekâ yarışı olurdu, ben de, biraz ikiyüzlülükle, onun keyfini paylaşırdım ama aklım durup durup yerçekimini ansızın kaybeden sıçrayışıma, kısa kısa Selma'nın o sırada kimi uğurlayıp arabasının çarpışma sesini duymak için kulak kabarttığına, sık sık da bankadaki paramın faiz geliriyle çalışmadan ne kadar yaşayabileceğimin ve eşe dosta durumumu, yani görünüşte işsiz güçsüz evde oturmamı nasıl anlatacağımın tahminine kayıyordu. Aklımı Patrona çevirmeyi becerebildiğim sıralarda da dikkatim nedense daha çok elimdeki puroyu söndürmemek üzerinde toplanıyor, sönmeyeceğinden emin olunca kendimi onun keyfini yaşatmak ve zekâsından hepimize tattırmak için üzerime düşen müdahalelerde bulunmaya zorluyordum. Hem, diyordum, kendi kendime, ondan öğrendiğim sabırlılığı ve soğukkanlılığı uygulamaya çabalayarak, henüz herşeyi dinlemedik. Hele bir iyice bitirsin. Acelemiz yok.

'Peki bu böyle ne kadar sürecek?' diye sordum şimdilik bitirdiğini düşündüğüm bir anda, sorunun ruhuna hiç de uymayan bir acelesizlikle.

'Onlar büyüklüğümüzü anlayıncaya kadar. Biz illa birşey satmak istemiyoruz ki. Büyüklüğümüz de oradan geliyor.'

Korkuyor, diye düşündüm, kendisine saygısını kaybetmekten korkuyor. Biz bu şirkete bütün hayatımızı koyduk, adımızın hayat boyu tüm kullanım haklarını

koyduk; şimdi hayatımızı, adımızı, geçmişimizi ölçmek, kalbimizle ilgili ve bilançoda gösteremeyeceğimiz herşeyi hesaptan çıkararak ölçmek, kalbi çıkarılmış bir geleceği de ölçmek bir yandan ve bunu dövize tahvil etmek ve kısa vadeli faizlerle parça parça geri dönüşünü beklemek. Hiç olmazsa acele etmemeye hakkı vardı.

'Peki, elimizdeki teklife dönersek,' dedim, konuyu fazla uzatıyor, Patronu bunaltıyor olmaktan da çekinerek, 'hemen hayır dememizin bir tehlikesi bizim böyle kabul edilmez bir teklifi bile değerlendirmeye alabilecek zayıflıkta insanlar olduğumuzu düşünmeleri ve ilişkinin geleceğinden soğumaları olmaz mı?'

"Onu da düşündüm. Doğal olarak elin gavurunun bizi hakir görmesine izin vermeyiz. O yüzden dedim ki, 'Şimdi birşey söylemek istemiyorum. Konuyu ortağımla görüşmem lazım.' Nasıl?"

'Ama sizin ortağınız yok ki.' Yanlış tepki. Süper! demeliydim. Gözleri öyle söyledi.

'Niye? Sen benim neyimsin?'

'Efendim, bizimki sadece bir centilmenlik anlaşması.'

'Right. İki centilmen arasında yapılabilecek en iyi anlaşma. Ama şimdi onun da daha fazlasını düşünmemiz lazım. Bu senior gentleman, being senior, arkasında eksik iş bırakmak istemez. Dünyanın bin türlü hali var. Centilmenlik hukukundan ticaret hukukuna geçmeliyiz. Seninle bunu da konuşacağız.'

Yüzüne düşünceli bir anlatım yerleşmeye başlamıştı ki bacaklarını yere indirip hızlı bir soluk alarak ruh halinin değişmesine engel oldu. Ayağa kalktı, gövdesini kalçası üzerinde kısa kısa iki yana çevirerek pantolonu-

nu göbeğine çekti, gözleri o sırada yana doğru kayıp masasında, kurma ve ayar kolları bize dönük halde, boş koltuğa bakarak duran masa saatini okşayıverdi.

'Ama bugün değil. Bugün başka planlarım var.'

Saatin görüntüsü içinden aklına süzülen ve bana söylebilecek olmasına sevindiği yeni bir düşünceyle gülümsedi. Sanki küçük bir bulutun üzerinden aşağıdaki sevimli dünyaya bakıyormuş gibi, purosunun külünü başparmağının belli belirsiz bir hareketiyle, yukarıdan, kültablasına doğru silkti.

'Uçakta genç bir hanımla tanıştım. Öğlen için benden telefon bekliyor. Aramazsam çok ayıp olur. Ha ha. Bu arada sen de meseleyi düşün. Bak, aklına yatar mı, hoşuna gider mi. Nasılsa acelemiz yok. O kadar önemli de değil. Ama gündeminde olsun. Teklif tekliftir. Hatta belki vakitli bir tekliftir.'

Kendisinden başka herkesi anlayan, anlamasa da anlayış gösteren, kendi halinde bir adamım diye anlattım kendimi, kendime. Ve kendimi ikna ettim, hemencecik, daha iyisini yapamazsan üzülme. Bu kadar oluyor demek ki. Belki bir gün de başkaları seni anlar ve belki hatta anlatırlar.

Canım sadece yakınlık istiyordu, sohbet istiyordu. Ve üzülmemek elimde değildi. Patronun bana yüksek bedelli bir muhtemel satıştan ya da sonunda resmiyete dökülecek bir ortaklıktan bahsetmesi şimdi ihtiyacım olan şey değildi. Zaten kazanacağımızı kazanmıştık, zaten bizim şirket ilişkiler dışında herhangi bir sermayesi olmayan bir şirketti. Eskiden olsa bunlar, akşamleyin karımla oturup fısır fısır saatlerce konuşacağımız şeyler

olurdu. Şimdi o kadar bile hükmü yoktu hiçbirinin. İhtiyacım olan şey, yani beni gerçekten gülümsetecek şey, çok komik ama, Patronun, sözgelimi, elini omzuma atması, yanağımı sıkması filan olurdu, eski mahalle delikanlısı tarzında, aramızdaki bütün markaları ezip kırıştırarak.

'Ah Murat Bey demin söylemeye fırsat bulamadım ama bugün müthiş görünüyorsunuz. İçim açıldı inanın.'

'Teşekkür ederim Nilgün Hanım. İçinizin açılmasına sevindim. Rujunuzun rengi çok güzel.'

'Çok naziksiniz Murat Beey. Çok -'

'Yanlış anlaşılmayacağını bilsem uzun uzun öperdim. Eğer yanlış anlaşılmadan öpecek biri var da öpmüyorsa yazık ediyor. Bu söylediğimi düşünün Nilgün Hanım. Ve şaşırmayın.'

'A ha ha!'

'Ama yine de isterseniz yanlış anlayabilirsiniz.'

'Ah ha ha ha ha ha.'

Ne yaptığımı ben de bilmiyordum. Durdum, düşünür gibi yaptım, elimdeki puroyu gösterdim.

'Bunun yüzünden olmalı,' dedim.

Kadın utangaç kahkahasını bastırmak için elini dudaklarına yapıştırıp kıpkırmızı bir yüzle masasına kapandı. Herkes herşeyi benden daha iyi biliyor, diye mırıldandım yanından uzaklaşırken. Onlar böyle eğleniyor. Biri beni de bu kadar güldürse.

Gideyim de, dedim, iki sayfa kitap okuyayım.

Elimde zengin bir dumanla hâlâ yanan bir puro, kendisinden başka herkesi anlayan, anlamasa da anlayış gösteren, kendi halinde, şık bir adamın sakinliği

içinde odama döndüm. Selma odamda, masamın önündeki, kapıya bakan koltuğa oturmuş, bacak bacak üstüne atmış, kucağındaki parlak sayfalı bir dergiyi acele acele karıştırarak beni bekliyordu. Beni görmek çok ama çok hoşuna gitti çünkü herkesi anlayan, anlamasa da anlayış gösteren, kendi halinde, şık bir adam görünce takdir ederdi, hele de o adam ona âşıksa.

'Müthişsin,' dedi ayağa kalkıp bana doğru gelerek. 'Vav, şu ayakkabılara bak. Süpper.'

'Nerelerdesin, kız?' dedim, anlayış göstermeye hazır bir sitemle, kapıyı aceleyle kapatıp.

Cevap olarak yüzümü ellerinin arasına aldı, beni öptü. Ben de onu öptüm. Öylece, ayrılamadan, hızla kontrolden çıkarak öpüşmeye devam ettik. Az sonra inler gibi bir ses çıkarmaya, vücudunu bana bastırmaya, sonra eliyle popomu okşamaya başladı. Kendimi kadın gibi düşündüm. Topuklu ayakkabı giyince boyu senin kadar olan bir kadının kolları arasında kadın da olabilirsin pekâlâ, şehvet derecesine bağlı olarak. Ben de, tabii, boş durmadım, bir kadın olarak. Külotlu çorap giymeyecek kadar akıllı bir erkekti. Boştaki elimle eteğini kaldırdım, külotunu sıyırdım, jartiyerinin izin verdiği yere kadar indirdim. Sonra kendimi soymaya çalışırken durdu, beni de durdurdu, aslında durmayı ve durdurmayı hiç istemediğini abartılı bir gerginlik çığlığıyla belli etti. Geriledi, gözleri kapalı, soluksuz, elleri göğsümde, beni ya da benden uzağa kendisini iterek. Anlayış gösterdim.

'Bu hesapta yoktu,' dedi. 'Kendimi tutamadım. Ama bir görüşmem var. Kalırsam kaçırırım. Harika kokuyorsun.'

Elimden hâlâ yanan puroyu alıp derin bir nefes çekti.

'Boşver görüşmeyi filan. Gitme,' demeden edemedim, yine de, soluğumu toplayınca. Adam hayatında kadın görmemiş ki!

'Çok önemli. Gitmem lazım. Bir iki saatte dönerim.'

Bir nefes daha çektikten sonra puroyu ağzıma sokup ceketini, gömleğini düzeltti, orasından burasından hafifçe çekiştirip, eliyle aşağıya doğru kırışık açma ile toz atma arası sinirli, işe yaramaz bir hareket yaparak. 'Beni bekle, tamam mı?'

Eğilip külotunu çekmeye başlıyordu ki durdu. 'Ama sen şimdi boş durmazsın,' dedi yarım bakışlarla, fikrini değiştirerek. Kalçasını geriye doğru kavislendirip dans eder gibi sağa sola sallayarak külotunu çıkardı. 'O zaman halden anlayan bir kadın olarak ben de seni boş bırakmam.' Dudağının bir kenarında sinsi, alaycı, tuzak kuran, insanın beynini yakan bir gülümseme, külotu kemerime sıkıştırdı. 'Sende kalsın. Hayal gücünü kullan. Vermedi deme.'

Böyle bir kadından vazgeçmek için insan deli olmalı, dedim. Deliyse de deli kalmalı. Hiç halinden şikâyet etme, oğlum. Keep up the good work. Aynen devam. Alınma darılma olmamış. Kimse olanı biteni senin gibi önemsemiyor. Demek ki sen de umursamayacaksın. Biraz yüzsüzlük, biraz unutkanlık, sıkışınca biraz yalaklık. Sen de bırak bu ayrıntı gururunu. Millet işin makrosunda. Millet herşeyin üstünden atlıyor, zıplıyor, gidiyor, mesafe katediyor. Millet bilmediği soruyu geçiyor. Millet yetiştirmeye çalışıyor. Sen takılıp kalıyorsun.

Millet fiyat sistemini öğrenmiş, ekonomik kalkülüsü öğrenmiş, seçme mantığını öğrenmiş. Millet almış başını gitmiş. Sense sokak köpeklerinin arasında dönmelerini bekliyorsun. Herkes monopol oynarken sen satranç oynayalım diyorsun. Yanlış yapıyorsun. Sen de aralarına karış, ses çıkarma, onlar nasılsa gerekeni yapar. Bugün bunu gördün, farkında olmadan öyle yaptın ve ödül olarak altın değerinde bir külot aldın. Hiç bozma. Aynen devam et. Deli misin!

O gün kendime yıllar sonra ilk sigaramı aldırdım. Santraldeki kızı arayıp bir paket, yo yo, iyisi mi, bir karton kısa Camel istedim, kutulu. Sonra, bu yetmedi, hazır başlamışken devam edelim dedim ve Nilgün Hanım'ı arayıp Patronun adamından bana taze bir kutu Monte Cristo No.1, birkaç kutu da daha ufak boy Romeo Juliet aldırmasını söyledim. Kıkır kıkır güldü, siparişimi not ederken. Öğleden sonra bir ara çıkar, humidorumun içine tablet alırım diye düşündüm. Eğlence olur. Odama geldiğinde Patrona ikram ederim, ama o kabul etmez, çünkü o ölümsüz evsahibidir ve hiç kimsenin konuğudur. Ben de Pınar'a ikram ederim, ama o da içmez. Selma? O herşeyi içiyor, hele zor olan şeyleri mutlu bir farklılık duygusuyla daha çok içiyor. Çaktırmıyor ama eminim her fırsatta sarıyordur da. Çok geçmeden sigaram geldi. Kendime ikramım. Alayım, dedim. Keynes'in dediği gibi, uzun vadede nasılsa hepimiz öleceğiz.

Birlikte olması heyecan verici olmakla birlikte bir süre sonra başıma bela oldu, külot, altın standardı gibi.

Koyacak yer bulamadım. Kaldırıp atsan olmaz, belki lazımdır, dönünce ister, hem nereye atacaksın, bir yere saklasan olmaz, birinin eline geçer, üstelik azla yetinmeyi bilen biri olduğunu değil sapık olduğunu düşünür, cebine koysan olmaz, unutursun, karının eline geçer, izah da edemezsin acelesi vardı diye. Ona bakarak ne yapacağımı düşünüyordum ki Patron aradı, çıkmadan. Bizim taliplerin Türkiye'ye girmiş müşterileri var mı, varsa kimle çalışıyorlar, bir araştıralım, dedi. Belki onlar bastırıyorlardır, gelin ofis açın diye. Tabii, efendim, dedim, belki. Gene kafayı yedi, diye düşündüm, zor iş, nereden ne bulacaksın, kime soracaksın, hem öğreneceksin de ne olacak. Aslında, dedi, global müşterilerine de bakalım istersen, belki burada olmayan ama gelmeyi düşünen birileri vardır, onlar push ediyorlardır, değil mi? Listeyi görürsek anlarız. Elbette, efendim, mümkündür. Durumlarını anlamamıza yardım eder. Kesinlikle. Bu işi, dedi, ımmm, Selma'ya ver, sebebini söyleme, bilmesin, ama o yapsın, sen uğraşma. Elbette, efendim. Immm yeniydi, Patronun seslendirme sistemi içinde. Eskiden hepimiz gibi eee ya da aaa derdi. Londra'da hoş birinin düşünürken bu sesi çıkardığını görmüş ve etkilenmiş olmalıydı. O ımmm, Selma'nın kuyusu kazılırken duyduğumuz sesti, ta Londra'dan geliyordu. Onu ben gömecektim, sessizce. Kusura bakma, emirler böyle. Önümde herşeyden habersiz duran, istediğim şekle bükülüp kıvrılan vefakâr emanete ve onunla oynayan elime acıyarak baktım. Bana ne çok şey bırakmıştı giderken! Hadi hoşçakal. Hoşçakalın efendim. Hoşçakal Selma.

Sıkı bir yemek yemeliydim. İçimde hızla yükselen baygınlık benzeri bir duygu beni oburca, çatlayıncaya kadar yemek yemeyi istemeye zorladı. Park Şamdan'a inip şöyle çorbası, salatası, böreği, pilavı, eti, meyvesi, tatlısı, kahvesi, boku püsürüyle sıkı bir yemek. Yalnız, kimseyle konuşmadan, kimseyi izlemeden, kimseden çekinmeden. Kendimi dışarı attım. Gitmesini benim de istediğimi, oradaki varlığının benim için tehlike oluşturduğunu bildiğimi, şirkette olmazsa onunla daha rahat bir ilişki sürdürebileceğime inandığımı, adi herifin teki olduğumu acı içinde düşündüm, tıpkı onunla daha rahat beraber olabilmek için Pınar'ı tatile gönderdiğim gibi. Şamdan'a gidemedim, çünkü Selma'yı oraya götürmemiştim bir gören olur diye. Onun yerine, Selma'nın sokaklarında yürüdüm. Esnaf ahbaplarının arasında avuntu bulmaya çalıştım. Beni iyi karşıladılar. Köfteci benden para almadı. Olur mu abi, insan insana böyle günde lazım, dedi. Kahya da eğer bir gün dolmuşa binip Taksim'e gitmek istersem onu görmemi, bana gereken kolaylığı sağlayacağını söyledi. Büfeci bana zamsız fiyattan bir karton kısa Camel ayırmış, tezgâhın altına atmıştı akşam geçerken teslim etmek üzere. Hepsi çok iyi insanlardı. Hepsinde Selma'yı tanımış ve unutamamış insanların yumuşak bilgeliği vardı. Biliyorlardı; böyle olurdu. Olacağı buydu. Olur ve geçerdi ve tekrar olurdu. Yavaş yavaş kendime geldim, nabzım düzeldi. Sizi mahcup etmeyeceğim, beyler, dedim. Benimle gurur duyacaksınız. Anlayışla gülümsediler. Keyfine bak, abi, dediler, hayırlısı olsun.

Ofise dönerken binanın önünde Pınar'a rastlamak ve birlikte yemek yeme şansını kaçırdığımıza birlikte üzüldüğümüzü görüp bu üzüntüyü ofise çıkmadan Cafe Wien'de birer öğle kahvesiyle biraz olsun gidermeye karar vermek beni hayata daha da bağladı. Ne de olsa, Keyfine bak, demişlerdi, bu işlerin nereye varacağı belli olmaz. Biz her durumda senin yanındayız.

O gün herkes çok iyiydi. Pınar bile benim için elinden geleni yaptı. Karımın arkadaşı olduğuna boşverip tüm diğer geçmişleri aşan ortak geçmişimizi usul usul serbest bırakmaya başladı. Gözlerine, yanaklarına, gülümsemesine usul usul yerleşen ışıltıdan hissettim bunu, hafifçe sarhoş olmuş gibi, herşeyi kendi haline bırakarak o ışıltıyla gözlerimi seyretmesinden. Bütün gece, kapanmamış konu içini kemirdi ve sonunda savunmasını yıktı, dedim. Karar vermiş. Artık istiyor.

Ona yine kendimi anlattım, birkaç gündür kafamda şekillenen araştırma projemi, hatta bu iş için bir asistan bile aramaya başladığımı, yıllardır hep aynı şeyi yaparken asıl formasyonumu farkında olmadan yitirmeye başladığımı, yıllar sonra tekrar bir vizyonum olduğunu hatırladığımı, kaybettiğim şeyleri geri kazanmaya çalışacağımı, artık gerçekten düşünmeye değer şeyleri düşünmek istediğimi anlattım. Tabii, yeniden başlamak kolay olmuyordu. Ama kararlıydım. Yapacaktım. Ona kendimi anlatmayı bitirdikten sonra dedim ki,

'Yine hep kendimden bahsettim. Canını sıktım.'

Canının sıkıldığı doğruydu; kimsenin gelecek zamandaki yaşantıları kimseye çekici gelmez; insan geleceğe ilişkin hayalleri değil geçmişe ya da bugüne ilişkin hayal kırıklıklarını daha çekici bulur. Ama burada ko-

nu, bunları bilen bir adam olarak benim yine de anlatmak istememdi ve anlatabileceğim tek insan oydu.

'Yoo,' dedi, 'dinlemek hoşuma gidiyor... Eskiden de çok hoşuma giderdi.'

O bildik kuyu sessizliği, daha önce kullanılmış sessizlik. Tehlikeli bir zaman kipiyle konuşmuştu ve büyük bir tehlike yaratmıştı. Düşündüklerinden ürkerek gözünü kaçırmak istedi ama yapamadı. Hayatta çok az yaşanan o kendini herşeyiyle ortaya koyma anı, o son an. İşte söyledim. İşte kalbim. Dile getiremediği şeyleri o dar sessizlik içinde gözlerinin çabalayan, utangaç kıpırtısıyla anlattı. Onu hayranlıkla dinledim. Hiçbir kadın *Beni sev* derken bu kadar gururlu ve bu kadar mutsuz olamaz, diye düşündüm. Onun hayatı da bomboş. Benden de karımdan da daha mutsuz olmalı. Aşk olmayınca, yaratırsın. Aşk olmazsa aşk acısı yaratırsın. O da yaratmaya çalışıyor. Beni istiyor, sadece pişman olmak için bile olsa. Yeter ki duygu olsun. *Sev beni.* Düşünceyi durduran bir sevgi açlığı, öldürmek üzere olan bir açlık. Bunu anlayabiliyordum. Kuyunun dar, yakın sessizliği anlamak içindi. Anlayacağımı biliyordu, ve onu seveceğimi. Bana güveniyor çünkü, dedim, kendi kendime gülümseyerek. O yağmurlu günde sevgilisiyle giderken beni yine de yanında istemişti.

Kuyudan çıkmaya çalıştım. Ona elimi uzattım. Beyaz bir çekingenlik içinde, öne doğru serbest bırakılmış parmaklarıyla masada duran elini bana uzatmasını bekledim. Ne çok hayal etmiştim o elin vücuduma değmesini, gençken, dünyada sihirli bir elin olduğuna ve yeterince beklersem bir gün bana da dokunabileceğine inanırken! Elini avucuma koydu, sıktı. Titriyordu. Gözleri-

ni yumdu. Ona yalan söyleyemezdim, ondan hiç dokunmadığı genç vücudumun intikamını da alamazdım. Sevgilim bile olacak olsa arkadaşımdı o, en eski, en iyi arkadaşım.

'Bana güveniyorsun, değil mi?' dedim. Sonra sabahleyin karıma da o tür birşey söylediğimi hatırladım. Komiktim, ama masumdum. Yani, ne bileyim, hayat her an değişiyordu; ben birşey yapmıyordum.

'Evet,' diye fısıldadı.

Bana tekrar baktığında gözlerinde yaş vardı.

Sokağa çıktığımızda hâlâ el eleydik. Birlikte görünmekten korkuyorduk ama korkuyla yaşamayı da öğrenmeye başlayacaktık. Kaldı ki dosttuk biz. Bir ara bana yaslandı, koluma sarılıp. Üşüdüğünü hissetmeme yetecek kadar. Sessizce yürüdük. Kar o gün de yağmayacaktı.

10

Herşey karmakarışık olmuştu, hayatım, işim, aklım, üstüm başım. Olacağı varmış. Ben birşey yapmadım. Öyle olsun diye hiçbir şey yapmadım. Sadece rastlantı. Belki sadece rastlantıya itiraz etmemekle suçlanabilirim. Bu da suçsa, ki zaman gösterecek, cezamızı, ki hayat verecek, neyse, paraya çevirmeye çalışacağız.

Yorgundum.

Emanet! Hemen cebimden çıkarıp çekmeceye koydum.

Masanın bir köşesinde CV'ler duruyordu. Zamansız gelen işgüzar müdür. İçeri bırakın, dediğim zaman masama kimbilir hangi açıdan yaklaştı. Sabah da oradaydılar. Aklım bir karış havada. Toparlan, oğlum! Kendine gel. İşine gücüne sahip çık.

Çay istedim.

Gelsin de çay içelim, tatlı tatlı, suçlu suçlu sohbet edelim diye Pınar'ı aradım. Gelmek istemedi. Sakinleşmeye ihtiyacı olduğunu söyledi. Alınmadım, çünkü farkında değildi ama yürüyüş boyunca karnının altında biriken cinsel enerjinin vücuduna ve havaya dağılarak kaybolmasını beklediğini kastediyordu. Anlayışla karşıladım. Daha sonra gelirim, dedi. Tamam, dedim.

Hayatımla ilgili düşünecek çok şeyim vardı, ama düşünemiyordum.

CV'lerde bana göre birşey bulamadım, hepsini kaldırıp çöpe attım. Personel müdürünü arayıp *Hürriyet*'e ilan vermesini söyledim. Şu şu şu niteliklere haiz erkek adayların... Erkek olması şart. Kadın istemiyorum.

Saat de üç olmuş.

Patrondan ses yok. Selma'dan ses yok. Karım da artık beni aramıyordu.

Karımı aradım. İş saatinde işyerinde olur.

'Ne haber?' dedim. 'Evle ilgili birşey yaptın mı?'

Hâlâ dargındı. Hatta, şimdi daha dargındı. Karakaşlı arkadaşı bilge kocakarılar ormanındaki bir serisonu mağazasının paspasının altında saklanan cevap anahtarını nihayet ele geçirmiş ve onun adına kilide, yani bana, sokmuştu. Cevap vermek istemediği belliydi karımın. Aradığıma sevinmemişti.

'Yok,' dedi, 'vaktim olmadı.'

'Bana kızgın mısın?' dedim.

'Bir faydası yok ki. Kızgın olsam ne farkeder?'

'İşlerin sıkışık mı?'

'Eh işte.'

'Sen Pınar'ı aradın mı Uludağ için? Bir daha konuşmadık da.'

'Aradım. Hallettik.'

'Bravo.'

'Akşam yine geç mi geleceksin?'

'Yo, nereden çıkardın?' Aslında haklıydı. Bu akşam Pınar akşamı olmalıydı.

'Sen çıkardın. Geç geleceksen şimdi söyle. Biz de çocuklarla dışarıda yeriz.'

'Saçmalama. Gece vakti ne işin var iki çocukla dışarıda? Otur evinde, kitap oku.'

'Sen kendine bak. Bana karışmaya hakkın yok.'

Anahtarını elinde yuvarlamaya başladı. Anahtarın pasının terlemeye başlayan eline dağıldığını görebiliyordum. Demek buraya kadar.

'Sana ne oldu böyle, birdenbire, Allah aşkına. Sabah ne güzel ayrıldık.'

'Güzel filan ayrılmadık. Bıktım artık. Numara yapmandan bıktım. Gelmeyeceksen adam gibi gelmeyeceğim de. Beni aptal mı sanıyorsun?'

Hayır. Herşeyi bildiğini biliyorum. Hiç olmazsa anahatlarıyla. Ama daha sabırlı olmayı vaat etmiştin ya da ben öyle sanmıştım.

'Niye şimdi böyle konuşup kriz yaratıyorsun? Yakışıyor mu bize böyle konuşmalar?'

'Bırak Allah aşkına Murat. Komik olma.'

Yumruğu gözünün üstüne indir, kaşını patlat diyordu kör şeytan.

'Ulan... ulan sen benim neler çektiğimi biliyor musun? Ben senin kalbini kırmamaya çalışıyorum, çirkinleşmemeye çalışıyorum, sen benim daha çok üstüme geliyorsun. Al sana adam gibi söyleyeyim o zaman, artık senden sıkıldım. Git ne yapacaksan yap şimdi! Bunu mu duymak istiyordun?'

'İğrençsin.'

'Hastanedeki kaltaklarla konuştun, seni dolduruşa getirdiler, değil mi? Şimdi onlar duysun diye mi böyle konuşuyorsun benimle?'

'Çok iğrençsin.'

'Öyle! Var mı? Beğenmiyorsan git boşan! Umurumdaydı!'

'Sonunda öyle olmasını istiyorsun değil mi?'

'Hayır. Sonunda sana döneceğim.'

Bunu der demez de kendimi sevimli bir aptal gibi gördüm, gülmeye başladım. Kızgınlığım geçti. Karımın iyi kadın olduğunu düşündüm. Tek istediğim kısa bir tatil. Patronun sözlerini hatırladım.

'Bilmez misin bu işleri, şekerim,' diye devam ettim, sesimin şakacı çıkmasına dikkat ederek, 'erkekler sonunda hep karılarına dönerler.'

'Ya! Karılarını bulurlarsa dönerler.'

Şakamdan, ya da durumumuzun şakacı tarifinden etkilenmemişti. Bu sefer de kendime kızdım, hemen beceriksizce uzlaşma yolu aradığım, küçüldüğüm için. İnsanın karısını aldatmasının da bir gururu olmalıydı. Gururlu bir adam yaptığı işin arkasında durmalıydı, ta ki yaptığından o ya da bu sebeple içtenlikli bir üzüntü ya da utanç duyana dek, ve o zaman da özür dileyecek ya da sessizce çekip gidecek kadar beyefendi olmayı bilmeliydi.

Sustum. O da sustu. Uzun bir sus. Sabahı hatırlattım tekrar; sabahın önemli olmuş olması gerektiği, aklı başında bir kadın için halimin ne kadar acıklı olduğunu göstermiş olması gerektiği kanısındaydım.

'Sana bütün söyleyeceğimi sabahleyin söyledim. Anlamak istersen onları düşün. Anlamak istemezsen, kibir yapmayı tercih edersen, o da senin tercihindir, oturur nasıl ayrılabileceğimizi konuşuruz. Ama beni dinlersen, sabah söylediklerimi hatırla ve sabret.'

Hayır. Anahtar kilitte, eli anahtarda. Kilidi çevirdi.

'Çok şey istiyorsun. Bana bu kadar acı çektirmeye hakkın yok. Kaç gündür dişimi sıkıyorum ama bugün

artık koptu gitti yani. Saatlerdir ağlıyorum. Ne demek olduğunu biliyor musun bunun? Bilemezsin çünkü ben seni hiç aldatmadım. Nasıl sabret dersin ya? İnsan nasıl sabreder kocasının gidip başka bir kadınla yattığını bilirse? Kibirle ne alakası var bunun? Bir de süslü süslü konuşmuyor musun sabret mabret diye, deli oluyorum. Bir kadınla yatmak niye bu kadar önemli? Kim bu? İşyerinden biridir garanti. Pınar mı? Ona mı âşık oldun? Başka biri mi? Ne bu, ne oluyor, hayatını darmadağın etmeye değer mi? Beni perişan etmeye değer mi? Hani hayatımızda yalana yer olmayacaktı?'

Dayanamadım ve hiçbir şey söylemeden telefonu kapattım. Verecek cevabım yoktu. Verebilecek cevabım yoktu. Sorularla baş edemiyordum. İçimi yine o baygınlık benzeri duygu istila etti, midem bulanmaya başladı. Yerimden kalkıp kanepeye gittim, uzandım, gözlerim kapanıyordu. Galiba uyuyacağım, galiba uyuyunca geçecek diye düşündüm. Belki uykumda kusar, boğulurum; hepimiz kurtuluruz. Kendimi bıraktım. Telefon çaldı, uzakta, çok uzakta, karanlıkta.

Bayılmış da olabilirim. Bilmiyorum. Ağır bir uykudan uyanmakla baygınlıktan uyanmak arasında bir fark var mı, insan aynı şekilde mi kendine geliyor, bilmiyorum. Daha sonraki bir gün bile olabilir. Uyandığımda, kendime geldiğimde, ayıldığımda başım ağrıyordu, ağzımda berbat bir tat, boğazımda yutkunmamı engelleyen, acıtan bir şişlik vardı. Kusmamıştım. Ölmemiştim. Ama vücudum taşınmaz bir haldeydi. Doğrulmaya çalıştığımda başımın ağrısı bağıran bir zonklamaya dönüştü, tekrar uzandım. Yardıma ihtiyacım vardı.

Bana yardım etmesinden, kolumdan tutup, belimden destek olup kalkmama yardım etmesinden utanmayacağım birine ihtiyacım vardı. Seslenebilir miyim? diye düşündüm. Kapının arkasına, koridora doğru. Boğazımdaki acı izin vermeyecekti. İnsanın üstünü boşuna örtmezler, uyuyakalınca. Ne biçim işyeri burası? Gelen yok, giden yok. Telefon sanki hep çalmıştı, uzak uzak. Ama artık denemekten vazgeçmişti. Herkes gibi o da vazgeçmişti. Ölsek kalsak kimsenin ruhu duymayacak. Sabah temizlikçi kadın cesedimi buluncaya kadar burada çürüyeceğim. O zaman teşhis için çağırabilecekleri, cenaze masraflarını talep edebilecekleri bir karım bile olmayacak. Sevgililerim, belki, kendi aralarında para toplayıp cenazemi kaldıracaklar o çok seyrettiğim Teşvikiye Camii'nde kılınacak ikindi namazını takiben. Kimse bana hakkını helal etmeyecek. Herkese borçlu biri olarak uzun bir kamyon yolculuğundan sonra Finike'deki aile kabristanında beni toprağa verecekler, en sevdiğim kemiklerin arasına. Sonra bırakıp gidecekler, uzağa, karanlığa.

Onlara ölmediğimi göstermek zorundaydım. Ben ölmedim. Ben ölmeyeceğim. Belki bilmek istersiniz.

Çok geç bir rahatlama hareketi olarak kravatımı gevşettim, gömleğimin yakasını açtım. Tabuta biraz ışık girdi, biraz hava. Kendimi daha iyi hissettim.

Az sonra da kapı çalındı ve çaycı kadın boşları almaya geldi.

Yattığımı görünce 'Ay!' diye bir çığlık attı. Hali çok hoşuma gitti. Moral oldu, eğlendim.

'Gel, Fatma Hanım,' dedim, 'gel. Kolumdan tut da kalkayım. Belim tutulmuş, doğrulamıyorum.'

'Aa çok kötüdür bu bel işleri,' dedi kadın, durumu hemen kavrayıp. 'Ağır kaldırmayacaksın, çömelirken dikkat edeceksin. Kocam altı ay yattı beli yüzünden, zordur, bilirim.'

Kolunu sırtımın altına cesurca sokup doğrulmama, sonra da ayağa kalkmama yardım etti. Gücünden emin olunca ağırlığımı ona verdim. Çamaşır suyu ve arap sabunu karışımı steril bir temizlik kokusu vardı kadında. Onu da biri sevmişti. O da birini sevmiş, hasta olunca ona bakmış, iyileştirmişti. Bir yandan fazla esmer diye ona ekşi suratlarla bakan buradaki adam ve kadınların küçümsemesine katlanmış, evine para götürmüş, çocuklarını okutmaya devam etmişti. Sayesinde ben de ayağa kalkmıştım.

'Sağol,' dedim, hâlâ koluna tutunarak, kolunu birden bırakmaya korkarak, 'Allah razı olsun.'

'Allah sizden razı olsun, efendim,' dedi, gülümseyerek. Neden böyle dediğini anlamadım. Belki samimiyetim hoşuna gitmişti. Ben de gülümsedim. Kolunu bıraktım. Daha iyiydim. Tekrar teşekkür ettim. Bana su getireceğini söyleyerek gitti.

Soluk bir yüz, beyazlaşmış, bir yanında aşağı doğru kaskatı bükülüp kalmış dudaklar, ufalmış gözler, büyümüş elmacık kemikleri, sarkmış bir çene, terli bir alın. Uzun uzun yüzüne bakarak kendinde birşey arama zamanı. Bulamayınca yüzünü aynaya daha da yaklaştırıp aramaya devam etme zamanı. Olmayınca yüzünü az yukarıdaki ışığın iyice altına tutup yanaklarını parmaklarınla gererek kırışıklar, henüz kırışık olmamış çizgiler, gözenekler, lekeler arasında derinlemesine arama ama

hiçbir şey bulamama zamanı. Ben ve zamanlarım. Birçok geçmiş, birçok şimdi. Bu yüzde bir zamanlar olan şey, bu yüzün bir zamanlar hatırlattığı şey. Bir yüzde olması gereken şey. Biraz olsun kalmış olması gereken şey. Hiçbir şey. Herşeyi mi kaybettik? Ne eski bir ben, ne yeni bir ben. Geleceği de mi?

All shall be well. Ağır dozda morale ihtiyacım vardı, konuşmaya, anlamaya, dinlemeye, bir konuyu biriyle arama, ortamıza koymaya, zamana dönmeye. Kendime ihtiyacım vardı. Pencereyi açıp dışarıya seslendim, kendime, derin, gürültülü, buhar olup havaya dağılan hızlı soluklarla. Cevap gelmesini bekledim. Cevap beklemeye olsun hakkım vardı. Hakkımı aradım. Hakkım olmalıydı. Sadece soğuk bir sessizlik, donmuş bir zaman.

Ne kadar hasta olduğumu iyi bilen Fatma Hanım kapıyı çalmaya gerek görmeden içeri girdi. Endişeli gözlerle vücudumda, duruşumda iyileşme belirtisi arayarak, bir bardak su ve bir kutu aspirin bıraktı masaya, kitapların hemen yanına. O anda ona öyle ihtiyacım vardı ki! Hemen gitme, otur da iki çift laf edelim, diyesim geldi. Ama diyemedim. Keşke erkek olsaydı. Bir erkeğin sırdaşlığı olsaydı bana sunabileceği, işten anlamayan ama hayatı bilen, sadece başarısız ama başarıyı önemsemediği için başarısız bir erkeğin sahip olabileceği konuşma serbestliğiyle, küçümsemeyen, acımayan, kıskanmayan, suçlamayan, acelesiz, ünlemsiz bir sırdaşlık.

'Beni dinlerseniz bir aspirin alın,' dedi, 'kocama iyi gelirdi.'

'Kocanız nasıl?' dedim. 'İyileşti mi?'

'Ona iyi baktım. Hem öyle iyileşmemek var mı bu devirde?'

Hiç olur mu! Oturup ölmeyi bekleyemeyeceğimize göre, bizden para bekleyen iki çocuğa ve üç kadına para yetiştirmek zorunda olduğumuza göre kalkıp çalışmamız lazım.

'Selma Hanım geldi mi, gördünüz mü?'

'Odasında.'

Teşekkür edip kapıya yöneldim. Bir anda en büyük düşmanım Selma oldu. Neredesin lan adi orospu? Ben burada ölüyorum, sen sikinin keyfinde geziyorsun. Fatma Hanım beni durdurdu.

'Aspirin! Beni dinlerseniz bir tane için.'

Bir aspirinden zarar gelmez. İçtim, teşekkürümü ettim. Bu da destekti, insana güç veriyordu, birinin ona sadakat beklemeden, terketmekle tehdit etmeden el uzattığını görmesi.

'Kocanıza selam söyleyin,' dedim.

'Başüstüne. Ben size açık bir çay getireyim.'

'Lütfen. İyi olur.'

Bardağı ve aspirini alıp çıktı.

Yapılacak işler. En başta Patronun verdiği iş, Selma'ya verilecek iş, işlerin işi.

Çekmeceden külotu alıp cebime koydum. Çıktım, hastalığımın kaynağına doğru, bağışıklık sistemimin tüm unsurlarını saflara yerleştirip.

Sen uğraşma, Selma'ya ver. Görsün gününü! Kapısı açıktı; telefonda biriyle konuşuyordu. Büyük tedbirsizlik. 'O zaman Cumartesi akşamı yapalım,' dediğini, cevap beklediğini duydum. İkna etmeye çalışır gibi, ısrarlı konuşuyordu. Birinin aklını çelmeye çalışıyordu, bir ada-

mın, ama adam, benim gibi zavallı biri değil, her an pek çok alternatif içinde yaşayan bir adam, pek öyle hevesli değildi. Sana acımam ulan, diye bağırdım içimden. Başka zaman olsa üzülür, yıkılır, ses çıkarmadan odama dönerdim. Ama o gün değil. Bugün değil. Zaman kaçıyor. Küçük odasına daldım ve ağzı aptalca açık, bana bakarken karşısındaki koltuğa oturdum, bacak bacak üstüne attım ve kararlılıkla gözlerinin içine baktım. Donsuz karı! Birşeyler geveleyip telefonu kapattı. Onu olduğundan da aptal gösteren şaşkın bakışları artık emrimdeydi. Hatırımı sordu. O da yeni gelmiş, birazdan bana uğrayacakmış. İlgilenmedim. Hemen konuya girdim.

'Ziyaretimden hoşlanmadığını görebiliyorum,' dedim, sesimdeki ani çatlamayı örtmeye çalışarak. 'Zamansız geldiğim ortada. Ama bu bir iş meselesi, bekleyemez. Patron senden bir çalışma istiyor.'

Hemen tepkisini gösterdi, her acemi gibi.

'Neden kendisi söylemiyor?'

'Belki bekleyemeyeceği için.'

Patronu bırakıp bendeki değişikliğe dikkat etti. Ona öyle davranmazdım. Birşey olmuştu. Düşündü, konuşmasını duyduğumu anladı, açıklamaya çalıştı:

'Zeynep'le konuşuyordum, yanlış anlamadın inşallah.'

Ama kararlılığımı hafife alıyordu. Duymamış gibi yaptım ve ona sözkonusu işi anlattım, üstüne ben de birşeyler ekledim ve içinden çıkılmaz, hatta oldukça küçük düşürücü bir görev tablosu çizdim. Gizli ve acil olduğunu da özellikle belirttim. Beni dinledikçe, haklı olarak, aşkı ve yanlış anlaşılmayı unutup parasızlığı düşünmeye başladı, yüzü kardı, ufaldı. O buraya çalış-

sın, iş üretsin diye değil, Patrona ve müşterilere kendilerini iyi hissettirsin diye alınmıştı, biliyordu. Sonunda dayanamayıp itiraz etti.

'Ama ben yapamam ki! Ne anlarım ben New York piyasasından? Sana demiştim, değil mi, benimle uğraşacak diye? Başladı. İntikam alıyor.'

'Yerinde olsam bunu bir ayrıcalık olarak da yorumlayabilirdim. Belki gündeme girmek üzere olan büyük bir iş için seni ısıtıyordur.'

Boş boş baktı. Gülümsedim. Devam ettim.

'İş hayatı sürprizlerle doludur, Bayan Selma, gerçek hayatın aksine. İş hayatında kimse gerçekten kötü değildir; aslolan iştir, iş söyler, iş herşeyi değiştirir. O yüzden fikir yürütmekte acele etme.'

Müthiş bir konuşmaydı, müthiş, tek kelimeyle.

'İyi ama nasıl yapacağım. Benim becereceğim şey ki değil ki. Ne anlarım ben?'

Ayağa kalktım.

'Bak, düşün, bul bir yolunu. Sen halledersin... Şimdi gitmem lazım, çayım soğuyor. Hadi hoşçakal.'

Tam çıkarken, tam çıkarken aklıma gelmiş gibi döndüm, ceketimin cebinden külotu çıkarıp usulca masasına bıraktım.

'Belki lazım olur,' dedim.

Elbette sonradan pişman olacaktım, elbette pişman olup köpekleşecektim arkasından, Beni affet, seni kırmak istemedim, diye, şehvet yine ortaya çıkıp irademi eritince, ama o sırada onu ezmek çok hoşuma gitti. Öfkeden kararmış aptal suratına indirdiğim amir tokatı tatlı tatlı avucumu yaktı, odama dönerken.

Çayım soğumuştu.

Soğuk çay içmeme Fatma Hanım'ın gönlü elvermezdi. Çayı yalnız içmeme de gönlü elvermezdi. Yanımda beni seven biri olduğunu görse, işte o zaman içi rahat ederdi. Düştüğüm zaman beni yerden kaldıracak biri olduğunu bilir, endişelenmezdi. Çünkü benim için en iyisini isterdi Fatma Hanım, herşey gönlüme göre olsun isterdi. Hatalarımı hoşgörür, N'apsın, Allah onu da öyle yaratmış, derdi. Sonuçta sadece mutlu olmaya çalıştığımı bilirdi. Onun koruması altında yeni bir hayata başlamak isterdim, o ve kocası ve çocuklarıyla, zor ısınan, rutubet kokan, küçük, sessiz, taş evlerinde.

Ciddiyim.

Yeni bir çayla odama geldiğinde ona kocasının ne iş yaptığını sorarak aileye katıldım.

'Şoför,' dedi. 'Eskiden TIRcıydı. Şimdi takside çalışıyor. Geceleyin. Yüzünü zor görüyoruz. Şöyle ailece oturup televizyon seyredemedik ne zamandır.'

'Anladım,' dedim. Hakikaten anlamıştım. 'Kocanızı seviyorsunuz. Değil mi?'

Kendi dünyasının utangaç diliyle cevap verdi, sessizce, şaşkınca.

'Peki,' dedim. 'Sizin sevdiğiniz biri iyi biridir. Size bir teklifim var. Kocanızın benim şoförüm olmasını istiyorum. Ne dersiniz? İyi para veririm. Sigortasını da yaptırırım. Siz düşünün, kabul ederse, yarın sabah yedi buçukta evime gelsin, kapıda buluşalım. İşte adresim.'

Evin adresini yazıp verdim. Çok ciddiydim, anlamıştı, heyecanlanmıştı.

'Kabul ederse, bu gece işe gitmesin. Oturup güzel güzel televizyon seyredin. Bak lafa daldık, çayı soğuttuk.'

'Hemen yenisini getiririm,' dedi.
'Yaşa!' dedim.

Belki bundan sonra en yakınım şoförüm olacaktı. Babacan bir adam olacaktı şoförüm, eşitim olduğunu ama değilmiş gibi davranması gerektiğini bilen, ağzı sıkı, çalışkan, seyahate mâni hali olmayan, işinin ciddiyetini kavramış, askerliğini tamamlamış. Zaman içinde ruh halime göre beni nereye götürmesi gerektiğini bile kendiliğinden bilecekti, neşeli akşamlarda Selma Hanım'ın Koşuyolu'ndaki konutuna, huzurlu akşamlarda Pınar Hanımlar'a akşam yemeğine, yorgun akşamlarda eve, gelişmelere göre Cumartesi öğleye doğru eski karımın evine, çocukları almaya, onları sinemaya götürmeye. Ama her durumda sabahları yedi buçukta işe, satılmış ya da satılmamış işe. İş! İş! Aman.

Şimdiden çok sevmiştim şoförümü ve eminim o da beni çok sevecekti çünkü ona insan muamelesi yapacaktım, refaha ve huzura kavuşturacaktım, karısının ve çocuklarının ona olan sevgi ve saygısı artacaktı, aile çevresinde tekrar ya da belki hayatında ilk kez müşkül durumda fikri sorulur bir adam haline gelecekti, o konuşmaya başladığında kimse sözünü kesemeyecekti, yaptığı her şakaya güleceklerdi, anılarına kulak verecekler, ders çıkaracaklardı anlattıklarından, ve oralara nasıl kolay gelinmediğini öğreneceklerdi. Daha az çalışacak, daha iyi beslenecek, yüzüne renk gelecek, gözleri çakmak çakmak olacaktı tekrar acemi birliğinde eğitim çavuşu seçildiği zamanki gibi, ve kilo almaya başlayacaktı şoförüm ve yeni elbiseler. Çünkü o benim şoförümdü. Kendisiyle ne kadar gurur duysa azdı.

Ve işte sıcak çayla bana gelen Fatma Hanım! Gelişmelere göre bekâr evimin yeni patronu. Kocası sağ kolumsa karısı da sol kolum olacak, evimi çekip çevirecekti benim için herşeyin en iyisini istemeye devam ederek. Gömleklerimi kolalayacak, pantolon ve ceketlerimi temizleyiciye götürecek, ütülerini bozmadan geri getirecekti. Çiçek gibi yapacaktı banyomu, mutfağımı; kapı kollarını silecek, cilalayacak, telefonun ahizesini dezenfekte edecek, banyoya her gün yeni havlu çıkaracak, kitapların ve CD'lerin tozunu alacak, masamın üzerindeki manüskirleri derleyip düzenleyecek, yayına hazırlayacak, basında hakkımda çıkan yazıları takip edecek, gerekli tekzipleri çekecek, savcılığa suç duyurusunda bulunacak, adliye dönüşü evin alışverişini yapacak, ve eğer akşam yemeğe özel bir misafir getireceksem özel yemekler yapacak ya da yapılmasını denetleyecekti. Çocuklarım babalarını ziyarete geldiklerinde ziyafete geldiklerini hissedeceklerdi, yorgun annelerinin evinde her akşam yedikleri on dolarlık tatsız pizzalardan, Karadeniz pidelerinden sonra.

Ve evet. Çocuklarım. Gururunun kırıldığını sanan ve beni sefil bir avukatın dava dilekçesiyle yüz yüze bırakan karım hayatımdan ilelebet çıkınca, sevgiye ve paraya en çok ihtiyaç duydukları yaşlarda çocuklarıma bol sevgi ve bol harçlık verip üç kuruşu hesap eden annelerinden yavaş yavaş uzaklaşmalarını, hayatlarını benim evime taşımalarını sağlayacaktım, benim gibi bir baba dururken çocukları anneye veren düşük maaşlı hâkimi ve medeni kanunun ilgili madde ve eklerini kişisel ekonomimin, kalbimin ve yardımcılarımın gücüyle alt edip.

Ve yeniden doğacaktım ikinci, gerçek, bana ait hayatıma. Ve hayatım özel olacaktı. Doğduğum zamanki gibi olacaktım; biraz yardımla, korkmamayı, yaşamayı, büyümeyi, yalnızlığı, düşünmeyi, ve ve ve ve ve elbette, karşı cinsi tanımayı öğrenecektim.

Karımı ortadan kaldırınca herşey kolaylaşmıştı. Artık kaçmak, saklanmak, yalan söylemek zorunda değildim. Madem öyle, dedim, vakit geçirmeden ortaya çıkalım, kendimizi gösterelim, temaslarda bulunalım, tepkileri almaya başlayalım. Hatta yaşamayı, büyümeyi, yalnızlığı, düşünmeyi hafta sonuna erteleyip direkt karşı cinsi tanımaya geçelim. Pınar, hapisane müdürünü öldürüp firar ettim, sana sığındım, beni sakla, gecenin Selma'yı sakladığı gibi sakla. Ama yalnızca bir süreliğine, çünkü firari bir mahkûm olarak aynı yerde uzun süre kalmam akıllıca olmaz, hani, söylemiş olayım da sonradan şey olmasın. Önce, mümkünse, şu yirmi yıllık hesabımızı kapatalım, alacak verecek kalmasın. Hadi, artık arabam var; hemen şurada. Bak, yağmur da yağıyor. Atla!

Gelir miydi? Hazır mıydı? İstiyordu istemesine, ama kendini tutmayı becerebilecek biriydi o. Kendine kötülük edebilirdi ama başkasına değil. Yasak ve acılı bir aşk onun tarzına daha uygundu. Karımdan boşanmayı düşündüğümü ya da hiç değilse boşanmaya hazır olduğumu bilse bundan kendini sorumlu tutar, vücudunu bana tümden yasaklardı. Çocuklarını düşün, derdi, ben boşanmanın ne olduğunu biliyorum, hiç kolay değil. Boşanınca mezuniyet gününe dönüp herşeye baştan başlayamıyorsun. Onca yılda çok şey kaybetmiş, çok

şey öğrenmiş oluyorsun; en fenası da, farkında olmadan çok şeye alışmış oluyorsun; o alışkanlıklar senin özgürlük dediğin şeyden daha güçlü çıkıyor. Sonra kendini yaşayacağını sandığın şeyleri yaşarken değil, alıştığın şeyleri ararken buluyorsun. Keşke, diyorsun, biraz daha dişimi sıksaydım. Boşanmayabiliyorsan boşanma. Evliliğini kurtarmaya çalış. Hem, ben seni tanırım, sen şimdi sahte bir cesarete kapıldın. Birileri seni şımarttı, sana cesaret verdi. Kendi cesaretinle değil, başkalarının cesaretiyle hareket ediyorsun.

Borç alınmış bir cesaret. Faiziyle beraber geri ödeyeceksin. Ödetecekler. Ödeyemezsen gidip başka bir yerden borç almaya çalışacaksın. Alamayacaksın. Kredibiliten düşmüş olacak. Batacaksın. Sonra birileri borç vermek için diyecekler ki, önce adam ol ve bu son borçlanman olsun, yani bizim ol. Ve ikinci evliliğim de böyle olacak, herhalde, korkudan, çaresizlikten. İkinci evlilikler daha sağlam olur derler. Belki seninle evleniriz, ha, Pınar? Sen akıllı kadınsın. İyi düşünüyorsun, iyi konuşuyorsun. Biraz statükocusun ama, iyisin. Bense biraz, bilirsin, eskiden beri laissez faire derim. Kimse dinlemez ya, neyse. Şimdi kendi sesimi dinlemek istiyorum. Öyle derin bir ses ki kalbimden filan değil ta taşşaklarımdan geliyor, inanır mısın? Hadi, bana cesaret borç ver, o halde. Sen ver.

Yapma. Ben senin dostunum. Ama yapma, kaybedersin.

Peki ne yapayım?

Kafanı çalıştır. Kendine sahip çık.

Yazılarım. Saatlerim. Kalan yazılarım, ilerleyen saatlerim.

E, hayat! Geçecek.
Peki ya mutluluk? Ya haz? Ya taşşaklarımın müziği?
Tercih senin. Herkesin yaşamı da ölümü de kendine.

Selma kapımda dikilmiş beni seyrediyordu. Onu farkettiğim zaman çok geçti, ama ne kadar çok geç, beni düşüncelerimin neresinde yakaladı, düşüncelerimin ne kadarını yakaladı, bilmiyorum. Tam hangi gün, onu da bilmiyorum. Onu farkettiğim zaman, yüzünde, odaya ilk geldiği anda orada olduğunu sanmadığım küçümseyen, alay eden, bir yandan da hayal kırıklığına uğramış görünen bir ilgi vardı. Ona öyle yakalanmak hoşuma gitmedi. Ama, hemen, odaya sessizce yaklaşma âdetini benim başlattığımı hatırlayarak kendimi ona haksızlık etmekten alıkoydum.

'Aa, sen miydin?' dedim. 'Beni telefonda yakalamayı mı umuyordun?'

Hiçbir şey söylemeden, yüzünde şimdi daha tuhaf, uzak ve üstün duran ifadeyle, sanki belli belirsiz bir sırıtmayla bana bakmaya devam etti. Eminim aklından bin tane şeytanca düşünce geçti kaderimle ilgili. Çünkü o an kaderimle oynanabilir bir durumda olduğumu, etki edilebilir bir durumda olduğumu, galiba, hissetmişti. Kavga etmeye, hesap sormaya geldiyse de bu yeni durum karşısında hızlı bir zihinsel ayarlama yapmış, harekete geçmeye hazırlanıyordu. Şans ondan yanaydı. Tam zamanında gelmişti ve ufacık bir müdahaleyle dengeleri kendi lehine çevirebilecekti.

İçeriye doğru bir adım atıp kapıyı kapattı. Kapıya yaslandı. Eli arkasında, kapının kolunda. Ciddileşti, gözleri kısıldı.

'İstifa ettim,' dedi. 'Az önce Selçuk Bey'e istifa mektubumu verdim. Bugün son.'

Hiçbir şey söyleyemeden ona bakıyordum, duruşundaki ele geçirilemez, incecik kadınsılığın, bakışındaki uzak, oynak, dalga serpintisi gibi hızlı kıvılcımların başımı nasıl bir uğultu içine sarmaya başladığını hissederek. O da kımıldamadan, herhangi bir üzüntü, istek ya da beklenti sergilemeden, çıkış yolunda vücudu, kısa bir zamanı çok yavaşlatıp uzatarak, öylece dikilip bana bakmaya devam etti.

'Üzüldüm,' diye bir mırıltı çıktı ağzımdan. Yalan olduğu her şeyinden belliydi. Zaten o da ciddiye almadı. Kendisini herkesten ve herşeyden daha çok önemseme, kendisine inanma zamanıydı şimdi. Benim için de ona inanma zamanı.

'Gidiyorum,' dedi. 'Ama beni istiyorsan, sana verdiğimden daha fazlasını istiyorsan, mücadele etmen gerekecek. Aşkıma karşılık aşkını istiyorum.'

Bir beyin ereksiyonu. Başım kan doldu, nabzım gözlerimde, burnumda, dilimin ucunda atmaya başladı. Yüksek ateş nöbeti geçiren biri gibi titremeye başladım, ufaldım.

'Hazırım,' dedim. 'Buradayım. Sana karşılık ben.'

11

Fırıncıyla arkadaş olduk, hemşehri çıktık, meslekdaş çıktık –o da aslen iktisatçıymış ama haklı olarak yapmıyormuş. Ona dedim ki, zaten iktisat yapılmaz, edilir. Çok etkilendi. Lüzumsuz para harcama, tasarruf yap, borçlanma, dünyanın en büyük iktisatçısı sensin. Daha çok etkilendi. Ona günlük döviz, aylık enflasyon ve yıllık büyüme tahminlerimi veriyorum her sabah, gecenin zehirlerini vücudumdan atmak için çıktığım erken sabah yürüyüşlerimden sonra, odun sobasının üstünde kaynayan çayın başında sohbet ederken. Ana konumuz yolsuzluklar. Herkes herşeyi bildiği halde niye kimse kimseden hesap sormuyor, anlamıyor. Savcılar niye duruyor? diyor. Valla, diyorum, savcı dediğin adalet bakanının memuru; önce adalet bakanının temiz olması lazım. Adalet bakanı da başbakanın memuru; yani önce başbakanın temiz olması lazım. Ya cumhurbaşkanı? diyor. Diyorum, Vardır bir hesabı. Peki halk? diyor. Bu kadar demek ki, diyorum. Daha geniş bir hayal gücü olsa daha iyisini yaratır. Öyle, diyor, kim geldiyse sikti, gitti afedersin. Birbirimizle rahat konuşuyoruz; biliyoruz, oradan laf çıkmaz, orada konuşulan orada kalır. Bir kişi bile, diyorum, şimdiye kadar, kırk beş elli yıldır,

tek bir kişi bile, doğru birşey yapmış olsaydı, tarihin hiç olmazsa beş yılı örnek beş yıl olarak yıldızlaşırdı. Ekonominin en özel yanı, diye devam ediyorum, yalanları bünyesinde yaşatmayan bir varlık olması. Ekonomide hiçbir yalan gizli, hiçbir hata cezasız kalmaz. Rakamların ne kadar dürüst, açık sözlü, karakterli ve kinci yaratıklar olduğunu bilemezsin. Bir politikacı olarak sen sadece halkı kandırırsın, ekonomiyi değil, ekonomiden anlayanları değil, başka ekonomileri değil. O yüzden sen sen ol, paranı sakla. Yoksa yarın o parayı çok ararsın. Dalgın dalgın başını sallıyor. O orducu. Ordunun boş durmasını anlayamıyor. Yani anlıyor, herşeyi anlıyor da, kabul edemiyor. Benden bir doktor olarak ona kabul ettirmemi bekliyor. Orduya gelinceye kadar ben artık sıkılmış oluyorum. Dünyanın en utangaç ordusu, diyorum, gerisini kendisi anlasın diye. Anlamıyor. Yani aslında anlıyor ama illa anlatayım istiyor. Adam asıp gitmekle memleket düze çıkmıyor, diyorum, o kadarını söyleyeyim.

Susup çaylarımızı içiyoruz. Çok güzel çayın var abi, diyorum. Ooo, diyor, bu çayı benden başka hiçbir yerde içemezsin. Özel harmandır, piyasada satılmaz. Bizzat Rize'den, fabrikadan getirtiyorum, el altından. Sana, diyorum, Londra'dan biraz dökme çay getireyim, karıştır bak, iyi birşey çıkacak mı. Getir, demleyelim, diyor, tecrübe olur.

Sonra yine memleketin haline dönüyor. Bana geleceğimize ilişkin sorular soruyor, anladığına kanaat getirinceye kadar anlattırıyor, bazen itiraz ediyor, kendi tahminini söylüyor, çok şey görmüş bir adam olarak ellilerden, altmışlardan hatırladığı örnekleri ileri sürüyor,

geçmiş devalüasyonları anlatıyor, benden yetmişlerin, seksenlerin İngiltere'sini dınlıyor, orada bile ekonominin reformlara ihtiyaç duyabilmiş olmasına şaşırıyor, reformların uygulanabilmiş ve sonuçlarının bir insan ömrü içinde görülebilmiş olmasına ise daha çok şaşırıyor. Ya, diyorum, adam gibi bir adam, daha doğrusu kadın, başbakan olunca herşeyin çözümü var. Yoksa ekonomiyi herkes biliyor. İşte bak, mühendisler bile biliyor. Ama biliyor da ne oluyor? Mesele, kalp. Mesele, felsefe. Mesele, terbiye.

Ellerimizi sobaya uzatıp düşünüyoruz. Sabahlarımız böyle konuşmalarla geçmek zorunda olduğu için üzülüyoruz. Boş konuştuğumuzu farkedip daha da üzülüyoruz.

Ziyaretlerim sıklaşıp düzenli hale gelince, sohbetlerimiz uzasın diye bana sadece sabah çayı değil, sabah kahvaltısı da ikram etme ihtiyacı duydu. Birkaç gündür benim için küçük bir tepsi peynirli poğaça çıkarttırıyor. Fırının sabah ekmekleri ve kekler çıktıktan sonra ama kurabiyeler çıkmadan önce bir süreliğine sadece cömert bir ev sahipliği uğruna sürümü ve dolayısıyla kazancı olmayan bir kalem için meşgul edilmesi ticari bakımdan doğru değil diye itiraz ettim. Darıldığını görünce, görgüsüzlüğümden utanıp bin bir özürle itirazımı geri aldım. Şimdi, birkaç gündür, çayımızın yanında taze poğaçamız da var. Arada bir memleketten konuşuyoruz, öbür, küçük memleketten; onun gençliğinde ayrıldığı Finike'yle benim çocukluğumda ayrıldığım Finike'yi karşılaştırıyoruz hatırladığımız kadarıyla. Gerçi fazla birşey de hatırlamıyoruz ama, idare ediyoruz. Benim, diyorum, dededen kalma küçük bir arazi var ora-

da, portakal bahçesi. Üstelik, diyorum, bir de dede evi var, doğduğum ev. Otuz otuz beş senedir görmedim. Ama bak, hâlâ Finike nüfusuna kayıtlıyım. Karım çok bastırdı ama nüfusu buraya aldırmadım. İnadına, çocukları da oraya kaydettirdim, nereye ait olduklarını bilsinler, herşeyi unutmasınlar diye. İyi yapmışsın, diyor. Bir gün iki araba atlayıp gidelim. Sabah dörtte beşte çıkarsak güneş batmadan orada oluruz. Tek araba gidelim, diyorum, tasarruf olsun, sohbet olsun. İyi, diyor, ben termosa güzel çay yaparım, içe içe gideriz. Yapalım, abi, diyorum, ilk fırsatta gidelim.

Birazdan gazeteler geliyor; ben *Hürriyet*'i alıyorum, o *Sabah*'ı; şöyle bir bakıyoruz, baş sayfaya, ekonomi sayfasına, spor sayfasına; o ölüm ilanlarına ve tv ekine de bakıyor. Sonra gazeteleri değiştiriyoruz. O vakte kadar saat yediyi geçmiş oluyor. Birer çay daha içiyoruz. Ben gazeteyi nihai biçimde katlayıp gün içindeki esnaf konuklarının okuması için sehpanın üstüne bırakıyorum. O çocuğa seslenip çaydanlığa su ilave etmesini söylüyor; çocuk başka bir çaydanlıkta sıcak su getirip sobanın üstündeki asli çaydanlığa su ilave ediyor. Çayının her an hazır olmasıyla övünüyor fırıncı dostum, komşum, hemşerim, meslekdaşım. Ağır ağır kalkıyorum. O da kalkıyor. Birbirimize hayırlı işler diliyoruz. Beni kapıya geçirirken tezgâhtaki çocuğa işaret ediyor; kırmızı kıvrımlı harflerle Güzeloğlu Unlu Mamuller yazılı beyaz bir müessese kâğıdına iki poğaça sarılıp mahcup bir biçimde bana uzatılıyor. Selma'nın poğaçaları elimde, yokuş aşağı eve dönüyorum. Yokuşun köpekleri artık uyanmış, birbirleriyle sabah oyunlarına başlamış oluyorlar.

Mutfağı çalışmayan bir ev, çocuksuz bir ev, iyi ısıtılmadığı için yeterince havalandırılmayan, sigara, içki, vücut sıvıları, vücut gazları ve kedi boku kokan bir ev. Mutfakta akşamdan kalma Pizza Hut kutuları, içlerinde yarım bırakılmış pizza dilimleri, kola şişeleri, kahve makinesinin dibinde kalmış bayat kahve, evyenin içine atılmış kirli çatal bıçaklar, tezgâhın üstünde ağzı açık bir cips paketi, üç ayağı üstünde öne doğru yıkılacakmış gibi duran ve bir gün mutlaka yıkılacak olan gürültülü buzdolabı, üstü kararmış ve henüz yanarken görmediğim bir ocak. Bütün gece içki içtikten, videoda film seyrettikten, komşuları rahatsız etmeye aldırmadan, terkediliş, anlaşılamama ve değeri bilinmeme konulu Türkçe sözlü hafif müzik parçaları ve dinleyiciyi aşkın sofistike biçimlerini keşfetme yolculuğuna çıkardığını sanan cızırtılı, hırıltılı, yorgun chansonlar dinledikten, profesyonel bir inançla defalarca sevişikten sonra bütün gün akşama kadar uyuyan bir kadın. Uyanırsa mutfakta onun için alıp bıraktığım poğaçaları bulacak, bazen yiyecek, bazen yemeyecek. Tercihi, uyanır uyanmaz dışarı çıkmak. Banyo yapıp, vücuduna parfümlü kremler sürüp, solgun yüzünü makyajla renklendiriyor. Vücudu ve cildi konusunda titiz. Sonra işsiz ve beş parasız bir kadın değil de Givenchy modeli olduğunu düşündürecek giysilerle, ona zaman ayırabilecek hangi aylak arkadaşı varsa onunla buluşmaya, kahvaltı etmeye gidiyor. Ben yine de her sabah poğaçalarını getirip mutfağa bırakıyorum.

Evin konforsuz bir banyosu var. Şofbenin öfkeli gürültüsü insanda banyo yapıyormuş değil de yangında mahsur kalmış duygusu uyandırıyor. Telaşla duş alıp çı-

kıyorum. Havlular, tıpkı yatak takımları gibi, Ralph Lauren'den alınmış ama iyi yıkanmadıklarından mıdır, iyi kurutulmadıklarından mı, iyi kokmuyorlar, onun ayılı havluları da bana verdiği Amerikan bayraklı havlular da. Apar topar kurulanıp giyiniyorum. Eşofmanlarımı belki utanır da yıkar diye çamaşır makinesinin üstüne bırakıyorum, sadece ertesi sabah oradan alıp giymek için; yine de her sabah oraya bırakıyorum belki o sabah utanır diye. Her gün ertesi sabah için yeni bir gömlek ve birkaç günde bir yeni bir kravat almaktan bunaldım, çok masraf oluyordu; artık gömlekleri kuru temizlemeye gönderiyorum. Yine de büyük ziyanlık. Bu tür sorunların üstesinden gelmek, ondan nefret etmemek, büyülü vücudundan yoksun kalmamak için bir kadın tutmayı teklif ettim. Kabul etmedi; evine yabancı birini sokmazmış. Haftada bir gün gelen temizlikçiye bile zor dayanıyormuş. O evinde soyunup dökülecekmiş, porno seyredecekmiş, icabında mastürbasyon yapacakmış, osuracakmış, sevgilisiyle telefonda konuşacakmış, misafirleriyle şakalaşacakmış. Israr etmedim. Israr etmem. Anlayan anlar. O sadece kısmen anlıyor; suratımın asıldığını, etrafa ekşi eşki baktığımı, kendimi orada hâlâ misafir gibi gördüğümü görünce, kötü bir ev sahibi durumuna düşmemek ve ilişkimizin sağlıklı devamı konusunda hiçbir fedakârlıkta bulunmamış olmamak için, 'Ya ne stiff adamsın. Relax ol, ya,' diyor. 'Gel buraya.' Beni istiyor; orada, vajinasının dibinde istiyor. Çünkü kendini sadece vajina olarak görüyor. Aslında ben de onu öyle görüyorum. Öyle de zaten. Ama hayat bir vajinaya sığmayacak kadar büyük. Ama bunu henüz bilmiyoruz.

Giyinirken onu seyrediyorum; yatakta, orası burası açılmış, bazen çıplak vücudu tümden açılmış, başı her zaman geriye atılmış, çenesi havada, dudakları hafif aralık, göğüsleri geriye doğru rahatlamış ya da bazen bir yana doğru esnemiş, uçları hep diri, bacakları upuzun, teni doğal bir kılsızlıkla pürüzsüz ve parlak, sanki fosforlu bir pudrayla kaplanmış, bazen bir bacağı diğerinin üstünde karnına doğru çekilmiş. Çıkarabileceğim herhangi bir ses onu uyandırmaz. Ama bazen sessizlik, seyredişimin, hayran bakışımın sessizliği onu uyandırıyor ve daha uyanmadan olanları anlamış gibi, ne bulacağını bilerek açıyor gözlerini ve gözleri, açıldıklarında, tam bana dikili oluyorlar. Uykulu uykulu gülümsüyor. Beni yanına davet ediyor. Yorganı göğsüne doğru çekerek, saçlarını arkaya doğru atarak beni oyun oynamaya çağırıyor. Hadi canıım, bak bütün gün birbirimizi görmeyeceğiz. Kabul etmezsem, geç kalıyorum filan diye, yatakta sürünerek ayakucuna geliyor, beni giysilerimden tutarak kendine çekiyor, pantolonumu açıyor, 'Madem öyle, ben de elimi çabuk tutarım,' diyor, gözlerimin içine bakarak. Bir erkeğin aklını devreden çıkarmayı biliyor. Aklı devreden çıkmış bir erkek de penisten başka birşey değildir zaten. Bir penisi ikna etmek ise bir vajina için çocuk oyuncağıdır. Daha pantolonum bacaklarımdan aşağı kayarken ikna olacağımı, çünkü, nazlanmama rağmen, aklı devreden çıkmış bir erkek olarak, bunu o an dünyadaki herşeyden çok istediğimi biliyor. Onun gözlerini, dudaklarını, dilini seyrederek geçirdiğim böyle sabahlarda, seçimim için kendimi tekrar tekrar kutluyorum, çok şanslı bir adam olduğumu düşünüyorum.

Sonra o pantolonumu çekip, kemerimi bağlayıp, bütün gün sürecek uykusuna geri dönüyor. Evden çıkmadan, salonda, yemek masasının kapıya en yakın sandalyesinde duran çantasını açıp cüzdanına bakıyorum. Yeterince parası yoksa, evin günlük ihtiyaçları için, yani içkiler ve çerezler için, para bırakıyorum. Yeterince, demek ne demek, karar vermek birkaç günümü aldı. Bu kadın, dedim, günde kaç para harcar? Versen günde on bin dolar da harcar. O halde kaç para harcayacağına benim karar vermem lazım. Eski maaşına göre günlüğü yüz dolara filan geliyordu. Ben iki yüz verdim. Ama her gün değil. İki üç günde bir. Dolayısıyla günlüğü yine yüz dolara, bazen de yetmiş beş dolara geldi. Aklı varsa, dedim, bu parayı biriktirip kredi kartlarını da öder. Evin kirasını o ay başında ödemişti. Ertesi ay başında benim ödemem yerinde olurdu. Ama kirayı da o paralardan toparlayabilirse memnun olurdum. Aslında cimrilikten değil, ama parasının hesabını bilmeyen insanlara dayanamıyorum. O da bilmiyor, ona da dayanamıyorum. Dört tane gold kartı var ve hepsinde boğazına kadar borca batmış durumda. Aynı Türkiye. Patronun gönlünü almak için verdiği iki aylık tazminatla bu ayki asgari ödemeleri yaptı, ama önümüzdeki ay ne yapacak belli değil. Benden isteyecek. Henüz bu konuyu konuşmadık. Umarım hiç konuşmayız, kendine bir iş bulur, adam gibi para kazanır ve aramızdaki ilişkinin dengesini daha fazla bozmaz.

Bazen bir yerlerden ansızın kedi çıkıyor, sabah sabah, boklu kedi. Fırlıyor, uçup geçiyor bir yerden daha emniyetli bir yere. Ben geleli evden soğumuş. Mahallenin başka evlerinde, bahçelerinde, ağaçlarında, çalılık-

larında, çöplüklerinde uzun zamanlar geçiriyor, sahibinin nankörlüğünü, onu bir adam için nasıl bir anda gözü kapalı harcadığını kardeşlerine anlatıyor. Evde olmadığımı düşündüğü zamanlar geri dönüyor. Geri döndüğünde kazaen evdeysem, dehşete kapılıyor, kaçıp saklanacak yer arıyor. Onu gördükçe kedilere düşman olan köpekleri daha iyi anlıyorum. O kaçtıkça onu kovalayasım, saklandıkça bulup dişlerimi ensesine geçiresim geliyor. Neyse. Şimdilik sadece seksteyiz. Şiddet, işler filmlerdeki gibi giderse, daha sonraki bir aşama olarak gelecek, boğulan aşkın doğal evrimi gereği.

Selma ile full-time beraber olmaya başlayalı tüm yalan söyleme ve yanlış hedef gösterme yeteneklerimi Selma ile beraber olduğumu insanlardan saklamak için kullandım. Selma, gerçi, yanındaki erkeğin kendisiyle görünmekten, beraber olduğunun bilinmesinden, onunla kol kola şöyle kalabalık bir yere girdiğinde kafaların ona doğru dönmesinden gurur duyacağını düşünüyor. Ben aynı fikirde değilim. Yatmak tamam, buna hiçbir erkeğin itirazı olmaz, ama öyle beraber yaşamak, nasıl desem, biraz, yani bir hayli, prestij düşürücüydü, ya da düşürürdü, bilinseydi, benim çevremde. Mesela Pınar duysa bir daha yüzüme bakmazdı. Karım duysa benimle tanıştığı güne lanet ederdi. Arkadaşlarım duysa, Abi, yapma, karı motor ya, derlerdi. Patron duysa, Siktir lan, derdi, sidikli bir karı için insan yuvasını dağıtır mı! Ya, böyle derlerdi ve ben de çok kötü olurdum. Acı, ama öyle. O yüzden herkesi bir otelde kaldığıma inandırdım, otelin telefonunu, oda numaramı vererek, yoksam not bırakmalarını tembih ederek. Aziz Bey beni almaya gelmeden önce her sabah otele gidip not bırakıl-

mış mı, bakıyor, millete yalancı çıkmayalım diye. Bırakıldıysa, ki bırakılıyor, ne de olsa eşimiz dostumuz, sevenimiz boldur, çok insana iyiliğimiz dokunmuş, çok insanın iyiliğini hep hatırlamış ve sadakatimizi muhafaza etmişizdir, sabah ilk iş arayanları geri arıyorum. Üstat, kusura bakma, akşam biraz fazla kaçırmışız, notunu sabah alabildim. Özgür bir adam olarak ve geçmişteki kredilerimin ışığında, hoşgörülüyorum. Sadece Pınar, sanırım, otelde kalıyor olsam da yalnız kalmadığımı tahmin ediyor ama ileride birlikte birşeyler yapma potansiyelimizin ışığında bu kadarını, şimdilik olması kaydıyla, hoşgörüyor.

Saat sekizde Aziz Bey beni almaya geliyor. Genç bir adam Aziz Bey, Selma'nın benden intikam almak isteyince yatabileceği kadar genç ve düzgün tipli ve beyaz biri. Gerçi onun bizim Fatma Hanım'ın kocası olduğunu söylediğimde yüzünü buruşturmuştu ama Selma bu, gözünü intikam bürüyünce her an olmadık birini içeri alabilir. Bana şimdiye kadar sadakat konusunda hiçbir umut vermedi. Aksine, konuştuğu, kırıştırdığı, kaçtığı ve kovaladığı bir iki adam var. Biri sırnaşık; evi arıyor, dilediği saatte; dilediği saatte kalkıp gelmek istiyor. Hep sarhoş. Selma öyle söylüyor çünkü ikide bir: Sen sarhoşsun. Ne dediğini bilmiyorsun. Ne diyor acaba? Herhalde vaktiyle yatmışlar da adam şimdi yalnız kalmış, kendini kolay yoldan kurtarmaya çalışıyor. Bir gün pat diye çıkagelirse nasıl davranırım acaba, diye merak ediyorum. Onları yalnız mı bırakırım paylaşacağınız çok şey vardır diyerek? Yoksa sandalyeyi kafasına mı geçiririm? Sandalyenin elimde kalacak bacağını da Selma'nın kafasına? Zor. Sözümü dinleyecek bir köpeğim olsa Tut

oğlum! derdim. Zor. Böyle esnek ahlaklı, fırıncı dostumun bizim politikacılar için dediği gibi, mezhebi geniş insanların karşısında kıskanç görünmeyi kendime yakıştıramazdım. Neticede onun evi. Ben hayatında neyim, tam bilmiyorum. Ne de o benim hayatımda ne. Hiçbir şey başladığı gibi gitmedi; belki düzenli bir hayatı sandığı kadar istemiyordu ya da onun düzen anlayışı benimkinden farklıydı. Bilmiyorum. Güven bunalımı, kimlik bunalımı, ifade bunalımı, hayal bunalımı. Demek ki bu kadar, bu da böyle bir kadın, diyemiyorum, elimde değil; ilgilenmiyormuş, çok çok dudak büküyormuş gibi yapıyorum ama bütün gece öfkeden kıvranıyorum. Bu ondan her gün biraz daha nefret etmemi sağlıyor; ama ondan nefret etmek de onu daha fazla kıskanmama, daha fazla kıskançlık da daha fazla şehvete yol açıyor. Kendime kızıyorum: beş para etmez rock star bozması ucuz motorsikletli sakallı gümüş yüzüklü siyah tişörtlü taklit deri ceketli esrarkeş herifler ya da bilemedin pahalı markaların en ucuz modellerini kullanan üç bin dolar maaşlı ama otuz bin dolar maaşlı gibi görünmeye çalışan kokainci ibneler bu karıyı bedelsiz sikebildiler de ben niye bu kadar ciddi bir peşinat ödedim, diye. Bu, öyle görünüyor ki, Selma'nın başarısı; kimden ne isteyeceğini biliyor. Hatta bunları da bilerek yaptığını düşünüyorum. Bana güvenmiyor; şansa güvenmiyor; deneyimlerinin ışığında, aşkın doğal akışına, haklı olarak, güvenmiyor. Yaşlanıyor, tabii; yaşlandıkça şansı azalıyor. Ve benden çok daha fazlasını bekliyor. Çünkü çok daha fazlasını yapabilecek, çok daha fazla şeyi feda edebilecek bir adamım. O yeteneği, o kapasiteyi bende görüyor. Evimi terketmem yeterli değil;

bir daha evime dönemeyecek hale gelmemi, bunun kesinleşmesini istiyor. Çamaşır yıkamıyor çünkü bütün eşyalarımı oraya taşımamı istiyor. Ben bir don, bir gömlekle idare edilecek kadın değilim diyor, kendi kendine. Bütün içgüdüleriyle, bütün geçmişiyle, vücudunun bütün kaslarıyla ve kozmetik ilminin bütün parfümleri, cilt kremleri, dudak parlatıcıları, diş beyazlatıcıları, nefes tazeleyicileri, banyo köpükleri ve duş jelleriyle bana karşı oynuyor ve hayatının finaliymiş gibi oynuyor. Kendini umutsuz ve geç kalmış sanıyor ama ben, ondan on yaş daha yaşlı biri olarak, asıl umutsuz ve geç kalmış olanın ben olduğumu biliyorum. O, mali kredisi tükenmiş olmakla birlikte, hâlâ hata yapabilme şansına sahip. Nasılsa uzun vadede telafi eder, diyorum, ruhsal açığı kapatmanın bir yolunu bulur, Diazem'le, olmadı Librium'la, daha da olmadı arkadaş partilerindeki konsantre amfetaminler ve marijuanalarla. Ama benim, neden bilmiyorum, onunki gibi apaçık bir ruhsal ihtiyaçtan, bir sevgi ihtiyacından değil, belki libidoyu aşan bir korkaklıktan, belki de sadece kendim olduğunu sandığım zevk sahibi adam kibrinden, aynı hatayı iki kere yapma şansım yok. Yani belki var, ama bana yok gibi geliyor. Böylece ben de hayatımın finaliymiş gibi oynuyorum ve tüm duyularımı ve dikkatimi onun duyusal verilerinin yakın takibi, saptanması ve işlenmesi üzerinde yoğunlaştırıyorum.

İşe eskisinden bir saat daha geç gidiyorum; benim gibi neye uğradığını şaşırmış bir adam için normaldir. Aziz Bey iyi şoför; arabamı çizmeyeceğinden, ani bir frenle beni camdan dışarı fırlatmayacağından eminim. Ne de olsa ağır vasıtacı. Yıllar yılı İran'dan Almanya'ya

uyuşturucu, kaçak işçi, Almanya'dan Türkiye'ye de silah, kürk, müzik seti taşımış, ne gerilimlere göğüs germiş, ne amansız takiplerde Bulgar polis araçlarını şarampole yuvarlamış olmalıydı. O yüzden, yol boyunca kemerimi bağlamaya gerek duymadan rahat rahat uyuyorum. Onsuz bu yorgunluğun altından kalkamazdım; bu halde araba sürecek olsam önüme ilk çıkacak kurbanlık koç yüklü kamyonun altına giriverirdim. Yaşam tarzım, şimdi, eskiden küçümsediğim ve sade ve sakin ve samimi kalmak yolunda hep sakındığım özel hizmetli istihdamını hoşgörülebilir bir hale getiriyor. İleride, olur da eski düzenime kavuşursam ve sahte ve haksız lüksler için alışkanlık geliştirmemiş olursam, hepsine teşekkür eder, tazminatlarını öder, iş akitlerini tek yanlı olarak feshederim. Ama şimdilik, şoförüm, asistanım, ayrıca bir sekreterim dalgalanan, karışan, bulanıklaşan, oraya buraya kaçan özel hayatımı zaptetmeye, bir düzen dahilinde idame ettirmeye ve o özel hayatı yaşamak için beceriksiz girişimlerde bulunan beni türlü hizmet ve tedbirlerle ayakta tutmaya çalışıyorlar. Onlarsız yapamazdım.

12

Aziz Bey beni ofise bırakıp giysilerimi kuru temizlemeciye götürdü. Oradan, ona verdiğim vekâletnameyle Topkapı'ya gümrüğe gidip yurtdışından sipariş ettiğim kitapları alacak ve, halen kitaplarımı yerleştirebileceğim bir evim ve kütüphanem olmadığı için, hangi eve yerleştirirsem yerleştireyim yanlış anlaşılacağı için, hangi eve yerleştirirsem yerleştireyim sonradan tekrar toplamak zorunda kalabileceğim için, mecburen ofise getirecek, belki bir kısmını arabanın arkasında tutacak.

Tek ciddi profesyonel işi bana çay kahve söylemek ve Nilgün Hanım'ı benden uzak tutmak olan sekreterim, Ayten, karımın notlarını alıp benim notlarımı karıma iletmek, çocuklar hakkında bilgi almak, babaannemin hatırını ve bir emri olup olmadığını sormak, Selma arayınca toplantıda demek, faturalarımı ödetmek ve Aziz Bey'i bu konular kapsamında oraya buraya koşturmak gibi gündelik kişisel işlerimi hiçbir açık vermeden yürütüyor. Birkaç günde hayatımın girdisini çıktısını öğrendi; kime ne diyeceğini biliyor; kimin ne dediğinin ne kadarını bana aktaracağını biliyor. E daha ne olsun! Kısa boylu, olduğundan çok da-

ha genç görünen, kısa saçlı, iri siyah gözlü, hiç başı ağrımayan, terlemeyen, yorulmayan bir kız. Sektörden sayıp sevdiğimiz bir abimizin baldızı. Üstat ilanı görmüş, aradı sordu, benim kendim için aradığımı duyunca daha da sevindi, rica etti, Gerçi erkek demişsin ama şu bizim kızla bir görüşüver, diye, karısı çok sıkıştırıyormuş, ben de, vaktiyle iyiliğini gördüğümüz için, kızın casusluk yapmayacağından, hayatta tek efendi beni bileceğinden de emin olunca kabul ettim. Ondan memnunum. En çok da beni karşılamasından memnunum:

'Hoşgeldiniz! Çayınız geliyor!'

'Yaşa. Ogün'ü de al, gel.'

Bana ikinci bir ilana malolan Ogün zehir gibi oğlan. Verilen işi kalbini ortaya koyarak yapıyor ve ne iş olsa yapıyor. Soru sormuyor. Bana inanıyor. En önemlisi de bu. Büyük işler yapmaya hazırlandığımıza inanıyor; ondan istediğim bütün o dağınık, tutarsız, hatta gereksiz çalışmalara tüm hayata meydan okumak üzere olan iki yalnız, tutkulu, trajik kahramanın hayranlık verici serüvenine giriş olarak bakıyor. Onun inancı, bağlılığı, gayreti benim kendime, geleceğime, ve nüfusun kendi geçmişini, bugününü, en önemlisi de geleceğini öğrenme hakkına, ihtiyacına, mecburiyetine olan inancımı artırıyor. Yapacağız, diyorum. Nüfusa içinde bulundukları dünyanın nereden nereye döndüğünü anlatacağız, renkli resimlerle, ışıklı harflerle, gerekirse trafik işaretleriyle, dinlenir ve inanılır biçimde anlatacağız, belki lazer gösterisi, belki striptiz, belki alaturka musiki eşliğinde, belki tv'den naklen yayınlanacak hediye çekilişli bir pik-

nikte; onlara içinde bulundukları dünyanın hangi boşlukta döndüğünü anlatacağız. Ama bunun için, şimdi çok çalışmamız, çok düşünmemiz, çok hatırlamamız, çok hayal kurmamız ve en önemlisi çok cesur olmamız lazım. Zevkten çığlıklar atmamak için elleriyle ağzını kapatıp dizlerine kapanıyor. Yine de ııııııı diye bir sesin kaçmasını engelleyemiyor dudaklarının, parmaklarının, dizlerinin arasından. Başaracağız, diyor. Bu sözcüğü çok seviyor, tüm gençler gibi. Yapmak başarmak sanıyor. Gülümsüyorum. Bu kadar tutkunun içinde bu kadar yanılsama olur, diyorum, ya da, bu kadar büyük bir yanılsamanın içinde bu kadar küçük bir yanılsama, olur, haydi haydi olur.

Sabah çayımı ekibimle birlikte içmeyi seviyorum, dışarıda olmadığı zamanlar Aziz Bey'in de katılımıyla. Selma'yla lokantalarda, barlarda, barlarda, barlarda ve yatakta geçen geceler boyu onun tüm telkinlerine rağmen duyamadığım gevşekliği ve güveni onların on on beş dakikalık sabah sohbetinde bulmaya çalışıyorum. Gözümün içine bakıyorlar, onları dinlediğimi görünce daha da şevkle konuşuyorlar, bazen akşamdan hazırladıkları ve kalitesine güvendikleri şakalarla beni güldürmeyi deniyorlar, güldürünce memnun oluyorlar. Birlikte geçirdiğimiz dört haftada kendimi onlara sevdirmeyi başardım sanıyorum. Yani işte, işyerinde insanların birbirlerini sevebilecekleri kadar. Ama onun da maksimumu. İyi davranıyorum, güven veriyorum, sahip çıkıyorum, etraftan saygı görmelerini sağlıyorum, imkânsız işler istemiyorum, iyi maaş ödüyorum, bu da onlara yetiyor.

Ve karşımda, sabah işe neşeyle gelmiş, hevesle gözlerimin içine bakan pırıl pırıl iki genç, içtimaya çıkmış çakı gibi iki hayal askeri.

'Eveet. Bugün nasılız?'

'İyiyiz,' dedi Ayten, önemsiz gerçeklerin sözcüsü olarak.

'Günaydın,' dedi Ogün. Akşam az uyumuşa benziyordu. Uykusuz kalma sebebi onu mutlu etmiyordu. Etse, uykusuzluğu o kadar farkedilmezdi. Benim farkediliyor muydu? Hayır, asla. Evet. Ama ben artık yaşlı bir adamdım. Bir derdin varsa anlat oğlum, halden anlarız. Belki bir faydamız dokunur. Biz de geçtik bu yollardan, daha doğrusu şimdi geçiyoruz. Bakarsın senin bana faydan dokunur. Belki Ayten biliyordur. Belki hatta onun yüzündendir.

Fatma Hanım sabah servisimizi yaptı, tepsisini direksiyon gibi tutup göğsüne örterek hatırımızı sordu, sonra çekildi. Neyse ki işyerimizin mutfağı emin ellerdeydi.

Çocuklar karşımda, arada bir uyuklamak için kullandığım deri kanepenin birer kenarına, aralarında bir kişilik boşluk bırakarak oturmuş, her fırsatta gülümsemeye hazır bir hafiflikle bana bakıyorlardı. Hayatta benden memnun olan bir tek onlar vardı.

'Siz nasılsınız?' diye sordu Ogün, kısık gözlerini açmaya çalışarak; benim sağlığım Ayten'e bırakılamayacak kadar önemli bir soruydu. Sesi hürmetle samimiyet arasında kararsızca gidip geldi. Henüz ilişkimizi tam çözmelerine izin vermedim. Bir gün, belki, onlara, 'Siz benim evladımsınız, rahat olun,' alanını açardım ilişkimiz gündelik tedirginliklerin, kişisel sorunların, iş endi-

şelerinin ve ahlaki zayıflıkların tehdidi ötesine geçerse, böyle birşey yeni nesille mümkünse. O vakte kadar, kusura bakmasınlar, benden çekinmeye devam edeceklerdi.

'Evet. Bugün daha başlamadığına göre, dün ne yaptık?'

Dün, aslında, yani, biraz sorun çıkmıştı, Ogün'e bakılırsa. Gençler işte, onlar için herşey sorun. DIE'yi aramış, 84'ün İller Bankası bilançosunu istemiş, onlar da vermemişler. E vermezler tabi yavrucum, dedim, orası Ankara. Devlet dairesi sana faks çeker mi? Çekmez. Sonra aynı yeri akşamüstü son nüfus sayımı istatistikleri için aramış, bu sefer de telefonu yüzüne kapatmışlar. Kapatırlardı tabii. Ama bizim çocuk alınmıştı. Boşver, dedim. Devlet memuru işte, mecbur değil ki.

'Ama ben bilmem kim vasıtasıyla arıyorum desem hemen verirlerdi. Beni toy gördüler. Mesleğinin daha başındaki bir gencin cesaretini kırmaya kimsenin hakkı olmamalı,' dedi.

'Yok canım,' dedim, 'o maksatla yapmamışlardır. Üzerinde durma.'

Ama duruyordu.

'Ben de,' dedi, 'onlara inat...'

'Tamam,' dedim, 'tamam, sonra, ileride, yaşlanınca, zengin olunca, şimdi değil.'

Küstü.

Ayten'e dönüp ondaki havadisleri sordum. Uyanıklık yapıp işten ya da özel hayatından bahsetmeden, önceki akşam Ziya'da duyduğu sektör dedikodularını anlattı. Bitbank için battı batıyor diyorlarmış; herkesi bir borsa hastalığı sarmış; Merkez Bankası bayramdan önce yine para basacakmış; Hazine Müsteşarı özel sektöre geçecekmiş.

'Yok ya,' dedim.

Eğlendiğimi görünce, bizim şirketin yabancılara satılacağı söylentilerinden bahsetti. Bayağı konuşuluyormuş sağda solda. Sonra ikisi birden dikkatle bana baktılar. Onlar da kendilerine göre zekiler. Birşey belli etmedim. Ellerimi başımın arkasında birleştirip koltuğumda geriye doğru sallandım. Devam edin, demeye çalışıyordum.

'Nedeni de,' diye devam etti Ayten, birden yabancılaşan, habercilerin değil dedikoducuların sesine benzeyen bir ses ve arsız bir cesaretle, 'Selçuk Bey'in sağlığı bozulmuş, doktorlar çalışmasını yasaklamış.'

'Prostat kanseri olmuş diyorlar,' diye katıldı Ogün, Ayten'in cesaretine sığınıp.

Ulan sıçıcam ağzınıza! diye bağıracaktım, kendimi tuttum.

'Hastirsinler ordan,' dedim, sesimi de kontrol etmeye çalışarak. 'Daha dün konuştum Selçuk Bey'le, çakı gibi Allaha şükür.'

Aptal gençler, heyecansız hayatları içinde hep büyük birşeyler olsun diye bekliyorlar. Hastalığı, ölümü iş dedikodusu olarak, piyasanın bir parçası olarak görebiliyorlar. Bir anda ikisi de gözümden düştü. Bundan sonra sizinle sohbet mohbet yok çocuğum. Sizin serbest kalmış haliniz insanı ürkütüyor.

Kızdığımı anladılar. Ama neye kızdığımı korkarım anlayamadılar. Birbirlerine baktılar. Kötü bir niyetleri olmadığının teyitini aldılar birbirlerinden, sonra önlerine baktılar. Kötü bir niyetleri yoktu tabii, ama kötü niyete hayranlık duyuyorlardı, teslim oluyorlardı ve onunla işbirliği yapıyorlardı. Bunun şerefle ilgili bir ya-

nı vardı. Çünkü ait olmanın bir şerefi vardır. Çünkü birşeyi kabul etmek seni başka birşeyleri reddetmek zorunda bırakır. Bunlar reddetmiyorlardı.

Sabah çayım zehir oldu.

Toplantımızı, hayatımızdaki herşey gibi, amacına ulaşamadan ve vaktinden önce bitirdim. Canım sıkılmıştı. Ayten kalıp notlarını iletmek istedi ama Sonra, diye onu gönderdim. Az sonra Ogün görüşme isteğiyle tekrar geldi ama Sonra, diye onu da gönderdim. Gitsinler düşünsünler biraz şapşallar. Bunlar yarın bugün benim muhtemel ölümümden de böyle bahsederler ve bir kez söylenti çıkarsa mutlaka ölürüm, çünkü milletin artık beni ölü görmek istediğini bilirim.

Artık bir sigara içmenin zamanı gelmişti. Yakınımda kalmış tek ahlaklı insan olan Pınar'ı arayıp kendimi davet ettirdim. Sigaramı alıp odasına gittim.

'Bu gençler,' diye başladım ve biraz verip veriştirdim. O sırada tabii piyasa söylentileri konusuna da girmiş oldum. Pınar da hazır konu açılmışken satış işinin doğru olup olmadığını sordu. O sorabilirdi çünkü biz birbirimizi yanlış anlamazdık, birbirimizle açık konuşabilirdik. Ben de zaten yanlış anlamadım, ama açık da konuşmadım.

'Olur mu canım öyle şey,' dedim. 'İnsaf! Gül gibi şirketi durup dururken niye satalım? Hayatımın en güzel dokuz on yılını verdim ben buraya. Patron da öyle. Sen de öyle.'

Pınar çay söyledi. Fatma Hanım bizi birarada görmekten hoşlanıyor; yüzü gülüyor kadının bize servis ya-

parken; bardak bardak çay kahve içelim istiyor. Girerken de odanın kapısını, açık olduğu halde, duvarın arkasından elini uzatıp, uzun uzun çalıyor ne olur ne olmaz diye. Henüz basılacak durumda değiliz. Ama olacağız inşallah. Pınar karım konusunu aklında çözemedi. Sebebin kendisi olmadığına herkesi inandırmak, geri dönmeyeceğimden, herşeyin iyice bittiğinden, temiz, pürüzsüz, sahipsiz olduğumdan emin olmak durumunda. Ama tabii bunlar küçük flörtümüzü sürdürmeye engel değil, kimseye zararımız yok nasıl olsa. Ne de olsa o da, hatta, henüz inanmıyoruz ama, ben de, tamamiyle, özgür insanlarız.

'Gül'le konuşuyor musun?' diye sordum rahat rahat, ne kadar özgür adam dedirtmek için. Sigaramı yaktım.

'Yok,' dedi. 'En son önceki hafta aramıştım. O kadar. Aramadı.'

'E sen ara,' dedim. 'Beni çekiştirecek birine ihtiyacı vardır.'

'Zor ya. Olmuyor.'

He he. Olmaz tabii çünkü kocasında gözün var. Kocası sana kalacak sanıyorsun. Kocasını hâlâ sana âşık sanıyorsun, hâlâ yağmurdaki çocuk sanıyorsun. He he.

'Anlıyorum,' dedim.

'Senden hiç bahsetmedi zaten. Gururlu kadın. Ben olsam önüme gelene hüngür hüngür ağlardım.'

'Yok canım. Seni de gördük. Ağlamadın.'

'Ben kocama âşık değildim.'

'Merak etme, o da değil.'

Kadınlar diğer kadınların hep âşık ve üzgün olduğunu düşünmekten hoşlanıyorlar. Selma da şimdi karım için üzülüyor, o bile. Yazık kadına, diyor benim

için yaptıklarını dinledikçe, sana çok âşık olmalı. Oysa kimsenin kimseye âşık olduğu yok. Ama herkesin üzgün olduğu doğru. Bir de tabii, bana yazık olduğu doğru.

'Konuşuyor musunuz?' dedi. Burası onu ilgilendiriyordu. O kadar kolay cevap alamazdı benden.

'Kocanla mı?' dedim. 'Ne konuşacağım?'

Şakayı reddetti. 'Karınla.'

'Ne konuşacağım?' dedim. 'İnsan eski karısıyla ne konuşur? Zaten on beş sene konuşmuşuz, canımız çıkmış.'

Umursamaz görünmek için böyle konuşmuştum ama, bir an düşününce, kendisini karımın yerine koyup bana genel bir insaniyet notu verme ve kırık not verme tehlikesi olduğunu gördüm ve, demin abarttım, gerçeği şimdi söylüyorum diyen bir derin nefes alışla şöyle dedim:

'Yani, tabii, şimdi, kaç yılın hukuku var, insan bir anda sırtını dönemiyor; bir kere, yani, arkadaşlık diye birşey var. Çocuklar var, ortak sorumluluklar var, ortak bir geçmiş var, bizler medeni insanlarız, değil mi?'

Pınar başını salladı, onaylayarak. Herkes mutlu, huzurlu olsun istiyordu o da, kimse kimseyle kötü olmasın istiyordu. Ama, bir an tekrar düşününce, vermem gereken asıl mesajı vermemin en doğrusu olacağına karar verdim; doğru mu yaptım yanlış mı, mesaj yerine gitti mi gitmedi mi, bilmiyorum, ileride göreceğiz, ve şöyle dedim, en kendim olan deme biçimimle:

'Bir gün sahibim olmadığını anladığı zaman oturur, ayrıntıları konuşur, dost olmaya çalışırız. Daha önce olmaz.'

Sonra, sözlerimin üzerindeki etkisini görmeyi beklemeden kendimi soğumaya başlayan çayıma ve bitmek üzere olan sigarama verdim. İyi konuştun, dedim kendi kendime, hayatta ilk defa bir kadına adam gibi birşey söyledin, aferin.

Pınar bana bakarak dediklerimi düşündü. Bir sigara da o yaktı.

Kalp meseleleriyle uğraşarak gereğinden fazla zaman kaybetmiştim. Pınar'dan izin isteyip odama döndüm. Öğleye kadar işyerime olan sorumluluklarımı yerine getirmek, öğleden sonra da kendime ve nüfus-hedefli çalışmalarıma, hayır işlerine zaman ayırmak şeklinde bir düzen oturtmaya çalışıyordum, tüm disiplin becerilerimi yardımıma çağırarak. Ama bazen, bugünkü, o günkü gibi beklenmedik ruhsal sarsıntılar programımı aksatıyordu. Boş yere aklım karışıyordu.

Aklım, şimdi bir yandan, Patrona takılmıştı. Hasta olsa benden saklamazdı bunu. Hem o hasta olacak değil bir gün küt diye ölecek bir adamdı, Allah göstermesin, dedim, öyle hızlı bir hayatı vardı; hastalık başını çıkartmaya zaman bulamazdı o hızın rüzgârı içinde. Ve karşısında hastalığın bile hayran olup sineceği bir adamdı Caesar karşısındaki Antony gibi diyen Macbeth gibi.

Ama sus; bir gelen var.

Kim var orada?

Haksızlığa uğramış yüzlü sekreterim hayalet gibi bitivermişti kapımda, herkese hep açık olmasıyla övündüğüm kapımda. Eşimiz aramış, hani dün, önceki gün, de aramıştı, telefon bekliyormuş. Bağlamasını ister miydim?

'Evet,' dedim. 'Ama sonra. Öğleden sonra. Akşamüstü. Yarın. Öbür gün. Bir ara ararız. Ben sana söylerim. Ararsa da bağlama.'

Bağlasa ne olacaktı? Ne konuşacaktım karımla? Şimdiden aslında eski karım olmamış mıydı? Bunu resmileştirmek için arıyorduysa o başka. O zaman bile avukatının araması gerekiyordu, kendisinin değil. Hayatın gündelik akışı içinde herkesin karşılaşabileceği ve bir üçüncü kişinin öğrenmesinden utanılmayacak sorunlar sözkonusu olduğunda sekreterime durumu açıklayıcı bir not bırakarak bana ulaşabiliyordu, Çocukların servisinde problem çıktı, Seni falanca aradı, Arabanın sigortası bitti, Çocuklar seni görmek istiyor, ya da, Apartmanda kat sakinleri toplantısı var, ve hayatın sonsuz yaratıcılığının başka sıkıcı örnekleri. Ben de notu alıyordum. Değerlendiriyordum. Ve cevap gönderiyordum sekreterimle, Çocukları sabah o bıraksın, akşam ben aldırırım, Sigortacıyı arar, poliçeyi yaptırırım, ama ödemeye karışmam, Ben de çocukları görmek istiyorum, ya da, Yöneticiliğe adaylığını koy.

Başka ne konuşacağız? Kavgamızı ettik, küfürlerimizi, tehditlerimizi savurduk, çoluk çocuğa, konu komşuya rezil olduk, bitti, ayrıldık, daha ne? Karı koca arasında olur böyle şeyler mi diyeceğiz? Üstelik, konuşmadığımız her gün konuşmak biraz daha zorlaştı, imkânsızlaştı. Bana dönüş yolunu açmasına izin vermemek için ondan hep kaçtım. Daha da kaçacağım. Ta ki bir sabah uyandığımda artık onun karşısında kendimi ezik, suçlu, hain, vefasız, fevkalade ahlaksız hissetmiyor ya da hayatıma onsuz bir gün bile devam edemeyeceğimi kesinlikle biliyor oluncaya kadar. Kızım, Ayten, o za-

mana kadar telefon bağlama. O zamana kadar onunla içimden konuşacağım, vicdanımla irademin her çarpışmasında. Ama bu sefer sert konuşacağım ve kendimden bahsedeceğim, belki hayatımda ilk kez. Bu sefer biz olmayacağız, ben olacağım, söz konusu. Bu sefer teslim olmak yok. Charge! Hiç olmazsa o kadar kolay teslim olmak yok. Gerçi zor bir çarpışma oluyor, ama vicdanım, çünkü vicdan sahibi bir adamım, çocukken adil davranılmış, o sırada mevcut olan sevginin tamamıyla sevilmiş herkes gibi, irademe olan desteğini her geçen gün artırıyor. İradem de, çünkü irade sahibi bir adamım, onca okul birinciliğini başka türlü alamazdım, bana, sadece, Bekle, diyor, kimseye kulak asma, acele etme, zorlama, birşey yapmaya çalışma, bırak, hayatı kendi haline bırak. Otur, işine bak, yazını yaz, kitabını oku.

Olur! Zaten böyle diyeceğini biliyordum. Çünkü başka birşey diyemezsin. Bilmiyorsun. Hayatta başka ne yapılır, bilmiyorsun.

Sekreterimle oturup biraz elimizdeki işleri toparladık. Randevu vermemiz gereken müşterilere randevu verdik, randevu beklediğimiz büyük müşterilerden gelen randevu onaylarını memnuniyetle karşıladık. Alt kattaki muhasebecilerin ve daha alt kattaki avukatların haftalık raporlarını inceledik; aklımıza takılan noktaları aydınlatmak için sorumluların gerekli açıklamaları yapmak ve içimizi rahatlatmak üzere odama davet edilmesini kararlaştırdık. Pınar Hanım'dan şu şu şu müşteriler için ikinci altı aylık projeksiyonlar hazırlamasını istemeyi not ettik –Bunu ben yaparım, dedim, ama bana

hatırlat ve takibini yap. Şu raporlardan da birer kopya alıp Selçuk Bey'in sekreterine bırakalım. Ne de olsa adam hâlâ hayatta, Ayten Hanım.

Aziz Bey Hatchard's etiketli iki koli kitapla geldiğinde ben açmış, *Law, Legislation and Liberty*'nin üçüncü cildini okuyordum, Özgür İnsanların Politik Düzeni'ni. O kadar tatlı ve yakın hayallerle, öyle alçakgönüllü bir iyiniyetle yazılmış bir kitaptı ki farkında olmadan kendimi ülke yerine koyuyor, kendi ütopik geleceğimi okuyor gibi oluyordum. Serbest bırakıyordum kendimi. Karışma ya bana! Bırak! Bana güven, ben en iyi yolu bulur, yaratırım kendim için ve kimseye de zarar vermem. Zarar vermemek. Bu en önemli şeydi. Kimseye zarar vermediğin sürece serbestsin. Kendine zarar vermek için de, doğal olarak, serbestsin. Vereceksin de zaten. Ama olsun. O da birşeydir. Başkalarının senin adına hata yapmasından iyidir. Kendi hatanı kendin yap. İşte benden memlekete bir ideal. Türk Çocuğu! Kendi Hatanı Kendin Yap. Aç siyasetçilere bırakma. Onlar nasıl olsa öğrenmiyor. Ama sen, olan sana olduğu için, ruhun ve kanın temiz olduğu için, yani ahlaklı olduğun için, mutlaka öğrenirsin ve daha iyisini yaparsın. Sen ve hukuk. İşte gelecek! Ahlaklı kaldığın sürece sınırsız özgürlük. Elinden geleni yap, yeter. Evet! Bu fikre bayıldım. Yıllardır bildiğim bir düşünce ilk kez aklımda gerçek bir düşünce olarak kan dolaşımı kazandı, kan dolaşımıma karıştı, ta içime işledi, tırnaklarımın dibinden dişlerimin köküne kadar tüm sinir hücrelerime sızdı. Bu inanç olmalı, dedim. İnanmak heyecan vericiydi. Özgürlüğe inanmak, inancı, ve inanmayı da, özgür bırakmak.

Kitabımı ancak başka bir kitaba bakmak için bırakabilirdim. Uyuklama koltuğuma oturup, koliyi boşaltmaya başladım. Gördüklerim bende hayal kırıklığı yarattı. Herkes piyasacı olmuştu. Herkes yeni küçük kavramlar uydurup bunların ideolojisi, satışı ve pazarlamasıyla uğraşmaya başlamıştı. Yok korumacılıkmış, yok müdahalecilikmiş, yok globalleşmeymiş, yok single currency'ymiş. Osuruktan şeyler. Bir gün göreceksiniz. Dediydi diyeceksiniz. Büyük doğrunun olmadığı yerde küçük doğru da olmaz. Küller küllere. Herkes gündelik işlerin peşinde, artık kimse büyük şeyler düşünmüyor, kimsenin geleceğe ilişkin büyük bir tutkusu yok, herkes ıvır zıvırla meşgul. Ah, von Hayek! Senin tutkunu Thatcher'dan ve benden başka kimse anlamadı. Doğu Bloku'nun çöküşü üstüne bir senede elli tane kitap yazılmıştı. Boşuna kâğıt israfı. Biz elli sene önce çökeceğini söylemiştik. Yani Hayek söylemişti, ben de büyüyünce evet demiştim. Ama işte söylemeyle olmuyor. Yaşayıp göreceklerdi. Boşuna zaman kaybı. Olmaz, dedik, boş işler bunlar. Birey özgür olmak, devlet uzak durmak zorunda. Şart. Yoksa yaşam olmaz. Gördüler. Thatcher gidince hemen yeni bir biyografisi çıkmıştı, nasılsa artık ölü sayılır diye. Zavallı kadını fena sattılar. Çok düşünen Cassius bile düşünemezdi öylesini. Politika bir hıyanet bilimi. Eski müdürüm kendini yazmaya vermiş; *Endüstri Toplumunda Sınıf ve Sınıf Çatışmaları.* Yirmi otuz yıl öncesinin lafları. Neden acaba? Müdürdür, vardır bir bildiği. Neyse, bir mektup yazıp kitabının başarısından ötürü kutlayalım, mutlu olsun adamcağız, ne de olsa bize emeği geçmiştir. Artık kitapların arkasında fiyat yazmıyordu; tabii hepsinin bir fi-

yatı vardı ama her an artabilirdi piyasaların dalgalanmasına, pazarların özel durumlarına bağlı olarak. Ve tabii, sıcak, kolay para kılavuzları. *Yatırımını Dokuz Haftada Dokuza Katlamanın Dokuz Kolay Yolu.* Ünlü finans gurusu falanca, üstün başarılarıyla tanınan efsanevi CEO, porselen dişleri pırıl pırıl, güven verecek kadar yaşlı, umut verecek kadar genç, ön kapakta fakirliğimize anlayışla bakıyor, bana bakın kazanın. Millet de inanıyor. Kitapçılar da artık böyle kitapları iktisat, işletme, finans kitapları diye stokluyor. Neyse ki kolinin altından Keynes'in *Toplu Eserler*'inin son yayınlanan birkaç cildi ve Friedmanlar'ın, Hayekler'in, von Misesler'in yeni baskıları çıktı da biraz kendime gelebildim. Demek, dedim, sen gerçekten yaşlanıyorsun. Ondan sonra ikinci koliyi açmayı gözüm yemedi.

Kitaplar etrafıma dağılmış, bir süre koltukta uzandım. Baktım uyuklamaya başlıyorum, kalktım, silkindim. *Serfdom*'ı alıp Ogün'ün odasına gittim, yaklaşıma bağlı olarak arkadaşça bir ziyaret ya da ani bir baskın şeklinde. Baskın oldu, çünkü oturmuş, bilgisayarında idam mangası askeri olarak gözü bağlı mahkûmları kurşuna dizme oyunu oynuyordu, oğlumdan biliyorum. O da haklıydı. Memleketin sorunlarından bunalmıştı. Bir avukat ve bir işletmeci olarak önüne geleni taramaktan başka yapabileceği birşey yoktu. Ona kitabı uzattım.

'İşte,' dedim, 'sana bahsettiğim kitap. Kitapların kitabı. Hemen bugün çevirmeye başla. Sana yardım olsun diye adını ben çevirdim. *Köleliğe Giden Yol.* Ya da *Kölelik Yolu.* Tercih senin, onay benim, takdir milletin. Şimdi oradan kalk da iki el de ben sıkayım.'

Odasından çıkarken, gönül almayı bilen arkadaşça yaklaşımımla, sabah gömdüğüm çocuğu öğleyin tekrar hayata döndürmüş, bana olan inancını tesis etmiş, çalışma azmini geri kazanmasını sağlamıştım.

'Hadi bakalım,' dedim, 'ben de *Liberty*'yi çeviriyorum. Yarın karşılıklı oturur ilk değerlendirmeyi yaparız.'

Memlekete olan hizmetlerimiz artarak devam edecekti.

Dönüşte sekreterime uğradım. Yüzü gülsün diye, Karımı aramam seni memnun edecekse arayalım gitsin, dedim. Zaten az önce eşiniz aradı, dedi. Not bıraktı, aramanızı istiyor, babaanneniz hastaymış.

Yalan. Büyük yalan. Aklı sıra kurnazlık yapıyordu. Babaannem hasta olmazdı. Hiç olmamıştı. Durdum. Hayatta böyle birşeyin garantisi olamazdı. Reddetmekle içim rahat etmeyecekti. Ama emin olmak için karımı değil, babaannemi aradım.

Babaannem her zamanki babaannem değildi. Sesi hırıltılı geliyordu, nefesi sıkıntılı. Hasta olduğunu kabul etmedi.

'Birşey değil, akşama sabaha geçer,' dedi.

'Olmaz öyle şey,' dedim. 'Ben Gül'le konuşayım, sana bir doktor ayarlasın.'

Duraksadı. Gül'le konuşmam birden ona parlak bir fikir gibi geldi. Olanlara üzülüyordu. Onun hayat kaideleri kitabında erkeğin evini terketmesine, kadının da kocasına surat etmesine zinhar! yer yoktu.

'E, sen bilirsin, konuş bari,' diye mırıldandı.

Sekreterime karımı arayıp babaannem için çok iyi bir doktordan (çünkü doktorların hepsi iyi değildir ve

pek azı çok iyidir) randevu almasını rica ettiğimi söylemesini söyledim. Sonra Aziz Bey'in takvimini düşündüm. Çocukları alacak, üç buçuk, dört, beş. Saat beşe randevu alsın, dedim. Ancak gideriz. Beni sorarsa yok de. Bir de çay söyle.

Eskiden, yani yakın zamana kadar inat olsun diye böyle yapardım, karıma. Artık başka türlüsü içimden gelmediği için böyle yapıyorum. Ama bir yandan da korkuyorum. Bir gün tepesi atacak, başıma bir çorap örecek, rezalet filan çıkaracak diye. Çıkarmaz, biliyorum, ağırbaşlı kadındır, ama yine de emin olamıyorum. Görüyorsunuz ya, insan karısına bile güvenemiyor. Bazen polislerle Selma'nın evini bastığını, beni zina halinde yakalattığını, benden şikâyetçi olup beni hapislerde süründürdüğünü, hatta bazen Selma'nın evini sabaha karşı polissiz basıp, keşke polisle bassaydı dedirtecek şekilde, asker babasının beylik tabancasıyla terli vücutlarımıza mermi yağdırdığını düşünmeden edemiyorum. Yapmaz, biliyorum, ama aklıma gelmiyor da değil. Belki hak ediyorumdur, o yüzden. Neyse, sadece beni porno ilimlerinde vücutötesi mesafeler katetmiş genç bir dişi şeytana kurban verdiğini değil, orta yaş mutsuzluğuna, kafa karışıklığına, yalnızlığına, yorgunluğuna ödünç vermiş olduğunu düşünüyor olmasını umuyorum. Ve tabii yanıldığını bilmemesini, öğrenmemesini umuyorum. Böylece kin beslemez; kin, içinde, patlamak üzere genleşen bir zehirli gaz gibi sıkışmaz. Çünkü, diyorum, bir kadın için başka bir kadından daha büyük bir düşman yoktur. Kadınlar olsa o kadar önemli değil, o, kadınlardan daha üstündür;

ama bir kadın, tek bir kadın, çok önemli, çok tehlikeli. Bir yanda dağıtılmış bir ilgi var, diğer yanda sabit bir tutku ve bir yüz ve bir isim, koca bir cinsin tek temsilcisi, üstelik adresi belli. Bilmiyorum, belki ben olsam vururdum.

Neden derseniz, şimdi şurada oturduk, sohbet ediyoruz, acelemiz yok, ama sizin varsa bu paragrafı atlayabilirsiniz, birşey kaybetmezsiniz, başka herhangi bir paragrafı atlarsanız çok şey kaybedecek olmanızın aksine, bir evlilikte, diyelim, benimki gibi on beş yıllık bir evlilikte, ihaneti oluşturan şey, çok düşündüm, kendimi her iki tarafın da yerine koyarak, adamın, o on beş yıl boyunca bir ya da birkaç kez başkalarıyla yatması, hatta bunun alışkanlık haline gelmesi bile değil, çok düşündüm; bu, sonuçta bir açıdan özrü olabilecek birşey, yani o kadar ağır bir durum değil, can düşmanlığı nedeni değil; ihaneti oluşturan *asıl* şey, *esas* şey, terk etme, bırakıp gitme, yüzüstü bırakma, sırt çevirme ki hepsi de cinsel organların akıl ve hafızalarının ötesinde şeyler, özel bir tür beraberlik, dayanışma, uzunyol arkadaşlığı, kader birliği duygusuyla ve bunun doğal olarak varsayılan ahlakıyla ilgili şeyler... ihanet *bu*, bana kalırsa. Vücudun izinsiz kullanımı değil, ortak bir geçmişin tek taraflı feshi. Bağlılıkla, bağımlılıkla, alışkanlıkla yüklü bir ortak geçmişin. Böyle olmasa, diyelim, sizinki gibi birkaç yıllık yeni evlilikler çok daha kolay bitiriliyor olmazdı. Yol yakınken dönelim, olmazdı. Ama artık yol uzak, çok uzak, tek başına geri dönülemeyecek kadar uzak. Böyle olmasa, gelip karısının dizlerine kapanan adam, sık sık, affedilmezdi.

İhaneti böyle tanımladıktan sonra hainin tanımı da ortaya çıkıyor. Ben. Ben ortaya çıkıyorum. Ama itirazım var. İtirazımı, karar aşamasına gelmeden, ileride ele alınmak ve telafisi ve iptali mümkün olmak üzere, kayıtlara geçiriyorum.

Böylece içimde bir burukluk, bir hafif acıyla kalakalıyorum, zaman zaman, karıma karşı, şimdi kaldığım gibi. Bir yol bulmamız lazım. İhanete yol açmayacak bir yol; ihanet teşkil etmeyecek, ihanet olarak yorumlanmayacak bir hal ve onu içine alabilecek, yaşatabilecek bir zaman kipi. İkimizin de anlayacağı bir yol, sonunda. Arkadaş olacağımız, utanmadan, kızmadan birbirimize bakabileceğimiz bir yol. Bir gülümseme ve bir el sıkışma kadar rahat ve inançsız.

Sekreteri arayıp karımla konuştu mu diye sordum. Hayır, yerinde bulamıyormuş, not bırakmış. Olsun, dedim, notun iletileceğine güvenmeyelim, aramaya devam edelim.

Ölüm kehaneti ve hastalık haberiyle başlayan bir gün her bakımdan özel bir gündür. İnsandan çok fazla dikkat talep eder, hem de yarattığı moral bozukluğuna aldırmadan. Babaannemle ilgili gerekli girişimlerde bulunmuş, bir süreç başlatmıştım. Şimdi Patronla ilgilenmem gerekiyordu. Onunla konuşup içimi rahatlatabilirsem, gençlerin kalpsizliğini değil, kendi endişemi ödüllendirebilirsem, güzel bir öğle yemeğini hak edebilirim diye düşündüm moral düzeltmek bakımından. Sekreterimi tuşları ve tuşlara basarken spiraline uyarak parmağına doladığı kablosuyla başbaşa bırakıp Nilgün Hanım'ın yanına gittim. Hayatımızda olağandışı birşey varsa ondan bile öğrenebilirdim.

Nilgün Hanım beni görünce koltuğunun üzerinde poposunu oynattı. Patronun bu kadına özel bir ilgisi olduğunu bilmesem ona da hayatımda küçük bir yer açmayı düşünürdüm. Etli butlu eski tarz bir Türk güzeliydi Nilgün Hanım, kara kaşlar, kara gözler, etli dudaklar, iri ve diri göğüsler, yuvarlak bir kalça filan.

'Selçuk Bey'in şu an nerede ve nasıl olduğu konusunda bir fikriniz var mı, Nilgün Hanım?' dedim.

'Evde olabiliir,' dedi. 'Sabahleyin uğradım. Halsiz gibiydi, istirahat edecekti. Görüşmek mi istiyorsunuuz?'

'Bravo. Lütfen.'

'Hemen arayayım.'

'İçeri bağlar mısınız? Bir de kahve söyler misiniz bana?' dedim. Patronun odasına girip kapıyı kapattım. Her zaman oturduğum koltuğu pencereye çevirip perdeleri açtım, denizi, Harem'i, Kadıköy'ü, Moda'yı, adaları rahatça görebilecek şekilde. Ayaklarımı sehpaya uzattım. Az sonra Selçuk Bey karşımdaydı. Sesinden, nefes alıp verişinden anladım ki o da yattığı yerden konuşuyordu.

'Günaydın efendim,' dedim. 'Nasılsınız? Rahatsız etmiyorum ya?'

'Yok, canım. Ne rahatsızı. İyiyim. Sen?'

Sesi o kadar da iyi gelmiyordu. Ya hastaydı ya yeni uyanmıştı ya da morali bozuktu. Kızları konusunda sıkıntısı vardı Selçuk Bey'in, iyi bir baba olamadığından, kızlarının da onu sevmediğinden yakınıyordu yılbaşına doğru Londra'ya gitmeden. New York'a onların yanına gidebileceğini, tatili beraber geçirebileceklerini ummuştu ama kızlar başka programları olduğunu söylemişler, adamcağız da çok üzülmüştü. Kendimi düşünmüştüm bana bunları anlattığı zaman.

'Uyandırmadım ya?' dedim.

'Hayır hayır. Uzanmış gazete okuyordum.' Esnedi. 'Sen nasılsın?'

'Uğraşıyoruz. İki gündür geleceksiniz de yemeğe çıkacağız diye bekliyorum.'

'Çıkacağız. İşlerim vardı. Ama geleceğim, çıkacağız. Belki öğleden sonra gelirim. Belki ama. Sen beni bekleme. Kısmet. Olmadı yarın. Tamam?'

'Tamam efendim,' dedim. İçim rahat değildi. Rahatlatıcı bir konuşma olmamıştı. Adamın üstünde ona ait olmayan birşeyler vardı. 'Şey,' diye devam ettim konuşmak istemediğini bile bile, 'iyisiniz değil mi, sağlığınız yerinde?'

Neden merak ediyorsun diye sormaması merakımı haklı çıkardı.

'İyiyim, hayatım, merak etme. Gayet iyiyim,' dedi.

'Peki efendim,' dedim. 'Görüşmek üzere. Saygılar.'

İyiyse iş bahanesiyle biraz da sohbet ederiz diye düşünmüştüm, kahveyi isterken. Kahve gelince, bizzat Nilgün Hanım'ın kendi becerikli ellerinde, hayatta hiçbir istediği olmamış bir adamın çöküntüsü içindeydim. Yemek de yiyemeyecektim şimdi ağız tadıyla.

'Size de tuhaf geldi, değil mi?' dedi Nilgün Hanım, kahveyi sehpaya bırakırken.

'Keyifsiz galiba,' dedim. Ayaklarımı sehpadan indirdim. Nilgün Hanım sehpaya bir kahve daha bıraktı. İrkildim. Benimle oturup kahve içmeyi mi düşünmüştü, onunla oturup kahve içeceğimi mi düşünmüştü? Herkes kendi derdindeydi.

'Çok değişti,' diye konuşmayı sürdürmeye çalıştı. Onun da canı sıkılıyordu, bütün gün, boş boş oturmak-

tan. Başka memurları kendi dengi görüp onlarla arkadaşlık etmezdi. Sertti, milleti korkuturdu. Bir gün sessizlikten kafayı yiyecekti. Ogün'ün oyununu denemeliydi belki.

'Öyle mi,' dedim. Onunla Patron hakkında ancak bu kadar konuşabilirdim. Daha fazlası dedikodu olurdu. Sonra, gözümün kenarıyla baktım, karşıma, Patronun her zamanki koltuğuna oturuyordu ki usulca, ona dikkat etmemiş gibi yapıp hemen kalktım.

'Aa, vazgeçtim,' dedim dalgın dalgın. 'Canım sıkıldı. Sağolun. Kahvenizi başka zaman içerim.' Ona bakmadan, başım yerde, hızla kapıya gidip kendimi dışarı attım.

Nilgün Hanım'ın manevrasından kıl payı kurtulmuştum. Harekete geçmekte bir an geciksem, bir an boş bulunsam, onunla oturma seviyesinde göz göze gelsem halim haraptı. Zaten kadınlara karşı ruhumda bir zayıflık var, elini uzatan alıyor, ben de sırıta sırıta gidiyorum arkasından, bir de böyle tedirgin edici bir duruma katlanmaya çalışmak, katlanıp bitirmek, kendimden bekleyemeyeceğim bir başarı olurdu. Çabuk hareket ettiğim için kendimi kutladım. Kadıncağıza ayıp olmuştu ama hiç olmazsa arkadaşıma, Patronuma olan bağlılığım, güvenilirliğim yara almamıştı. Bir de o taraftan hain olmamıştık. Bir de o tarafa göre vicdanımızı yeniden konumlamak zorunda kalmamıştık.

Sevinçle sekreterime döndüm.

Eşimize nihayet ulaşabilmişti; eşimiz, randevuyu ayarlayınca teyit için bize dönecekti.

'İyi,' dedim, 'başka bir şey söyledi mi?'

Yok, ne desin kadıncağız? der gibi baktı yufka yürekli sekreter. O da karımdan yana. Bütün kadınlar karımdan yana. Bütün erkekler de karımdan yana. Çünkü karşı tarafta Selma var sanıyorlar. Oysa karşı tarafta ben varım. Hayır, bir şey dememişti, hiçbir şey.

'Peki,' dedim, 'madem öyle, ben yemeğe çıkıyorum.'

'Şey,' diye müdahale etti sekreter, hiçbir yere çıkamazsın diyecekti sanki. 'Selma Hanım aradı. Aramanızı istiyor. Evdeymiş. Bağlamamı ister misiniz?'

'Beklesin,' dedim, karım adına sevinsin diye. 'Tekrar ararsa dışarıda de, toplantıya gitti, akşama ancak döner de, belki de hiç dönmez de, İran'a, Irak'a iltica etti de. Ben yemeğe gidiyorum. Aziz Bey'e söyle arabayı getirsin. Paltomu rica edeyim.'

Sonra arkasından seslendim.

'Pınar Hanım'a da sor, işi yoksa yemeğe gidelim diyor de.'

Bu yemek âdeti de yeni çıktı. Maksat, işten kaçmak olsun, besbelli; beni işte bulacaklarını sananlardan, karşılarına çıkıp en tahmin edilebilir talep ve suçlamalarına bile ne diyeceğimi bilemediğim kadınlardan kaçmak olsun. Sadece cesaret değil, neyi-kimi isteyip neyi-kimi istemediğine karar verebilmek. Kalbin kendisinden çıkacak bir ses. Yap, diyecek, Yapma, diyecek, Unut, diyecek, Yeter, diyecek, Düşün, diyecek. Düşünce olacak. Yüksek basınçlı bir nabız atışı gibi. Kedi sesiyle değil, silah sesiyle. O zaman, Bağla! diyeceğim. Zaten o zaman onlar da bilecek ve aramayacaklar.

Ama o zamana kadar. İşte, o zamana kadar. Günlerim böyle geçti kadın dünyasında; saklandım, sindim, kaçtım, kaçırdım.

Yılbaşından on gün önce, Aralık ayının yirminci günü, Selma'yı alıp tutkulu aşkımızı mecburiyetler ve saatler ve mutsuz geçmişler şehri İstanbul'un tehditlerinden uzakta, dünyanın en yeşil çayırlarında, duru göl kenarlarında, hatta sisler içinde, buz gibi dağ sularıyla, aklı filtre edecek kadar saf bir oksijen tazyikiyle yıkayarak büyütmek hayaliyle ta Inverness'e, Inverlochy Castle'a götürdüm.

Orada daha sakin, daha uysal olacağını, dizimin dibinde kedileşeceğini, benden Macbeth'i dinlemekten zevk alacağını, hatta ciddi düşüncelere dalacağını, dondurucu soğukta kendi kendine sarınarak, ilk çıktığımız akşam yaptığı gibi bir yolunu bulup kolumun altına sokularak benimle uzun kır yürüyüşlerine çıkmaktan huzur duyacağını, bana yavaş yavaş geçmişini anlatacağını, unutamadığı karakterlerini öfkelenmeden, onları suçlamadan, kendini küçültmeden anacağını, tüm söz dinlemez görüntüsüne rağmen, aslında, anlamayı bilen, anlaşılmaktan ve kabul edilmekten korkmayan bir serüvenci olduğunu ilan edeceğini, tüm zamanlarıyla barış yapacağını, feda etme sınırının sonuna gelmiş kuşkucu bir kadın değil de kaybetmekten korkmayacak kadar çok yaşamış, çok görmüş, görgünün, bilginin hınzırlaştırdığı bir azize olduğunu apaçık göreceğimizi, kendimi onunla karşılaştırmaya hazır olduğumu anlayacağını, böylece yaşamayarak kaybetmektense yaşayarak kaybetmenin onu benden daha üstün yapan bir kazanç olduğuna karar verip birlikte onun geçmişini kutsayacağımızı -ama bir daha bahsetmek yok, ha!- ve birbirimize güvenmeyi öğreneceğimizi umuyordum. Ummak için güçlü sebeplerim vardı; sakin ve yalnız olacaktık; aşınmış, yıpranmış, parlaklığını, esnekliğini, yaratı-

cılığını ve olasılıklarını kaybetmiş kimliklerimiz orada, dünyanın hâlâ serin serin, sessiz sessiz, sakin sakin gülümseyebildiği yerde, kendi kendilerini onaracak, gençlik dolu asıl şekillerine girecekti. Ve o zaman, birbirimizi, nihayet, gerçekten, tartışılmaz ve kuşku duyulmaz ve tüm diğer tonları bastıran bir sevgi tonunda sevecektik. Çünkü onu sevmeyi çok istiyordum. O sıralar bunu herşeyden çok istiyordum ve bir daha geri dönmek istemeyecek, işimi de ailemi de arkada ve uzakta bırakıp onunla istediği yere yerleşmeyi düşünecek kadar hazırdım. Gençlik tutkularımın tadını duyuyordum bunu düşününce, onu *sevdiğimi* düşününce. Okumanın tadını duyuyordum. Kitabı sevince yazarını da sevmek gibi, tüm kusurlarına rağmen bağlılıkla sevmek gibi. Kalbin tüm odalarını açmak gibi.

Hazırdım ya da öyle sanıyordum. Tüm yapacağı, gülümsemekti.

Gülümsemedi.

Ne zaman dışarıya çıktıysak soğuktan yakındı. E hayatım, dedim, buraya soğuk diye geldik. Ciddi ve karakterli şeyler soğuk iklimde yetişir. Sıcak seks, aylaklık ve hafiflik demektir. Güneşin altında büyük birşey yapamazsın, kafan çalışmaz, ruhun çalışmaz, vakit geçirmeye ve eğlenmeye çalışan bir küçük adam olur çıkarsın. Omuz silkti. Ben eğlenmek istiyorum, dedi.

Otelin lüksünden etkilendiği, bir iki şöhret gördüğü için o tatilin de enteresan bir tecrübe olabileceğini düşünerek memnuniyetsizliğini ileri götürmedi. Sıkıldıysan gidelim, dedim. Sıcak bir yere değil, geriye. Yoo, hayır, dedi, onu demek istemedim. Burası fantastik bir yer. Sadece işte, bilirsin, ben ya soyunup dökülücem ya da çarşı

pazar gezicem. O yüzden. Bari dönmeden birkaç gün de Londra'da kalalım. Hardrock Cafe'ye gideriz, ha, Heaven'a gideriz, kurtlarımızı dökeriz. Sen henüz görmedin ama ben çok güzel dans ederim. Sen beni Roxy'de görecektin. Çok severim dansı. İyi, dedim, çok iyi.

Gülümsememekte ısrar etti. Aklını hep menzilimizin dışındaki şeylere takıyor, kendine, şimdiki zamana ve yere döndüğünde ise düşüncelilikle somurtma arası bir donukluk içine kapatıyordu kendini. Belki beni anlıyor, ne yapmaya çalıştığımı hissediyor, takdir de ediyordu ama sanki benim tahmin bile edemeyeceğim çok değerli ve büyük sırları, boğaza takılan yumru gibi, kendini çıkarıp ortaya dökmesine, boynundaki, yüzündeki kasları serbest bırakıp gülümsemesine engel oluyordu. Beni istiyordu ama zorla almak istiyordu sanki, sevgiyle değil, uyum duygusuyla değil. Sike sike derler ya, öyle. Onunla sadece seks konuşabildiğimizi kabul etmek zorunda kaldım. Çabuk vazgeçtim, kabul ediyorum. Ama bu yaşta daha fazlası yapılmıyor.

Tatil bitince, tüm ısrarına rağmen, Patronun hayaline saygısızlık olmasın diye, onunla Londra'da kalmaya yanaşmadım. Bir yalan uydurup aldım, yılbaşından sonra üç dört günlüğüne Viyana'ya götürdüm. Viyana'da hepten kar yağıyordu. Ama Prada'yı, Gucci'yi filan görünce biraz memnun oldu. Ödeme yapmasına izin vermeyip kendi kredi kartlarımı çıkarınca daha da memnun oldu. Lüzumsuz para harcamak ne kadar canımı sıksa da ilişkimizin son ve tek şeklini aldığını görmek, sonunda, birkaç ızdıraplı geceden sonra, beni de memnun etti. Sonumuzu gördüm. Rahatladım. Susup beklemeye başladım.

13

Aziz Bey bizi Beyazıt meydanında, otobüs durağında bırakıp arabayı park edecek bir yer arama telaşına düştü. Bir saat filan sonra bizi Kapalıçarşı'nın kapısında bekleyecekti. Taksiyle döneriz, diye teklif etti Pınar. Olmaz öyle şey, dedim. Yağmur mağmur yağar bakarsın. Etrafta park yeri yoktu. Aziz Bey tekrar öğle trafiğine karışıp Edebiyat Fakültesi'ne doğru uzaklaştı. İçinde ben yokken arabayı daha farklı sürüyordu, Türk tarzında, sert frenler, ani gazlar, bol korna, her boşluğa burnunu sokma, kolunu camdan çıkarıp soldan gelene hop deme. Ben sana sorarım, ulan, dedim. Arkasından bakacağımı düşünememişti, kaptan şoförüm.

Pınar'ın koluna girdim. Neyse ki aramızda beden yasakları yoktu, birbirimize eskiden beri rahatça dokunabilirdik.

'Önce birer çay içelim mi?' dedim, 'çok aç değilsen. Sahafları da gezeriz.'

Olur.

Sahaflar Çarşısı'na girince yürüyüşümüzü yavaşlattık. Turist çekingenliğiyle biraz vitrinlere, vitrin işlevi

gören sergilere baktık boynumuzu yana doğru bükerek. Bazen, bir sergiye ilgi duyup, raflarda devamı var mı görmek için boynumuzu uzatıp gizlice içeriye baktık. O etrafla benim kadar ilgili değildi. Daha çok bana uyuyordu, aynı şeyi yaptığımızı hissetmem için. Bu da bir tür hassasiyetti. Bir ara, 'Çok değişmiş,' bile dedi.

'Kitap azalmış, kırtasiye çoğalmış' dedim. 'Eskiden burada tepeleme kitap olurdu. Yerli yabancı ne ararsan bulurdun. Lisedeyken İngilizce kitaplarımın çoğunu buradan ucuza alırdım. Bakardım içine, benden birkaç sene önceki bir öğrenci adını, numarasını yazmış. Sene içinde kitaptaki notlardan çocuğun o dersi aynı hocadan aldığını anlardım. Hoş olurdu. Ama, işte, parasızlık, milletin gıcır gıcır kitaplarına da içim giderdi.'

'Abartıyorsun,' dedi. 'O kadar da parasız değildin.'

'Parasız görünmüyordum, ama öyleydim. Lise zamanlarım daha kötüydü. Zavallı babaannem okul taksitlerini bile zor öderdi. Memlekette arsa sata sata okuttu beni. Ölü fiyatına satıyoruz, gidiyor, Allah sonumuzu hayır etsin, derdi. Zavallı. Üstüme başıma çok dikkat ederdi ama. O yüzdendir... Bak şu dükkân. Bir kere burada Halide Edip'in İngiliz Edebiyatı Tarihi'ni bulmuştum. İki cilt mi, üç cilt mi neydi. Öyle, bilinen, bulunan bir kitap değildi. Bütün haftalığımı vermiş, üstüne de borçlanmıştım. Kadın oturmuş dokuz yüz kırkta, kırk beşte edebiyat tarihi yazmış, John Donne'ın evlendikten sonra kadınlar hakkındaki fikirlerinin değiştiğine dikkatimizi çekmiş. Türkiye için sürprizler ülkesi derler ya, bu işte. Şimdi o kitap evde yok. Eski püskü diye karım atmış olmalı.'

Belleğimden cesaret alıp dükkâna girdim. Aynı adam. Yirmi beş sene sonra aynı adam. Orada görmesem yüzünü hatırlamazdım. Daracık kapıdan sigara dumanlı daracık dükkâna girdim. Pınar arkada, kapının dışında kaldı. Zaten orada ikimize yer yoktu. Adam bana bakmadı. Müşteriyi rahat bırakma alışkanlığı. Aradığı birşey varsa, acelesi de varsa zaten sorar, diye bilecek kadar görgülü ve meşgul bir adam. Raflarda tıkış tıkış binlerce kitap, kimisinin sırtı bile yok. Aradığım birşey yoktu, ama olmalıydı.

'İyi günler,' dedim beceriksizce. Adam bana baktı. Kalın camlarının arkasında gözleri sevimli bir irilikle açıldı. Gözleri kırmızı. Ya zorlamaktan ya da akşamdan kalma. Oh, afiyet olsun, yarasın. Ya içeceksin ya da ilaç alacaksın. Başka türlü geçmez bu hayat.

'Evet?'

'Şey,' dedim. 'Ben Halide Edip'in İngiliz Edebiyatı Tarihi'ni arıyorum.' İçimden dua ettim, şurada, diye işaret etmesi için.

'Aa, zor. Çok zor,' dedi ağır ağır. Kitabını açık bırakıp, ortasına işaretleme yaptığı küçük kurşunkalemi koyup. Karşısında tuhaf bir adam olduğunu hissetmişti.

'Benim için önemli,' dedim. 'Bir yerlerden bulunabilir mi? Belki tanıdığınız birinde vardır, iyi fiyat verilirse, filan.'

'Zor. Araştırma içinse belki fotokopi ayarlarız, ama o bile zor.'

'Yok. Ben kendisini istiyorum.'

'Aklımda olsun. Ama zor. Yıllardır görmedim.' Belki en son bana satmıştı o kitabı, yıllardır'ının başında, gözleri sözcükler ya da içki karşısında henüz kızarmıyorken.

'Size telefonumu bırakayım. Para hiç problem değil. Yeter ki bana bir takım bulun.'

Yavaş bir hareketle uzattığı kareli bloknot sayfasına açık kitabının üstünde duran küçük kurşunkalemle adımı ve telefonumu yazdım. Belki bir gün arardı. Belki yine bir cari hesap açar, düzenli olarak çalıştırırdık. Belki o zaman oturur uzun uzun sohbet de ederdik.

Kalemi kâğıdın üzerine bırakıp ikisini birden adama doğru iterken gözüm masanın önünde yerden başlayıp kule yapan Larousse'ların üstünde, yüzü kapıya, müşterilere dönük halde konmuş ve bir ambalaj lastiğiyle takım haline getirilmiş beş altı cilt Tanpınar'a takıldı. *Mahur Beste* idi, bize bakan kitap. Mahur ne demek? Mahsun. Mahsus. Mahpus. Mahrum. Mahrem. Bu kökü sevdim. Bir ara bir Türkçe sözlük almalı. Ah, *Huzur*. Bunu okumuştum. Bir çocuk vardı, buralarda dolaşırdı. Onu terketmiş bir sevgilisi, hasta bir akrabası ve işgalde ölmüş bir babası vardı. Adı neydi? Yok. İhsan. O hasta olan. İktisat okumuştu. Oradan aklımda kalmış. Hasta olması normal tabii, o durumda. Habire memleket meseleleri konuşurlardı. *Huzur*. Ne güzel sözcük. Huzur içinde yat. May you rest in peace. Her dilde aynı. Yani, artık düşünme, git yat, rahat rahat uyu.

Huzur'un nerede olduğunu hatırlayamadım. Karım eski diye onu da atmıştır ve ben yıllarca farketmemişimdir. Olsa, dursa, hatırlardım. Yerine koyabilir miydik, parayla? Yeni bir *Huzur* alabilir miydik? Aynı şey olur muydu? Benim kendi eski kopyam, tarafımdan okunmuş, belki beğenilmiş, içine adım ve zamanım yazılmış, daha saatleri ayarlamayı bilmediğim zamanlarımda. İzin verdik demek ki, atılmasına.

Telefonunu sabırsızlıkla bekleyeceğimi söyleyerek kitapçıdan ayrıldım. Bu arada aklıma gelen başka birşey olursa arayabilmek için onun telefonunu da aldım. İyi kötü bir ilişki kurmuştuk, iyi kötü bir geri dönüş yapmıştım eski dostumun geniş okur portföyüne. Ben onu aradıkça, zamanla o da beni aramayı öğrenecekti, bir enerji kazanacaktı bana karşı ve birbirimizi yeniden sevecektik.

Sahaflar'dan Çınaraltı'na çıktık, çıkar çıkmaz da insan kalabalığına boğulduk. Caminin yan kapısından gelen insan basıncı küçük meydanı kütüphanenin duvarına doğru sıkıştırıyordu.

'Aman,' dedim, 'burada çay may içilmez. Kaçalım. Başka bir gün geliriz.'

Okula uzak bir bakış bile atamadan gerisin geri Sahafları geçip Kapalıçarşı'ya girdik. Kıyafetlerimize bakıp bizi zengin Amerikalı turist sanan, salakça bir sırıtışla sırnaşan esnafı tiksintili bakışlarla geri püskürterek, eteklerimize yapışıp abuk subuk küçük şeyler satmaya çalışan köle çocukları görmezden gelerek, geride bıraktığımız hayatta hiçbir şeyin değişmemiş, herşeyin daha da yoldan çıkmış olduğunu görmenin sıkıntısıyla hızlı hızlı yürüyerek kendimizi Şark Çeşmesi Lokantası'na attık. Çeşitli rütbelerde geniş bir garsonlar ordusu avludaki masaların arasına mevzilenmiş, bizi bekliyorlardı.

Diğerlerinin bordo ceketine karşı siyah ceketinden baş garson olduğunu anladığımız garson, yani, baş garson, siyahın ağırlığını yüzünün ve hareketlerinin ağırlığıyla destekleyerek, kendisini siyaha terfi ettirenleri

haklı çıkararak, gösterişli bir kol hareketiyle 'buyrun' yapıp bizi lokantanın önündeki tarihi çeşmenin önünde duran en büyük masaya layık gördüğünü işaret etti. O da bizi turist sanmıştı. Galiba turisttik. Arkada, kapının yanında iki kişilik bir masa vardı; orası daha iyi, dedim. Adam bozuldu; biz de sizi adam sandık, diyen acı bir ifadeyle baktı. Zaten adam olsaydınız turist olur, söz dinlerdiniz. Tam oturuyorduk ki, otoritesini reddettiğimiz için bizi yemek isimleri tekerlemesini dinleme zevkinden mahrum etmeye karar verdi: istersek oturmadan içeri gidip yemeklere bakabileceğimizi söyledi.

'Yok ya,' dedim, 'ciddi misin?'

Çok ciddiydi.

'Çok isteriz,' dedim.

Mutfak hayatımıza sonradan giren tavuğu saymazsak hâlâ aynı yemekler vardı. Kendinden ocaklı vitrinin arkasındaki aşçı kepçesiyle çorbayı şöyle yukarıdan döküp bize prezantasyon yaptı. Çorbanın tencereye düşüşündeki zerafetten, tencerenin içindeki ana çorba kütlesinin dalgalanışındaki gizemden ya da nihayet iri elleriyle kepçeyi tutuşundaki yumuşaklıktan etkileneceğimizi düşünüyordu, öyle seksi bir bakış attı bize kalın kara kaşlarının altından. Aşçının da düşmanlığını kazanmamak için, birer çorba alalım bari, dedik, güzel görünüyor. Sonra ben bir patlıcan kebap istedim; ama suyundan koyma, dedim. Bir de pilav. Bir de ayva kompostosu. Pınar da, kısa kesmek için, aynılarından istedi. Zaten, ince topukları üstünde bütün bunlara benim gönlüm olsun diye katlanıyordu. Hassasiyetini takdir ettiğimi ona söyledim. Ama, dedim, buraları görmem lazımdı. İyi oldu, aklımdan çıktı.

Yemekler, biraz yağlı olmakla birlikte, güzeldi. Bilhassa kompostoyu özlemişim; çok hoşuma gitti. Dünyanın en sade tatlısı olmalı. Şekerli su. Pınar biraz kebaptan aldı, diğerlerine dokunmadı. Yesene kızım, diye ısrar ettim. Bak valla çok güzel. Ölümü öp ye. Darılırım yoksa. Güldüre güldüre, zorla içirdim kompostoyu. Bak biraz da ayvasından al. Hatırım için ama. Allah aşkına bir tadına bak. Çok güldüğümüzü gören baş garson kendi içinde bizimle barıştığını uzaktaki gülümseyen bakışlarıyla belli etti. Gülmeyi bilen adamdan zarar gelmez, dedi kendi kendine, hem, ev sahibi olarak büyüklük bende kalsın. Ona el sallayarak barış teklifini kabul ettiğimi gösterdim. Hemen işareti alıp yanımıza geldi.

'Şef,' dedim, 'babacım, sen bize mangalda güzel birer az şekerli kahve yaptır. Senin kahven meşhurdur. İçelim de öyle gidelim.'

Kapalıçarşı'nın kapısında Aziz Bey o kalabalıkta geldiğimizi çok uzaktan gördü; bizim de onu gördüğümüzden emin olduktan sonra eliyle uzakları işaret edip koşa koşa arabayı getirmeye gitti. Caddeye çıktık, otobüs durağına gidip onu beklemeye başladık. Asya'yla Avrupa'nın ayrıldığı yerde, şanlı geçmişimize kısa bir yolculuk yapalım demiştik. Bu kadar olmuştu. Belki yanlış zamanda gelmiştik, o yüzden. Belki de yanlış yere gelmiştik. Kimbilir, belki de yanlış kişiydik.

'Uludağ işi canımı sıkıyor,' dedi Pınar. Senin çocukça fantezilerinle yeterince zaman harcadık, artık gerçek hayata dönelim, bana dönelim.

'Neden?' dedim. 'Haftaya gidiyorlar. Ha! Anladım.'

Anlayınca durdum. Karıma karşı kendini kötü hissediyordu. Haklıydı. Hissetmeliydi de. Yaptığı düpedüz hainlikti. O da biliyordu. İkiyüzlülüktü. Biliyordu. O sırada, benimle geçirdiği bir buçuk iki saat boyunca, sessiz sessiz bana eşlik ederken, bizi düşünmüş, konuşmak için uygun bir zaman aramış olduğunu hissettim.

'Önceden olmuş birşey,' diye rahatlatmaya çalıştım. 'Bilemezdin ki. Ben de bilemezdim.'

Rahatlamadı. Yüzü keyifsiz, karşı kaldırımdan geçenlere bakıyordu ilgisizce. Beni biraz yoracaktı besbelli. Kendimi değil, onun durumunu düşünmemi istiyordu. *Onu* düşünmemi, onu kalbi ve kişiliği olan bir kadın olarak önemsememi istiyordu. Önemsiyordum tabii, ama sadece bana güveni, ilgisi, benimle çok eski anıları olan ve vücudu yıllardır aklıma takılan bir kadın olarak. Duyarlılığım bana lazımdı şimdi, hiç olmazsa bir süre. Kimseyi düşünecek durumda değildim. Çocuklarımı bile düşünemiyorum, kalkıp seni mi düşüneceğim? Hoşuna gitmiyorsa sen bilirsin.

Böylece başka birşey söylemedim. Ben de uzaklara doğru bakmaya başladım, yıkanmamış arabalar seli içinde arabamın fildişi tavanını görmek için sabırsızlanarak. Nasılsa arabada konuşamaz, sonra da unutur giderdi. İlgisiz kaldığımı görünce üsteledi.

'Benim için önemli,' dedi, gözü hâlâ karşıda. 'Bana yardım et. Birşey söyle.'

Elimde olmadan, sesinde bir kurnazlık aradım. Karımı ya da kendisini ve birbirleri ve kendileri hakkında ne hissedeceklerini değil de benim onun hakkında ne düşüneceğimi mi anlamaya çalışıyor, diye. Hayır, o kadar

değil. Ama galiba çocuğunun, yakın gelecekteki sevgilisinin yakın geçmişteki karısıyla tatile gitmesinden daha büyük birşeyi, ikimizin durumunu, yakın gelecekteki aşkımızı bir kenarından da olsa söz konusu etmek istiyordu.

'Üçümüze de boşver,' dedim. 'Çocuğu düşün. Teyzesiyle tatile gidiyor işte, o kadar. Bizim aramızda ne olduğundan ona ne? Aynı şeyi sen de benim çocuklarım için yapardın. Bizim ilişkilerimizin karışıklığı ayrı, onlarla olan amcalık teyzelik ilişkilerimiz ayrı. Sen de benim oğlumun altını değiştirmiş adamsın, bu ilişki bir daha değişir mi? Ciddi söylüyorum. Bence bu işi kaşıma.'

'Olur mu öyle şey?' Sesini yükseltti. 'O kadar basit değil. Düşününce kendimi kötü hissediyorum.'

Ben de sesimi yükselttim. 'Öyleyse hisset, n'olmuş?' dedim. 'Biraz da sen benim için acı çek.'

Hayret içinde bana baktı. Kızgınlıkla ona baktım. Aslında ısrarına tepki olarak öfkeyle söyleyiverdiğim birşeydi ama tam ne söylediğimi farkedince ben de şaşırdım. Sonra ikimiz de karşıya baktık. Herşeyi değiştiriyordu bu söz; meseleyi başka bir zemine, onun sözünü etmeyi umuyor olabileceğinden daha büyük bir zemine taşıyor ve orada bırakıyordu geleceğin tanımlanmış ama henüz açıklanmamış bir önermesi olarak. Bir taraftan kendimi komik biçimde önemsiyordum, ama birçok taraftan da gururu ona bırakıyordum: çünkü ben senin için çok acı çektim. Onu azarladığımı sanırken kendimi hem kendime, hem ona karşı eleverdiğimi farkettim, korktum. Sonra ona kendimi vaat ettiğimi de farkederek daha çok korktum. Belki sandı-

ğımdan daha önemliydi benim için; belki hâlâ ilk aşkımdı ve ben bir gün bunu fena anlayacaktım.

Benim düşündüğüm şeyleri o da düşündü, aynı şeyleri o da anladı. Hatta biraz da acıdı bana. Çünkü başka birşey söylemedi. Kadınların inanılır bir aşk için sadece bir kez içtenlikle serbest bıraktıkları o cömert ve sabırlı kendini feda edişle, bir tanrıça duruşuyla, bekleyişine çekildi. Sonra, arabada sessizce otururken, köprünün çıkışına yaklaştığımız sırada, tam orada, yavaşça uzanıp elimi tuttu. Bu da onun vaadiydi ve çok geç de gelmiş olsa benim için çok ikna ediciydi.

Yol boyunca el ele, kendi camlarımızdan dışarıya bakarak, sustuk, hatırladık, düşündük, hayal kurduk.

14

Saat beşte doktor bilmem kim, bir doçent, hastanede bizi bekliyor olacaktı.

'İyi bir doktor muymuş bilmem kim? Hem niye bir profesör değil de bir doçent? Sormadın mı?'

Sekreterim sustu.

'Benim babaannemi ne sanıyor bu kadın, kendi babaannesi mi?' Sekreterim önüne baktı. 'Peki, peki. Ben hallederim.'

Tanıdık, baba bir doktor bulmalı. Patronun ünlü bir doktoru vardı. Robert'ten okul arkadaşı. Johns Hopkins mezunu koskoca kalpçi.

'Nilgün Hanım'ı ara, bana Patronun doktorunu bağlamasını söyle.'

Sekreterim kızardı, onu devre dışı bıraktım diye. Ne yapayım, o da yüzüne gözüne bulaştırmasaydı.

'Şu paltoyu al. Başka arayan var mı?'

Selma Hanım aramış. Telefon bekliyormuş.

'Beklesin.' Buluşup alışverişe çıkalım diyecektir, bir yerde birşeyler içeriz, hem indirim başlamış, bir güderi ceket ayırtmış, bana gösterirmiş. Siktirsin. 'Ararsa yok de.'

Odama geçip telefon beklemeye başladım. Uzun sürdü; e tabii meşhur adam, muayenededir, ameliyattadır, derstedir, seminerdedir, konferanstadır, röportajdadır. Çağırın pezevengi, çıksın! Neyse, çok da uzun sürmedi. Nilgün Hanım beni tanıtmış, itibar gördük. Hatırımız bile soruldu, bir iki, isminizi çok duyuyorum, tanışmak kısmet olmadı, iltifatıyla. Teşekkür ettik, o şerefi ilk fırsatta bizim tatmak istediğimizi söyledik. Evet, bize nasıl yardımcı olabilirdi? Şöyle, dedim ve ona babaannemin varsayılan rahatsızlığını anlatıp gideceğimiz doktorun iyi, çok iyi bir doktor olup olmadığını bilip bilmediğini, hatta belki onun bize birini önerip öneremeyeceğini sordum. Hani, doğru düğmeye basmak istiyorum, o bakımdan. A evet, beni anlıyordu. Güvenim için teşekkür ediyordu. Adı geçen doktoru şöyle böyle biliyordu, büyük bir başarısı olduğunu sanmamakla beraber başlangıç için kabul edilebilir bir isimdi. Sonra, eğer ihtiyaç duyarsak ya da içimiz rahat etmezse tekrar temas kurardık ve o bizi ülkenin en meşhur akciğer uzmanına gönderirdi. Ah çok teşekkür ederiz. İlk fırsatta elinizi sıkmak ve hayranlığımı ifade etmek için sabırsızlanıyorum. Yo yo o şeref ona ait olacaktı. Mersi mersi. Sağolun mersi. Selçuk'la bir akşam hep beraber birşeyler ayarlayalım, kendini özletiyor kerata. Elbette, zevkle. Saygılar. Saygı sevgi bizden.

Peki. Gidelim. Sekreterimi aradım. Gideceğiz, dedim. Ara, teyit et. Sonra bana babaannemi bağla. Aziz Bey'e de söyle, çocukları alıp buraya gelsin. Dörtte aşağıda buluşalım. Eve gider, babaannemi alırız. Evet. İyi fikir.

Böylece, farkında olmadan, çocuklarımla da randevu ayarlamış oldum. Bana kızgındılar. Evi terkettiğim için değil. Zaten beni evde gördükleri olmamıştı pek, hayatlarında. Akşam eve gittiğimde de, sabah evden çıktığımda da uyuyor olurlardı. Birbirimizi uzaktan tanıyorduk, hani derler ya, ismen, ya da, sima tanıdık geliyor, öyle. Alışmıştık. Babanız çok çalışıyor, derdi anneleri, ona anlayış gösterin. Ben de derdim ki, Sizin için bu kadar çok çalışıyorum, size herşeyin en iyisini sağlayabilmek için; büyüyünce beni anlayacaksınız. O vakte kadar sevgi, ilgi, yakınlık işini annenizle halledin. Hepimiz alışmıştık, sistem öyleydi. Bana, daha çok, onları yılbaşında iyi bir eğlenceden yoksun bıraktığım için kızgındılar ve yoksun bırakılmaya hiç alışkın değildiler. Hayatımı yoluna koyunca, şöyle kendime gelince, kendime mezun olup, kendimde işe girince, kendime taşınınca, kendime yerleşince, benimle daha çok zaman geçirmelerini sağlarım, diye kendi kendime söz verdim; bunu dilemekle, kendime söylemekle yetinmedim ve söz verdim; belki onlara kendimi tanıtabilirim, belki zamanla beni beğenirler, bana benzemeye çalışırlar. Belki hatta severler.

Babaannem telefondaydı. Ona gelişmeleri ve akşamüstü için planları anlattım. Sen dört çeyrek gibi hazır ol, dedim, seni almaya geleceğim. Sıkı giyin, hava çok soğuk, diye de tembih ettim.

Uzun ve ağır bir gün olacaktı. Artık kaçamayacağım bir gün. Zaten yorgun ve uykusuzdum ve sabahtan beri kalbim elli türlü işe koşturmaktan şaşkın olmuş, insana, düşündüğü zaman, iyi, gayet iyi gidiyoruz, dedirten ritmini kaybetmişti. Kötü bir konserde gibiydi kalbim,

yankı dolu bir akustiğe hapsedilmiş, sık sık detone olarak, yerli yersiz pedala yüklenerek, ikide bir sözleri unutarak, yanlış yerde girerek, gücü yetmediği için erken çıkarak. Belki bir ilaç almalıyım, dedim. Selma'nın Diazemlerinden, belki benden gizlediği mücevher kutusu kokainlerinden. Keşke öğleyin doğru dürüst bir yere gidip birkaç kadeh içki içseydim. İyi gelirdi. Hatta başlamışken Pınar'la otele gidip yatsaydık ve bugün bir daha hayata dönmeseydik. Bekleseydi hayat, hastalar, küskün çocuklar.

Kanepeye oturdum, sehpanın üstünde toplanmış kitaplardan bir tane alıp açtım. Okumaya çalıştım. Olmadı. Bari uzanıp öyle okuyayım, dedim. Uzandım. Sekreterim korka korka kapıdan başını uzatıp çay kahve ister miyim diye sordu. Hayır. Gençliğimin yağlı yemekleri mideme oturmuş, sert hareketlerle iyice yerleşmeye çalışıyordu. Bana bir soda getir, dedim. Kitabı karnıma koyup gözlerimi yumdum. Yumuş o yumuş.

Uyku artık beni sevmiyor. Uykuyu bir kez yaraladım, galiba, henüz öldüremediysem de. Uyuyorum, öyle yorgunum ki gözlerimi yumar yummaz uyuyorum. Ama uyku uyumuyorum. Başka birşey uyuyorum. Yaralı birşey. Dünyamı kapatan yaralı birşey. O şeyi bir saatten fazla uyumuşum. Rüya görmedim. Rüya görmeye hasret kalmıştım. Sekreterimin cesaret kazanmaya başlamış sesiyle uyandım. Kızımın ya da kız kardeşimin sahip olabileceği bir rahatlıkla eğilmiş, iyice yaklaşmış, uyandırmaya kıyamayarak uyandırmaya çalışıyordu. O zaman rüya görüyorum zannettim. Kızım, kız kardeşim zannettim. Kımıldamadım, kalsın, devam etsin diye.

'Murat beeey... Efendiiiim...'

Babaaa... Abiiii...

'Murat Beeey... Selçuk Bey telefondaaa...'

Lanet olsun! Kendi kendimizi kandırmamıza bile izin yok.

'Hani? Nerede?' dedim.

'Telefonda,' dedi. Elindeki seyyar telefonu gösterdi. 'Bağlayayım mı?'

'Ver,' dedim, 'ver.' Doğruldum. Karnımdan yere bir kitap düştü.

Kız telefonun iç yüzünde bir düğmeye bastı. 'Alabiliriz, Nilgün Hanım,' dedi ve telefonu bana uzattı. Aldım ve az sonra, kısa bir karanlığın içinden Patron konuştu.

'Buradayım efendim. Benim,' dedim.

'Muratcığım,' dedi Patron, 'Akşam beş nasıl? Gelsem, kısa bir toplantı yapsak, oradan da yemeğe gitsek?'

'Tabii,' dedim. Sonra aklıma geldi. 'A ama, beşte doktorda olmamız lazım.' Ona babaannemi anlattım.

'Hay Allah,' dedi. 'Önemli değildir inşallah. Yarın yapalım istersen.'

'Yo yo,' dedim. 'Sizin için makulse ben yedi gibi dönmüş olurum. Ne dersiniz?'

'Olur tabii de, kendini sıkma.'

'Yo lütfen.' Omuzlarım düştü, kendimi bıraktım. 'Sizi de özledim. Görüşmeyi çok istiyorum.'

'Peki canım. Nilgün'e söyleyeyim, bize yer ayırtsın. Ambassador olur mu?'

'Olur. Tabii.'

'İyi. Hadi ofiste görüşürüz. Canını sıkma, onlar eski toprak, senden benden sağlamdır onlar. Tamam?'

'Tamam efendim, eksik olmayın. Görüşürüz.'

Telefonu kapattım. İyi ki Patron vardı hayatımda; ihtiyaç duyduğun zaman kapı gibi yanında olurdu. O sırada sekreter tekrar geldi. Aziz Bey aşağıda bizi bekliyormuş. Ne? diye bağırdım içimden. Nasıl bu kadar uyudum? Çocuklarım. Beklemeyi sevmeyen küskün çocuklarım. Paltom! Sehpanın üstünde duran gazı kaçmış sodayı kafama diktim, kızın yetiştirdiği paltoyu giyip çıktım.

15

Aziz Bey sıkışık trafikte arabanın yarısını kaldırıma çıkarmış, yayaların da arabaların da küfürleri altında ezile büzüle, orada tutunmaya çalışarak beni bekliyordu. Beni görünce rahatladı; demedim mi size, hemen gidiyoruz diye, bakın, gidiyoruz işte, der gibi geniş bir veda bakışı attı çevresine. Sonra, doğru bir tahminle, arka kapıya gidip kapıyı benim için açtı. Oğlum kollarını göğsünde kavuşturmuş merakla beni izliyordu. Kızım başını öbür yana çevirmiş, ilgisizce camdan dışarıya bakıyordu.

Arabaya binerken heyecanlıydım; çocuklarımla yeni tanışıyor gibi hissediyordum kendimi; hatta başkasının çocuklarıyla. Ayrıca suçluydum da, kendimi ne kadar temize çıkarmaya, ne kadar kendimi değil de karımı ve hayatın kendi şeytanlığını suçlamaya çalışsam da.

'Sıkışın bakayım biraz,' dedim otururken. İlk bakışım cesaretsiz, kaçamak. İkisi de ekose formaları içinde pırıl pırıl. Beni oğlan karşıladı.

'N'aber baba?' dedi. Arkadaşım olacağını belli ediyordu.

'Haberler sende,' dedim, değişik birşey söylemeye çalışarak. Onu kucağıma alıp kıza doğru yanaştım, öpmek için eğildim. Sadece bir yanağından öpmeme izin verdi, çenesini havaya doğru kaldırıp.

'Bu ne güzel koku böyle. Kız sen okula giderken parfüm sıkmaya mı başladın?'

'Estee White Linen. Annem aldı. Hem herkes parfüm kullanıyor.'

'Oh oh. Kızımız genç kız olmuş, demek. Hadi bakalım.'

Kız anneden yana, belli. Gönlünü almanın bir yolunu bulmak lazım. Onu bırakıp kucağımdaki oğlana döndüm. Köpek sesleri çıkarıp ensesinden ısırıyormuş gibi yaparak gıdıklamaya çalıştım. Hoşuna gitti, şakacıktan kaçmaya çalıştı. Uzun saçlarının arasına parmaklarımı daldırıp saçlarını dağıttım.

'Bu saçlara birşey demiyorlar mı okulda?' dedim. 'Saç uzatmak serbest mi?'

'Orası okul değil, babacığım,' dedi kız, küçük kız kibriyle, 'kolej.'

Şaşırdım. Ben çocuklarımı hiç tanımamışım meğer. Şu laflara bak.

'Biz sizin yaşınızdayken okulun bile ne olduğunu bilmezdik,' diye mırıldandım. Dikiz aynasından onaylayan bir bakış atan Aziz Bey dışında kimse o taraflı olmadı.

'Bana kimse birşey diyemez,' dedi oğlan ateşli bir biçimde. 'Ben Steven Seagal'ım. Saçım uzasın, onun gibi arkaya yatırıcam.'

'İyi, bravo,' dedim. 'Kendinize laf söyletmeyin. Kural varsa uyun. Ama kurallara uyduğunuz halde size laf

söyleyen olursa sert çıkın, cesur olun, kendinizi ezdirmeyin. Dünya kadar para ödüyoruz pezevenklere.'

Aziz Bey aynadan şaşkın şaşkın bana baktı. Aman, n'apim, bu kadar becerebiliyorum diye omuz silkerek kendimi savundum. Öte yandan böyle sözler oğlanın hoşuna gidiyor. Konuşmamdan cesaret alıp, okulda çete kurduklarını, FBI'ın Seattle'daki silah deposunu soyduktan sonra Jamaikalı uyuşturucu kaçakçılarına karşı savaş başlatacaklarını söyledi.

'Yapma ya,' dedim. Aynadan Aziz Bey'e bakıp yardım istedim. Aziz Bey gözlerini kaçırdı, belki gülmemeye çalışıyordu, çocuğa ya da bana; belki de bu adamın oğlu bu kadar olur, diyordu. Onu sıkıştırmak istedim, akıllı uslu birşey söylesin diye. Nasılsa durum kontrolden çıkmıştı.

'İstersen,' diye devam ettim, 'eski bir asker olarak Aziz Bey'in fikrini soralım. Ne dersiniz Aziz Bey, bu plana?'

'Aa!' diye öne eğildi oğlan, yandan Aziz Bey'in yüzüne hayranlıkla baktı. 'Donanmada mıydın?'

'Ben jandarmaydım,' dedi Aziz Bey, 'Gelibolu'da.'

Salak herif. İnsan biraz kıvrak olur. Hayatında bir kere kahraman olup oğlumu eğlendirecekti. Hıyar! Kafası karışan oğlanı bana çevirdim. Göz kırptım.

'Mahsus öyle söyledi,' diye fısıldadım. 'Gizli görev, anlarsın ya.'

'Vaay!' dedi oğlan.

Zavallı oğlum! Çok mutlu oldu. Ona sıkıca sarıldım. Varsın şiddet düşkünü olsun. Oynuyor işte, ne olmuş? Bizi Heidi'yle Polyanna'yla büyüttüler de ne oldu, huzurlu mu olduk?

'Sonra bu çete işini bana daha ayrıntılı anlat,' dedim, 'ilgimi çekti. Belki beni de alırsınız, ha, muhasebenize bakarım. Şimdi şöyle otur, kemerini bağla.'

McDonalds'ın köşesinden Harbiye'ye doğru döndük. Onu kucağımdan indirip öbür yanıma oturttum, kemerini bağlamasına yardım ettim. Kıza da kemerini bağlamasını hatırlattım. Bu Aziz Bey'in ihmaliydi; aynadan ona ihmalini hatırlattım. Başını omuzlarının arasına gömdü; belki sözünü dinletememişti.

'Aman baba!' diye itiraz etti kız. 'Sıkılıyorum kemerden. Hem arkada oturuyoruz.'

'Bu arabayı,' dedim, 'arka koltuğunda kemer var, çocuklarım güvende olur diye aldım. Sen umursamıyorsun ama sizi sandığınızdan daha çok düşünüyorum, küçük hanım.'

Kız şaşırdı. Benden ciddi bir uyarı duymayı beklemiyordu. Oysa o kadar ciddi olmak, onu şaşırtmak istememiştim. Öğreneceğiz. Yumuşak ve sabırlı olmayı öğreneceğiz. Elini tuttum. Büyüdüğünü sanıyordu ama daha küçücük elleri vardı, yumuşacık, tam çocuk eli. Annesi gibi tırnaklarına şeffaf cila sürmüş olsa da tam çocuk parmakları. Orta parmağında, tırnağının yanında hepimizin parmağındaki o nasır gibi şey çıkmıştı kalem tutmaktan. Elini öptüm. Sonra dayanamayıp eğildim, boynundan öptüm. Annesini terkettiysem de onu terketmediğime ikna olur gibi oldu; başını yanağıma doğru eğerek karşılık verdi. Nihayet. Çok sevindim, duygulandım, cesaretlendim. Oğlanın elini de öbür elime aldım.

'Bakın,' dedim. 'İkinizi de çok seviyorum. Siz benim herşeyimsiniz. Sizin için herşeyi yaparım. Bunu unut-

mayın. Hep yanınızda olduğumu, hep sizi düşündüğümü bilin. Her konuda güvenebileceğiniz bir babanız olduğunu bilin. Tamam mı?'

Başlarını salladılar. Kız yine cool'luğunu yapıp 'Hı hı,' diye bir eklemede bulunarak tepkisini zenginleştirdi. Elimde olmadan güldüm. Çocukların bu kadar zor ve bu kadar komik olduğunu bilmezdim.

Aziz Bey'in başı omuzlarının arasına gömüldüğü yerden çıkmış, direksiyonun üstündeki saygın yerini almıştı. Caddeye çıkıp Taksim tarafına döndük. Trafiğin durumuna bakılırsa eve kadar çocuklarla belki bir on dakika daha geçirebilecektik. Son sözlerimin etkisi dağılırken çocukların ellerini serbest bıraktım; önce birini, sonra ötekini yavaşça kucaklarına koydum. Oğlan bizi tekrar hayata çağırdı.

'Baba,' dedi, şikâyete başlayacağını saklamadan, 'annem bizi Uludağ'a götürmeyecekmiş.'

'Aa evet,' diye atıldı kız, 'canım sıkkın dedi. Ağlıyor. Sana çok kızgınmış.'

'Öyle mi?' diye mırıldandım. Söyleyecek birşey bulamayınca sinirlenmeye başladım. Bok karı! İnsan çocuklara bu kadar açık verir mi? İleride nasıl unutturacaksın bunları? Yazık değil mi bu çocuklara? Niye onları karıştırıyorsun?

'Hı hı. Onu terketmişsin.'

'Öyle mi? Size öyle mi söyledi?'

'Hı hı. Telefonda konuşurken duyduk.'

'Evet,' diye araya girdi oğlan. 'Ama ben o arkadaşlarını terketmez, yardım getirmeye gitmiştir dedim.'

'Çok ağladı,' dedi kız. 'Bağırdı. Kendini yere attı. Bayılmış.'

'Acıdan,' dedi oğlan. 'Çünkü yaralanmıştı. Babaanne ona kolonyayla ilk yardım yaptı. Ben de helikopter gelene kadar onu uyanık tutmaya çalıştım. Basit bir sıyrık diye moral verdim. Ama kurşun derindeydi.'

'Üff, Fevzi!' dedi kız. 'Hiç komik değil.'

'Sen ne anlarsın savaştan!' dedi oğlan. 'El bombası görsen parfüm zannedersin.'

'Susun!' dedim. Öne eğildim. 'Aziz Bey kenara çek de bana şurdan sigara al.' Öfkeyle ceplerimi yokladım. 'Çakmak da al.'

Aziz Bey hemen sağa çekti. Fırlayıp Divan'ın karşısındaki dönerciye girdi. 'Çekil şöyle,' dedim oğlana. Kapıya doğru hamle yaptım. Oğlan arkasına yaslandı. 'Siz bekleyin,' dedim. Dışarı çıktım. Luft, luft! Sigara gelince telaşla açıp bir tane yaktım. Adi aşşağılık karı! Çocuklarımın önünde isterik kadın numaraları yaparsın ha? Sormam mı lan ben sana? Arabanın yanında bir aşağı bir yukarı yürümeye başladım. Birkaç derin nefes beni kendime getirdi. Sağlıklı düşünmeye çalıştım. Şöyle: Bu kadının kulağını çekmek gerekecek. Çocukların dengesini bozma, onları kendi şapşallığının seyircisi yapma, ağlayıp zırlama yanlarında, sırtlarına duygusal yükler bindirme, bırak eğlensinler, demek gerekecekti. Bırak kadınla erkek arasındaki ilişkinin tuhaflığını daha bu yaşta öğrenmek zorunda kalmasınlar. Aziz Bey arabanın önünde dikilmiş, gözleri bende, arada bir etrafı kontrol ederek, koruma gibi dikiliyordu. Çocuklar arka camdan merakla beni seyrediyorlardı. Karşıdan, Divan'ın önünden bir polis düdüğü geldi. Duydun mu beni? Boş konuşmadığımı bilirsin. Ayağını denk al, yoksa karışmam. Hele bir de benden soğutmaya, bana düş-

man etmeye kalkarsan çocukları, doldurursan, valla, gazabımdan sakın, sana bu kadarını söyleyeyim. Kimse alamaz seni elimden. Ona göre! Tadı bozulan sigarayı yarısında yere atıp yeni bir tane yaktım. Bir polis caddeyi geçip bize doğru geliyordu. Onu Aziz Bey karşıladı. Park etmek yasakmış.

'Yok ya!' diye bağırdım polise. 'Ettim işte, n'apıcan? Gel sıkıysa çek!'

Sonra arkamı dönüp yürümeye devam ettim. Şimdi daha sağlıklı düşünüyordum. Uyarılarıma kulak asmadığını görünce karıma sağlı sollu yumruklarla girişiyordum, ince kemikleri yumruklarımın altında çıtır çıtır dağılıyordu, ağız burun kafa göz her tarafını patlatıyordum, sonra da araba çarptı diye hastaneye kaldırıyordum. Şişko kıllı dönerci elinde döner bıçağıyla kapıya çıkmış bizi seyrediyordu. Ona da bağırdım.

'Ne bakıyosun lan, yavşak?'

Sonra arkamı dönüp yürümeye devam ettim. Aziz Bey polise fısıltıyla birşeyler söylüyor, polis de ona inanmaya başlıyordu. Hastanenin polisi durumdan kuşkulanıp yakama yapışıyordu, "Hop hemşerim!" diye, ama ben onu "Gel hele şöyle!" diye bir kenara çekip cebine şiddetli miktarda para sıkıştırıyordum derisi soyulmuş kanlı ellerimle; "Aramızda kalsın," diyordum, "karı milletini bilirsin. Kaşındı kaltak." Karım da zaten ifade verebilecek hale gelinceye kadar benden şikâyetçi olmanın akılsızlık olacağını, elâleme daha fazla rezil olmaktan başka bir işe yaramayacağını anlayacaktı ve susacaktı tüm mazlumlar gibi. İntikamım acı olmuş olacaktı. Yıllardır içimde biriken bütün intikamım hem de: Sen misin lan benim herşeyime karışan, sen misin baba-

anneme surat eden, sen misin gitar çalmamla alay eden, sen misin bana eti yasaklayan, sen misin sigarayı bıraktıran, sen misin bütün paramın hesabını kuruş kuruş tutan, sen misin bana giderayak ekstra bir kadını ağız tadıyla sikmeyi çok gören? Gör gününü kahpe! Al sana! Al, kahpe! Bayılmak nasıl olurmuş gör! Evlendik diye sahibim olduğunu mu sandın? Şimdiye kadar sustum diye hep susacağımı mı sandın, göt? İçimi bir döksem, hâkim bana, "Eline sağlık oğlum, az bile yapmışsın," der, babacan hâkim. Ben de ona, "Sağolun efendim, layık olmaya çalışıyorum," derim. Dönerci tüpünün başına dönmüştü. Ohh! Sigara bitti. Yere attım. Rahatlamıştım. Kapıyı açtım.

'Hadi, Aziz Bey!' diye seslendim.

Oğlan telaşla ortaya çekilip bana yer açtı. Aziz Bey polisin omzunu sıvazlayıp cümlelerini toparlamaya başladı. Polis gözlerime yakalanınca beyaz eldivenli elini beyaz siperlikli şapkasına götürüp selam verdi. Kimbilir nasıl kandırmıştı onu bizim uyanık şoför. Beyaz yüzlü gencecik bir çocuktu polis; yüzündeki iyi niyetli sakinliği görünce kendimden utandım. Kimsenin vazifesini yapmadığı bir memlekette vazifesini yapmaya çalışan, çocuğum yaşındaki birine terbiyesizlik etmiştim. Kendimde değildim ama, n'apiym. Biz Türküz, asabi milletiz. Allahtan o da Türk, birbirimizi anlıyoruz. Selamını alıp arabaya bindim. Aziz Bey de hemen bize katıldı. Polis arkadan gelen araçları durdurup sol şeritteki hak edilmiş yerimizi almamızı sağladı. Aziz Bey polise teşekkür kornası çalıp yola koyuldu.

Çocuklara bakmaya utanıyordum. Sadece çıt çıkarmadan beni seyrettiklerini hissedebiliyordum. Onlara

yine kötü örnek olmuştum. Ama annelerinin örneğinden daha iyi bir örnekti yine de. Ne de olsa onlar da Türktü.

'Dönüşte şu çocuğa uğrayıp özür dileyelim, Aziz Bey,' dedim. 'Ayıp ettik.'

'Ben hallettim efendim,' dedi Aziz Bey, 'gerek yok.'

Onun nasıl hallettiğini daha sonra soracaktım.

'Ama ben halletmedim,' dedim. 'Dönüşte hatırlat.'

'Tabii efendim.'

Ne uzun yolculukmuş ya! diye söylendim içimden. On dakika geçmek bilmedi. Hayatı ne dolu dolu yaşıyoruz bugün böyle!

'Baba, Uludağ,' dedi oğlan.

'Gideceksiniz,' dedim. 'Annenizle konuşurum.'

'Şimdi annemle konuşmaya mı geliyorsun?' dedi kız.

'Artık yine evde mi yatacaksın?' dedi oğlan.

'Bir dakika,' dedim sıkıntıyla. Onların baskısından kurtulmak için öne doğru eğildim. Aziz Bey'e, 'Acele et,' dedim. 'Doktora geç kalacağız. Bas gaza.' Aziz Bey bize kulak kabartmayı bırakıp gaza yüklendi. Araba bir an burnunu kaldırıp yaylanarak öne atıldı. Taksim'e geldik. Çocuklara döndüm, bir ona, bir ötekine. 'Dinleyin,' dedim. 'Sizin okulunuz var, arkadaşlarınız var, oyuncaklarınız var, planlarınız var. Anneniz babanız sizi seviyor. Daha ne? Hayatınızı yaşayın. Bırakın millet ne yaparsa yapsın. Hiç kimsenin kafanızı karıştırmasına izin vermeyin. Herkes kendi sorununu halleder. Siz keyfinize bakın. Tamam mı?' Kolumu oğlanın omzuna atıp onu kendime çektim; öbür elimi de kıza uzatıp elini tuttum. 'Tamam mı? Annenizi ve beni düşünmek yok. Siz keyfinize bakın.'

'Tamam!' dediler bir ağızdan. Birazdan unutacakları birşeye tamam diyorlardı ama olsun. Zamanla hepimiz daha iyisini yapacaktık.

'Peki o zaman,' diye devam ettim, ses tonumu değiştirip onları sürpriz bir teklif duymaya hazırlayarak, 'Cumartesi günü gelsem, sizi alsam, şöyle bir Nişantaşı'na çıksak...'

'Heey!' dedi kız.

'Güzel güzel şnitzelimizi, strudelimizi yesek. Sonra biraz alışveriş yapsak...'

'Eveet!' dedi oğlan.

'Vaktimiz kalırsa bir de sinema patlatsak, nasıl olur?'

Cevabı vermişlerdi zaten. Onlar ayrıntılara girip planda küçük ayarlamalar yaparken Sıraselviler'den aşağı süzülüp evin sokağına girdik. Mahallede kimse kimseyi tanımazdı. Tanımak da istemezdi. O yüzden hepimiz emniyetteydik. Zaten evini terkeden terkedeneydi. Şoförümüz arabayı evin önüne yanaştırıp âdeti olduğu üzere yarısını kaldırıma çıkararak park etti; sonra fırlayıp kapımızı açtı.

Çocuklarım iki yanımda, çantaları elimde, evimize girdik. Asansörde çocuklara eve gidince babaannelerini öpmelerini, hatırını sormalarını tembih ettim.

Kapıyı bakıcı kız açtı. Çocuklar içeri daldılar. Ayakkabılarını sağa sola fırlatıp, talimatıma uyarak, salona gittiler, babaanneye birer zoraki öpücük verdiler, sonra odalarına hücum ettiler.

Babaannem hazırlanmış, beni bekliyordu. Ama herhalde yukarı kadar çıkacağımı ummuyordu. Sevindi, zavallıcık; işler düzeliyor, diye düşündü. Zaten dememiş

miydi o, hastalanınca, her işte bir hayır vardır, diye, onun hastalığı şimdi torununun yuvasını dağılmaktan kurtarıyordu. Karımı sevmezdi babaannem, ama ayrılmamızı da istemezdi.

Bej bir etek, kahverengi, şal desenli, bol bir gömlek giymişti. Tüm düğmeleri ilikli gömleğini göbeğini örtecek şekilde eteğinin üstüne çıkarmıştı. Ten rengi kalın bir naylon çorap yaşlı tenini dünyadan saklıyordu. Altmışlardan kalma rugan parlaklığındaki kahverengi küçük çantası, içinde bir iki eski fotoğraftan, bir evlilik cüzdanından, dedemden kalma kadife para kesesinden ve belki yine yıllanmış bir mendilden başka hiçbir şey olmaksızın, salonda yemek masasının üstüne bırakılmıştı, unutulabilirmiş ya da başka bir yerde zarar görebilirmiş gibi. Kahverengi mantosu askısı ile portmantoya çıkarılmış, kırışmasın diye diğer giysilerden ayrı bir yere asılmıştı; askının içinde, ortasından ikiye katlanarak asılmış, hâlâ benimle gurur duyabilecek kadar neşeli olduğu ve hayatına yeni şeyler girmesini henüz kabul edebildiği yıllarda ona Hermes'ten aldığım ağırbaşlı eşarp. Ve yuvarlak burunlu kısa topuklu küçük kahverengi ayakkabılar; güvenli olsun, kaymasın diye altları kauçuk, onlar da diğer herşeyi gibi en az yirmi senelik ve eskimesi ya da gözden düşmesi imkânsız şeyler. Tek gezmelikleri. Hayatta ziyaretine gideceği ya da kapı çaldığında geldiğini düşünebileceği kimsesi kalmamış, artık başka bir hayata ait olan beni saymazsak, yaşayan hiç kimseyi özleyemeyecek birinin geçmişinden kalan son özel eşyalar.

Salonda, kapıya en yakın koltukta oturmuş bekliyordu. Beni görünce ayağa kalkmak istedi, elleriyle kol-

tuktan destek almaya çalıştıysa da yapamadı, hareketinin yarısında vazgeçip kendini geriye bıraktı.

'Aman babaanne, ne yapıyorsun? Otur Allah aşkına.'

'Kalkayım dedim ama, yavrum, yapamadım. Vücudum başkasının sanki, o kadar ağır geliyor.'

Hayatta kimseyi koltukta karşılamamış olmakla övünürdü hep, hep ayakta görünmüş olmakla. Koskoca Makbule Hanım. Şimdi nefes almakta zorlanıyordu. Hem biraz grip gibiydi ama hem de ciğerlerinde birşey vardı sanki; hırıltıyla inleme arası bir ses geliyordu göğsünden.

'İyi görünüyorsun,' dedim. 'Zıpkın gibisin maşşallah. Oh, takımları da çekmişsin.'

'Aman, benim iyiliğimden ne olur? Bitmiş artık, fazladan yaşıyorum.'

'O nasıl söz, babaanne. Bak daha iki torun büyüteceksin.'

'Allah analarına babalarına uzun ömür versin. Ben yolumu tamamladım.' Öksürme ihtiyacı duyuyor ama öksüremiyordu.

'Biraz daha zamanımız var. Birer kahve içelim mi?'

'Ağzımın tadı yok. Biz şimdi nereye gideceğiz?'

'Amerikan Hastanesi'ne. Gül'ün bir arkadaşı bakacak sana.'

'Devlet hastanesine gitseydik. Dünya kadar masraf olacak şimdi.'

'Ne demek babaanne! Para bugünler için. Gerekirse seni dünyanın en iyi hastanesinde tedavi ettiririm. Hem senin doktor gelinin var.'

'Aman! Eksik olsun onun doktorluğu.'

Güldük. Gül'ün doktorluğuyla eğlenirdik bazen. Gül de eğlenirdi hatta; doktorluktan nefret ederdi. Babasının zoruyla tıbba girmiş, hocalarının zoruyla mezun olmuştu. İnsanları sevmezdi Gül, hele insan vücudundan tiksinirdi. Öyle kimsenin orasına burasına ellemekten, kokular almaktan, sıvılara bulaşmaktan hazzetmezdi. Elinde değildi, yapamıyordu. Sonunda ya radyolog ya da anestezist olacaktı, anestezist oldu. Hemşire hastaya ilk iğnesini yaptıktan sonra bu da makinenin başına geçip açıyor gaz musluğunu. İzin verseler hastayı uyuttuktan sonra kafeteryaya inip kahvesini içer, ameliyat biterken çıkıp gazı keser, hatta onu da yapmaz, aşağıdan hemşireye talimat verir, en sağdaki mavi düğmeyi ağır ağır sola çevirin diye. Zorla değil ya, sevmiyor kadın.

'Peki. Hazırsan gidelim.'

Kalkmasına, mantosunu giymesine yardım ettim. Mantosunun düğmelerini iliklerken eşarbını elimde tuttum. Kız da bileklerinden bastırarak ayakkabılarını giymesine yardım etti. Hiçbir şeyi umursamayan çocuklara seslenip gitmekte olduğumuzu haber verdim. Bizi geçirmeye gelmediler. Çocuklara hiç yol yordam öğretmedi bu kadın, hiç insanlara ve durumlara karşı vazifeleri olduğunu öğretmedi. Cumartesi görüşürüz, dedim. Tamam, dediler. Babaannem ayakkabılarını sonunda giyebilmişti. Eşarbını uzattım; çenesinin altında düğümlemesini, şakaklarındaki saçları eşarbın içine sıkıştırmasını seyrettim.

'Gel,' dedim, 'koluma gir.'

Aşağı indiğimizde yağmur başlamıştı. Kardan hâlâ haber yok. Belki bu yağmur birkaç gün sonra kara çevi-

rir. Aziz Bey babaannemi görünce önünü ilikleyip arabanın kapısını açtı, açık tuttu. Yüzünde mahcup bir gülümsemeyle başını eğerek babaanneme hürmetlerini sundu. Babaannem de ona elini öptürüp hatırını, ailesinin sağlığını sordu, adamcağızı aileye kabul ettiğini göstermiş oldu. Aziz Bey kapıyı kapattıktan sonra bana kapıyı açmak için diğer kapıya seğirtti. Onu bana kapı açmaması konusunda uyarmıştım, ama adam bunun üzerine işini eksik yaptığı hissine kapılmış, mutsuz olmuştu. Birini arabaya bindirirken boştaki elini onun sırtına doğru uzatmak, düşmesin diye tedbir alıyormuş gibi, adam için sanki işinin tek insani tarafıydı; yapmadan edemiyordu. Baktım vazgeçiremiyorum, ben vazgeçtim, bu da onun tarzı diye.

Tam paltomun eteklerini önümde toplayarak binecekken aklıma polis işi geldi. Durdum.

'Polise ne dedin? Adam niye bizi bıraktı?' diye sordum.

Aziz Bey kızardı. Duygularını saklayamayan insanlara bayılıyorum; ancak gururunun ve dürüstlük duygusunun her an farkında olan biri kendi standartlarının uzağına düşen bir durumda kaldığını görebilince bu şekilde kızarır. Biz hiçbirimiz böyle değiliz. Ayak üstünde elli yalan söyleriz ve yalan söylediğimizi bile bilmeyiz. Bizim için hayatın temel şartıdır içindeki kimyasal reaksiyonları saklamak, nefes alıp verişini, kanının akış hızını, yüzüne birikme eğilimini, yüzündeki kasları, parmaklarının, ellerinin, kollarının, bacaklarının reflekslerini önceden durdurmayı bilmek. Tabii bunu başaramazsın. Daha kolayı, yüzsüzlük konusunda kendini eğitmek, hiçbir şeyden etkilenmemeyi kendine öğret-

mektir ki bunu da aklını hep 'iş var, sen yoksun' düşüncesine odaklayarak, ruhunu yok sayarak başarırsın. Böylece zor durumda kaldığını kimseye belli etmezsin çünkü belli edecek birşeyin olmaz.

Baş önde, cevap yok.

'Ne yaptın? Milletvekili mi dedin, valinin bacanağı mı dedin, Beşiktaş emniyet amiri mi dedin? Yoksa para mı verdin? Söylesene ya.'

'Ayıp birşey söyledim efendim.'

'Lan söyle. İbne mi dedin?'

'Estağfurullah efendim. Ölürüm de-'

'E ne o zaman? Senin de hayatta belli güçlerin var demek ki. Söyle de bilelim.'

'Karısı başka adamla kaçtı, onu arıyoruz, dedim. Giderken adamın bütün parasını da götürdü. Çoluk çocuk sefil oldular. Sen olsan sen de kafayı üşütürsün, dedim. Özür dilerim. Aklıma o geldi.'

'Vay canına. O da bizi mazur gördü ha?'

'Allah kimsenin başına vermesin, yazık adamcağıza, dedi. İnsan çocukmuş Allah için.'

Birşey söylemeden arabaya bindim. İnsan çocukmuş. Karısı tarafından terkedilmiş birine anlayış gösterilebileceğini, hatta, verdiği selama bakılırsa, yakınlık da gösterilmesi gerektiğini düşünmüştü. Üzülme, burada dostların var, halden anlayan vatandaşların var. Kendisine yalan söylendiğini düşünmemişti çünkü, herhalde böyle bir konuda yalan söylenebileceğini düşünemezdi. Hâlâ insanlara güvenen biri. İnsan çocuk. Ulan Aziz Bey! O da kendinden utanmıştı. Polisi kandırdığını düşünmüyordu artık. Geçen sürede muhasebesini yapmıştı ve sandığımın aksine, bana karşı değil, ona karşı

utanç duyduğu için söylemek istememişti. Onun için, polisle tekrar karşılaşmak istememişti. Ne hayat! Eskiden olsa çok eğlenirdim.

Babaannem konuşmaları duymuştu ama soru sormadı. O soru sormazdı. Benimle ilgili olarak bile bilmek istediği onlarca şey varken soru sormuyordu. Soru sormadan cevap almayı da bilirdi o. Gözünün ucuyla Aziz Bey'in arabanın etrafında dolaşmasını seyrediyordu.

'Karın kötü durumda,' dedi. 'Sinirleri iyice bozulmuş. Ne yapacağına karar vermen lazım. Döneceksen dön, dönmeyeceksen de öyle söyle.'

Aziz Bey kapıyı açınca sustu. Onun yanında özel şeyler konuşmayacaktı. Durumu anlayınca Aziz Bey'i durdurup biraz dışarıda beklemesini söyledim. Kapı tekrar kapandı. Yalnızdık. Evde de eminim bakıcı ya da çocuklar duyar diye konuşmak istememişti.

'Bilmiyorum,' dedim. 'İnan bilmiyorum.'

'Sözüme kulak ver,' dedi. 'Karına birşey söylemen lazım. O kadarını söylemiş olayım.' Başını dışarı çevirdi. Ellerini namaz kılar gibi karnında birleştirmiş, camdan dışarı bakarken, bana kızımın yaşlanmış hali gibi geldi.

'Bildiğin birşey mi var?' diye sıkıştırdım, kuşkulu bir sesle.

'Genç kadın. Bilmesi lazım.'

'Anladım,' diye mırıldandım. Ama anlamamıştım. Belki serbest olduğunu bilmesi lazım, demek istiyordu. Babaannemin yaşlı bilge karizmasıyla uğraşmak öyle bir anda çok zor geliyordu. İlla kapalı konuşacak, illa az konuşacak. Neyse, hiç olmazsa beni düşünmeye it-

mişti, neyi düşünmem gerektiğini göstermişti. Genç karım ve hormonları üzerinde düşünecektim.

'Onunla konuşurum,' dedim.

'Kalbini kırma. Çocuklarının anasıdır. Yarın yüzüne bakacaksın.'

'Anladım,' dedim. Ama anlamamıştım. Ama anlaşılmayacak birşey yoktu.

'Şu adamı da çağır, ıslanmasın.'

Uzanıp cama vurdum, Aziz Bey'e gelmesini işaret ettim.

Herkes beni karımla konuşmam için sıkıştırıyordu, sekreterim, çocuklarım, babaannem, hepsi. İyi de ne konuşayım? Boşanalım mı, diyeyim? Boşanacağız da ne olacak? Boşuna masraf. İki tane aç avukata para kazandıracağız, o kadar. Bu yaştan sonra ne ben evlenirim, ne o evlenir. Evlenmesine ne ben izin veririm, ne çocuklar izin verir. Canının çektiği biri olursa çocuklara farkettirmeden gitsin yatsın uzak bir yerlerde, ama o kadar, fazlasını yapamaz.

Ara, konuş!

Bitti mi gerçekten? Bu kadar kolay bitebilir mi? Sadece bir interval mı? Herşey düzelecek mi bir gün, duygulu bir özürle? Karşılığında duygulu bir hoşgörüyle? Ben pişman olsam bile o nasıl affedebilir? Çocukların hatırı için mi? Hem, beni affetmesine izin verir miyim?

Ya, konuş sen!

Belki bir ortak arkadaşımızın ayarladığı tarafsız bölgedeki bir görüşmede birbirimize kızarmış yüzlerle bakacağız, bakmamaya çalışacağız. Ucuz bir senaryoya dramatik bir giriş yaparak, 'Seni özledim,' diyeceğim. O

susacak. Pencereye çevirecek gözlerini bir bok görebilecekmiş gibi. Daha çok şey söylememi bekleyecek. 'Seni çok özledim,' diyeceğim. Daha. 'Beni affet.' Gözleri dışarıya dikilmiş. Daha, daha. 'Hayatımızı özlüyorum. Geri dönmek istiyorum.' Diyecek miyim? Der miyim? İstiyor muyum? Özlüyor muyum?

Ne var arkada, bir şekle girmiş bir hayattan başka? Sadece şekle, düzene girmiş, kötü sürprizlere yer olmayan, güvenilir bir hayattan başka? Hiç değişmeyen bir kadından, bensiz büyümüş çocuklardan, çocuklarsız yaşlanmış benden, çocuklar nasıl eğlendirilir, onlarla insan nasıl mutlu olur, bilmeyen benden başka?

Ne bıraktım arkada? Hangi mutlu parçamı bıraktım? Hangi gülümseyerek hatırladığım anımı bıraktım?

Sekreterimle not gönderiyorum: Murat Bey görüşmeye katılamayacak. Affını rica ediyor.

Aziz Bey arka sokaklardan, yokuşlardan dolaşıp bizi Taksim'e çıkardı, parkın arkasından kıvrılıp Divan'ın önüne getirdi. Kenarda park etmiş polis arabasının önünde durdu. Aynadan bana baktı. Başımla dışarıyı işaret ederek ona cesaret verdim. İndi.

Yolun ortasında beyaz uzun bir muşamba içinde çileli bir polis, yağmur altında, her yönden birbirine girmeye çalışan arabalar seliyle boğuşuyordu. Fedakârlığına bakılırsa bizimki olabilirdi. Aziz Bey uzaktan ona baktı, tanımaya çalıştı. Herhalde değildi. Sonra arkamızdaki polis arabasına gitti. Direksiyonda oturan ve ıslak camların arkasında gizlenen tembel polis camı Aziz Bey'in burnunu görebilecek kadar açtı, onu dinledi. Ama az sonra Aziz Bey'in güçlerini daha yakından

tanıyınca camı iyice indirdi, hatta bir ara kapıyı açıp çıkmaya kalktıysa da, herhalde tütün kolonyası, kabak çekirdeği, damla sakızı, uzun Marlboro, kafeinsiz Nescafe ya da otomatik şemsiye sapı ikram etmek için, Aziz Bey 'Aman abi estağfurullah' gibi birşeyler söyleyerek, kapıyı geri iterek, çıkmasını engelledi; bir de o ıslanıp üşütmesindi memlekette. O öğreneceğini öğrenmişti. Adamın elini sıkıp arabaya döndü.

'Tarlabaşı'nda kaza olmuş, oraya göndermişler,' dedi. 'Ama gerekli bilgileri aldım. Her an bulabiliriz.'

'Nedir o gerekli bilgiler, Aziz Bey?' dedim.

'Adı, baba adı, doğum yeri, sicil numarası, şubesi ve amiri.' Kafasını işaret etti. 'Hepsini biliyorum.' 'İyi,' dedim. 'Unutma.'

16

Sonunda hastaneye gelebildiğimizde yağmur öfkeyle, nefretle, tiksintiyle yağıyordu; zarar vermek, can yakmak, mümkünse can almak için yağıyordu. Gözü dönmüş bir rüzgârı da yardımına çağırmıştı kimse kaçamasın, kaçmaya kalkan oradan oraya çarpıp dursun diye. Birazdan kanalizasyon delikleri dolup taşacak, sarı bir su, toprağın çişi gibi, bütün Güzelbahçe'ye yayılacak, ayrı bir güç, ayrı bir itme, ayrı bir debi katacaktı Ihlamur'a oluk oluk akan sele. Biz o sırada hastalığımızın mahiyetini, belki sebeplerini, ama mutlaka tedavi yöntemlerini anlamaya çalışmakla meşgul olacaktık Ihlamur Caddesi boyunca sele kapılıp Deniz Müzesi'nin önünden Boğaz'a dökülen yamaç ve yamaç dibi sakinlerine boşverip.

Acil'in kapısı daha korunaklı bir giriş imkânı sunduğu için Aziz Bey arabayı oraya yanaştırdı. Ama babaannem sol tarafta kalmıştı ve sağ kapıya kadar kendini elleri üzerinde ileriye attırmayı göze alamadığı için sol taraftan inmekte ısrar etti. Oradan bile zor indi. Ben arabadan inmesine ve yürümesine yardım ederken Aziz Bey de paltosunu çıkarıp başımızın üstü-

ne tutarak fazla ıslanmadan kapıya ulaşmamızı sağladı. İçeride, duvar boyunca dizilmiş tekerlekli iskemleleri görünce, temiz görünüşlü bir tanesini çekip babaannemi oturttum. Acil'in koridorundan arkaya dolaşıp danışmadaki kıza doktor bilmem kimle randevumuz olduğunu söyledim. Söyleyiş o söyleyiş. Gerisi çorap söküğü gibi geldi. Ne de olsa doktor yakınıydık.

Bir hastabakıcı gelip iskemlenin kontrolünü aldı, önüme geçip bizi asansörle dördüncü kata, Doktor Bilmem Kim'in odasına götürdü. Doktor Bilmem bizi hasta değil, müfettiş karşılar gibi karşıladı. Ve hastaya, yani babaanneme değil bana baktı dikkatle. Göz göze geldiğimiz ilk anda birbirimizden nefret ettik, nefretle yutkunduk. Ama o bir profesyoneldi. Bizi oturttu, ne ikram edebileceğini sordu, hiçbir şey ikram edemeyeceğini öğrenince bozuldu. O plastik bardakta portakal suyu içmekteydi. Adam olsa kahve içerdi. Akşam akşam portakal suyu! Ayaklarında orası burası altın tokalı, incecik tabanlı, süet İtalyan ayakkabıları vardı. Ayakkabılarına küçümseyerek baktığımı farketmesini sağladım ve birbirimizden ölesiye nefret ettik, yağmurun sokaktaki adamdan nefret ettiği gibi. Gül gibi karımda gözü vardı herifin, gözünden anladım, ve babaannemin değil benim hasta olmamı çok isterdi. Mesaisi dörtte bitiyormuş ama bizim için kalmış. Çok nazikti, acemi çapkın. Ameliyatı erken biterse Gül Hanım da bize katılacakmış. O bitirir, dedim. Gül'ün gelmeyeceğini biliyordum. Herhangi bir karşılaşma olsun istemezdi, gurur gereği. Bir doktor olarak da babaannemin en son görmesi gereken kişiydi zaten. Adam işi gücü bırakıp şakacı bir-

şeyler anlatmaya başladı; bana, 'Ben senden daha zeki ve canlıyım, takdir et, tatlı dilliliğim karşısında ezil, dilin tutulsun,' demeye çalışıyordu sanki. Ayakkabı görsün pezevenk, diye bacak bacak üstüne atıp Trickers'larımı gözüne soktum. Baktı tabii, ama ne anlar ayakkabıdan, hıyar. Geberticem lan bu herifi, dedim kendi kendime. Hastaneden attırıcam, Tabipler Odası'ndan attırıcam, süründürücem bu herifi yağmurda yalın ayak.

'Hı hı,' dedim, 'hı hı.'

Şu eski moda doktor şakaları. Yok, doktorun biri bir gün ayakkabıcıya girmiş...

'Hı hı.'

Sonunda ilgilenmediğimi kabul edince muayene faslına geçti. 'Sen beni asıl işimin başında gör,' diyordu şimdi de. Nereden buldu bu herifi Gül? Bana mesaj mı veriyor? Böyle bir adamla mı? Masasının dünyaya açılan penceresi olarak bir mermer parçası üstündeki iki küçük pirinç topun dik tuttuğu bir pirinç plaka: Doç. Dr. Bilmem Kim.

Doçent Kim 'Kaç yaşındayız?' diye başlayıp malum birkaç medikal geçmiş sorusu sordu, oradan şimdiki zamandaki şikâyetimize geldi, aldığı cevaplardan bazılarını önündeki kâğıda not etti. Sonra telefonu kaldırıp tek tuşa basarak bir yerden hemşire çağırdı. İnsanın gözüne bakmayan ama hep yer karolarına doğru gülümseyen, başı hep bir yana eğik, mutlu bir hemşire geldi.

'Hastamızı muayeneye hazırlayalım lütfen.'

Hemşire hastamızın muayene sedyesine oturmasına, üstündekileri çıkarmasına yardım etti. Babaannem huysuz huysuz soyulmaya katlandı. Hemşirenin işareti üze-

rine doktor benden izin isteyip kendini işine verdi; hastamızın ciğerlerini dinledi, önden dinledi, arkadan dinledi, öksürttü, derin nefes aldırdı, öyle dinledi, sonra gözlerini yumdu, nefesini tuttu, dudaklarını büzdü, bir de öyle dinledi. Uzun uzun dinledi.

'Evet,' dedi, bir süre sonra, dalgın dalgın.

'Evet,' dedim. Nihayet iş konuşacaktık.

Hayır. 'Bir de ateşimize bakalım.'

Termometrenin yükselmesini beklerken birkaç soru daha sordu, şikâyetimizi anlatırken atlamadığımız birşey olmadığından emin olmak için. Ateşimiz normaldi.

'Evet. Biz bir akciğer filmi alalım.' Masasına oturup vizite kâğıdına birşey yazdı, hemşireye uzattı, 'Hemen çektirip sonucu alalım, beklediğimi söyleyin,' diye tembih etti. Hatırlı birine benziyordu; adının röntgen cihazının başındaki adamcağız üstünde yaratacağı etkiye güveniyordu. Hemşire babaanneme gömleğini giydirdi, tekrar iskemleye oturttu, iskemlenin kumandasına geçip kapıya yöneldi. Doktor kalkıp kapıyı açtı. 'Beş dakika bile sürmez, anneciğim,' diye babaannemi gevşetmeye çalıştı. Hastalarıyla bir anda senli benli olan ya da her ihtiyarın her genci evladı gibi gördüğünü sanan şu eski tip doktorlardan biri olduğunu tespit etmek nefretimi daha da artırdı. Ulan Gül, dedim içimden, bu herifle kırıştırıyorsan yazıklar olsun sana! Nefretim doğrultusunda ben de arkalarından gidiyordum ki beni durdurdu.

'Sizin gitmenize gerek yok,' dedi, 'hemşiranım halleder.'

'Olsun. Yalnız bırakmayayım,' diye izin istedim.

'Siz kalın.' Bu çapkınca değil, doktorcaydı. Kaldım. Onlar gittiler. Yerime oturdum. O da masasının arkasına geçti, anlattı. Zatürree ile karşı karşıyaydık. Tabii, göğüs filmine bakınca daha iyi anlayacaktık, hele yarın tahlilleri yaptırınca çok daha iyi anlayacaktık. Ama görünen, dedi, -duyulan, diye düzelttim, şimdi anladın mı kimin daha zeki olduğunu?- zorla gülümsedi,- zatürree olmuştu. Çok ciddi değildi, ama yaşlılarda dikkatli olmak lazımdı. Antibiyotik iğne verecekti. Yalnız, yaşı ve oksijene ihtiyaç duyabileceği göz önüne alınırsa, birkaç gün, belki bir hafta on gün kadar, hastanede kalması yararlı olurdu.

Ben zatürreeye yağmurda karda sokağa çıkıp oyun oynayan, terleyip üşüten küçük yaramaz çocukların yakalandığını sanırdım. Bu kadın sıcacık evde oturup tespih çeker, arada bir de parkta kısa bir yürüyüş yapardı. Ama öğrendik ki yaşlılar da sıkça yakalanırmış ve sebebi bakteri ya da virüsmüş. Aklımda tutamayacağım birkaç mikroorganizma ismi saydı. İnsan, bırakın sokağı, hastanede bile yakalanabilirmiş. Öldürücü olabilirmiş. Biz zamanında gelmişiz; insanların çoğu zatürree belirtilerini soğuk algınlığı diye geçiştirme eğilimindelermiş, o yüzden çok zaman kaybediliyormuş. Peki, öyle dinlemeyle nasıl zırt diye anlıyordu, o kadar kolay mıydı bu iş? Onun için evet, o kendini bildi bileli akciğer dinliyordu, anlayabilirdi. Sustum. Bir doktorla konuşmak çok zor. İtiraz edemiyorsun. Anladığın birşey değil ki. Keşke, dedim, yanımda şöyle sağlam bir dahiliye profesörü getirseydim de ikisini birbirine kırdırsaydım. Ne malum babaannemin grip olmadığı? Neyse. Ben filmleri yarın başka bir doktora daha gösteririm.

O sırada kapı çalındı, Girin, dendi ve içeri Gül girdiiiii! Paylaşılamayan kadın. Birden kıymete binmişti, tatlı karım. Adama olan öfkem kibrimi öyle ayaklandırmıştı ki kendimi Gül karşısında zayıf, çekingen, ezik, heyecanlı, sinirli, korkak, sinik, ikiyüzlü, suçlu hissetmek aklıma bile gelmedi, yerimden kalkmadan, sabahleyin birbirimize iyi çalışmalar dileyip ayrılmışız, gün boyu da teması kaybetmemişiz gibi tartışılmaz bir otoriteyle elimi uzattım ve karıma sahip çıktım. Onu kendime çektim ve bir güzel öptüm yanağından. Öperken de 'Nasılsın şekerim?' dedim. Sonra elini hâlâ sıkı sıkı tutarak çektim, koltukta bir yana kaydım ve onu bir güzel yanıma oturttum. O da paşa paşa oturdu. Otururken, bilmeyen birine uzun günün yorgunluğu gibi gelebilecek, ama benim sadece heyecan olduğunu bildiğim bir zayıflıkla, Dr. Bilmem'in hatırını sordu. Ama ben sinirsel dengemi muhafaza bakımından herhangi bir düşünce boşluğuna ya da kriminal eğilimlerimin gizli kalması bakımından onlar arasında herhangi bir iletişim imkânına meydan vermemek için, nasılsa Gül yanımda, emniyette, düşmanca davranıp beni rezil etmedi, ben de emniyetteyim, kredi sahibiyim diye, hemen doktora dönüp kaldığım yerden devam eder gibi konuşmaya başladım.

'Peki doktor bey, zatürreeyle tüberküloz arasındaki ilişki nedir, tabii tıbben, yani mikrop bazında?' dedim.

Böylece doktorun karıma vereceği hal hatır cevabını da ağzına tıkmış oldum. O an o da beni gebertebilirdi, kan görmeye dayanamıyor olmasaydı, suç mahallinde tanık olmasaydı, cesedimi arabasının bagajına taşıyacak kuvveti olsaydı ve nihayet, bir kadın için katil ol-

maya değmez demeseydi. Yabancıların yanında şamar yemiş çocuk gibi kızarmış bir yüz ve küskün gözlerle karıma bakıyordu. Benim yanımda karım onun gururunu okşasın istemişti. Sonra gözlerini bana çevirdi.

'Bakteri... havadan... anneden... pastörize edilmemiş sütten...'

'A! Pasteur! 822. Kendi adıyla anılan yöntemin mucidi ünlü kimyacı! Bakteri kontrolü ve virüs manipülasyonu. İnsan ve hayvan sağlığına ve ülke ekonomisine yaptığı büyük katkılarla tanınır. Ne hoş! Bak, karıcım,' Gül'e döndüm, gözlerine bakmadan, yüzüne bakarak, 'doktor olunca böyle olacaksın, adını bir prosese vereceksin, mesela senin öyle bir anestezi tekniği geliştirmen lazım ki, adına Güllü Eter ya da Gülleme filan densin ve milli bir devrim niteliğinde olsun. Gülü yiyen, yani Güllenen hasta, mesela, bir daha mecbur olmadıkça kendine gelemesin. Mesela, isterse, ya da biz istersek, yıllarca uyuyabilsin. Memleketin ekonomisi de psikolojisi de süper rahatlar. Nüfusun yarısını, kırk yaş üstü herkesi altmış yıllığına uyuttuğumuzu düşün. İşte, karı koca memleketi kurtardık, bak. Doktor bey şahidimiz.'

Bana şaşkın şaşkın baktıklarını görünce mevsimin en zengin kahkahalarından birini attım. Odanın ses geçirmez camı sesimi dışarıya, yağmura geçirmek, neşemi dışarıdaki genel hayata yaymak için titredi. Beynimi dinlemek ister misin, doktor? Ya da sen bayan doktor? Gül'ün eli de titriyordu, elimde, elinde değildi, ne de olsa zor bir karşılaşmaydı, her ikimiz için de, hatta her üçümüz için de. Ben onlardan daha becerikli çıkmış, zorluğu kendi içinde ilk yenen taraf olmuş, üstünlüğü ele geçirmiş, onları kuruntuları içine hapsetmiştim.

Ama kapı çalınıp hemşire önünde babaannem ve babaannemin kucağında filmle odaya girince yine onların iktidarı başladı. Susup, uslu uslu, adamın filmi zarfından çıkarıp ışığa kaldırmasını, bakmasını seyrettim. Fırsattan faydalanan Gül elini çekip babaanneme döndü, onunla ilgileniyormuş gibi yaptı. Babaannemi sevmezdi, ama ölsün de istemezdi. Hemşire birşey söylemeden odadan çıktı. Buraya kadar, demişti. Doktorun filme gereğinden uzun baktığını farkedince Gül de yalancı sohbetini kesip doktora döndü. Doktorun yüzü asılmıştı, hayat ciddileştiği, o ciddilik flörte izin vermeyeceği için. Gözünü filmden ayırıp sırayla hepimize hızlı, sıkıntılı bir bakış attı. Ne bakıyorsunuz? Hasta olan ben miyim? diyordu. Hayatına girdiğimiz için hepimize kızgındı. Ben gözlerimi indirdim, ama Gül bakmaya devam etti. Doktor doktor bakıştılar. Kesinlikle aralarında tıbbi olmayan bir şey var. Doktor burnundan işitilir bir soluk verip kalktı, filmi duvardaki ışıklı panoya astı, orada bakmaya devam etti. Durum ciddiydi. Gül'e baktım. O da gözlerini kısmış, filmi inceliyordu. Durum gerçekten ciddiydi. Uzayan sessizliğin gördükleri şeyi nasıl söyleyeceklerini bilemediklerinden kaynaklandığını anladım. Babaannem bana bakıyordu. Rahat görünüyordu. Rahatlığından cesaret aldım.

'Ee?' dedim. 'Kötü mü? Zatürree değil mi? Yanlış mı duymuşuz?'

'Zatürree,' dedi doktor ağır ağır. 'Ama olağandışı birşeyler görünüyor. Emin olmamız lazım. Daha ayrıntılı tetkike ihtiyaç var.'

Gül'e dönüp akciğer olduğunu sandığım grilik üzerindeki beyaz lekeleri işaret etti, anladığından emin ol-

du ve onunla konuştu: 'Bu lekeyi de anlamamız lazım. Önemli olmayabilir, ama bırakamayız. Film hatası bile olabilir. Ama içimiz rahat etsin. Tomografi alıp bir de öyle bakalım,' dedi. Gül düşünceli düşünceli başını salladı.

Hepimiz durumu anlamıştık. Ne de olsa seksen yaşındaki bir kadından bahsediyorduk. Babaannem hepimizden iyi anlamış görünüyordu. Orada bulunmaktan, sessizlik ve tuhaf bakışma konusu olmaktan sıkılmıştı. Durumda kendine yakıştıramadığı sefil birşey vardı. Bir an önce o odadaki o sefil yaşantıyı sona erdirmek arzusuyla kıpırdanmaya başladı, bana kızgın bir bakış attı. Mesajı aldım. Ayağa kalktım. Toparlandık.

Doktor ne yapmamız gerektiğini söylemeye çalıştı ama babaannem tekrar inip tomografi çektirmeyi kabul etmedi. Ama olur mu? Cevap bile vermedi. Hastaneye yatmayı da kabul etmedi.

'Ben nefesimi kendim alırım,' dedi, 'tüpe müpe ihtiyacım yok.'

İtiraz edemedik. Gül, 'Tamam, şimdi gidelim de akşam sakin sakin konuşuruz,' diyerek konunun böyle kapanamayacağını söylemeye çalıştı. Babaannem, 'Benim konuşacak birşeyim yok,' dedi. Hemşiremiz yardıma geldi. Yardımını reddettim. 'Ben götürürüm,' dedim. Hepimize bir haller olmuştu.

Reçetelerimizi, filmlerimizi, tembihlerimizi, korkularımızı ve ailemizi alıp apar topar çıktık.

Yağmur gitmişti, rüzgâr da. Sadece acı bir soğuk kalmıştı. Aziz Bey bizi hastanenin karşısındaki eczanenin önünde bekliyordu. Kapıya geldiğimizi görünce ko-

şa koşa arabayı getirmeye gitti. O gelinceye kadar, dedi Gül, ben şuradan ilaçları alayım. Gitti. Kapının dışında bekledik. Üşüyemeyecek kadar düşünceliydik. Babaannem kucağındaki çantasını üst tarafından iki eliyle sıkıca kavramış, eşarbını sıkıca bağlamış, bacaklarını sıkıca birbirine bitiştirmiş, öfkeli, kapalı bir soluksuzluk içinde sımsıkı oturuyordu. Bana kızgın olduğunu hissediyordum, sanki bir sırrının ortaya çıkmasına yol açmıştım. Kendine de kızgın olduğunu hissediyordum, belki hastalandığı için, belki de hastalığına müdahale edilmesine izin verdiği için. Ona kalsa o kendi kendine iyileşirdi, iyileşmese de umurunda değildi. Yine de onu ikna etmeyi denemek zorundaydık.

Gül az sonra bir torba dolusu ilaç ve bir torba dolusu şırıngayla geri geldi, babaannemin öbür yanına geçip beklemeye başladı. Şimdi ne yapacaktık? Hep beraber eve gidip iğne mi olacaktık? Onlar evlerine gitmek için bekliyorlardı. Ya ben? Ben nereye gidecektim?

Bir sigara yaktım. Dönüp bana baktılar.

Kafam karışmıştı. Evliliği mi düşünsem ölümü mü düşünsem, bilemiyordum. İkisi birleşmişti şimdi; kol kola girmişlerdi. Olmam gereken yer aynı zamanda olmamam gereken yerdi. Kaçamamıştım. Ölüme yaklaşmak için, geçmişime yaklaşmak için evlilikten geçmeye zorlanıyordum.

Bütün geçmişimi alıp götürecek bir ölüm. Başkası ölecek ama ben de biraz daha öleceğim. Babaanne, ölmeden bebeklik ve çocukluk günlerimi kitap haline getir, bana ilk ölülerimizi daha iyi anlat, fotoğrafların arkasına açıklamalar yaz eski yazıyla. De ki, 15/1/954, Murat üçüncü yaşgününde, annesi, babası ve kız karde-

şiyle. O sabah yirmi yıldır ilk kez kar yağdı –yağmamıştır, bizim orada kar yağmaz ya, yağdı de, lapa lapa kar yağdı, hepimiz çok sevindik de. Senden başka hatırlayabildiğim kimse yok hayatımda, senin sert yüzünden başka hiçbir yüz. Annemin gözlerini anlat, babamın şakalarını, kız kardeşimin saçlarını. Bana biraz daha anı ver, ölmeden, anılarını ver, benim için bunu da yap. Ki ölüme cevabımızı verelim biz de.

Yaşadığımız için niye hiç sevinmedik?

Artık ölmek isteyebilirsin. Neler kaybettiğini ve sonra yaşamakta nasıl zorlandığını ben biliyorum; başkaları duymak bile istemez. Eski bir kalbin ne olduğunu bilmek bile istemez.

Karımın bana baktığını, konuşmak için uygun bir fırsat aradığını, hiç olmazsa göz göze gelmeye çalıştığını görebiliyordum. By-pass yapsak? dedim. Kadını devre dışı bırakıp direkt ölümle muhatap olsak? Hayatın en iyi tanıdığımız haliyle?

Arabam telaşla gelip önümüzde durdu, içinden şoförünü çıkarıp bize doğru attı. Kapılarımız açıldı. Gül eczane torbalarını ön koltuğa bırakıp babaannemi bindirmeme yardım etti. Kapısını kapattıktan sonra bana döndü.

'Ne olacak? Ne yapacağız?' dedi alçak sesle.

'Hangi konuda?' dedim.

Sertçe baktı bana; birşey demedi. Haftalar sonra nihayet göz gözeydik; aramızda sadece bir sedye mesafesi. Çıkmadan önce sıktığı parfümü, hoş bir nefes kokusu şeklinde hafif hafif, serin serin yüzüme vuruyordu. Elbette babaannemi kastetmişti. Ama, bana baktıkça,

bundan kuşkuya düştü; belki, aslında, sadece ikimizden bahsediyordu. Alay etmeyi ya da kavga etmeyi beceremediğim zaman tek yapabildiğim kaçmaktır. Ondan daha ne kadar kaçabileceğimi bilmiyordum. Genç kadın, bilmeye hakkı var. Fuck!

'Bu dahiliye mütehassısına verecek misin?'

'Konuşmamız lazım.'

'Ne konuşacağız? Bu gece idare et. Yarın bir ev tutar, babaannemi aldırırım. Ben bakarım ona. Ölecekse kendi evinde ölür.'

Yüzünde şimşekler çaktı, gözlerinden alev fışkırdı. Oracıkta boğazıma sarılabilirdi rezil olmaktan korkmasa.

'Sen aklını oynatmışsın! Sen çıldırmışsın! Senin evin orası, onun evi de orası. Kimse bir yere gidemez. Sen de aklını başına toplayıp evine döneceksin. Babaanneyle konuşup ona da aklını başına toplamasını söyleyeceğiz. Ya kanserse? Aspirin'le Gripin'le acısı geçer mi zannediyorsun? Böyle saçmalık olmaz ya! Ailece hepiniz çatlaksınız.'

O sırada arkamıza bir yerli araba yanaşıp farlarını yakıp söndürerek kulağımızı çekti, arabamız yolunu kapattığı için. Gözümün ucuyla baktım doktor arabası, camında kırmızı yılan var. Yanımızda geçebileceği kadar yer vardı. Kamyon geçerdi oradan. Oralı olmadım.

'Verdin mi kız yoksa?' diye sordum.

'Ne saçmalıyorsun Allah aşkına? Konuşmamız lazım.'

'Bir akşam yemeğe çıkarız.'

Arabadaki doktor şerit değiştirmek istemiyordu. Kornaya bastı. Ciddi bir adam olsa böyle işlerle uğraş-

maz, geçer giderdi. Bir daha kornaya bastı. Kendini güvende hissediyordu aklı sıra, hastanesinin önünde. Bu doktor milleti her yerde problem çıkarıyordu. Karımızla iki çift laf edemiyorduk aramızda bir doktorun gölgesi olmadan. Öfkeyle döndüm.

'Kes ulan!' diye bağırdım. 'Götveren! Belanı mı arıyorsun?!'

Adam sindi, korna sustu. Etrafta epeyce insan varmış; susup başlarını bize doğru çevirdiklerinde anladım. Ve anladım ki, o kadar göze battığıma göre, aslında kibar bir milletmişiz, asabi ve kibar. Aziz Bey yanıma doğru gelip etraftakilere sahipsiz olmadığımı gösterdi. Bir koruma tutmak geleceğimizi güvence altına almak bakımından yerinde olacaktı. Yoksa bir gün, yanlış bir semtte, yanlış bir saatte, yanlış bir hareket yapacaktım ve birileri bir tarafımı kıracaktı. Polis. Aziz Bey, yarın filan şu polis çocuğu bul, bana getir; ona iş teklif edelim. O bizim güvenliğimizi sağlar, biz de onu abadederiz; fena mı, bir kişiyi daha devletten kurtarmış oluruz. Maksat istihdam olsun.

'Sana birşeyler olmuş!' dedi karım. Dehşet içinde kalmıştı. 'Sen aklını oynatmışsın!'

'Bana bak-' dedim, *kalbini kırma, yarın yüzüne bakacaksın*, kıracağım, '-bana patronluk taslama. Zaten sinirim tepemde, bir de senle uğraşmayayım. Şimdi git, kime verirsen ver, ama önce vilayet dışına çık. Çocuklar birşey hissederlerse seni kimse elimden alamaz. Ona göre! Demedi deme. Şimdi beni doktor katili yapmadan bin şu arabaya, siktir git.'

'Sen- sen- sen-' diye kekeledi karım. Şok geçiriyor olmalıydı, o anki durumunu kendi ağzından anlatmaya

çalışırsak. Sen dediği ben değildim. Ben gibi konuşmuyordum. O da zaten senin altında beni aradığı ve göremediği için öyle deyip duruyordu. Algı böyledir; algı dünyasının gerçeklik dünyası değil bir adaptasyon dünyası olduğunu bilirdi, *Sensory Order*'ı okumuş olsaydı, emekli aydın, tembel kadın, ve kafayı yemezdi gördüğüyle hatırladığı arasında.

Derin bir soluk alıp, yarın yüzüne nasıl bakacağımı bilmediğim karımı kolundan tuttum, çevirdim, yürümeye zorladım, arabanın arkasından dolaştırdım, kapıyı açıp arabaya soktum, otoparkta onu bekleyen kırmızı yılanlı bir BMW'si olduğunu unutup, ona da unuttu rup, ve hiç düşünmeden çocukları sabah okula kim neyle götürecek diye. Doktor yanımızdan geçmeye cesaret edememiş, geri geri giderek huzurlu bir yol bulmayı ve herşeyi unutmayı tercih etmişti. Hem alışkındı o, bir doktor olarak, hasta yakınlarının deliliğine; muhatap olmaya değmez, demişti. Korkak piç! Niye kimse benimle kavga etmiyor hazır polis koruması altında değilken!? Biraz acı hepimize iyi gelirdi. Nasılsa hastanenin önündeydik. Nasılsa eterci karımız vardı elimizin altında, dayardı burnumuza kutsal şeffaf maskeyi.

Aziz Bey hareket saati geldiğini görüp etrafı kollamayı bıraktı; yerine geçerken, ona, 'Hanımları eve bırakıp ofise gel,' dedim. 'Ben yürüyeceğim.'

Karımla böyle konuştuğuma, onu kendi semtinde, hayranları, talipleri, astları ve üstleri önünde küçük düşürdüğüme inanamıyordum. Bana hakikaten birşeyler olmuş olmalıydı, karım yokken. Ama ilgimi çeken şey, yürüdükçe, onunla böyle konuşmama üzülmemem,

bundan genel eğilimimin aksine, herhangi bir utanç ya da pişmanlık duymamam oldu. Demek ki ne olduysa gerçekten olmuştu ve arabanın arkasından koşup bagajına vurarak durdurmadığıma, karımın kucağına kapanıp, 'Affet, istemeden oldu, seni şoka sokmak istemezdim,' diye yalvarmadığıma göre, olmaya da devam etmekteydi. Bu, birşeydi. İyi veya kötü, birşeydi. O da bilsin, dedim, birşey olduğunu. Böylece bir adım daha attık birbirimizden uzağa; aramızdaki şey biraz daha kırıldı, biraz daha koptu.

Ama az aşağıda ait olduğum, ait kaldığım bir yer vardı. Lisemin sokağına girip, karşı kaldırımdan, yüksek duvarların arkasından görünen üst katlarına baktım uzun uzun. İçinin artık yaşamadığını düşünmek, içinde ve bahçesinde yaşadığım ve unutmadığım herşeyi daha da acılı yapıyordu. Aynı adamlar olsa içeride ve girsem, Selam, okul, desem, ben 69 mezunuyum. Uzun bir yoldan geliyorum. Geri dönüyorum. Karımı, ailemi terkettim, bütün hayatım altüst oldu ve şimdi biraz eski günlere yakın olmaya ihtiyacım var, dersinize konuk olabilir miyim? Şöyle arkaya, camın kenarına oturup izleyebilir miyim? Ders arasında duvar panolarındaki duyuruları okuyabilir miyim koridorlarda gezinerek? Bahçede gofret yiyerek dolaşabilir miyim? Eski yıllıkları çıkarıp biraz daha hüzünlenebilir miyim canınızı sıkmayacaksam eğer? Bu gece burada kalsak, hep birlikte. Ve birileri beni hatırlasa, ben de onları hatırlasam. Sonra hatırlamanın hüzünlü şaşkınlığını atmak için oturup iki John Donne patlatsak, bir *Holy Sonnet*, bir de bir *Song*: zavallı ölümle başlasak, hain kadınla bitirsek.

Şimdi içeride kimbilir kimler suskun dizelerimizi çiğniyor yıllardır.

Okula bakmak bana yaramadı. Belki iyi zamanımda gelmeliydim, illa gelmeliydiysem. Bir darbe de orada yedikten sonra Valikonağı'na inip okulun cadde duvarı boyunca yukarıya doğru yürümeye başladım.

Yollar küçük selin arkasından çamur ve çöp içinde kalmıştı. Trafik sıkışmış, yorgun ve ıslak halk evine gidip tv karşısına geçemediği için isyan etmeye başlamıştı. Taksiciler evlerine gitmek isteyen halkın baskısına direniyor, sadece Edirne'ye ya da Adapazarı'na gidecek müşterileri kabul ediyorlardı çünkü, öbür türlü, harcadıkları benzine değmezdi. Hem, eve gitmek ne demekti, akşamın daha o saatinde? Git, otur bir yerde, iki kadeh birşey iç, kendine gel, o arada yollar da açılır nasılsa. Ama hayır. Taksiciler halkın Haberler'e yetişmesi gerektiğini anlamak istemiyordu. Çatışmalar cadde boyunca bütün şiddetiyle sürdü. Ben, yokuş yukarı çıkarken, şiddetin bütün cazibesine ve tarafların ısrarlı çağrılarına rağmen, soğukkanlılığımı korudum. Ne de olsa sadece sokakta yürüyen düşünceli bir adamdım. Ve evet, artık hiçbir şey için hiç kimseden özür dilemeye niyetim yoktu.

17

Ağır ağır yürüyerek ofise geldiğimde Patronun huzuruna çıkmak için hâlâ bir yarım saatim vardı. Beni sabırsızlıkla bekleyen sekreterim yüzümdeki herşeyi reddetmeye hazır kapalılığı görünce notlarını iletmeyi sonraya erteledi. Paltomu ona uzatıp lavaboya gittim. Saçlarıma, üstüme başıma çekidüzen verdim. Aslında gömleğimi değiştirsem iyi olurdu; sabahtan beri üzerimde olduğu anlaşılıyordu. Ama gömlekler arabada kalmıştı. Yorgun ve moralsiz gözüküyordum. Yakından bakınca sakallarım da belli oluyordu ki buna dayanamam. Ne yapalım, dayanacağız. Keşke görüşmeyi yarına erteleseydim. Yok satsak mı, yok satmasak mı! Satarsak satarız, dedim, ne yapalım? Zaten bıktık artık, artık başka bir disipline ihtiyacımız var, başka bir ateşe. Hem satsak bile oradan da cebime para girecek ve o paradan karımın haberi olmayacak. Mis gibi! Vergisiz kazanç işte. Keynes kırk yaşına gelmeden milyoner olmuştu. O bile utanmamıştı parası olduğu için. Ben hiç değilse spekülasyon yapmamıştım. On yıldır bütün hayatımı satarak kazandığım para, sabahlara kadar burnum kanaya kanaya tamamladığım tüm eğitimimi satarak ve aslında

ucuza satarak kazandığım para, financier olmayı kendime yedirebilseydim LSE ya da NYSE civarında beş katını kazanacak olduğum para.

Aynadan biraz uzaklaştım, bir de uzaktan baktım kendime. Yüzümde hafif bir sarhoş kızarıklığı vardı. Soğuktan sıcağa girince. Orada öylece durup, kıpırdamadan, uzun uzun, uzak uzak kendimi seyrettim. Yaşlanıyordum ve hayatım geri dönülmez biçimde değişiyordu. Şimdi bu yüzden yeni bir yüz yaratacağız ve herşeye yeniden başlayacağız. Yeni bir ev tutacağız, yeni eşyalar alacağız, eşyalar, duvarlar ve kapılar arasında yeni yürüme çizgileri belleyeceğiz, yeni kokuları tanıyacağız, boş odalarda tedirgin tedirgin dolaşacağız, yeni mutfakta, yeni çaydanlıktaki çayın tadı farklı olacak, yeni yataklar vücudumuzu geri atmak için tüm yaylarıyla çalışacak, yeni yatak takımları deterjan değil, kumaş boyası kokacak, sert olacak, en çok da yeni yastıklara alışmakta zorlanacağız, taşınıncaya kadar farketmediğimiz çok yakındaki bir caminin tembel imamı sabahın dördünde çiğ sesli küçük oğlunu teneke hoparlöre gönderip zor dalınmış uykumuzdan uyandıracak bizi, ve bir sabah uyandığımızda öbür odadaki yatakta bir ceset bulacağız. Bulacağız. Vazgeçemeyiz. Cesaret!

Selma Hanım dört kere aramış. Kızın sesinde korku vardı. Azar işitti herhalde, bir porno yıldızından. Not bıraktı mı? Ikına sıkıla söyledi: sonuncusunda 'Artık zahmet edip aramasın,' demiş. Yok ya! Doktorda olduğumu söylemedin mi? Söyledim ama... Peki, arayalım, dedim. Başka? İşle ilgili bir iki gıldır gıcık. Tamam, on-

lara yarın bakarız. Sekreterim çıktı. Az sonra telefon çaldı. Selma değildi. Ev cevap vermiyormuş. Yok ya! Peki, aramaya devam edelim.

Çekime gitmiştir. İnşallah buraya gelmeye kalkmaz, çekim ekibini toplayıp. Belki ben suçluydum, yine, onunla düzgün bir ilişki kuramadığım için, bana hiç olmazsa gündelik pratik yükümlülükler konusunda güvenmesini, kendini güvende hissetmesini sağlayamadığım için. Sahip çıkmak, der dururdu. Ona sahip çıkmadığım için. Onu gündelik hayatın desteksiz yürünmez yollarında yalnız bıraktığım için, cevapsız, parasız, arkadaşsız, şoförsüz, sahipsiz bıraktığım için. Kadınlar erkeklerden ne çok şey bekliyor erkekler onlardan seksten ve huzurdan başka birşey beklemediği halde? İlla hayatının tamamını paylaşacaksın. İlla akşam olunca çantanı alıp eve gideceksin. İlla saçını okşayacaksın. Hayır. Bundan sonra değil. Ama bir ara karımı arayıp, hani özür dilemek değil de, gönlünü almak, ya da almaya çalıştığımı hissettirmek, yerinde olurdu. Arkamda kirli, çirkin birşey bırakmak istemiyordum, o yüzden. Ve yapmazsam, arkamda çirkin birşey kalacaktı, çünkü çirkin davranmıştım. Selma da, ayrıca, bir açıklama isteyecekti o gün onu o kadar ihmal ettiğim için. Şehvet durumuma göre belki kısa bir açıklama alabilirdi. Murat Bey, ince hesapların yeni adamı. Politik, tedbirli ve dikkatli. Bekâr ve özgür Murat Bey, sırtında uzun ölümün ağırlığı.

Sekreterime ertesi sabah ilk iş iyi bir emlakçı bulup benimle konuşturmasını tembih ettim. Ama önce sor, dedim, Umum Emlak Komisyoncuları Derneği üyesi mi

ve bunu kanıtlayabileceği bir belgesi var mı, aidatlarını düzenli yatırmış mı, öğren, emin ol. Selma ayrı bir ev tuttuğumu duyduğunda, eğer duyarsa, deli olacaktı. Ne yani, koskoca Makbule Hanım'ı, onun tenceresiz, çaydanlıksız, bakır cezvesiz, seccadesiz ve havasız evine mi götürecektim? İşte babaanne, yeni gelinin mi diyecektim? Öteki kadar tertipli değil, biraz tembeldir, küfürlü konuşur, ayrıca sadakatinden de kuşkuluyum ama idare et mi diyecektim? Koskoca Fevzi Mehmet'in karısına! Ben, koskoca Fevzi Mehmet'in torunu! O deli olabilirdi, ama ben değil. Artık değil.

Sonra Fatma Hanım'ı çağırttım. Çayla geldi. Yok, dedim, çay istemiyorum. Yine de içtim. Oturun, dedim, sizinle konuşmak istiyorum. Oturdu, koltuğun ucuna. Ona gelecekle ilgili planlarım içindeki yerinden bahsettim ve değerlendirmesine sundum. Değerlendirecek birşey olmadığını, ben öyle uygun gördüysem, öyle olacağını söyledi. Teşekkür ettim; pişman olmayacaksın, dedim. Böylece ertesi gün için tüm önlemlerimi almış, hayatımdaki kadınların hamlelerine karşı kendi hamlemi, resmi hayatın kapanış saatinden sadece birkaç dakika önce de olsa, yapmıştım. İntihar etmeyeceğim kesinleşmişti artık. Artık, Patronun karşısına çıkabilir, teslim şartlarını görüşmeye başlayabilirdim. Bana kızacaktı belki. Ama belki de kızmayacaktı. Anlayacaktı. Ortada anlaşılması zor birşeyler olduğunu anlayacaktı.

Fatma Hanım gittikten sonra ayaklarımı masaya kaldırıp koltuğumda uzandım, birkaç dakika gözlerimi dinlendirdim. Aklımı kişisel meselelerden arındırıp teslim görüşmesinin disiplinine hazırlamaya, ruhuma direnç, vücuduma canlılık kazandırmaya çalıştım. Yor-

gunluktan düşük omuzlar ciğerlerin kapasitesini azaltarak rahat nefes almayı engeller, uykusuzluktan kızarmış kısık gözler konsantrasyonu zorlaştırır, karşıdakinin gözünün içine gözünü kırpmadan bakabilmeyi engeller, yüzünü çirkin gösterir. Patronun karşısında bunlar olsun istemezdim. İşle ilgili bir endişem olduğundan değil, kişisel birşeydi, ölürken bile bir beyefendi olma inancıyla ilgili birşey, üstelik ondan öğrendiğim birşey. Denedim. Ama başarabildiğimi sanmıyorum. Öyle telkinle melkinle olacak gibi değildi. Üzerimde haftaların yorgunluğu ve uykusuzluğu vardı. Artık, olduğu kadar, dedim. Kalktım, keyif verici maddeler dolabıma gidip bir bardağa az birşey viski koydum, yuvarladım, hoşuma gitti, soğuğa çıkmış gibi oldum, az birşey daha koyup onu da yuvarladım, çok hoşuma gitti. Charge! Görüşme için cep kutusuna üç puro koydum. Benim saatimle bile çok uzun bir gün olmuştu. Belki hatta iki gün. Bilmiyorum. O gün metaekonomi çalışmalarıma zaman ayıramamıştım. Kitapları doğru dürüst inceleyememiş, son dört beş yıldaki literatürün seyri ve kalitesi konusunda yeterince fikir edinememiştim. Kitaplar sehpanın üstünde ve dolabın yanında öylece duruyorlardı biri hiç açılmamış iki koca koli halinde. Belki, diye düşündüm, gece biraz daha kalır, biraz kitap karıştırırım. Moral olur, eve hazırlık olur, hayata önden başlamış oluruz. Söylerim bir pide, bir ayran, bir kaymaklı ekmek kadayıfı, Fatma Hanım da kalır bu gece, bana çay demler. Selma da beklesin. Ona söz vermedim ya her gece sana geleceğim diye. Her gece gitmiştim, gerçi, şimdiye kadar, bu da, neden bilmiyorum, bundan sonra da gideceğim anlamına geliyordu. Ama artık değil. Purolarımı,

bıçağımı ve çakmağımı ceplerime koyup odamdan çıktım. Sekretere Selma Hanım'ı sordum. Hâlâ cevap yoktu. Peki. Arama ekibini geri çağıralım; aramaya, arayışa bir son verelim; bu kadar zaman hayatta kalmış olamaz zaten. Ben Selçuk Bey'in yanına gidiyorum. Sen de istersen çıkabilirsin.

Koridora çıkınca Pınar'ın odasının ışığının yandığını görmek küçük bir akşam neşesi oldu. Eskiden, seksenlerde, herkes dokuzlara, onlara kadar çalışırdı; o zaman çok iş vardı ve herkes, akılcı planlamam sayesinde, iki, hatta üç kişilik iş yapmış, belki yorulmuş ama, uzun vadede, işlerin yavaşlayacağı zamanda, hâlâ orada çalışıyor olmalarını garanti altına almışlardı ve şimdi işlerin hızı kesilince eleman çıkarmak zorunda kalmamıştık. Şimdi saat altı olunca herkes gidiyordu; haklarıydı, çünkü vaktiyle çok çalışmışlardı. Şimdi şirket satılır da yeni patron yeni bir ekip kurmak isterse hepsi iyi birer tazminat alacaktı. Hem maaşlarını gerçek değerleri üzerinden göstermiştik, hem de çoğu neredeyse en başından beri orada çalışıyordu. Sekiz yıllık bir şirketteki eleman çalışma süresi, sonradan girenleri de baştan girmiş sayarsak, ortalama 5 yıldı ve Patronun Selma gibi amaç dışı transferleri olmasa bu rakam 6 hatta 7 bile olabilirdi. Kimseyi çok çaresiz kalmadıkça işten atmak zorunda kalmadığımı, ahlaksızlık dışında hiçbir nedeni işten atma nedeni olarak görmediğimi, gerekli performansı gösteremeyen elemanları başka departmanlara geçmeye ikna ettiğimi, ve onca yılın ağır işi içinde insanlarla da samimi bir biçimde ilgilendiğimi düşünmek bana gurur veriyordu. En sık karşıma çıkan sorun, piyasaya yurtdı-

şmdan ve yurtiçinden oluk oluk para aktığı ve paranın çoğunun aslında ya dış borç ya da iç borç olduğu ama herkesin parayı kendisine ait ve harcanabilir ve bedelsiz ve geri ödemesiz sandığı yıllarda, elemanlarıma yapılan yüksek maaşlı transfer teklifleri olmuştu. Para milletin gözünü döndürüyordu. Yine de çoğu gitmeden, gitmeye karar vermeden bana gelip konuşmak, bir nev'i izin istemek zorunda hissettiler kendilerini geçmişteki abiliğime istinaden. Onlara anlattım. Bakın, dedim, iş tatminsizliğini, eş durumunu, vesait sıkıntısını anlarım, ama para içinse ve gittiğiniz yerde size vaat edilen parayı uzun süre alabileceğinizi sanıyorsanız, memleketin nasıl bir süreçten geçtiğini görmüyorsunuz demektir; ödeyemezler, bu musluğun suyu hep böyle akmaz, bir gün bu paraların arkası kesilecek; piyasa iyi beslendiği için şişmanlıyor değil, sadece kortizon yediği için şişiyor; siz iktisat, işletme, istatistik okumuş çocuklarsınız, bunu görmeniz lazım. Göremiyorlardı. İktisat tarihi onlar için sadece heyecanlı bir aksiyon filmiydi, dublörler arasında kotarılan, gerçek olması, gerçek sokaklarda, hele de İstanbul sokaklarında geçmesi imkânsız bir stüdyo yapımı. Onlara daha fazlasını söyleyemiyordum: iğne battığı zaman bugünün içi hava dolu bütün o hovarda şirketleri patır patır kapanacak, işsiz kalacaksınız, o vakte kadar da kendinizi zengin sanıp bütün paranızı kılık kıyafete ve arabalara yatırmış, kredi kartlarına ve sağa sola borçlanmış olacağınız için demir balon gibi düşeceksiniz. Söyleyemiyordum: bu gidiş depresyon gidişi, bu paralar gelecekten transfer edilmiş paralar. Gelecek geldiğinde orada olması gereken parayı orada bulamayacağız. Söyleyemiyordum. Çünkü böyle

şeyler söylenmez, çünkü birilerinin kulağına gider ve adın ya komiye ya da dinciye çıkar. Huzursuz, kıskanç, içi nefret ve düşmanlık dolu bir adama çıkar. Ve böyle biri çökmekte olan bir piyasada bile iş yapamaz. Cilan döküldüğü zaman sen de bitersin. O duruma düşmek istemezdim. Böylece sustum. Giden gitti; gitmeyen de oldu, ama ikna olduklarından değil, eski Türk tarzı bir saygıdan, belki kişisel hayranlıktan ötürü. Bazen de, Pınar gibi, doğuştan zengin ve sağduyulu oldukları ve işle değil özel yaşamlarıyla uğraşmak zorunda kaldıkları için.

'Our Lady of Sion! Sana bütün gerçekleri anlatacağım,' dedim, kapısından içeri kahramanca girip. 'Bu saatte hâlâ burada çalışıyor olman sana bütün acı gerçekleri öğrenme hakkı veriyor.'

Gülerek arkasına yaslandı, koltuğuyla bana doğru döndü. Omuzları geride, vücudu dolu dolu. O ne dönüştü öyle! Ben yorgunluktan geberirken kadınların kanı kaynıyordu o gün, yerlerinde duramıyorlardı. Koltuğunu çevirmek için kullandığı ayağı az arkada kalmış, o bacağı daha aşağıda, eteğini arkaya doğru açıyordu. Bacaklarına bakmadım tabii, ama kadınlık dolu bir havayı içime çekmekten de geri kalmadım.

'Neymiş o acı gerçek?' dedi. Güzel bir şaka istiyorum, diyordu yüzü. Mutlu olmak istiyorum. Gülmek istiyorum.

'Şu,' dedim. Artık herşey serbestti. Devletçiliğe son vermiş, hayatımı kendi haline bırakmıştım. Elimi uzatarak ona doğru ilerledim. Elimi tuttu, merakla. Onu kendime çektim, çekimime uydu, ayağa kalkıp bana

yaklaştı. Ona sarıldım ve bir güzel öptüm. Usul usul, tatlı tatlı öptüm, o da bıraktı öpeyim. Şimdiye kadar öpmemiştim de ne olmuştu? Kim aferin demişti? Sonra o da zamanın geldiğini düşündü, şaşkınlığını bu düşünceyle boğdu ve o da bana sarıldı; bir elini ceketimin içinden sırtıma, diğer elini de enseme koydu, bastırdı. Birazdan birbirimizi ısıra ısıra, inleye inleye, usûlü unutmuş, dişlerimiz çarpışa çarpışa öpüşüyorduk. Bu böyle, herhalde, birkaç dakika sürdü. Sonra baktım geri tırmanamayacağım bir karanlığa doğru iniyorum ve görüşmeye geç kalacağım, durup sakinleşmeye çalıştım. Bir süre öylece dikildik, birbirimize yaslanıp, kafa kafaya verip gerçeğin bilgisini azar azar özümseyerek, gözlerimiz kapalı, burnu dudaklarımın arasında, nefesimdeki viski kokusunu tuhaf bir zevkle içine çekerek. Birbirimizi yirmi yıldır hep bir şekilde sevmiştik. Bu şekilde de kolayca sevebilirdik. Sevebilir ve sevmeden de durabilirdik.

'Seni yemeğe davet etmek için gelmiştim,' dedim. 'Ama gerek kalmadı.'

Birlikte güldük. Güldükçe daha da güldük. Kadınlar güldürülmeyi çok seviyorlar, zavallıcıklar. Gülünce ayrılıp göz göze gelmek daha kolay oldu. Utanıyordu biraz. Çok ani olmuştu, haklıydı. Ama olan olmuştu ve olmaya devam edecekti. Utancını silmek için onu tekrar öptüm, kısaca, sertçe; gözlerinin içine kararlılıkla baktım.

'Bunun,' dedim, '70 Eylül'ünde olması gerekiyordu. Hendrix öldüğü gün. O gün aşka en çok ihtiyaç duyduğumuz gündü. Ama görüyorsun, olacağı varsa oluyor. Hem daha bu birşey değil.'

Tekrar güldük. Çoğul konuşmak sıkıcı. Ben kendimden sorumluyum. Ben güldüm. O da kendi başına güldü. Gitarı o zaman o da çok severdi, onu en çok bunun için sevmiştim; herkesin dersten sonra kahvelere doluşup boş boş politika konuştuğu yıllarda oturup güzel güzel müziğini dinlediği, kitabını okuduğu, derslerini çalıştığı için. Ucuz gitarımı ve daha da ucuz, küçük amfimi alıp Serencebey'den çıkar, yürüye yürüye Ihlamur'dan yukarı, Teşvikiye'ye, onlara giderdim ders olmadığı bazı günler. Aman kızım evde otursun da ne yaparsa yapsın diyen telaşlı annesi beni memnuniyetle karşılar, ama tehlikeli birşey yapıyor muyuz diye kontrol etmek için de on dakikada bir kola ve pasta servisiyle odaya dalardı. Sadece gitar çalıyor olurduk. Ona akustik gitarında *Stairway*'i öğretmeye çalışırdım, sonra o da benim *Heartbreaker*'ın ortasındaki soloyu çalmama katlanırdı uzun uzun; çalamazdım tabii ama o çok güzel çalıyorsun derdi. Bilmediğinden değil, çabamı takdirle karşıladığı için. Bütün zamanını ders çalışarak geçirmek zorunda olan bir adam için belki de güzel çalıyordum. Ne yıllardı ama! Page by Page by Page! Müzik vardı, hem de en iyisinden.

'Yirmi yıldan sonra hiçbir şey değil hem de,' dedi, yüzü kırmızı ama gözleri şakacı. Kıkır kıkır güldü. 'Çok çalışman gerekecek.'

'Vaay!' dedim. 'Peki, sen görürsün. Ama dua et, Selçuk Bey beni bekliyor. Biraz daha geç kalırsam ikimiz de iş aramaya başlarız. Ne kadar buradasın?'

'Bilmem. Biraz. Yarım saat filan.'

'İyi. Ben ne zaman çıkarım bilmiyorum. Erken çıkarsam yemeğe gideriz, ha?'

'Olur, çıkarız.'

Ulan!! Kafa kalmadı ki! Yemeğe Patronla gidecektik. Hemen kıvırttım.

'Ama boşver, bekleme. Bizim işimiz belli olmaz. Uzar, bakarsın. Yarın akşam gideriz. Sen çık.'

'Tamam. Hadi keyfine bak.'

Onu bir daha öptüm, hazır bulmuşken, hazır herşeye tamam derken. Sonra geri dönüp bir daha öptüm. Sonra karşısına geçip bir işadamı gibi durdum.

'İyi görünüyor muyum?' dedim.

'Saçların dağılmış,' dedi, sırıtarak.

'Eh, normaldir.' Saçlarımı düzelttim. O da gelip, titremediğini farkettiğim güzel elleriyle kravatımı sıkıştırdı, gömleğimin yakasını aşağı doğru bastırarak düzgün durmasını, ceketimi öne doğru çekiştirerek iyice omuzlarıma oturmasını sağladı.

'Şimdi daha iyi,' dedi.

'Öyleyse hiç bozmadan gidelim,' dedim. 'Hadi, görüşürüz.'

18

Kendimi çok daha iyi hissediyordum. Omuzlarım dikleşmiş, vücudumun titremesi, gözlerimin yanması geçmişti. Elvis gibi yürüyor, cin gibi bakıyordum etrafa. Nilgün Hanım'ın küskün bakışlarına kısa bir gülücükle karşılık verip hiç bozmadan Patronun odasına daldım.

'İyi akşamlar efendim. Kendinizi özlettiniz.'

'Sen de öyle,' dedi Patron, masasındaki saate bakarak. Zekice bir cevap ver. Masasının yanında dikildim.

'Benim saatim bile on yılda dört dakika ileri gidebilir. Güneş bile o kadar hata yapabilir,' dedim. Çarpıcı bir şaka değildi ama yine de parlak bir akşam için hazır olduğumu göstermeye yetiyordu, kanımca.

Patron, işte insan boşuna patron olmuyor, gülümsedi.

'İleri giden benim saatim değilse,' dedi, gözü masa saatinde, 'senin saatin dört dakika geri olmalı.'

Şaşırarak saate baktım, sonra saatime. Cevap saatlerde değildi. Aklımdaydı. Aklım dışında herşey normal çalışıyordu. Zaman bile. Hem, ne istiyordum zamandan? Dünyanın en iyi saatleriyle, onun Tiffany'siyle, be-

nim IWC'mle korunan zamandan? O benden birşey istiyor muydu? Benimle şakalaşıyor muydu? Hatamı farkedince yüzüm kızardı, öpülmüş Pınar gibi oldum. Oysa sadece on yılda dört dakika geç kalabilirim demek istemiştim, onu bile beceremediştim. Çocuklarım koskoca babalarını bu durumda görseler ne düşünürlerdi acaba? Onların bile yapmayacağı bir hata. Ne Elvislik kaldı ne cinlik. Omuzlarım geri düştü.

'Hay Allah,' dedim. 'Neyse. Demek sandığımdan da çok özlettiniz.'

Patronun yüzündeki gülümseme yavaşça soldu, dudağının kenarında buruk bir kırışıklık olarak kaldı. Ayağa kalktı. Kolunu omzuma atıp beni oturma bölümüne doğru çekti.

'Gel, dostum. Gel oturalım şöyle. Biliyorum, beni seversin.'

Hayırdır, dedim içimden. Son elini omzuma attığında o Lombard Street'de patlamaya hazır yanardağ gibi enerji kaynayan bir senior yatırım bankacısı, ben de İstanbul'dan hayal kırıklığı içinde geri dönüp 'Abi memlekette ne üniversite kalmış, ne de makro politika; ben yapamıyorum,' diye kapısını çalan öfkeli bir iktisat doktoru ve doçent adayıydım. Dostluğumuz daha eskiydi ama iş ortaklığımız o gün başlamıştı, elini omzuma atıp beni ofisinden çıkararak bir taksiye bindirdiği gibi dosdoğru Berkeley Square'deki kulübüne, değişen Türkiye'yle ve gelecekle ilgili yeni planlarını anlatmaya götürdüğü zaman. Herhalde bugün de bitecekti.

Beni kendi elleriyle koltuğa oturttu; elini omzumdan ben oturduktan sonra çekti. Yerine geçti, ameliyatlıymış gibi yavaşça oturdu koltuğuna. Yüzünü o zaman tam

görebildim ve ilk defa görüyormuş gibi oldum; başka bir adam vardı karşımda, yorgunluğun, renksizliğin uzaklaştırdığı ama uysallığın çok yakına getirdiği bir adam. Gözlerini duvarlarda dolaştırarak o başka adamı görmeme izin verdi. Her kim, her ne ise, görmemi istiyordu. Sonra bana baktı. Yirmi sene sonrasının sesi çıktı dudaklarının arasından.

'Anlat bakalım, neler karıştırıyorsun? Çete kurmuşsun diye duydum,' dedi.

Endişelenmiştim. Ondan bahsetmemiz gerektiği ortadaydı. Kendini benden saklamadığına göre herhalde bahsedecektik de. Ama daha sonra, o hazır hissettiği zaman. İkimize de zaman kazandırmak için ona uzun uzun çetemin elemanlarını tanıttım, araştırma yaptığımızı, veriler topladığımızı, eski bir araştırmamı yeniden ele aldığımı, genişletmeye çalıştığımı, şöyle ta 39'dan bugüne Avrupa nasıl değişirken bizim nasıl değiştiğimizi anlatan bir kitap yazmaya hazırlandığımı söyledim. De, yazmaya hazırlanmakla yazmak, yazmaya başlamış ve yazıyor olmak ya da yazacak olmak arasında bir boşluk vardı. Ne zaman ve nasıl'la doldurulması gereken bir boşluk. Doldurmak için de hayatımı anlatmaya başlamam gerekiyordu. Başlayamadım. O boşluğun sezilmesine izin verdikten sonra, sessizlik bir kendini eleverişe dönüştükten sonra sustum. Sessizce dinledi, anlattıklarımı ve anlatmadıklarımı da; notunu aldı. Sonra başını iki yana salladı.

'Sen iyi birşey yazmazsın,' dedi.

'İyi birşey olsa yazmazdım zaten,' dedim.

Birşey demedi. Sessizliği, gözlerini benden ayırmaması, anlatmaya devam et, demekti.

'Karşılaştırmalı tarih,' diye devam ettim. 'Adam ne yapmış, biz ne yapmışız. Yani bizim memlekette yapılabileceğine kimsenin inanmadığı birşey, gayet basit bir makro formül, mesela İtalya'da nasıl olmuş da yapılmış. Neden elin İtalyanı biliyor ve yapıyor da bizim Türk biliyor ve yapmıyor. Eskiden böyle şeyleri düşünmek istemezdim. Şimdi düşünmeden edemiyorum. Kendimi durduramıyorum, düşünmeye başladıktan sonra da düşüncelerim beni hep bu niye'ye getiriyor. Niye hâlâ? diye sormadan edemiyorum. Elli yıldır niye hâlâ!? Cevap ekonominin dışında yatıyor. Bu besbelli. O yüzden kitabın adını şöyle koydum-'

Susup dikkatini iyice bana vermesini bekledim. Evet? der gibi başını kımıldattı.

'*Türklerin Ekonomi Tarihinden Çıkışı.*'

'Hah!' diye güldü. 'Zekice.'

'Zekice,' dedim. 'Ama zekâmın tarihe bir katkısı yok. Tarih olacak hayata da yok. Öyle yazacağız gidecek. Gerçeğin hiçbir güncel değer taşımadığı bir ülkede yaşıyoruz. Gerçek, nüfus için sadece hayat acısı demek. Lanet okuma dışında hiçbir düşünsel içeriği ve işlevi yok. Gerçek, bizim burada, etkisiz eleman. Ki bu da çemberi tamamlıyor zaten.'

Başını bir yana eğmiş, anlayışla bana bakıyordu. Acelemiz yok, diyordu, anlatmak istiyorsan anlat. Ama çok da uzatma ve beni düşündürmeye çalışma. Bunlar, her beş on yılda bir hepimizin düşünme krizine tutulduğu şeyler. Biliyorum. Gülümsedim. O da gülümsedi. Hafifçe dönüp koltuğunun yanındaki sehpada duran diyafonun kırmızı düğmesine bastı.

'Buyrun Selçuk Beey!' diye seslendi Nilgün Hanım küçücük bir sesle.

'Nilgün Hanım, bize birşey ikram etmeyecek misiniz?'

'Hemen efendiiim!'

Tekrar kırmızı düğme. Tekrar arkasına yaslanıp düğmeye bastığı parmağını dudaklarına götürdü. Birşey diyecek.

'Karın nasıl? Hâlâ seni korumak zorunda kalıyor mu?'

'Kitap yazma fikrimi nasıl buldunuz?'

Gülümsedi. Sonra elinde olmadan kısa bir kahkaha attı; onu eğlendiriyordum. 'Soruma cevap vermedin?'

'Ee, çete kurma fikrimi nasıl buldunuz?'

Bu sefer tam bir kahkaha attı. Onun ihtiyaç duyduğu şey, iyi bir dosttu, benim ihtiyaç duyduğum şeydi.

'Oğlum, ne yaptın? Kadını ayağına taş bağlayıp denize mi attın?'

'Emin değilim,' dedim somurtarak. 'Neredeyse bir aydır eve gitmiyorum.'

Hiçbir şey söylemedi. Gözlerini yere indirdi. Ne demek istediğini anladığımı biliyordu. Kendimi savunmak istedim, içimden erkek usûlüne uygun birşeyler söylemeyi denedim. Aman Selçuk Bey, her erkeğin en az bir kere böyle bir vukuatı olur, sonra işler tatlıya bağlanır. Hepimiz erkeğiz, hepimiz bir gün karımızdan bıktığımızı farkederiz. Siz bunu herkesten iyi bilirsiniz. He he he. Sonra durdum. Hayır, dedim. Ben bu değilim. Böyle değilim. O da biliyor. Sonra derin bir nefes alıp kendimi serbest bıraktım. İhtiyaç duyduğum şey iyi bir.

'Hayatım karmakarışık oldu,' diye anlatmaya başladım. 'Ne yaptığımı bildiğime inanmaya çalışıyorum, ama bilmiyor olma ihtimalim yüksek. Bir kez düzen dı-

şına çıkmak tüm düzeni yıkmaya yetti. Hayatımda gerçek dışı bir nitelik var. Paranın gücüyle ayakta durmaya çalışıyorum. Çete de oradan. İyice dağılmayayım diye.'

Üzüldü. Derin bir nefes aldı.

'Peki ne yapıyorsun? Nerede kalıyorsun?'

Otelde de. Yalan söyle. Söyleme. İyi bir. Utanma. Ondan utanabilirsin, korkmadan utanabilirsin. Siz eski. O senin hayatta tek.

Başımı önüme eğdim.

'The Marmara'da bir oda tuttum. Ama... daha çok, Selma'nın evinde kalıyorum,' dedim.

'Shit!' dedi. 'Biliyordum!'

Ayağa fırlamadı, yüzüme tükürmedi, önündeki kültablasını kafama atmadı, kahkahaya da boğulmadı. Kısacık tepkisini gösterdikten sonra itirafımın ağırlığından kurtulmam için bana -belki kendisine de- zaman verdi. O zamanı iyi değerlendirdim. Ses tonundan, bildiğini değil, bilmesi gerektiğini kastettiğini anladım.

'Sizden saklayamazdım,' dedim, başımı kaldırarak. 'Bir kişiden olsun saklayamazdım. Oldu işte. Sonunda bana da oldu. Ben de yaptım.'

O sırada Nilgün Hanım elinde bir tepsiyle içeri girerek ikimize de biraz daha zaman kazandırdı. O zamanı da iyi değerlendirdim. Patronun konuyu, itiraflarımı, hiç olmazsa hangi açıdan değerlendirmediğini anladım: kendisi açısından. Öyle birşeyi olsa olsa ben yapardım. Şimdi yüzü normale dönüyordu; hoşnutsuzluğu attıktan sonra, bakışları düşünceyle ağırlaşmaya başlamıştı.

Nilgün Hanım'ın tepsisinde buz kovası, içinde şampanya, yanında da iki kadeh vardı. Tepsiyi aramızdaki sehpaya bıraktı, şişeyi açmaya hazırlanırken, Patron,

'Tamam, biz yaparız, sağol,' diye müdahale edip onu gönderdi. Gönderdi ama şişeyi açmak için herhangi bir hareket yapmadı. Ben yapayım, diye düşündüm ama elim uzanmadı, uzatamadım. Öne eğilmiş, omuzlarımın düşmüş olduğunu farkettim. Rahat nefes almakta zorlanıyordum; belki benim ciğerlerimde de birşey üremişti ki hoş olurdu eski bir mutsuzlukla yeni bir mutsuzluk arasındaki hızlı sıçrayışın orta yerinde babaannemle birlikte ölüvermek. Arkama yaslandım. Ellerimi iki yana açıp, 'İşte böyle,' dedim.

'Vay be!' dedi Patron. Şişeye uzandı. 'Kutlayacak ne çok şey varmış!'

Canım çok fena sigara istiyordu. Ceplerimi yokladım ama sadece puro vardı; sigarayı herhalde paltomda unutmuştum. Patronun diyafonuna gidip Nilgün Hanım'dan bana sigara bulmasını istedim. Hemen kendi sigarasını getirdi, bende kalabilirmiş, onda yedek bir paket daha varmış. Kısa teşekkür. Patronun anlayan bakışları altında sigaramı yaktım. Artık bir süre susmaya hakkım vardı. Ne çok şeyle neyi kastetti? Şirket gitti mi? Bana sormadan yapmaz.

Patron boğuk bir patlamayla şişeyi açıp kadehlere içki koydu.

'Peki,' dedi, 'sorun ne?' Yüzüne bir küçük gülümseme yayıldı kadehi kaplayan buğu gibi ince bir düşünce gölgesinin arkasında. 'Belli ki sorun var. Yorulmuşsun sen. Fazla düşünmüşsün. Evdekiler mi, yoksa öteki mi?'

Kadehlerden birini tepesinden tutup bana doğru uzattı; kadeh, bana uzatılmak üzere kaldırıldığı an bana ait oldu. Uzanıp aldım. Teşekkür.

'Hiçbiri. Hiç kimse. Aslında hiç kimse, evet. Hayatım.'

'Ah. Hayatın. Daha gençsin.'

Hayatım hakkında yeterince düşündüğüne inandığını belli eden bir soluk alarak kadehini kaldırdı.

'Hadi öyleyse,' dedi. 'Seni beklemiyorduk, ama kulübe hoşgeldin. Umarım uzun kalmazsın.'

Neyse ki hayatta değişmeyen, insanı hayal kırıklığına uğratmayan, her karşılaşmada, her durumda neyse o olan şeyler de vardı. Sözünde duran şeyler. Geleceğini vaat ettiği gibi gelen şeyler. Şeyler dünyasının matematiğini haklı çıkaran şeyler. İse, dir. Haklıydı Patron. Vaktiyle bizim dünyamız da, hiç olmazsa kişisel dünyamız, o şaşmazlığa sahipti. Bilinen denklemleri bilinen yöntemleri kullanarak, bilinen aşamaları izleyerek çözmeye çalışırdık. Buradan, öyleyse, sonucuna varırız. Çözmemeye değil, çözmeye çalışırdık. Zaten çözülürlerdi, zaten hep çözülmüş olurlardı. Çünkü bilinen denklemler olurlardı. Zaten.

'Dom Perignon 83,' dedi, onu benimle karşılaştırır gibi, rahatlamayla. Arkasına yaslanıp koltuğa iyice yerleştirdi bedenini, koltuğun sunabileceği tüm konforu almaya çalışarak; bacak bacak üstüne attı. 'Bu akşam için özel almıştım. Böyle müzelik bir akşam olacağını bilsem daha iyi birşey alırdım.'

'Bu gayet iyi,' dedim.

'Neyse ki,' dedi.

Bir süre şampanyanın zevk dünyasında gezinmeye çalıştık, hayatta olmayan, içimizde de olmayan birşeyler aradık tadında, kokusunda, renginde, Macar kristali

kadehlerin içindeki oynak duruşunda. Bize birşey yaşatsın, değişelim istedik. Bekledik.

'Dur bir sigar da ben yakayım,' dedi Patron az sonra. Kalkacak gibi yaptı, ama öyle de iyi yerleşmişti ki koltuğa, anladım, kalkmak zoruna gitti.

'Durun,' dedim, 'ben getireyim.'

Masasına gidip puro kutusunu getirdim, kapağını açıp ikram ettim. Orta boy bir Cohiba aldı. Kutuyu götürüp yerine bıraktım. Sonra, baktım, çakmak aranıyor, sehpanın üstünde, sigara paketinin yanında duran çakmağımı verdim. Uzun uzun yaktı purosunu; başını ayrı bir atmosfer gibi çevreleyen ağır dumanlı uzayın içinde yüzünü buruşturarak puronun ucundaki derin ateşi inceledi.

'Kaç haftadır içmiyordum,' dedi dalgın dalgın.

'Bıraktınız mı? Neden?'

'Bırakılmıyor ki kitapsız şey.'

Ona, bu sorumun cevabı değil, diyemezdim. Cevabı verilmeyecek, daha doğrusu alınmayacak sorular sormakta üstüme yoktu. Umursamadım. Şampanya işe yarıyordu. Neyse ki. Yerime oturuyordum ki kadehlerin boşalmak üzere olduğunu gördüm. Kalkmışken o işi de hallettim. Uykum vardı. Esnedim. Patron bunu eğlenceyle, kısaca, not etti. Umursamadım. Sonra, başını yana çevirip gözlerini masasındaki saate dikti. Tam oturacaktım.

'Senden son birşey rica etsem,' dedi. 'Şu saatin yüzünü bana çevirsen.'

Akşam daha yeni başlıyordu. Geceye ise daha çoook vardı. Konuşacaktık. Masif kiraz ağacı masanın bir kö-

şesinde güneşten bir konak gibi oturan Tiffany bize tempo tutacaktı, yorgun düştüğümüzde altın elleriyle masaj yapacaktı alnımıza, şakaklarımıza, ensemize, omuzlarımıza; baygın düşersek, kendimizden geçersek eğer, sert bir migren krizinin finali olarak, yüzünü öte yana çevirecekti sonradan onu bize bakıyor bulup herşeyi gördüğünü anlayınca kendimizi küçük düşmüş hissetmeyelim diye. Ama o vakte kadar, bakacaktı.

Ha şöyle, dedi Patron gözleriyle, saatin elmas gözbebekli iri siyah gözleriyle göz göze gelince. Artık düşünmüyordu. Bundan sonra, ben ve garip şaşırtıcı maceralarım dahil, konuşmamıza izin vereceği her konuda önceden düşündüğü şeyleri söyleyecekti. Saatiyle buluşunca yüzü rahatlamıştı. Düşünmemek ona yakışıyordu. Tıpkı gençliğindeki gibi, ona hayran olduğum zamanlardaki gibi. O zaman da gözünün önünden ayırmazdı saatini.

Artık oturabilirim.

'Ee, şimdi bir daha beraber mi yaşıyorsunuz?'

'Emin değilim. Öyle gibi. Ama emin değilim.'

'O nasıl oluyor?'

'Öyle. Seyyar. Eşyasız.'

'Aa, bu iyi. Tehlike yok demektir.'

'Ani oldu. Aslında onun evinde kalmayı düşünmezdim. Ama düşünecek zamanım olmadı. Bir akşam birden bir kavga ettik Gül'le, ertesi sabah ben hadi eyvallah. Öyle de kaldık orada.'

'Benim eve taşınsaydın keşke,' dedi. 'Dayalı döşeli ev. Her gün kadın da geliyor. Nilgün'de anahtar vardı. Rahat ederdin.'

Teşekkür ettim, yarattığı pişmanlık için. Gerçi evi terkettiğim gün o İstanbul'daydı ve o hafta sonuna kadar kaldı. Ama sonra olabilirdi pekâlâ. 'Hiç aklıma gelmedi,' dedim. 'İnsan gergin oluyor. Duyulsun istemiyor. Yine de duyuluyor. İki günde herkes öğrendi. Ama Selma'yı gizli tuttuğumu umuyorum.'

'Aa, hope so.'

'Karı kocanın ayrılması normal de adamın bir kadının peşine takılıp evini terketmesi kulağa hoş gelmiyor. Ortada zayıf, düşkün, karaktersiz, adice birşey olduğunu düşünüyor insan.'

'Öyle mi düşünüyorsun? Enteresan.'

'Bir de karıma hedef göstermemek bakımından.'

'Aa. Akıllıca. Peki bu iş böyle ne kadar sürecek?'

'Bilmiyorum. Yeni bir düzen kurmak lazım. Yarın ev bakacağım.'

Ona babaannemin hikâyesini anlattım. Hastalığın ve ölümün taleplerini. İlgiyle dinledi; ama üzülmüş, düşünüyormuş gibi yapmadı.

'Hiç merak etme, onlara birşey olmaz,' dedi. 'Dediydi dersin. Sana bana olur da onlara olmaz. Doktorun her dediğine inanma. Bak, bana içkiyi sigarayı bırak dedi, bırakıyor muyum? Hah. Az kalsın bırakıyordum.'

Karşılıklı gülümsedik. Bana öyle güven telkin ediyordu ki babaanneme birşey olmayacağını söylediği zaman buna yürekten inandım; onun olacağına ihtimal vermediği birşey olmasına izin verilmeyen birşeydi, olmayacak şeydi, benim için. Kendi adıma sevindim; iyi, dedim, ölüm olmasın da. A! Genç olduğumu da söyledi demin. Demek ki olacak, halledeceğim. İyi, iyi. Hadi bakalım.

Kadehler boşalıyordu. Takviye yaptım. Birer kadeh daha ancak çıkardı o şişeden. Canım içtikçe içmek istiyordu. Patron da kendini salmış. Şişeyi bitirir yemeğe gideriz. Oradan doğru eve, vurup kafayı yatacağım. Hangi eve? Bu gece Patronda kalsam? Selma ne der? Ben ne derim? Ben susarım. Susar, sessizce giderim. Artık birşey demekle uğraşmam.

'Ben yine sana anahtar bırakayım. Bekçiye filan da tembih edeyim. Başın sıkışırsa açar kapıyı paşa paşa otursun. Ev bul, eşya al, yerleş, öyle o kadar kolay değil o işler. Babaanneni de getirirsin istersen. Kadın size bakar.'

Kendi yaşadığı evden yaşamadığı ev gibi bahsettiğini hemen farkedemedim. Kendimi fazla gevşetmiştim herhalde. Takdirle karşılanan ama geçiştirilmeye çalışılan gereksiz bir kötü gün dostluğu gösterisi, normal zamanda bize uzak bir boş konuşma örneği karşısında kibar kalmaya çalışmakla meşgul olduğumu düşünüyordum. Sağolun mersi eksik olmayın tabii elbette inşallah. Söylediklerinin varsaydığı gerçeği neden sonra farkettiğimde saat saat başını vurmuş da beni son anda kendime getirmiş gibi oldum. Uzun dikkatsizliğime kızdım. Korkmaya başlayarak sordum.

'Siz o sırada nerede olacaksınız?' dedim.

'Benim işim uzun,' dedi, saatin duruşundaki aynı gururla, altın kolların ilerlemesindeki aynı sakin kararlılıkla. 'Bu sefer çok uzun. Öbür gün Amerika'ya gidiyorum. Kızlarıma kendimi sevdirmeye çalışacağım. Tekrar baba olduğumu hissetmeden dönmeyeceğim.'

Christmas tatili için kızlarından red cevabı almanın üzüntüsü hâlâ üzerinde, yılbaşından iki gün önce otelin lokantasında yanında vefalı eskort kızlarından biriyle yemek yerken geçirdiği kalp spazmını, garsonların kollarında lobideki kanepeye taşınmasını, yakasını açmaya çalışan otel doktorunun alınmış kaşlarını, St. Mary's hastanesinde vücuduna bağlanan ıslak beyaz tellerin ucunda geçen uzun, zorlu geceyi, tetkiklerle, tembihlerle, fısıldaşmalarla, kuşkulu bakışlarla dolu iki soğuk, yalnız günü ve sanki bir günde herkes iyileşmiş gibi ansızın boşalan hastanede geçecek ıssız yılbaşı gecesi, ölmemeye daha fazla dayanamayıp, ertesi gün dönmeye söz vererek, imza da atarak, kendini sokağa atıp, sırtında hastanenin ödünç verdiği battaniye, Paddington'dan ta Piccadilly'ye kadar gece ayazında yürümesini, yürüdükçe sorunun o gece hastaneden kaçırdığı kalbinde değil, yıllar önce ailesinden kaçırdığı kalbinde olduğunu, o kalbin onu öldürmeyeceğini ama yaşatmayacağını da farkettiğini, yol boyu kendi kendine hep eğer ölmeyeceksem birşeyler yapmam lazım deyip durduğunu, ayaklarının onu otele götürmekte olduğunu sanırken kendini daha ileride, Regent Street'ten yukarı çıkmış, on dört sene önce kızlarıyla doya doya son kez beraber olduğu bir Cumartesi günü bütün bir öğleden sonrayı geçirdikleri Hamleys'in önünde dikilmiş –ve, söylemedi ama, anladım ki, ağlarken- bulduğunu anlattı.

Titremeye başladım, yüksek ateşini düşürmek için soğuk su banyosuna sokulmuş biri gibi; kemiklerim titriyordu; başım seğiriyordu iki yana; dişlerimi sıktım, sıktım. Bir geceyarısı bir oyuncakçının önünde dikilmiş ağlayan elli beş yaşında bir adam. On sene sonra bir

şnitzelcinin önünde dikilip ağlayacak başka bir adam. Buzdan oyulmuş bir koltukta oturan. Zorlukla uzanıp sehpadan kadehi aldım, başıma diktim. Arkasından hemen bir sigara yaktım.

'Sonra harekete geçtim,' diye anlatmaya devam etti. Tatil biter bitmez avukatını -yıllar önce boşanma için tuttuğu aynı adam- arayıp vasiyetnamesini yazdırmış, banka hesaplarını derleyip toparlamış, kredi kartlarının bazılarını iade etmiş, Lypiatt'daki evde elden geçmesi gereken bir iki şey varmış, eve usta sokmuş, onu bile yapmış. Durdukları yerde arızalanan arabalarının bakımıyla ilgilenmek zor olacağı için hepsini satmış. 'Yani,' dedi, 'arkamda tamir isteyen hiçbir şey bırakmadım. Hayatımı minimalize ettim. Öleceğimden değil, ölmeyeceğimi anladım o gece. He he. Gerçi Türk'ün işi belli olmaz ya, neyse. Dedim ki kendi kendime, hayatımda ne kadar az şey olursa o kadar rahat hareket ederim, o kadar serbest olurum. Ne kadar az bağım olursa o kadar güçlü bağ kurma şansım olur. Ne kadar az kaçacak yerim olursa kalıp mücadele etmekte o kadar ısrarlı olurum. Böyle dedim. Çünkü kalbim sert çıktı bu sefer, sesini yükseltti, acı konuştu. Neticede yaptığım, -bana gülme- kalbimin sesini dinlemek oldu.'

Titrememem geçiyordu. Kendimi onun anlamaya çalışmayı, düşünmeyi yapıp bitirmiş, dile getirmeyi de başarmış, şimdi sadece herekete geçecek olmanın gerginliğini taşıyan ruh haline yakınlaştırmaya çalıştım. Üzülecek birşey yoktu belki yaşamakta olduklarında; ama gidecek olmasından kendi adıma ağır bir üzüntü duyuyordum, biraz da belki kıskanıyordum ne yaptığını biliyor diye. Tertemiz bir defter tutmuş, ibraz ediyordu

Patron. Pişmanlık da yazılmış, ama karşısına karşılığı da konmuştu gönül rahatlığıyla. Hayatımın geri kalanı, yazıyordu o hanede. Tertemiz bir el yazısıyla hem de.

'İşte böyle sevgili kardeşim. Ama hepsi bu kadar değil.'

O sırada kapı çalındı ve kapının aralığından Nilgün Hanım başını uzattı. Bir emrimiz var mıydı?

Yoktu. Teşekkür ettik.

Ona, ne zamandır ondan esirgediğimiz bir yakınlıkla bakmış olmalıyız, havada da onu iyi karşılayan özel bir sıcaklık olduğunu anlamış olmalı ki içeri girdi.

'İçkileriniz bitmiş,' dedi.

Şişenin dibindeki içkiyi ikimize bölüştürdü. Boş şişeyi tepsiye, kovanın içine koydu. Kirli kültablalarını da arka taraftaki küçük toplantı masasındaki temiz kültablalarıyla değiştirdi; Patronun sönmüş purosunu parmaklarının ucuyla tutarak temiz kültablasına koydu. Tepsiyi eline aldı. Yeni bir şişe ister miydik? Patron ikimizin adına hayır dedi. Peki başka birşey, soda, kahve? Kahve alırız, dedi Patron, iyi düşündün, yaşa. Memnun oldu Nilgün Hanım zarif hareketleri güleryüzle takip edildiği, nazik sorularına minnettar cevaplar aldığı için. Teşekkür etti, çıkarken. Biz teşekkür ederiz güzelim, dedi Patron, çok iyisin, sağol. Kapı usulca kapandı.

'Bu kız da içimde acı,' dedi Patron, gözleri kadının kapı önünde kalan hayaline dikili. Sonra derin bir nefes alıp ayağa kalktı. Masasına gitti. Masada, sümenin üstünde duran dosyalar vardı, bizim içinmiş, alıp geldi. O akşam için yeni olan bir enerjiyle koltuğun ucuna oturup dosyaları sehpaya koydu, kültablasını ve kadehini dosyalarla yavaşça itip sehpada yer açarak.

'Şimdi, aziz dostum... Nezaket gösterip soru sormadığın için teşekkür ederim. Acele etmediğin için de. Şimdi şu mevzuyu da bitirip yemeğe gidelim. Geçen gelişimde, hatırlıyor musun, hani, gece yarısı avukatı filan çağırmıştım. O gece avukattan sermaye artırmasını, o arada benim hisselerimin yarısını da sana devretmesini istemiştim. Finans müdürüne de işin para kısmını açıktan hallet, çocuğun cebinden para çıkmasın, demiştim. Sonra, yılbaşı gecesi yaptığım uzun yürüyüş sırasında fikrimi değiştirdim. Avukatı tekrar aradım. Allahtan daha birşey yapmamıştı tembel pezevenk. Ona şirketteki tüm hisselerimi sana devretmesini söyledim.'

'Ne?' dedim.

'O da öyle dedi.'

'Anlamıyorum,' dedim. 'Şirketi satmayacak mıyız?'

'Muhtemelen satacağız. Ama doğrusunu istersen çok umurumda değil. Benim için olsa da olur, olmasa da. Allaha şükür paraya ihtiyacımız yok. Senin de yok, benim de yok. İki şaşkın ihtiyar olduk hayatın sonunda ama hiç olmazsa zengin ihtiyar olduk. Ben şanslıydım zengin oldum, sen de çok çalıştın zengin oldun. Neyse. Şirket hiç büyümeden bu tempoda çalışsa da yeterince kazanıyor. Hata yapmazsak, müşterilerin kalbini kırmazsak bu düzen bozulmaz. Öbür taraftan şirket satılsa da fazla para göz çıkarmaz. Gelmeden adamları aradım, dedim ki, ben ailevi sebeplerle bu hayatta artık yokum. I resign, mister, dedim. Share transfer yaptım, çekildim, dedim. Artık, dedim, istiyorsanız ortağımla muhabbete devam edin. Zaten CV'ni görünce adamlar sana hasta olmuştu da ben seni bulaştırmayayım istiyor-

dum. Nerede bulacak pezevenkler, LSE, Cambridge, St. Andrews? Hay maşşallah. Ben bile düşününce kıskanıyorum senin talim terbiyeyi. Uzatmayalım. Sana durumumu söyledim. Benim için hepsi bir. Karar senin. Yok ben burayı seviyorum, vazgeçemem dersen otur çalış, yok burayı seviyorum ama daha az çalışmak istiyorum dersen adamları ortak al, merak etme seni gözden çıkaramazlar, mumla arasalar senden iyi vitrin bulamazlar, biliyorlar, o bakımdan için rahat olsun, yok ben yalnız başıma burayla uğraşamam dersen de sat gitsin. Her üç durumda da benim paramı gönderirsin, artık, eşşek değilsin ya. Ha ha ha.'

Öylece onu dinliyordum. Doğru anlamıştım, herşeyi düşünmüş, bitirmişti. Tartışılacak birşey kalmamıştı. Artık herşey olabilir ama hiçbir şey sürpriz olmazdı. Çözülmüş denklemi önümüze almıştık gene ve çözmemeye çalışmayacaktık, bu denklemi çözmemenin yolu nedir, demeyecektik. İse, ki değil olmayacaktı. Çünkü şeylerin dünyasındaydık ve emniyetteydik. Dahası, emniyette kalmak istiyorduk. Patrona kederli kederli gülümsedim. Üzgündüm böyle olduğu için. O bana bakmamayı tercih etti hangisi hangisiydi diye önündeki dosyaları karıştırdığı, Nilgün Hanım'ın kahveleri getirdiği ama önceki gelişinin aksine yeterince ilgi göremeden geri çekildiği bir iki dakika içinde.

'Hah. Bu.' Dosyayı gözüne doğru kaldırırken bana kısa bir bakış attı. 'Bu bugünkü Ticaret Sicili Gazetesi. Bizim hisse devrini ilan ve tescil ediyor. Şirket artık senindir. Ne yaparsan yap.'

Dosyayı bana uzattı. Uzanıp aldım. Bakmadım. Sehpaya koydum. Diğer dosyayı aldı.

'Bu da adamların şimdiki son teklifi ve önerdikleri anlaşma taslağı; iki versiyon var, biri başkanlık onlarda elli elli ortaklık, diğeri tam devir. Negotiable tabii. Dedim ya, benim için hepsi olur. Karar senin. Yalnız, vergi için bir formül bulmak lazım, onu ihmal etme. Evet. Benim raporum bu kadar. Nasıl? Seni hiç konuşturmadım, değil mi?'

Kederli kederli gülümsemeye devam ettim. Keşke biraz daha içki olsaydı. İçimden birşey beni denklemi çözmemeye zorluyordu. İtiraz et, diyordu, herşeye itiraz et. Herşeyin yeniden gözden geçirilmesini iste. Hâkimi reddet. Temyize git. Ama öte yandan, bu sadece benim hayatım değil, diyordum. Hayattaki tek dostum şimdi eski dost olmaya karar verdiğini söylüyordu. Susamazdım. Ama sustum. Dostluk, gülmek gibi, iki kişiyle olan birşeydir ve her dostun eşit hakkı vardır. Sıkıntımı görünce o konuştu.

'Yavrucum,' dedi, 'bu devir işini sen rahat hareket et diye yaptım. Vaktiyle sen nasıl beni serbest bıraktıysan şirketi kurarken, şimdi de ben seni serbest bırakıyorum.'

'Anlıyorum. Biliyorum,' dedim. 'Ama biraz daha kalsanız da bu işleri beraber halletsek; beraber başladık, beraber bitirsek.'

İşlemleri kastetmediğimi anlayacak kadar iyi tanıyordu beni, ona karşı büyük bir zayıflığım olduğunu bilecek kadar iyi tanıyordu. İkna edici olmaya çalıştı.

'Zamanım yok. Halim de yok. Bu akşam seninle konuşmanın keyfinden böyle rahat konuştum. Geldiğinde ne haldeydim, görmedin mi? Kaç haftadır o haldeyim. Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin. Oğlumsun lan sen be-

nim. Ama ailemin geri kalanını da istiyorum. Seninle beraber on altı on yedi sene geçirdik, seni ben büyüttüm. Ama kızlarıma bir hafta bile ayıramadım. Onlara da kendime de böyle bir borcum var. Çok geç olmadan ödemeye çalışmak istiyorum. Yoksa, ölene kadar yanındayım. Aç telefon, abi gel de, atlar gelirim.'

Çocukluk yapıyordum. Fazla içkiden. Son zamanlarda ruhen ve bedenen zayıf düşmüş olmaktan. Adam haklıydı. Hayatta belki de ilk kez, yapabileceği tüm şeyler içinde yapması gereken tek şeyi yapıyordu. Haklıydı. Onu kutlamak, onun adına sevinmek gerekiyordu. Ama ben de üzgündüm çünkü onun kalbimde başka hiçbir şeyin dolduramayacağı bir yeri olduğunu biliyordum. O benim Patronumdu çünkü ben onu kendi kendime, gönüllü ve keyifli olarak Patronluğa oturtmadan, o da bundan hoşlanmadan önce, çok önce, biz iki dosttuk. O benim Patronumdu çünkü o benim hımbıl bir LSE yüksek lisanslısı olarak belki de sokaklarda vurulmak üzere memlekete dönecekken devlete olan burs borcumu ödeyen, Cambridge'in doktora sınıfına başvurmam için beni cesaretlendiren, o pahalı eğitimin tüm masraflarını karşılayan, üstelik okulun sıkıcı küçük soğuk evlerinde oturmak istemeyen hamile ve şımarık karım rahat etsin diye bize tüm kolejlerin uzağında adam gibi bir ev tutan, kendimi borçlu hissetmeyeyim diye bana bankasının ufak tefek analiz işlerini pas eden, sonra bana St. Andrews'da yeni bir araştırma ve okutmanlık olanağı yaratan patron of arts'ımdı o benim, hayata sadece okumak için geldiğine inanan sessiz bir adamın rüyasındaki okullarda okumasını, hatta ders vermesini sağlayan bir patron. Bana, hayatımda, Sen

yaparsın, diyen tek adamdı. Yaparsan en iyi yerde yapmalısın, diyen. Ve, Yapmana yardım edeceğim, merak etme, arkanda ben varım, diyen. O benim Patronumdu çünkü her zaman benden daha büyük bir adamdı.

Akşamımız bitmek üzereydi. Saat, uzaktan, sekizi gösteriyordu. Belki yakından bakılsa dokuzu gösterecekti. Oturup ayrıntıları konuşacak değildik; öyle şeyleri hiç konuşmazdık; ikimiz de birbirimizin matematik bilgisine güvenirdik.

Patron kahvesine tatlandırıcı koyup karıştırdı. Canım kahve istemiyordu, içki istiyordu, şampanya mampanya değil, adam gibi içki. Başım alev alev yansın, şakaklarımda zorlanmaya başlayan kafatasım patlasın, rahat edeyim istiyordum. Selma evde bekliyordu. Belki de beklemiyordu. Filmin montajını yapıyordu belki. Pınar evine gitmiş, beni düşünüyordu. Belki de düşünmüyordu. Haylaz kızına yemeğini yediriyordu. Karım babaannemin iğnesini hazırlıyordu; babaannem ağır vücudunu yüzüstü yatırmış, kalçasını açmaya çalışıyordu söylene söylene; oğlum videoda *Marked for Death*'i ellinci kez seyrediyordu; kızım telefonda fısır fısır arkadaşıyla konuşuyordu. Herkes hareket halindeydi. Bir tek ikimiz oturmuş, konuşmaya, bitirmeye çalışıyorduk. Canım kesinlikle adam gibi bir içki istiyordu.

Patronun diyafonuna gidip Nilgün Hanım'dan viski istedim. Ben içki istediğimi söylerken Patron başını yana eğdi. Nilgün Hanım odaya girdi. Toplantı bölümündeki bir dolaptan bir şişe Blue Label ve iki kadeh getirip sehpaya bıraktı. Patronun da içmesi gerektiğini düşünüyordu. Patron ona hak verdi. Bari biraz da fındık fıstık

getir, dedi. Nilgün Hanım aynı dolabın oralarda fışır fışır birşeyler yapıp küçük kâseler içinde fındık, şamfıstığı ve badem getirdi. Viski servisi yaptı. Yanaklarımız avuçlarımızda, öyle durup onu seyrettik. Çıkarken kahvelerimizi alıp alamayacağını sordu. Dursun, dedi Patron, hareket olmasın diye. Dursun, dedim ben de, gürültü olmasın diye. Artık neşelenemezdik. Hadi içelim. İçelim de gidelim.

Koca bir yudum viski kızgın taş parçaları gibi yayıldı vücuduma. Ateş enerjisi. İyi geldi. Çok iyi. Şakaklarımı zorlayan kara nefes dağıldı. Bir sigara yakıp ben de arkama yaslandım.

Dumanların içinden uysal uysal birbirimize baktık bir an, sonra gözlerimizi kaçırdık. Sarılmak, ağlamak filan istiyorduk, ben istiyordum, ama olacak şey değildi. Kadınlar böyle şeyleri daha iyi beceriyor. Sevgisini de acısını da daha iyi yaşıyor. İyi ki bir kız çocuğum var, dedim. Eminim beni sevmekten en son o vazgeçecek. İyi ki Patronun çocukları da kız. Daha acımasız oluyorlar, daha çok sahip olmak istiyorlar belki ama daha iyi seviyorlar. Onların kalbi bizden daha büyük, daha canlı. O sırada ben de Patronun kızlarının kalbini yeniden kazanacağına inandım. Ne bileyim, birden öyle hissettim. Herşey mükemmel olamazdı elbette onca uzun bir yabancılıktan sonra ama, yine de iyi olacaktı. Herşey yeterince iyi olacaktı. Hayata güvenmekten başka çaremiz yoktu. Hayat bize bile, bir gün, evet demek zorunda kalacaktı.

Patron uzanıp önümde duran çakmağı aldı; kültablasında duran sönmüş purosunu tekrar yaktı, uzanıp

çakmağı tekrar önüme koydu. Başının çevresindeki dumanı dağıtan derin bir nefes vererek arkasına yaslandı, gözleri Nilgün Hanım'ın arkasından, kapıya dikili.

'Bu kızcağıza çok haksızlık ettim,' dedi dalgın dalgın. 'Yıllarca kahrımı çekti, ama ben ona köpek muamelesi yaptım.'

İtiraz ettim.

'Siz kimseye öyle şey yapmazsınız,' dedim. Dedim ve kadehteki viskinin geri kalanını bir dikişte bitirdim, söylediğimi yalanlar ya da önemsemezmiş gibi. Artık gidebiliriz işareti verecek şekilde kıpırdanıp koltuğun ucuna doğru oturdum. Patron bana bakmıyordu.

'Ona yaptım,' dedi. 'Henüz gideceğimi söylemedim. Nasıl söyleyeceğimi de bilmiyorum. Ona bir ev alayım, hesabına da para yatırayım diyorum. Bundan sonra başkasının yanında çalışamaz. Asabi karının teki zaten. Bari geçim sıkıntısı çekmesin.'

'Merak etmeyin,' dedim. 'Parasız kalmaz. Ben ona göz kulak olurum.'

'Ol. Benim sana vasiyetimdir. Elini üstünden eksik etme. Gelip gittikçe ben de yoklarım ya, sen buradasın, arada bir soruştur, ne yapıyor, ne ediyor, bak, hatırını sor. O cesaret edip seni arayamaz. Sen ara. Mutlu olur. Benim için bunu yapar mısın?'

'Elbette.'

Daha fazla içmeyeyim diyordum ama dayanamadım, bir kadeh daha koydum. Patron viskisine dokunmamıştı. Aklı hâlâ Nilgün Hanım'da, purosunu kültablasına bırakıp viskisini aldı, içti.

'Bilemezdim ki,' dedi, kapıya doğru, kadehi elinde, bacağının üstünde. 'Kendi hayatımı bile düşünememi-

şim, çocuklarımın hayatını bile düşünememişim, onun hayatını elbette düşünemezdim.'

'Elbette,' dedim. Kendimi, karımı düşündüm. 'Hiçbirimiz bilemezdik.'

İçkilerimizi içtik. Söyleyecek birşey yoktu. Yapacak birşey de yoktu. Yemeğe gitmek düşüncesi ağır gelmeye başlamıştı. Ama eve gitmek daha zor geliyordu, ev de değildi ayrıca. Stüdyo. Plato.

'Artık gidelim mi?' dedi Patron. Viskisini bitirdi. Bakışlarından içki içtiği belli oluyordu. Kendi adıma, yüzümün yandığını hissediyordum. Herhalde kızarmıştı.

'Gidelim,' dedim. 'Sabaha kadar içelim. Ne dersiniz?'

'İçelim anasını sikim,' dedi. 'Geberene kadar içelim. Hadi kalk.'

Kalktık. Hareketlerimizden içki içtiğimiz belli oluyordu. Aklıma birden parlak bir fikir geldi.

'Gelin Nilgün Hanım'ı da alalım. O da gelsin. Ne dersiniz?'

Patron duraksadı. Sonra gülümsedi.

'Bravo,' dedi. 'Süper adamsın. Gezdirelim kızı, eğlendirelim.'

'Hep beraber eğlenelim,' dedim. 'On yılımızı kutlayalım, hemen hemen on yılımızı. Hayatta ortak bir decade'imiz olmuş olsun.'

'Bravo,' dedi. 'Dur söyleyeyim de hazırlansın.'

Masasına gitti. Telefonu kaldırıp kadını gayet kibar ve babacan bir sesle yemeğe davet etti. Daveti kabul edildi. O zaman, dedi, ara, söyle, üç kişilik masa hazırlasınlar. Beş dakika sonra çıkıyoruz. Sonra bana dönüp mutlu bir yüz ifadesiyle iyi yaptık, der gibi göz kırptı.

'Eveet,' dedi sonra. 'Son birşey. Çıkmadan son birşey.'

Masanın diğer ucuna gitti, saatin durduğu yere. Saati okşar gibi tutarak yerinden aldı, yüzüne doğru kaldırdı, bakışlarıyla hafif hafif sevdi.

'Bu hep aklımdaydı. Biliyor musun, hayatımda kimseye teşekkür etmedim; ihtiyaç duymadım herhalde. Ama bir gün birine teşekkür etmek istersem, birine gerçekten minnettar olursam, kendimi nasıl ifade edebilirim diyordum. Bugün buldum.'

Havada yüzer gibi yanıma geldi. Zaten oda, odadaki hayatımız bir rüya buğusu, bir rüya abartısı, bir rüya rahatlığı kazanmaya başlamıştı. Gözleri ışıl ışıl, saati, o güzelim Tiffany'sini bana uzattı.

'Sen hayatımda teşekkür etmek istediğim tek adamsın,' dedi. Sesi de rüyada gibiydi; ılık ve yumuşak geliyordu, ve titrek, biraz da. 'Bu da beni en iyi ifade eden şey. Hayatta en çok bağlandığım şey. Lütfen bu saati al. Artık salonun bir köşesine mi koyarsın, yoksa buzdolabına mı, bilemem. Zaten bak da beni hatırla diye değil. Ama al. Kızlarıma sevgimi anlatamadım. Ama ileride, sana ne kadar bağlı olduğumu anlatabildiğime inanmak isterim. Ne kadar sevdiğimi, dostluğu için ne kadar minnettar olduğumu biliyor, anlattım, demek isterim. O yüzden. Benim için. Lütfen.'

19

Sabaha kadar içtik.

Sabaha kadar nerede ne bulduysak içtik. Yemekten sonra iki araba kapı kapı dolaşıp nerede açık bir yer bulduysak girdik, içtik. Yerler birbirine karıştı, içkiler birbirine karıştı, midemiz, aklımız altüst oldu. Her iki üç şarkıda bir söylediği şarkıyı ansızın kesip Come on baby, light my fire diyen, gig'ini suyu çıkmış Beatles şarkılarından biriyle bitirme duyarlılığını gösteren bir grubun çaldığı barda Nilgün Hanım ağladı. Küçük yuvarlak bir masada oturuyorduk, hepimiz diğer ikimizin arasındaydık. Kadın ağlayınca Patron fena oldu. Yapma, etme, dedi. Ama kadın dinlemedi. Yapmaya devam etti. Müzikten, dedi. Başka birşeyden değil. Aynı yerde olmalı, baktım midem daha fazlasını kaldırmıyor, rahat içebilmek için lavaboya gidip kustum. Döndüğümde Nilgün Hanım kanlı gözlerime, kanlı suratıma bakıp benim de ağladığımı zannetti. Eliyle yanağımı okşayıp Ah sevgili Murat Bey, dedi. Sevgili Nilgün Hanım, dedim ben de, elini tuttum, sıktım. Soda iç, dedi Patron, iyi gelir. Gözleri kayıyordu, ama içmeye devam etti. Bir ara çişi geldi. Helaya gidicem ama kalkmaya cesaret

edemiyorum, dedi. Tutun o zaman, dedim. Çıkarken yaparız. Sonra grup genel istek üzerine bis yapmayı kabul etti. Onlara bağırdım, duymadılar. Garsonu çağırdım, dedim ki, Söyle şu kazmalara bir daha Beatles çalarlarsa bu şişeyi kafalarına geçiririm. Ya adam gibi müzik çalsınlar ya da sussunlar. King Crimson dururken Beatles mı çalınır lan? dedim. Çaksınlar bir Epitaph umumi arzu üzerine, bahşiş neymiş görsünler. Haklısınız efendim, dedi garson, karakterli çocuktu, gitti, müzisyenlerin kulağını çekti. Bunun üzerine onlar da önce bir Samanyolu sonra da bir Sev Kardeşim Elini Ver Bana diye birşey patlattılar, ya da Gel Kardeşim, her neyse. Nilgün Hanım başta olmak üzere herkes ayağa kalkıp neşeli neşeli dans ediyormuş gibi yapmaya başlayınca mecburen sustum.

Sonra, ya da belki önce, bilmiyorum, Memos'a uğradık. Ama önce olmalı çünkü Patron Nilgün Hanım'la asansör müziği dansı yaptı orada, demek ki henüz ayakta durabiliyordu. Ben de oturup etrafı kestim. Herkes uçuyordu. Sarhoşlukla uçuş arasında belli bir kalite farkı vardır, bilen biri bakınca anlar. Sarhoş ağır olur, bütün organları ağırlaşır, çalışmamak için direnir; ama uçuşta insan hafifler; bunlar da hafiflemişti, gevşek gevşek etrafa bakıp sırıta sırıta birbirleriyle cilveleşiyorlardı. Orada bir iki tanıdığa rastladık, kısaca selamlaşıp karşılaştığımızı unuttuk. Müzik iyiydi. Yani kötüydü ama iyi çalınıyordu. İyi müzisyenlere kötü müziği iyi çalsınlar diye çok para ödüyorlardı. Onlar da Biz aldığımız paraya bakarız, diyorlardı, haliyle, hepimiz gibi, ve her yaştan, her zevkten müzikseveri memnun edecek bir program hazırlamışlardı. Bizimkilerin yeterince yo-

rulduğuna kanaat getirince yetmişlerin, seksenlerin disko parçalarına döndüler, pist anında doldu taştı, millet havada birbirine girdi. Boktan müziklerdi ama grubun süper bir basçısı vardı, oğlanı takip ettiğim için müziği duymayabildim. Bir ara dinlendiler, birer kadeh birşey içip geri geldiler. Arkalarından, aslında iyi bir blues şarkıcısı olduğunu ama geçim sıkıntısı çektiğini tahmin ettiğim hoş bir kadın özel takdimle sahne alıp Edith Piaf türü birşeyler söylemeye başladı. Onun da müşterisi vardı. Millet oturdu, birbirine sarılıp herhalde eski günleri filan düşündü, ne bileyim, birşeyler yaptılar işte. Ben osurdum. Sonra gidip kustum. Kahve iç, dedi Patron, iyi gelir. Lüzum yok, dedim, böyle daha iyi, padişah usûlü. Hadi içelim, dedim. Aa Nilgün Hanım siz de çok yavaş gidiyorsunuz. Hadi abi, sağlınıza. Müzik devrini tamamlayıp tekrar asansör noktasına dönünce kalktık. Orkestraya bir avuç dolusu bahşiş bıraktım, onları anladığımı bilsinler diye. Basçının da elini sıktım. Başaracaksın, dedim, hiç merak etme, daha gençsin. Yeter ki çizgini bozma. Neyi başaracaksa?

Biraz kafa dinleyelim, dedi Patron. Yani ne dediği anlaşılmadı, dili dönmüyordu ama sanırım onu demeye çalıştı. Hilton'un roof'una gittik. Orada da karşımıza bir late night piyanist şantörü çıktı. Aşk filmlerinden müzikler çalıyordu bir köşede. Nilgün Hanım yine ağlamaya başladı. Ya da belki orası ilk gittiğimiz yerdi ve ilk kez orada ağladı ve Patron ilk kez orada Yapma, etme, dedi. Emin değilim. Bütün bunları emin olmamak için yapıyorduk zaten. Ben lavaboya gidip açılayım diye kafamı suyun altına soktum, sonra el kurutucunun altına sokup kurutabildiğim kadar kuruttum. Döndüğüm-

de Nilgün Hanım elleriyle yüzünü kapamış, ağlamaya devam ediyordu. Patron da gözlerini yummuş, başının hangi hızda döndüğünü hesaplamaya çalışıyordu. İyi dayanmıştı. Daha da dayanacaktı. Biraz daha dayanırsa, dayanırsak, Nilgün Hanım'a birşey olmazdı, o kıl kıl rengârenk kokteyller içiyordu, sabaha kalmaz zehirlenirdik. Olsun. Ne yaptığımızı biliyoruz, dedim. Gideriz Amerikan'a, biz doktor yakınıyız, bize birer serum takın, der yatarız aşağı. Binde beş dekstroz. On dakikada çakı gibi olursun, kalkıp ayağa Nerede lan benim viskim? dersin. Hadi abi, içelim. Hadi güzelim, sağlığına. Hayır abi senin sağlığına. Yoo, dünyada olmaz.

Sessiz Nilgün Hanım ağlamadığı zamanlar dışında onunla konuşalım diye hevesle bize bakıp durdu. Biz de onu mutlu etmeye çalıştık, ağlatmadığımız zamanlar dışında. Bir ara bize çocukluğunu anlattı ve o bizi ağlattı, başımızı öte yana çevirip karanlığın içine ağladık. Sonra iyice sarhoş olduğuna inandığımız bir anda ikimizi de çok sevdiğini söyledi. Benim lavabolarda vücudumla ilgilendiğim zamanlarda Patron ona çişini tuta tuta ne anlattı bilmiyorum ama herhalde biraz bahsetti ki işi bırakıp gideceğinden, kız bizi tanımış olmaktan mutluluk duyduğunu, bizimle geçirdiği on yılın hayatının en güzel on yılı olduğunu söyledi yaşlı gözlerle; ikinize de teşekkür ederim, bana layık olduğumdan çok daha iyi davrandınız, dedi. Patron kahroldu. Ben elini elime alıp okşadım. Ağlayacak gibi oldum. Yetmedi, elini öptüm. O da yetmedi, o akşamın sadece birlikte onuncu yılımızı idrak edişimizin değil, ikinci on yılımıza girişimizin de kutlaması olduğunu söyledim. Duymamayı, ızdırabı içinde kalmayı tercih etti. Piyanist onun için kendi süslü

düzenlemesiyle Buruk Acı olduğunu tahmin ettiğim eski bir şarkı çaldı. Barmen de ona şişkin pembe kremasının üstüne gözyaşı biçimli gümüş rengi minik şekerler serpilmiş yeni bir kokteyl gönderdi.

Epey bir sustuk. Piyanist onu dinlemek için sustuk zannetti, gecenin acısını çıkarmak için yüklendi tuşlara. Ama çok geçti. Millet birer ikişer kalktı. Garsonlar kendi aralarında küçük gruplar kurup kalan müşterilere baka baka fısıldaşmaya başladılar. Çevir, iki garson döv diyordu kör şeytan. Evlerine gidip de bok yapacaklardı sanki. Biz gidiyor muyduk evimize? Ulan, dedim, dua edin yanımızda bayan var. Ceza olarak beş kuruş bahşiş bırakmayacağım size. Bırakmadım da.

Artık evlere mi gitsek, dedi Patron. Yani diyemedi de öyle baktı. Nasıl isterseniz, dedim. Yani öyle baktım. Hayır, dedi Nilgün Hanım, daha çok erken. Patron da ben de saatlerimize bakıyormuşuz gibi yaptık. Haklısın, dedik, çok erkenmiş. Saat kaçtı, bilmiyorum. Etiler tarafına doğru gidip açık bir yer aradık. Sonunda, cadde üzerinde ama girişi sokak içinden olan bir yer bulduk. Resmen kapalıydı ama fiilen açıktı. Polisler açık olduğunu anlamasın diye içerideki ışıkları kapatmışlar, mumlarla idare ediyorlardı. Masasız, sandalyesiz bir yerdi. Yerlere minderler atılmış, millet minderlere uzanmıştı. Dikkatli bakınca mum ışıksız bölgelerde daha rahat davranıldığı görülebiliyordu. Özel bir yerdi besbelli. Kimsenin rahatını kaçırmayalım, kendi moralimizi de bozmayalım, dedik. Çıktık. O başarısızlık gecenin sonu oldu.

Orada vedalaştık. Ben Nilgün Hanım'a sarıldım, Patron bana sarıldı. Şoförlerimiz düşmeyelim diye yanı-

başımızda dikilip tetikte beklediler. Nilgün Hanım yine ağlamaya başladı. Bana tekrar sarıldı. Ben de Patrona sarıldım. Biz de ağlamak isterdik ama beceremedik. Onun yerine böğürtü gibi kesik sesler çıkardık. Bizim seslerimizi duyunca, halimizi görünce Nilgün Hanım daha da çok ağladı, o kadar ki sonunda yere eğilip kustu. Şoförler başlarını çevirdiler. Patron filmlerdeki gibi cebinden mendil çıkarıp ona verdi. Ben de Hay Allah, dedim, iyi misiniz? Bir yandan da düşmesin diye Patronu tuttum. Nilgün Hanım işi bitince mendili ağzına bastırıp hıçkıra hıçkıra kendini Patronun Jaguar'ına attı. Biz Patronla tekrar kucaklaştık. Şoförler tekrar dibimizde bitip tedbir aldılar, sağolsunlar. İkisi de iyi çocuklar, sağlam çocuklar. Yarın görüşürüz, dedi Patron. Tamam efendim, dedim. Artık gelmeyeceğini biliyordum. Kendinizi özletmeyin, dedim. Bugün zaten dört dakika fazla özlettiniz. Tamam, dedi, bir dahaki sefere dört dakika erken gelirim. Tamam, dedim, sizin saatinizle. Tamam, dedi, benim saatimle. Tekrar kucaklaştık.

Arkasından uzun uzun el salladım.

20

'Aç bütün camları Aziz Bey,' dedim. 'Hava gelsin. Bas gaza. Yak dörtlüleri. Korna çala çala gidelim. Doğruca Bayan Selma'ya gidelim. Belki gelmiş, bekliyordur.'

Selma'ya geldiğimizde saat altıya geliyordu.

Evde kimse yoktu. Belki bazı sahnelerin yeniden çekilmesi gerekmişti ve Selma sanatta mükemmellik arayan bir yıldız olarak hemen çalışmaya başlamıştı. Yine de uzun uzun zili çaldım. Uzun uzun bekledim, kesinleştirmek için. Yukarıda çalan zil aşağıdan duyulabiliyordu. Yukarıda korkudan titreyen kedi aşağıdan duyulabiliyordu. Aziz Bey de arabanın yanında dikilip beni bekledi. Kapı açılsın da gece bitsin diye dua etti. Ama kapı açılmadı. Anahtarım yoktu. Anahtar almayı kabul etmemiştim. İyi ki etmemişim. Bir de iadesiyle uğraşacaktım. Onun yerine cebimde Patronun bir deri anahtarlık içindeki ev ve araba anahtarlarını hissettim. Kimbilir, belki bir gün. Belki bazı günler, özlem gidermek bakımından.

Arabaya döndüm.

'Hadi,' dedim. 'Burada işimiz bitti.'

Otele gidiyorduk, herhalde. Aziz Bey nereye diye sormadı çünkü cevap veremeyebilirdim. Meydana çıkınca fırının açık olduğunu gördüm. Fırıncı dostum, hemşerim, meslekdaşım.

'Dur,' dedim, 'şurada dur.'

O da yeni inmişti. Daha tam ayılamamıştı. Bunu, benim halimi yadırgamamasından anladım. Beni sarhoş bulmadığına göre, dedim, o da akşamdan kalma olmalı. Çay suyunu yeni koymuştu. Erkenci olduğumu söyledi. Sonra giysilerime dikkat etti. Aklı karıştı. Korktu, birşey mi oldu diye. Yok, dedim, herşey mükemmel. Dur, dedi, birer kahve yapayım da kendimize gelelim. Eyvallah, baba, dedim, yap da içelim.

Kahve iyi geldi. Dostumun bendeki olağandışılığı farkettikçe artan ilgisi daha da iyi geldi. Karnım açtır diye sistemi değiştirip önce poğaçaları fırına attırdı. Sıcak sıcak yersin, dedi. Çay da olur birazdan.

Sıcak sobanın yanında oturur, dostumun sabah hazırlıklarını izlerken göz kapaklarımı daha fazla açık tutamadım, bıraktım kapansın. Kendimi de bıraktım, başımı, kollarımı, bacaklarımı. Orada emniyetteydim. Biraz enerji, biraz moral takviyesine ihtiyacım vardı. Uzun bir gün bekliyordu beni. Dahiliye servisi hizmete açılacak ve hasta servisteki yeni odasına nakledilecekti. İnsanüstü bir çaba gerekecekti. İnsanüstü bir çaba sarfedebileceğime inanmıyordum. Gidip uyumak istiyordum, günlerce uyumak, kalkıp yemek yeyip tekrar uyumak. Huzur içinde yat. Yatıp huzur bulmuş olarak uyanmak ve bir daha hiç huzurumu bozmamak. Korkuyordum, önümdeki uzun günü, gergin karşılaşmaları, acele verilmesi gerekecek

kararları, koşa koşa gidilmesi gerekecek yerleri düşününce. Ya karım evde olursa eve gittiğimde? Ona ne diyecektim? Babaannemi birer kolundan çekiştirecek miydik? Eşyalarımı da toplayacak mıydım, karımdan rica edeceğim bir bavula? Ondan ödünç havlu, çarşaf, yastık yüzü isteyecek miydim? Bekâr hayatımda eski yatağımı özlememek için ona hangi yumuşatıcıyı kullandığını soracak mıydım? Bir kez daha ve bu sefer nihai olarak çekip gitmeye utanmayacak mıydım? On beş yıl sonra karımı yarı yolda bırakırken hiç mi vicdanım sızlamayacaktı? Korkmayacak mıydım? Bütün bunlar bir iç ihtiyaçtandı, demeyi göze alabiliyor muydum, ileride? Sonra, nereden bir günde ev bulup taşınacaktım, aidatlarını düzenli ödeyen hangi emlakçı vasıtasıyla? Kafanı çalıştır, demişti Pınar. Kafanı çalıştır sen de. Bir plan yap, biraz yalan söyle, biraz kıvırt. De ki mesela, şey de. Şöyle birşey de. Birşey deme. Sus. Bugün ortaya çıkma. Bugün saklan. Uyu bugün. Birkaç gün. Ta ki huzur. Ta ki güç. O da olacak. Hadi kalk artık. Otele git, banyo yap, traş ol. İşe yetiş. İş, iş. Aman.

Gözlerimi açtım. İlk gördüğüm şey şoförüm oldu. Sobanın diğer yanına oturmuş, çay içiyordu. Beni görünce bardak ağzında, dudakları bardağa doğru öpecekmiş gibi uzanmış, kalakaldı. Hemen ayağa kalktı. Ortalık aydınlıktı. Baktım, ayaklarım kaldırılıp başka bir iskemleye uzatılmış, üzerime bir battaniye örtülmüş. Ter içindeydim.

'Günaydın efendim,' dedi Aziz Bey. 'İyi uyudunuz.'

'Ne uyuması? Saat kaç.'

Saat dokuz olmuş.

'Siktir!' diye bağırdım. Şimdiye kadar çoktan banyo yapıp traş olmuş, işe gitmiş, emlakçının portföyünü incelemiş olmalıydık. Battaniyeyi atıp ayağa fırladım. Fırlamamla koltuğa geri düşmem bir oldu. Başımın içinde biri bas çalıyordu sanki. Kımıldamadan durup susmasını bekledim. Susmayacaktı. Ama hafifledi. Çok yavaş konuşmaya, basçıyı azdırmamaya dikkat ederek, Aziz Bey'i Alka almaya acilen eczaneye gönderdim. Hatta, dedim, varsa bir de iğneci al gel. Novalgine iğne alsın gelsin. Yanına bir de Baralgine iğne alsın. Acıya, ağrıya sızıya tahammülüm yoktur. Hemen en ağır tedbiri alırım. Birini damardan vurdururduk, ötekini kalçadan. Aziz Bey iğne ilaç isimlerini bir kâğıda yazıp koşa koşa gitti.

Başımı oynatmamaya çalışarak yavaşça yerimden kalktım. Keşke bir de boyunluk isteseydim. Soba yanıyordu ama üstünde çay yoktu. Karnım da açtı. İğnemizi vurulup da gidelim, dedim. Hatta arabada vurulalım, giderken. İğneciye taksi parasını verir, Boğaz Köprüsü'nün ortasında indirirdik onu. O sırada arka taraftaki küçük odanın zemininden fırıncı dostumun başı çıktı. Gece un sevkiyatı varmış. Sabahleyin işçiler bazı çuvalların normalden daha hafif olduğundan şüphelenmişler, o da aşağı inmiş, çuvalları tek tek tarttırıyormuş kantarda. Bir tanesi eksik çıksın, noter getirip tespit yaptıracam, dava edicem puştları, dedi. Et abi, dedim. Yapmıştır bunlar, zaten gözüm tutmamıştı pezevenkleri. Et, adalet iste, ben sana avukat bulurum.

Sonra konu bana geldi, sessiz, uzun, keyifli bir bakışla birlikte.

'Akşam sıkı çarpışmışsın,' dedi. 'Belli.'

'Eh işte,' dedim. 'Biraz içelim dedik, böyle oldu.'

Dostum keyifli keyifli güldü. Arkalarda belli belirsiz görünen bir altın dişi vardı, görünce çok eğlendim, ben de güldüm kendimi sarsmamaya çalışarak.

'Hadi bakalım,' dedi. 'Allah kabul etsin. Arada olacak böyle. Şart.'

Aziz Bey'in boşalttığı koltuğa oturdu. Ben de yavaşça oturdum. Basçı bir kadeh birşey içmeye gitmişti. Battaniye için teşekkür ettim, ayaklarımı kaldırdıkları için de.

'Kötüysen,' dedi, 'yengen sana yukarıda yatak hazırlasın, çık uyu paşa paşa.'

Teşekkür ettim. Onca konukseverlikten sonra, bana üst kattaki evini, Bünyan halısıyla kaplı oturma odasında, televizyonun karşısındaki divanını açmayı bile teklif ettiği için mahcubiyet krizine girebilirdim; o kadar iyi davranılmayı hak etmiyordum.

'Sağol, abi,' dedim. 'İşe gitmem lazım.'

Başımı eğip oturdum. O sırada çocuklardan biri elinde sıcak çaydanlıkla gelip çaydanlığı sobanın üstüne bıraktı. Hemen arkasından başka bir çocuk bir tepsiyle bardakları ve poğaçaları getirip sobanın önündeki sehpaya bıraktı.

'Sana yeni çay demledim,' dedi dostum, gururla.

O çay servisi yaparken ona artık orada yaşayacağımı sanmadığımı, kendi evime taşınacağımı söyledim.

'Eskisi kadar sık görüşemeyiz artık,' dedim.

'Hayırlısı,' dedi. 'Sen iyi ol da, nasılsa görüşürüz.'

Çayları koyduktan sonra sehpayı bana yaklaştırdı.

'Hadi, poğaçanı da ye. Miden boştur şimdi. Kusmuşsun, belli, yüzün hâlâ bembeyaz. Yavaş yavaş ye ama, iyi çiğne.'

Susup dediği gibi yaptım. Hayata döndüğümü gören basçı tekrar sahneye çıktı. Gözlerimi yumup ağrıya dayanmaya çalıştım. Aziz Bey tam zamanında iğneciyle imdadıma yetişti. Hemen sol kolumdan bir Novalgine yaptırdım.

'Yavaşça,' dedim iğneciye, 'yavaşça. O kadar ki gözle takip edemeyelim ve iğne bittiğinde ağrı dinmiş olsun.'

Allahtan yaşlı ve sabırlı bir adamdı iğneci. Eli de hafifti. Hiç acıtmadı. Acele etmedi. Fırıncı dostumla da muhabbetleri vardı, o yüzden daha bir ilgili davrandı, eksik olmasın.

İğnenin yarısına geldiğimizde ağrı dinmişti.

'Tamam baba,' dedim, 'artık bırakabilirsin.'

'Acele etme de,' dedi, 'temiz birşey yapalım, sonra gene ağrımasın.'

'Peki baba,' dedim, 'patron sensin, sen bilirsin.'

'Bu seni akşama kadar götürür. Akşam da bir aspirin içip erkenden yat. Yoksa yarın sabaha gene ağrır.'

Fırıncı dostumla muzip muzip bakışıp sırıttılar. Gençlik, dediler, olur böyle şeyler.

İğneci ne kadar ısrar ettiysem de para almadı.

'Ya,' dedi, 'lafı mı olur? Hulusi'nin kardeşi bizim de kardeşimizdir.'

Ama kalıp bizimle bir bardak çay içmeyi kabul etti. Gitmeden de tansiyonumu ölçtü, düşük buldu. O gün fazla hareket etmememi önerdi.

Aziz Bey onu eczanesine geri götürdü. Döndüğünde biz de gidecektik.

Artık daha iyiydim. Ama az sonra oradan gidince yine moralimin bozulmasından, kötü olmaktan korku-

yordum, bir daha oraya gelememekten, gelmeye bir kez ara verince bir daha hiç gelememekten, mis gibi çaylardan, sohbetten yoksun kalmaktan.

Gazeteye bakarken birden aklıma parlak bir fikir geldi. Değil mi ki hayatımızı yeniden kuracaktık, istediğimiz gibi kurmamamız için hiçbir sebep yoktu. Kendi mekânımızı yaratalım, dedim, kimseden de kopmak zorunda kalmayalım.

'Abi,' dedim düşündükçe daha da artan bir heyecanla, 'gel senin tezgâhı Nişantaşı'na taşıyalım. Ya da bırak tezgâhı burada, kızınla damadın işletsin, gel biz seninle Nişantaşı'nda bir yer açalım.'

'Bar mı? Meyhane mi?' 'Yok ya. Cafe, çaycı. Çayhane.'

'Kahvehane?'

'Ya yok. Sadece çay. Bir de kurabiye. O kadar. Bak, bizim binanın sırasında boş bir dükkân var, devren satılık diyor ama sikmişim devrini, alalım orayı, içini dayayıp döşeyelim, güzel müzik sistemi kuralım, açalım bir çaycı. Adına da İnce Belli Çay Evi diyelim. House of the Finest Teas of the World. Since 1876. Hadi bakalım. Benim büyük büyük dedem Finike'de çay, kahve, kumaş ve silah tüccarıydı. Açalım, kulüp yapalım hatta.'

'O nasıl oluyor?'

'Üye olmayan giremez anlamında.'

Kafası karıştı meslekdaşımın, ortağımın. Beni tanımasa ciddi bir adam olduğumu düşünmüyor diyecektim. Devam ettim.

'Bak, sana resmi teklifimdir. Çok ciddiyim. Dünyanın en güzel çay evi yaparız orayı. Sana masraf ettirmem. Sermaye benden. Sen karakterini koy, dükkânı iş-

let, çaldığım müziğe karışma, camın önündeki masayı da bana ayır, yeter. Hadi gel.'

'Bilmem ki nasıl olur?' dedi.

'Extra bir yer olur,' dedim heyecanla. 'Valla, dünya çapında bir yer yaparız. Bana güven.'

'Estağfurullah. Ne demek.'

'Bak, gel. Yarın ne?'

'Cumartesi.'

'Olsun, ben gene işteyim. Sabah dokuzda gel benim yazıhaneye, çayımızı içelim, sonra çıkıp bakalım. Üstünde konuşuruz.'

'Sen yarın dokuzda kalkamazsın.'

'İyi. On birde gel o zaman. Sen zahmet etme. Ben seni aldırırım. On buçukta burada olur Aziz Bey.'

'Ben gelirim canım. Yorma çocuğu.'

'Olsun. Yorulmaz. Alır.'

Aziz Bey geldi. Onu da yanımıza oturttum.

'Otur dinlen şöyle,' dedim. 'Senin de canın çıktı dünden beri.' Aklıma saat geldi. 'Saat arabada, değil mi?' diye sordum.

'Arabada,' dedi, 'paltonuza sarılı, arka koltukta duruyor.'

'İyi,' dedim, 'neyse, neyse.'

Hep beraber son birer çay daha içtik. Gazetelere şöyle bir göz gezdirdim. Herşey berbattı ama herşey yolundaydı. Çok geçmeden daha da berbat olacaktı ve biz hiçbir şey yapamamış olacaktık, vurulduğumuz iğneyle kalacaktık. Tedbir olsun diye Alka Seltzer'imi de içtim ve kalktık.

'Hadi Aziz Bey,' dedim, 'yolumuz uzun. Bugün Cuma, yollar da berbattır, acele edelim.'

Dostumuzla, ortağımızla vedalaştık, sözleştik.

21

Otelin resepsiyonundakiler beni nihayet tanıdıklarına sevindiler. Ama o gün hesabı keseceğimi söyleyince üzüldüler. Ne de olsa tek hayaletlerini kaybediyorlardı. Bırakılmış notları aldım. Karımdan bir not vardı. Aramamı istiyordu. Sonra.

Doğruca saunaya gittim. Mebzul miktarda zehir attım. Tansiyonuma destek olması için bol meyve suyu içtim. Buz gibi bir duş aldım. Üstüne sıkı bir masaj yaptırdım. Sefil vücudum biraz olsun dirildi. Odaya çıkıp banyo yaptım, traş oldum, dişlerimi fırçaladım, ağzımı çalkaladım uzun uzun. Otellerin banyolarında çok güzel panoramik aynalar oluyor, bakınca insan kendini adam sanıyor.

Ağır faturayı kredi kartıma charge ettirdim. Resepsiyondakilere veda ettim. Çıktım.

Tertemizdim. Taksim'e çıkınca kendimi sadece öyle hissettim, tertemiz. Dayanma gücünün sonunda, ama tertemiz.

Öğleyin, nihayet, ofisteydim.

Nilgün Hanım gelmemişti. Şaşırmadım.

Çalışan herkes anlamıştı o gün şirkette bir tuhaflık olduğunu. Biz olmasak bile en kötü durumda Nilgün Hanım orada olur ve herşeyi kontrol altında tutardı. Bugün izin aldı, dedim, santraldeki kıza, haberi herkese yaysın diye, bugün kumanda sende. Bugün Selçuk Bey de gelmeyecek. Benim bildiğim Patron bugün onu ev bakmaya götürür ve benim bildiğim Nilgün Hanım derin bir soluk alıp Pazartesi günü işinin başında olur. İşi ne olacak? Hiç. Ne isterse. Onu Selma'nın yerine geçirebilirdik. Nasılsa hazır oda vardı. Otursun tırnaklarını törpülesin, televizyon seyretsin, kadın dergileri okusun. Arada gelsin, Patronu analım tatlı tatlı. Bu fikri beğendim. Pazartesi sabahı ilk iş.

Sekreterim çok meraklanmıştı. Dünkü konuşmalarından sonra benim de kanser olduğuma, hatta hemen o akşam alelacele öldüğüme inanmaya başlamışlardı. Sesimi duyunca asistanım olacak depresif oğlan da koridordaki odasından başını uzatıp geldiğimi gördüğünü görmemi sağladı. Bugün daha canlı görünüyordu. Akşam iyi bir uyku çekmişti belli ki.

Çayım geldi.

'Bugün harekete geçiyoruz Fatma Hanım,' dedim. 'Hazır ol.'

Sekreterim notlarıyla geldi.

Eşimiz aramış, Selma Hanım aramış, Pınar Hanım uğramış, elinde bize gösterebileceği üç ev olan emlakçı da bizden telefon bekliyormuş.

'Hepsini bağla,' dedim. 'Ama önce emlakçıyı bağla.'

Hain sekreterim önce karımı bağladı, neymiş emlakçı meşgulmüş; ben de inandım. Allah adamı kadınların eline düşürmesin. İyi, dedim, bağla bakalım.

Karım sakindi. Ama bir an ikimiz de heyecanlandık. Ben, tabii, meslek icabı deneyimli olduğum için, daha çabuk toparlandım. Konu babaannemdi, herhalde. O akşamki hastane önü konuşmasından ikimiz de birşeyler öğrenmiştik. Baskı yok, hemen sinirlenmek yok.

'Bu sabah ev tuttum, akşamüstü babaannemi alabilirim,' dedim.

Uzun sessizlik. Şiddetli nefret. Ama ben de açık kapı bırakmıştım. –Abilmek'li konuşmuştum. Böyle konuşmak, doğal olarak, -abilememek'li konuşmayı da ihtiva ediyordu. Yani, ben beceremezsem ya da sen izin vermezsen ya da işte, kısmet olmazsa şeklindeki gizli anlamları. Şiddetli nefretini reddettim. Onunla arkadaş olmak istiyordum, bunu açıkça istiyordum.

'Bunu onunla konuş.'

'Konuşurum. O nasıl?'

'İyi, yatıyor.'

'Çocuklar?'

'Onlar da iyi.'

'Sen?'

Cevap yok.

'Bir ara yemek yiyelim,' dedim. 'Konuşalım. İçin rahat olsun. Hayatımda hiç kimse yok. Tek istediğim yalnız olmak, eve kapanıp çalışmak. Yine eskisi gibi burnum kanayana kadar okuyup yazacağım. Kendimi hatırlamak, kendimle sarhoş olmak istiyorum.'

Sonra baktım, konuştukça saçmalıyorum, sustum. Tabii ona canım kimi isterse onunla yatacağım, diyemezdim. O da sustu. Hayatını nasıl düzenleyeceğine karar veremiyordu, belki çocukların sorumluluğunu benim gibi üstünden atamayacağı için. O, herhalde, bü-

yük birşey, ani bir değişiklik yapmadan hayatını aşağı yukarı o düzen içinde götürecekti. Bir süre sonra, yeni hayatına alıştıktan sonra, beni hiç de önemsemeyecekti, suratına bile bakmaya değmeyecek bir adam olacaktım onun için. O zaman belki ben, yürüdüğüm yolda tüm ruhsal enerjimi tüketince, yani inancımı, yorgun düşünce, pişmanlık ve özlem içinde onun arkasından koşturacaktım, dilim dışarıda, bana yüz versin diye. Muhtemelen böyle olacaktı. Bunu o sırada düşündüm. Yine de sustum. O suskunluğun birbirimizden bağımsız, birbirimizle bağlantısız, birbirimize borçsuz oluşumuzun ifadesi olmasını istedim. Hiç olmazsa, diye düşündüm, trajik gururum olsun. Ölüme elini uzatmaktan korkmayan şu büyük adamlardan biri gibi.

Pentiti!

No!

Böyle düşündüm ve buna inandım ve öyle davrandım karım sessizliği bozduktan ve ölümün soğuk elini uzattıktan sonra bile:

'Eşyalarının bir kısmını topladım,' dedi. 'Bir ara gelip alabilirsin.'

Koltuğa yığıldım kaldım. Dünya renkten renge girdi gözlerimin önünde, tek renkten tek renge; bembeyaz oldu, masmavi oldu, kıpkırmızı oldu, kapkara oldu. Körlüğün dehşetini yaşadım bir süre. Bir tür ölümdü o da, insanın içinde, birşeyin bir tür ölümü. Kibrin, belki. Dayanacağım, dedim yine de, geçecek. Sadece gözlerimi açamıyor bile olabilirdim. Ama gözlerimi açmama da imkân yoktu. Oldu işte! Gölge düştü, düşünceyle gerçek arasında. Demek böyle olacakmış. Ne de olsa boş

insanlarız! Az sonra telefon uzun uzun çaldı. Uzanıp cevap veremedim. Sonra, epey bir zaman sonra, sekreterim geldi.

'İyi misiniz?' diye inledi baygınlık geçiren bir sesle. Kimbilir nasıl görünüyordum, kimbilir nasıl bir fikir veriyordum durumumla ilgili.

'Bana hemen Aziz Bey'i çağır!' dedim.

Aziz Bey gelince ondan bir eczaneye gidip bana Diazem almasını istedim.

'Tehdit mi edersin, çalar mısın, rüşvet mi verirsin, ne yaparsan yap, bana hemen bir Diazem bul, tek bir tane de olsa bul, çabuk.'

Koşan Aziz Bey'in ayak sesleri, sertçe açtığı dış kapı karanlığımda yankılandı. Sekreterim şaşkın şaşkın yanımda kaldı. Ne yapacağını bilemedi. Sonra apar topar gidip kolonya getirdi, eline döküp koklatmaya kalktı.

'Çek şunu,' dedim. 'Salaklaşma, basit bir atak işte. Geçer şimdi.'

Geçmedi. Geçmesi için ilacın gelmesi gerekti. Bir kutu Diazem kapsül, bir kutu Diazem iğne, bir kutu da Diazepam fitil almıştı Aziz Bey nasıl becerdiyse. Nasıl becerdiğini sonra soracaktım. Ama iyi becermişti. İğnecimiz olmadığı için en iyisi fitildi, biliyordum, makatta dünya kadar kılcal damar vardı, ama tabii tatbik ettirmem imkânsızdı. Öyle şeyleri insan sadece karısına yaptırabilir. Artık hayatta fitil koyduracak kimsem yoktu. Tabii, demiştim, sağol, akşam bir ara uğrar alırım. Çocuklar yattıktan sonra. Kadındaki hareketin eziciliğine bak: birini gönder aldır bile demiyor, gel al, diyor, sen kimsin ki seninle karşılaşmaktan kaçınayım? Kadın bize iyi dayak attı, gözümüzü patlattı, dünyamızı ka-

rarttı, dedim, elimde fitilin aparatı, boşalttığım odanın ortasında kör kör kıçımı ararken.

Zor oldu, ama atlattım. Takviye olsun diye bir de iğne kırıp içtim. Yarım saat sonra hiçbir şey olmamış gibi odadan çıkıp sekreterimden bana bir kahve söylemesini ve emlakçıyı bağlamasını rica ettim.

'Ama,' dedim, 'bir kere daha karımı bağlamaya kalkarsan seni yakarım, ona göre.'

Şimdi de anormal bir uyku bastırmıştı. Lavaboya gidip yüzümü yıkadım, yetmedi, başımı yıkadım, kâğıt havluyla kuruladım. Allahtan saçlarım kısa; biraz elimle düzeltince jöleli filan gibi duruyor da görüntüyü kurtarıyoruz. Odama dönerken, sekreterin masasının önünde gururla bekleyen Aziz Bey'in omzuna bir teşekkür şaplağı indirdim.

'İyi iş yaptın,' dedim. 'Sağol.'

Bu sefer ona nasıl yaptığını sormaktan vazgeçtim. O bana soruyor muydu nasıl bu hale düştün, nasıl becerdin diye? Sadece, hesabı halletmek için kaç para gerekiyorsa sekreterden almasını söyledim, sekreter de duydu, söylenmeden verirdi artık çocuğun parasını. Bin dolar da alsa umurumda değildi. Değerdi. Değmişti. Fitillerin hepsi kullanılmıştı, boş kutuyu attım. Diğer ilaçları çekmeceme kaldırdım.

Emlakçı elindeki üç evin verdiğimiz tarife uyduğunu söyledi. Evleri anlattı. Sonuncusu, teras dubleks olanı en pahalısıydı ve en iyi durumda olanı.

'Baştan aşağı sıfırlandı,' diye anlattı. 'Parkelerin cilası bile daha dün vuruldu. Bugün tutun, bugün taşının.

Temizlik bile istemez. Bir havalandırın yeter. Öyle nefis, acayip enfes bir ev.'

'Yapma ya,' dedim. 'Nerede bu ev?'

Tam istediğimiz yerdeymiş. Maçka'da, hemen meydanda, parkın üstünden sonsuz cephe, üf üf üf, süpermiş yani. Daha önce bir sanatçı oturuyormuş, adını da verdi, meşhur bir göbek dansçısı, malum, giren çıkan pek belli olmadığı için giriş katında oturan mal sahibi, mazbut biri olarak, daireyi boşaltmasını şeyetmiş.

'O pezevenge ne,' dedim, 'milletin gireninden çıkanından?'

Yo yo yanlış anlamamalıymışım, mal sahibi yurtdışlarında yetişmiş çok modern bir insanmış aslında, o bakımdan kastetmemiş, asla asla.

'İyi,' dedim. 'Neyse. Mal sahibi seçecek lüksümüz yok. Gidip bir bakalım.'

Gittik baktık.

Mal sahibi tek gözü sürekli bir tiksinti içinde kısık, bir kulağı iyi duymayan yaşlı bir kadın çıktı. Kocası ölmüş, çocukları dışarıda okuyormuş, kiracılarla uğraşmak çok zormuş. Tam dayaklık uyuz ihtiyardı. Kaldır asansör boşluğuna at, üzerine kireç serp, orada kalsın diyordu kör şeytan, manik depresif şeytan, panik ataklı şeytan. Asansörde çaresiz katlandık kadına. Çıktık. Girmeden, parkelerin cilası bozulmasın diye, ayakkabılarımızı çıkarmamızı istedi. Yürü git işine, dedim ters ters. Ama siz çıkarın, diye de ekledim, olur da ben tutarsam, parkeler hiç olmazsa onların ayaklarından çizilmiş olmasın diye. Çıkardılar hıyarlar.

Daire muazzamdı. Altlı üstlü, üf üf üf! Evlerle kafayı yiyen karıma hak vermemek elde değildi. Kendimi ora-

da düşününce çok keyiflendim, ruh halim düzeldi, hafifledim, uykum açıldı, karımdan yediğim ve kol kadar Diazem'in silemediği dayağın izlerinden arındım.

Charge!

'Teyze,' dedim, 'açık konuşacağım için kusura bakma. Ben burayı bugün tutarım, senle pazarlık etmem, depozit mepozit ne istiyorsan şak diye nakden öderim, her ayın birinde de kiranı alırsın, ama bak iyi dinle, senle uğraşamam. Bir daha karşılaşmayacağımıza söz ver, ben de paranı geciktirmeyeceğime söz vereyim, bu işi bugün bağlayalım.'

Emlakçının beti benzi attı. Ödü kopuyordu kadından, ne de olsa işvereni sayılırdı. Ama kadın soğukkanlı bir tüccar çıktı. Neticede hakaret etmemiştim, sadece açık konuşmuştum. O da açık konuştu.

'O kadar keyfine düşkünsen bastır parayı, mülkünü al,' dedi.

Bir an durdum. Kadın iyi bir yumruk çıkmıştı. Yumruk havada, burnuma doğru geliyordu ve blöf değildi. Bir an daha durursam yumruğu yiyecektim. Durmadım ve yemedim. Havada yakaladım elini Seagal tarzında ve arkaya doğru büktüm.

'Kaç lira istiyorsun, teyze?' dedim.

Söyledi. Ucuz geldi, karımın gözü kapalı vereceği paranın yanında. Ama hemen üstüne atlamadım.

'Son fiyat mı?' dedim.

'Son,' dedi. 'Bir kuruş aşağı olmaz. O da kiracı milletiyle uğraşmaktan bıktığım için. Sinir hastası yaptılar beni deyyuslar.'

Emlakçıya döndüm. Kuşkulu görünmeye çalışıyordum.

'Burası bu kadar eder mi?' dedim.

'Havada eder,' dedi.

'Peki teyze,' dedim, 'tapu senin üstüne mi?'

Laf mı yani? Dolandırıcı mıydı o?

'Üzerinde ipotek filan yok, değil mi?' dedim.

Ne ipoteği? Kumarbaz mıydı o?

Bunun üzerine kadının elini serbest bıraktım.

'Hadi yürü o zaman tapu dairesine,' dedim. Dediğime onlar kadar ben de inanmadım. Ama gerçekti. Ne zamandır yerlerde sürüklenen hayatımda bir iş bitirmenin, karar vermenin, kendi başıma birşey isteyip almanın, hayatımı yiye yiye de olsa çalışıp kenara para koymuş olmanın bütün hazzını içimde duydum, ne yalan söyleyeyim. 'Hesap numaranı da ver, paranı hemen yatırtayım. Bugün bu işi bitirmemiz lazım. Öğleden sonra eşyalar gelecek.'

'Öyle hemen olmaz,' dedi emlakçı. 'Bu işler zaman alır. Neresinden baksanız iki gün sürer,' dedi.

'Ben anlamam,' dedim. 'Bugün taşınmam lazım. Yoksa olmaz.'

'Sen taşın gene,' dedi kadın. 'N'olcak? Biraz kaparo verirsin? He?'

'Sen de o zaman imzalı kâğıt verirsin, arkadaş da kâğıdı şahit olarak imzalar.'

Anlaştık.

Kadına çıkarıp cüzdanımdaki bütün dolarları verdim.

'Daha istersen göndereyim, teyze,' dedim, 'sonradan şey olmasın.'

'Lüzum yok,' dedi, elini ovuşturarak, 'önemli olan iyi niyet.'

Emlakçıya döndüm, Çarşamba'ya kadar işleri halletmesini söyledim. Oohoo Çarşamba'ya kadar on kere hallederdi. Yalnız, bir miktar birşey de ona takdim edemez miydik, malum, işlemler filan, hani o gün de Cuma'ydı ya? Ofise uğra, al, dedim. Ona ofisteki avukatlardan birinin adını verip ondan sonra onunla muhatap olmasını söyledim, hem beni arayıp durmasın, hem de gözü korksun, beni dolandırmaya kalkmasın diye.

Dönüp kadına elimi uzattım. Hareketimi görecektiniz ama, çok şıktı, çok itiraz edilmezdi, çok geleceğe dönüktü, çok beğendim.

'Anahtarlar!' dedim.

Anahtarlar cebimde, artık hiçbir yere gitmek zorunda olmayan, gitse de dönecek yeri olan bir adam, evin önünde dikilip bir yere gitmemenin ve geri dönmemenin keyfini tattım bir süre, öyle aylak aylak etrafa bakınarak, gökyüzüne bakıyormuş gibi yapıp dairenin pencerelerine bakarak, gelip geçene bakarak, bana doğru hamle yapan taksilere hiçbir yere gitmiyorum anlamında başımı sallayarak.

Tek istediğim bir masa, bir sandalye, bir de kitaplarımı koruyacak ve bir arada tutacak bir kitaplıktı. Bir de sevgili Zep'imi karşımda yeniden diriltebileceğim bir müzik sistemiydi. Başka birşey değil, başka hiçbir şey değil. Elbette başka şeyler de alınacaktı şimdi ya da daha çok zaman içinde, yavaş yavaş ya da hayatta başka meşgalesi olmayan bir kadının (Pınar'ın, görünüşe göre) elinin değmesine bağlı olarak, çabuk çabuk: yataktı, koltuktu, sehpaydı, tv'ydi, tencere tavaydı, tabak çanak, çatal bıçaktı (12, hatta 24 kişilik), tuzluk biberlik,

şekerlikti, ah tabii, çaydanlık, çok sayıda kültablası, bakır cezve, yaşlı konuklar için seccade ve elektronik (hem 2xAA pilli, hem 4.5v AC/DC adaptörlü) kıble gösterici, ayy tabii, yemek masası (açılabilir), yatak takımları (saten ve pamuklu), bol prezervatif (renklilerden, standart boy), genç bayan konuklar (Pınar'ın dışındakiler) için ped, yedek diş fırçaları, ufak tefek tamiratlar için çivi, çekiç, tornavida, yedek ampul, ayrıca varlıklarından haberdar olmadığım ve isimlerini sadece kadınların bildikleri türlü mutfak aletleri, araç gereçleri ve temizlik malzemeleri ve isimlerini kadınların bile ezbere bilmedikleri, varolduklarını sadece ihtiyaç duyduğun anda hatırladığın elli tane gıldır gıcık, aa bizim şeyimiz de yokmuş dediğin şeyler. Olur, hepsi olur, acelemiz yok, zaten isteğimiz de yok.

Arka yoldan, parkın kıyısından yürüyüp Abdi İpekçi'ye çıktım. Güngör Mobilya'ya uğradım. Bir çalışma masası ve onunla takım olacak şekilde, arkaya yatabilen deri bir koltuk ve hiç olmazsa ofiste koli içinde bekleyen kitapları alacak büyüklükte, kapaklı bir kütüphane, bir de masa lambası aldım, hemen teslim etmeleri önşartıyla. Sonra baktım, Patronun odasındakine benzer konyak rengi bir deri kanepe var, onu da koyun dedim. Sonra baktım, büyükçe bir karyola var, komodinleriyle, abajurlarıyla, yastığı, yorganı, çarşafıyla filan, onu da koyun dedim. Sonra baktım, hesap şişiyor, bu kadar yeter, dedim. Onlara adresi verdim, evimin, kendimin adresini, olacağım, bulunacağım yerin adresini. A, şurası! dediler, bizim burası! Aman ha, eşyaları çıkarırken sağa sola çarpmayın, vuruk çizik istemem, diye de tembih ettim. İşlerini bilen adamlardı, tabii, sabırla

gülümsediler. Ödemeyi nasıl yapmayı düşünüyorduk? Charge! dedim. İki saat sonra evde buluşmak üzere sözleşip ayrıldık.

Oradan çıktığımda uyku geri gelmiş, beni parçalamaya çalışıyordu. Dayandım. Daha neler yapmam gerektiğini düşünerek ofise dönerken, aklıma babaannem geldi. Ölmeyecekti ama ölmediği sürece nerede yatacaktı? Onun yatağını da yarın alır, transferi yarın gerçekleştiririz, diye kendimi ikna ettim. Nasılsa artık karıma artistlik yapmama gerek kalmadı. Babaannem de yatsın bir gün daha, patlamaz ya. Böylece o yükü de üstümden attım.

Saat üçe geliyordu. Aziz Bey'i gönderip bankadan para çektirmek gerekecekti; yanımda hiç para kalmamıştı. Boşver, dedim, muhasebeden para isteriz. Bir tek müzik işi kalmıştı. O işi de ertesi güne ertelemeyi düşündüm ama hemen aklıma fırıncı dostumla olan randevum ve çocuklara verdiğim söz geldi. Yarın da öyle gidecek, dedim. Ama bir an sonra sevindim, çocukları gezmeden sonra eve getirebileceğimi, sonra, zaman içinde, akıllarına estikçe ziyaretime gelebileceklerini, bazen, annelerinin bilgisi dahilinde, orada kalabileceklerini düşününce. Anneleri bir travmaya yol açmazsa, eğlence bile olabilirdi onlar için. Çocuklar eve geldiğinde müzik olmalıydı. Onlara Zep çalmak zorundaydım. Evde annelerinin ılık gözyaşlı Napoli-Milano müziklerini dinlemekten çocuklara baygınlık gelmiş olmalıydı. İnsanın kalbine elektrik verecek Bonham dalgalarıyla şöyle gümbür gümbür bir güçlü yalnız adam müziği. İşte sana modern çağın Wagner'i. Babanız da vaktiyle gitar çalardı, evladım. Bak, dinle, bu şarkı *Stairway*, burada hem

12 telli akustik, hem de elektro gitar var, bak bak, şu fanfare'e bak, nasıl çalışırdım bu parçayı biliyor musun, anlatamam, ve nasıl güzel çalmaya başlamıştım, sanki Page gelmiş Beşiktaşı'na, çalıyor derdin duysan. Ama duyamadın, altmış yaşındaki bir kadından başka kimse duyamadı. Para bize o zaman lazımmış. Hayallerimiz olduğu zaman. Şimdi yüzlerce gitar alacak paramız var ama artık ne parmak var ne de bir akor. Şimdi bir gitar aldığımı düşünsene, turuncu bir stratocaster, nasıl durur göbeğimin üstünde? Bir göbek boyu gitarın gerisinde kalmış bir adam. Yine de babanızla ne kadar gurur duysanız azdır çünkü babanız 75'de ve 79'da bu adamı, Page'i, iki kere sahnede dinledi. Ve ne yaptı etti, bir yolunu buldu ve elini sıktı bu adamın. (*Plant'in sesi:*) *Jimmy Page, electric guitaaar!* (*Çığlıklar. Benim çığlığım.*) Ah o double-neck Gibson, *Stairway*'i çaldığı. Ah o dünyanın en güzel şarkısı. O günler, o iki gün, babanızın hayatının, bütün, bütün, bütün hayatının en mutlu iki günü oldu. Hayatında sadece iki kere mutlu olabilmiş bir adam. Düşünebiliyor musunuz? Şaka yapmıyorum, hayatında sadece iki kez. Hiçbir çocuk babasının mutlu olup olmadığını düşünmez. Hiçbir çocuk babasının kalbine bakmayı akıl etmez. O yüzden ben anlattım, sizin sormanızı beklemeden. Çünkü sormayacaktınız, biliyorum, düşünmeyecektiniz, akıl etmeyecektiniz. Anlattım, çünkü bundan sonra anlatacağım, size kalbimi göstereceğim. Artık üzerimde gölge istemiyorum.

Saat üçe gelmeye devam ediyordu, ama yavaşlamıştı. Biraz daha düşünürsem hiç gelemeyecek, olduğu yerde, üçe biraz kala, kalacaktı. O yüzden hareket ettim, zaman geçsin ve kontrol altında geçsin diye.

Ofiste herkes dönüşümü bekliyordu. Aziz Bey'le Fatma Hanım'ı çağırdım, onlara masraflar için çek yazdım ve anahtarları verdim.

'Harekete geçiyoruz,' dedim. 'Ne yapacağınızı biliyorsunuz.'

Hemen harekete geçtiler.

Muhasebeyi arayıp bana para ayarlamalarını istedim. Ne kadar? diye sordular. Bolca, dedim. Sonra emlakçıya kurban verdiğim avukatı aradım. O da bana ulaşmaya çalışıyormuş. Bir emlakçı gelmiş, bir saattir para isteyip duruyormuş. Kusura bakma, anlatmaya fırsat bulamadım, dedim. Ona meseleyi anlattım.

'Muhasebeden biraz para al, adama ver. Bir de sözleşme hazırla, imzalat, korksun,' dedim.

'Ne kadar para verelim?' diye sordu avukat. Genç çocuk, daha bu işleri bilmiyor, herkes hakkı olan parayı alır sanıyor.

'Az,' dedim. 'Mümkün olduğu kadar az. Hiçe yakın. Hatta hiç.'

Sonra sekreterimden babaannemi bağlamasını, Pınar Hanım'ı da kahveye davet etmesini istedim.

Babaannem iyi olduğunu söyledi.

'Ev tuttum, eşya işini halledeyim, yarın seni alacağım,' dedim. Sonra bu yetmedi. 'Merak etme, yirmi dört saat başında bir doktorla bir hemşire nöbet tutacak,' diye ekledim.

Bu sonuncu ifade o sırada aklıma geldi, nereden estiyse, ve söyledikten sonra iyi bir fikir olduğunu düşündüm. Çok çok üç beş bin dolara patlar, dedim kendi kendime, n'olmuş? Gerekirse on doktor tutarım. Biri

nabzını tutar, biri tansiyonunu ölçer, biri serumun akışını izler, biri iğneyi hazırlar, biri de kalçasını açar. Siz zahmet etmeyin anneciğim, ben açayım, der ince tabanlı loafer giyen bir doktor ince sesiyle. Kalan doktorlar da çay may demler. N'olmuş! Çok çok yirmi otuz bin dolara patlar. Babaannem için ne yaptım şimdiye kadar? Bari para harcayayım.

'Hoşt!' diye tersledi babaannem. 'Benim doktorla moktorla işim yok. Yerimden memnunum. Ben burada kalırım. Şikâyetim de yok, kimseye yük olduğum da yok.'

Böylece paramız cebimizde kalıyordu. Ama itiraz ettim:

'Yük olmazsın, tabii, ama ben yanımda olmanı istiyorum,' dedim, 've yanında olmak istiyorum. Ve sana iyi bakıldığından emin olmak istiyorum.'

'Lüzum yok. Ben iyiyim, beni düşünme,' dedi.

Kendisini orada tutacaktı; orada kaldığı sürece ailenin, son ailesinin, pek o kadar da dağılmış sayılmayabileceğine kendini inandırmış olmalıydı. Aile çocukların olduğu yerdir. Karımla arasında konuşulmamış, kadın diliyle ulaşılmış bir anlaşma olduğunu hissettim, bir dayanışma, bir duygu birliği, aralarındaki zoraki ilişkinin tam da biteceği bir anda.

'Peki,' dedim, 'nasıl istersen.'

Sonra, tam kapatacakken, ona akşamleyin eşyalarımı almaya geleceğimi söyledim. Birşey demedi, ama hoşuna gitmediğini anladım. Akşama görüşürüz, dedim. Yine birşey demedi. Eşya almaya geleceksen hiç gelme, diyordu, anladığıma ve anlayacağımı bildiğine göre. İlk kez bana kızdığını düşündüm.

Pınar kanepeye yerleşmiş, ilgiyle beni dinliyordu. Parlak ve çok güzel gözüktü taba rengi deri kanepenin ortasında, bacak bacak üstüne atmış otururken. Saçlarına yeni bir şekil vermişti, hafif de rengini açtırmıştı. Daha genç, daha enerjik duruyordu. Onu görmek, öyle görmek, yüksek moralli, kendine güvenli, aklımı babaannemden uzaklaştırmamı kolaylaştırdı.

'Benimle beraber olmak istiyorsan,' dedim, 'iğne yapmayı öğrenmen gerekecek.'

Sonra olanları anlattım. Karım konusunda sessiz kalmayı tercih etti; artık benden yanaydı, bunun tartışılır tarafı yoktu. İlaçlar konusunda da zor zamanlar geçirdiğimi, belki yardım almamın yerinde olacağını söyledi. Tanıdığı bir psikiyatr varmış. Yerimden kalktım, sözünü kestim.

'Bana doktor deme,' dedim. 'Hiçbir çeşidine tahammülüm yok. Kıçım ağrıyor desen sigarayı bırak derler. Kaldı ki kıçım da ağrıyor. Ben artık tıbbi servisleri eczacı kalfalarından ve iğnecilerden almayı tercih ediyorum. Ne yapacağım, biliyor musun, biraz vaktim olsun, biraz daha para kazanayım, Sigaranın Yararlarını Araştırma Vakfı kuracağım, kendimi de onursal başkan ve sayman yapacağım.'

Zorla da olsa gülümsedi. Yanına oturdum.

'Ve sürpriz,' dedim otururken. Uzanıp dudaklarından sağlam bir öpücük aldım. O sırada sekreterim elinde kahvelerle içeri girdi, bizi bastı. Oysa Fatma Hanım'ın basması gerekiyordu. Neyse, ona anlatır artık. Bozuntuya vermedik. Pınar'ın hatası; girerken kapıyı kapatmalıydı. 'Bugün ev tuttum.'

'A!' diye bir sevinç çığlığı attı Pınar. 'Nerede?'

'Senin biraz aşağında. Maçka'da.'

'İnanmıyorum! Çok sevindim.'

'Daha doğrusu aldım. Satın aldım. Bak, daha alışamadım. Kendimi haftalardır hep kiracı gibi düşünmekten.'

Ona evi anlattım, biraz. 'Gerisini kendin görürsün artık. Öğleden sonra eşyalar gelecek. Sen de gelir misin?

Zevkle gelirdi. İyi kadındı Pınar, muhabbet etmeyi bilirdi, insana kendini iyi hissettirmeyi, insanı rahatlatmayı, kendisini de rahatlatmayı bilirdi. Evet'le hayır arasında başkalarının bulamayacağı birçok başka yol bulabilirdi o. Böylece evet'le hayır arasında sıkışıp kalmazdınız. Sorusuz ve cevapsız bir hayat olurdu onunla hayat.

'Şimdi bir müzik işi kaldı. A, dur. Bir telefon açayım, izin ver.'

Beşiktaş'ta Pınar'ın setini, evin televizyonlarını filan aldığım bir elektronik eşya dükkânı vardı, Gürses Hi-Fi, beni sever, sayarlar, onları aradım. Acilen sağlam birşey istedim, şöyle hem duvar yıkacak kadar güçlü, hem de davulcunun burnundan damlayan terin zilin üstüne düşerken çıkardığı sesi (düştüğü andaki sesi değil, dikkatinizi çekerim, düşerken çıkardığı sesi, yani yerçekiminin sesini, yani suyla havanın sürtünmesinin sesini) yakalayıp verebilecek kadar geniş frekanslı. Abi, diye başladı Zeki Bey, ve kendi deyişiyle ultra mega evladiyelik birtakım cihaz isimleri saydı.

'Güzel söylüyorsun da Zeki Bey, bunları kaça yapar ız?' dedim.

Feci bir fiyat söyledi Zeki Bey. Facia yani. Üstelik bana indirim yapıyorlarmış. Cihazları öyle ismen, der-

gilerden filan biliyordum, ama hiç görmemiştim, dinlememiştim.

'Görmeden o kadar para verilmez,' dedim. 'Geleyim de bir dinleyelim.'

'Abi sen zahmet etme,' dedi. 'Bunları nerede çalacaksan, getirelim orada dinletelim sana, sağlam olsun, içine sinsin.'

'Ya yok, o kadar şey taşınmaz,' dedim.

'Abi, n'olucak?' dedi. 'Maksat müzik zevkini paylaşmak. Ben biliyorum, sen onları dinleyince mutlu olacaksın, bırakmak istemeyeceksin.'

'E, hadi bakalım,' dedim.

Onlara adresi verdim. İki saat sonra evde buluşmak üzere sözleştik. Hayatımda biri bana mutluluk garantisi veriyordu. Hah! Çok hoşuma gitti.

Pınar'm yanına döndüm. Sekreterim, çıkarken kapattığı kapıyı tıklatarak, girme izni alarak, muhasebenin gönderdiği emaneti getirdi. İyi, dedim, koy masama. Sarı zarf, umduğum gibi cüsseli, masama bırakıldı.

'Peki bu gece evinde mi kalacaksın?' dedi Pınar.

'Öyle umuyorum,' dedim. 'Sağ salim ulaşabilirsem.'

Ona yakınlık göstermek, hayatımda ne zamandır eksik olan bir sıcaklık yaşamak istiyordum ama gözümü açacak halim yoktu. Kucağına uzanıversem uyuyup kalacaktım. Sonra hadi o yaralı uykuda iki saat ereksiyonla mereksiyonla uğraş, kadını da orada nörolog pozisyonuna sok. Bunun üzerine dışarı çıkmayı, birşeyler yeyip eve gitmeyi teklif ettim. Kabul etti. Mantosunu almak için odasına gidince sekreter gelip Selma Hanım'ı bağlamasını isteyip istemediğimi sordu.

'Bir daha aradı mı?' dedim.

Aramamış.

'Boşver o zaman,' dedim kısa bir kararsızlıktan sonra.

Kalkıp masada duran zarfı ceketimin cebime koydum.

'Sen böyle üşümeyecek misin?' dedi Pınar, çıkarken.

'Nasıl?' dedim.

Paltomu kastediyordu. Yani paltosuz olmamı. Paltosuzmuşum.

'Yo,' dedim. 'Sabahtan beri böyle dolaşıyorum. Farkında bile değilim. Hem ben üşümem.'

22

Herkes sözünde durdu. Önce mobilyalar geldi, naylonları açıldı, yerlerine yerleştirildi. Beğenildi. Hayale monte edildi.

Fatma Hanım genel bir temizlik yapmıştı. Her çıkan adamın arkasından temizliğine ek yaptı.

Aziz Bey buzdolabı, fırın ve tüp işlerini halletmiş, getirtip taktırmış, mutfağa hayat vermişti. Ufak tefek alışveriş bile yapmış, çayları, kahveleri, sütleri, kolaları, suları, bardakları yerlerine yerleştirmişti. Saati getirip masaya koydu. Kitapları da kolilerinden çıkarıp kitaplığa dizdi.

Ben de boş durmadım. Çantamda getirdiğim kitapları, kalem ve defterleri, dosyaları ve cd'leri çıkarıp masaya ihtiyaç duyduğu kişiliği kazandırdım.

Pınar bile çalıştı; yorumlarıyla bize yol gösterdi, daha iyiye, daha şıka daha kısa yoldan ulaşmamıza yardımcı oldu. O olmasa bu kitap da olmazdı.

Mutluluk garantörü Zeki Bey, yanında akustik mühendisi Gür Bey ve arkasında geniş bir yardımcı grubuyla, bir kamyon dolusu cihaz getirdiler. Özellikle iri kasaları içinde asansöre sığmayan yüz ellişer kiloluk Tannoy Westminster'ların beş kat çıkarılması ve salon-

da seçilen yere konması seyre değer bir çabaydı. Sonunda sistemi bağlayıp çalıştırdılar. Dilimiz tutuldu. Gür Bey, biraz daha masraf etmeyi göze alırsam duvarı ve tavanı özel bir malzemeyle kaplamayı teklif etti. Elimle ve başımla, "Ev senin abi, ne istiyorsan yap," işareti yaptım, dilim tutulduğu için. Asıl o zaman gör ses neymiş, dedi. Gözlerimi kırpıştırarak hızlı hızlı başımı salladım. Evimizdeki ilk kahvemizi onlarla içtik. Muhasebeden aldığım para hesabın ancak bir kısmını ödemeye yetiyordu. Bir kısmın bir kısmını nakit olarak ödedim. Üstü için çek yazmayı teklif ettim. Bir koşu gidin bozdurun, dedim kekeleyerek. Aman abi, dediler, senin sözünden büyük çek mi olur, ne acelesi var, sen mutlu ol yeter. Biz, baktık yeni bir oluşumun içindesin, senin heyecanını soğutmamak için apar topar geldik, para almak için değil. Sarıldık, kucaklaştık, mutluluk gözyaşları içinde. Pazartesi günü görüşmek üzere onları da yolcu ettik.

Bir yarım saat kadar saf saf etrafa bakındık.

Fatma Hanım çay demlemeyi teklif etti. Saat altıya geliyordu. Boşver, dedim. Sen artık git. Yarın erkenden gelirsin. Gitti. Sen kalıyorsun, dedim Aziz Bey'e, bu gece biraz işimiz var.

İşin gerginliği şimdiden içime sızmaya başlamıştı. Oturup Pınar'la biraz dertleştim.

'Gitme,' dedi. 'Bu gece gitme. Kendini iyi hissettiğin zaman gidersin. Ya da şoförü gönder. Niye inat ediyorsun, anlamıyorum.'

'Çünkü,' dedim, 'gelirim, dedim. O zaman gösterdiğim gücü şimdi gösterememeyi kabul edemem. Ama görüyorsun, gösteremiyorum.'

'E çok normal,' dedi. 'Kolay birşey değil ki. Herkes zorlanır böyle bir durumda.'

'Ama,' dedim, 'Gül kolaymış gibi konuştu, çok rahattı.'

'Ama,' dedi, 'o kendini haftalardır buna hazırlıyor.'

'Öyle mi diyorsun?' dedim kuşkuyla bakarak, gözlerinde beni kandırmadığının işaretlerini arayarak.

'Öyle tabii. Tecrübeden biliyorum.'

Yine de bu benim sorunumu çözmüyordu. Kendimi karımla karşılaştırmayı da kendime yediremezdim. Çünkü ben ölmek için dört beş hafta beklemezdim, ne de öldürmek için.

'Neyse,' dedim. 'Neyse. Neyse neyse neyse. Bir yolunu bulacağım. Her durumda gideceğim. Hatta çocuklar uyumadan gideceğim. Hatta hemen şimdi gideceğim. Gözümü yumup dalıcam. Belki o zaman kendimi daha iyi hissederim, karın ağrım geçer. Aziz Bey! Hadi gidiyoruz!'

Pınar beni yalnız saatlerime teslim etti. Ofise uğrayacaktı. Geldiği için teşekkür ettim.

'Yarın akşam müsait olursan yemeğe gelir misin?' dedim.

'Konuşuruz,' dedi.

'Gelirsen belki burada kalır mısın?' dedim.

Birşey söylemedi. Eliyle yanağımı okşayıp kısa bir öpücükle veda etti.

'Kendini boş yere sıkma,' dedi çıkarken. 'Acele etme, herşey nasılsa yoluna girer.'

'Peki,' dedim. 'Sağol.'

Gitti. Arkasından biz çıktık.

Güzel bir akşamdı. Kimsenin itiraz edemeyeceği bir ileri kış akşamı; ileri, yani, açıklamama izin verin, çok soğuk, berrak, sakin bir akşam. Belki fazla sakin. Aniden yağmur, arkasından kar yağmaya başlarsa kimsenin şaşırmayacağı kadar sakin. Herkesin sokağa çıkarken ne bulursa üstüne giydiği, eve dönmekte acele ettiği, evlerin iyi ısınmakta zorlandığı bir akşam. Tanıdığımız herkesin tanıdığımız yerlerde olduğu bir akşam. Beni yeni tanıyacak bir akşam. Çok soğuk, berrak, sakin gözlerle beni inceleyen, izleyen, puan veren, not tutan bir akşam. Açıklamama izin ver. Dinle, akşam. Güzel akşam.

'Kenara park et, Aziz Bey. Kaldırıma çıkma!'

Sinirli değilim.

Yılların sokağı. Şimdi ziyaret sokağı benim için, çiçekle, çikolatayla, kurdeleli paketlerle gelinecek, bavulla çıkılacak. Seyrek gelinecek, kısa kalınacak, verebileceği herşey alınıp çıkılacak. Az konuşulacak, neşeli ya da asık yüzlü olunmayacak, gittim mutluyum ya da gittim pişmanım düşüncesi uyandırmamak için, ilgili davranılacak gittim bitti düşüncesi uyandırmamak için, kalkmakta acele edilmeyecek, ama fazla da oyalanılmayacak ve ne olursa olsun tahriklere kapılınmayacak.

Kapıyı karım açtı. Beni görünce şaşırdı. Erken gelmiştim. Kapıcı ya da bakkalın çırağı ya da o tür biri olmalıydım oysa. İlk konuşan kazanırdı.

'A!' dedi.

Bu konuşma sayılmaz. Boktan bir ünlem. Hâlâ bir şansım vardı. Şansları değerlendirmekle ünlüyümdür. Ama nedense bu şansı değerlendiremedim.

'Ben geldim,' dedim ezik bir sesle. Çok kişiliksiz bir sesti. Belki yorgunluktan, iğne ilaçtan, gün boyu eşya olup giden paralardan. Sanki "Gelebilir miyim?" ya da "Dönebilir miyim?" diyordu. Pis ses! Boğazımı temizledim.

Karım, ah, karım, çok iyi bir performans gösterdi. Beni ezmeye, süründürmeye kararlıydı. Aklımın yavaşlığı sesimin zayıflığıyla birleşip de ona geniş bir hareket alanı bırakınca o hızla enerjisini toparlayıp bütün havaya yaydı, her yanı kendisiyle kapladı.

'Bekle,' dedi, kapıyı yarı kapalı tutarak, 'bavulunu getireyim.'

Sonrası karanlık. Kapının aralığından gelen holün ışığı, televizyonun sesi, çocukların gürültüleri, bakıcı kadının mutfakta yaptığı sofra kurma müziği, karımın mermer zemindeki ayak sesleri, herşey, hızla soldu, gitti. Sadece bir ara, bir el fenerinin yakılıp söndürülmesi gibi bir an içinde, karımın yüzünü tekrar görür gibi oldum; ama hepsi o. Bavulun getirilip önüme bırakıldığını, artık gitme durumunda olduğumu anlayabiliyordum. Ortada, üstümde, çevremde, karanlıkta kaybedilmiş birşey olduğunu, kaybedenin ben olduğumu da anlayabiliyordum. Sadece birşey, karanlıkta kaybedilmiş ve karanlıkta bulunamayacak birşey olduğunu.

O şeyin içinde ne kadar kaldım, bilmiyorum. Bir süre sonra, önce uzaktan, sonra yaklaşan sesler geldi yeniden. Yavaş yavaş ışık da geldi. İnsan bile geldi az sonra. Elinde büyük siyah bir torbayla kapıcı geldi. Karım binadan atılmamı emretti, diye düşündüm ızdıraplı bir eğlence duygusuyla, bu adam da ceset torbasıyla beni tahliye etmeye geldi.

Kapıcının yüzüne iyice eğilip -çünkü net göremiyordum- kararlılığını ölçmeye çalıştım. Adam geri sıçradı. O da ben ona birşey yapacağım diye korkmuştu.

'İyi akşamlar abi,' dedi kendimde olduğumdan emin olmak için.

'İyi akşamlar,' dedim.

'Çöpleri topluyordum,' dedi.

'Doğru yere geldin,' dedim.

Böylece hayat devam etti, kaldığı karanlıktan emekleyerek, düşüp sürünerek, dizlerinin ve ellerinin üstünde ilerleyerek.

Ona bavulu gösterdim.

'Madem geldin, şunu arabaya indir,' dedim. Kendimi elimde bavulla evden çıkarken düşünemeyecektim. Kapıcı bavulla asansöre binip gitti. Trabzana sıkıca tutunarak ağır ağır basamakları indim.

Dışarı çıktığımda Aziz Bey bavulu teslim almış, endişeli bir yüzle beni bekliyordu. Bavul umurumda değildi. Ona artık evine gidebileceğini söyledim.

'Ben yürüyeceğim,' dedim.

23

Sokaklar akşamın gittiğini söylüyordu. Nüfus değişmişti. Korku azalmış, geri çekilmiş, yok olmaya hazırlanıyordu. Artık acele yoktu havada, kaçış yoktu. Eski nüfustan geriye sadece telaşın yorgun dökünüleri kalmıştı, onlar da rüzgâr bekliyorlardı, gecenin rüzgârını.

Akşam üzerinde iyi bir intiba bırakmış olmalıyım. Hiç olmazsa bir acemi için iyi. Belki sık sık gözlerim karardığı için, gözümü kararttığım için, gözümü yumduğum için zaten doğal bir adaydım. Yoksa, giderken, arkada şöyle bir not bırakırdı, eminim, "Biraz daha çalışması lazım."

Bir acemi için çok şey biliyorum. Ama bir acemi için çok yorgunum. Belki acemi olduğum için yorgunum. Öte yandan, zamansız bilginin yarattığı bir yorgunluk da olabilir ki, öyleyse, akşam bunu mutlaka dikkate almıştır. Yoksa notuna şöyle bir dipnot düşerdi, "Kafası biraz karışık galiba." İleride sorarız, arkadaşlığımız gelişince, az çok eşit hale gelince, geriye doğru bir perspektif yaratıp. Deriz ki, "O akşam ne düşünmüştün, sorabilir miyim? Söyle, lütfen. Benim hakkımda bir fikrin olmalı."

Sandığım kadar kötü olamam.

Yoksa yürüyemezdim. Oysa yürüdüm. Herkes gördü. Üstelik hâlâ yürüyorum, görüyorsunuz.

Yürürken, gidecek bir yerim olmasının ve gidemeyecek eski yerlerim olmasının o kadar da önemli olmadığına inandım. Hiçbir yere gitmeye mecbur değildim. Orada öyle durup sonsuza kadar ayakta dikilebilirdim, ya da bir duvarın üstüne ya da bir ağacın dalına tüneyip bekleyebilirdim.

Yine de yürüdüm.

Gece beni meydanda karşıladı. Dilini anlamayan yüzlerce gürültülü ziyaretçiye oralı olmazken beni, resmen, karşıladı. Bunu o an yanımda biri varmış, yanımsıra yürüyormuş gibi geldiği için anladım.

İnsan yürürken daha iyi düşünüyor, daha çabuk anlıyor. Çünkü konuşuyor, yanındakiyle.

Dinleyin!

Dinle, gece. Akşam dinledi, herkes evine giderken benim evimden gitmemi takdir edip. Sen de dinle, şimdi herkes evinden giderken benim evime gitmemi, çalışmaya gitmemi takdir et de dinle. Dinle, çünkü birazdan anlatmaya başlayacağım. Dinle, çünkü senin kadar güzel anlatacağım. Şöyle başlayacağım: Dinleyin!

Nasıl? Dinlerler mi dersin? Dinletebilir miyim? Sadece anlatmakla değil, dinletmekle de yükümlüyüm. Dinlemezler, değil mi, bu kuşbeyinliler? Yoksa başka türlü mü söylemeli? İyi akşamlar! diye mi? İyi geceler! diye mi? Yoksa, Günaydın! mı demeli? Hayır, hayır. Numara yok. Böyle iyi.

Sesimde senin tadın olacak, gece.

Gürültülü değil ama büyük bir sesle konuşacağım. Bugünle ölüm arasındaki tüm sesimi tek bir büyük seste toplayıp öyle konuşacağım. Sessssizce geldim buraya kadar, sürüne sürüne, sinsi sinsi hatta; geldiğimi kimse duymadı; ama giderken hiçbir şeyden korkmuyor olacağım, gece, erkek gibi gideceğim. Kimseyi rahatsız etmekten, kimseyi uzun uykusundan uyandırmaktan, kimsenin ereksiyonunu bozmaktan, kimseyi okuduğu kitaptan ayırmaktan, kimseyi kusturmaktan korkmayacağım.

Evime geleceğim, gece. Bir sürü yeni anahtar içinde hangi kilidi hangisiyle açacağımı buluncaya kadar zaman geçecek. Geçsin. Acelemiz yok. Artık yok. Elektrik düğmelerinin yerini bulmak zor olacak. Olsun. Işıklarımı ilk kez açacağım. Ve evimi göreceğim, gece, evime bakacağım. Sen orada da olacaksın. Diyeceğim ki, Benim için fazla zengin bir evdi. O kadar şeyi tek başıma yapmış olamazdım. Kimin umurunda? Oldu işte. Oldu, bitti. Böyle olacak. Masama oturacağım, elimde kırmızı kurşunkalem, turkuaz bir ışığın içinde, okuma gözlüğümün camlarında sözcükler senin sevdiğin renk, ağır ağır akarken.

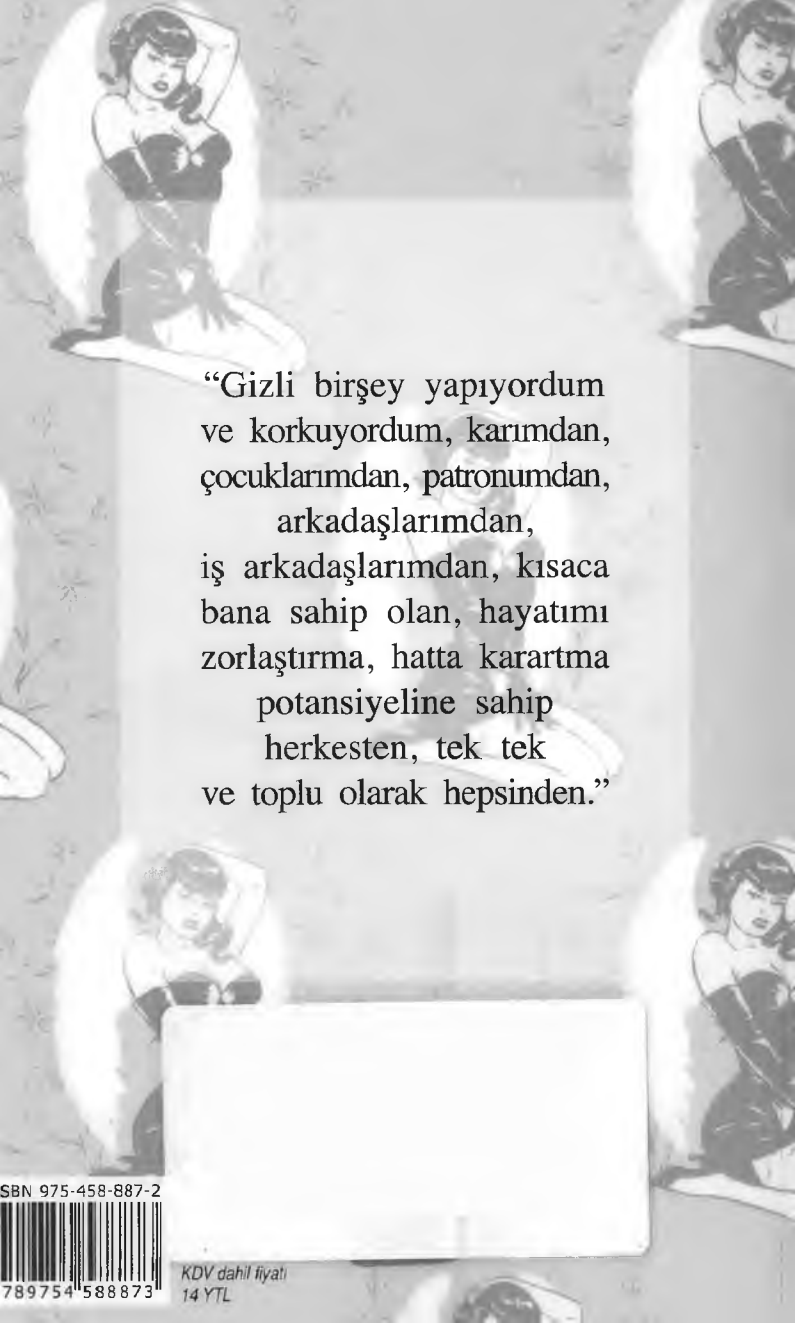
Gel, gece. Yanımda kal. Dinle bak, hem yazıyorum hem okuyorum.

O gün gelecek. Ben geleceğim. Size kendimi tanıtacağım ve anlatmaya başlayacağım. Dinleyin, diye başlayacağım, unutmayın.

24

Sev beni, gece.

1999-2001
Ünye-İstanbul

"Gizli birşey yapıyordum
ve korkuyordum, karımdan,
çocuklarımdan, patronumdan,
arkadaşlarımdan,
iş arkadaşlarımdan, kısaca
bana sahip olan, hayatımı
zorlaştırma, hatta karartma
potansiyeline sahip
herkesten, tek tek
ve toplu olarak hepsinden."

SBN 975-458-887-2
789754 588873
KDV dahil fiyatı
14 YTL